

A PDF fájlok elektronikusan kereshetőek.

A dokumentum használatával elfogadom az
[Europeana felhasználói szabályzat](#)át.

Frojimovics Kinga

NEOLÓG (KONGRESSZUSI)
ÉS STATUS QUO ANTE RABBIK
MAGYARORSZÁGON

MTA JUDAISZTIKAI KUTATÓKÖZPONT

Frojimovics Kinga

NEOLÓG (KONGRESSZUSI) ÉS STATUS QUO ANTE RABBIK

HUNGARIA JUDAICA
Szerkeszti Komoróczy Géza

19

Kinga Frojimovics

Conservative Rabbis in Hungary from 1869 to the Present.
Archontology (According to the Communities)

In the Appendix:

Judit Kónya

Bibliography of the Conservative Rabbis

Frojimovics Kinga

NEOLÓG (KONGRESSZUSI) ÉS STATUS QUO ANTE RABBIK MAGYARORSZÁGON

1869-től napjainkig

ARCHONTOLÓGIA

(Az anyahitközségek rendjében)

A FÜGGELÉKBEN:

Kónya Judit

A NEOLÓG (KONGRESSZUSI) RABBIK

IRODALMI MUNKÁSSÁGA

A kötetet szerkesztette
Komoróczy Géza

© MTA Judaisztikai Kutatóközpont, 2008
© Frojimovics Kinga, 2008
© Kónya Judit, 2008

Tartalom

A SZERKESZTŐ MEGJEGYZÉSE	7
ELŐSZÓ	9
BEVEZETÉS • KONGRESSZUSI (NEOLÓG) ÉS STATUS QUO ANTE HITKÖZSÉGEK, VALAMINT RABBIJAIK	
I. A hitközségi szervezet kialakulása a magyarországi zsidóság három irányzatánál	11
II. A rabbik száma	15
III. „Aranygyapjas hódító járatra indulok...” Neológ és status quo ante rabbik mobilitása (Dokumentumokkal)	16
FELHASZNÁLT / HIVATKOZOTT FORRÁSOK	31
RÖVIDÍTÉSEK	34
NEOLÓG (KONGRESSZUSI) ÉS STATUS QUO ANTE RABBIK. ARCHONTOLÓGIA	35
FÜGGELÉK	
I. Neológ hitközségi rabbik Magyarországon napjainkban (2005–2006)	135
II. Kónya Judit, A neológ (kongresszusi) rabbik irodalmi munkássága	138
NÉVMUTATÓ	213
A jánosházai Chevra kadisa-könyv <i>Gemilut haszádím</i> lapjának héber feliratai	221

A szerkesztő megjegyzése

1994-ben, amikor a magyarországi zsidóság deportálásának 50. évfordulójára az MTA Judaisztikai Kutatócsoport megjelentette¹ a magyarországi zsidó hitközségek 1944 áprilisi, a német hatóságok által elrendelt összeírásának a Magyar Zsidó Levéltárban őrzött, és korábban csak részlegesen feltárt² anyagát, azt reméltük, és erre nézve magában a könyvben felhívást is tettünk közzé, hogy a következő években elvégezhető lesz ennek a páratlan és páratlanul értékes anyagnak a sokoldalú történeti feldolgozása. Nem így történt; a történeti kutatásokat, úgy látszik, nem feltétlenül vonzzák a kitűzött feladatok. A nagyalakú, csaknem 900 oldalas kötet, amelyet annak idején – pénzeszközök híján – csak 300 példányban tudtunk kinyomtatni, mindenesetre, gyorsan elfogyott, azóta aránylag sokan hivatkoztak rá, használták, és persze, keresték is, érthető módon könyvritkasággá vált; utánnymására, ha igény volna, a pénz most is hiányzik. A szerkesztő azonban mégis örömmel állapíthatja meg, hogy a dokumentumanyagból nem lett meddőhányó, forrásértéke nem maradt kihasználatlanul. Négy komolyabb munkát kell regisztrálnunk, amely ehhez az anyaghoz kapcsolódott. Shlomo J. Spitzer, *Die Rabbiner Ungarns, 1944 (Die orthodoxen Gemeinden)*³ című könyve a Holocaust áldozatául esett orthodox rabbik életének és irodalmi működésének rövid áttekintését adta. Cvi Moskovits *י"י Jesivák Magyarországon* című könyve⁴ az 1944. évi összeírásban sorra vette azokat a hitközségeket, amelyekben jesivák működtek, és röviden ismertette ezek történetét, a jesiva-fők módszereit. Jehuda Don és Varga László módszertanilag is példás tanulmánya⁵ a hitközségek vagyonának elemzésével – egy közvetett forrásanyag közgazdasági–statisztikai kiaknázásával – új utat vágott a magyarországi gazdaságtörténet egyik ágában, és egyszersmind alapot kínált fel

¹ *Magyarországi zsidó hitközségek, 1944. április. A Magyar Zsidók Központi Tanácsának összeírása a német hatóságok rendelkezése nyomán.* Közzéteszi Schweitzer József, I. rész: Adattár. Az eredeti kérdőívek és dokumentumok alapján sajtó alá rendezte Frojimovics Kinga (Hungaria Judaica, 6) (Budapest: MTA Judaisztikai Kutatócsoport, 1994), 889 old., két kötetben (A–B).

² Landeszman György – Schweitzer József, "A magyar zsidóság a német megszállás és a deportáció kezdete közötti időszakban (1944. március 19 – 1944. május 15)", *Évkönyv, 1985–1991* (Budapest: Országos Rabbiképző Intézet, 1991), pp. 85–150.

³ Shlomo J. Spitzer, *Die Rabbiner Ungarns, 1944 (Die orthodoxen Gemeinden). Orthodox rabbis in Hungary, 1944.* Unter Mitarbeit von Moshe A. Z. Künstlicher (Hungaria Judaica, 12) (Budapest: MTA Judaisztikai Kutatócsoport, 1999), 201 old.

⁴ Cvi Moskovits, *Jesivák Magyarországon. Adalék a zsidó hitközségek 1944. áprilisi összeírásának történeti értékeléséhez* (Hungaria Judaica, 15) (Budapest: MTA Judaisztikai Kutatócsoport, 1999), 55 old.

⁵ Jehuda Don – Varga László, "Reports to the Nazi Authorities as a Quantitative Source of History", in: Ladislau Gyémánt, Ed., *Studia Judaica*, VII (Cluj-Napoca: Babeş-Bolya University, 1998), pp. 71–88; magyarul: "Jelentések a náci hatóságoknak. A történelem kvantitatív forrásai", in: Jehuda Don, *A magyarországi zsidóság társadalom- és gazdaságtörténete a 19–20. században. Tanulmányok* (Hungaria Judaica, 18) (Budapest: MTA Judaisztikai Kutatóközpont – Élet és Irodalom, 2006), pp. 170–185.

ahhoz, hogy az 1938–1944-ben törvényi önkénnyel és erőszakosan megkárosított, vagyonától megfosztott zsidóság kárpótlása megtörténjék; nem ezen a tanulmányon múltott, hogy a kérdés mindmáig részben rendezetlen. Végül, Frojimovics Kinga jelen könyve a magyarországi neológ (kongresszusi) hitközségek rabbijainak életrajzi és működési adatait állította össze, szélesebb merítésben, az osztrák–magyar dualizmus korában, 1867-től kezdődően, egészen napjainkig. Az általa archontológiának nevezett – de talán, mert éppen az 1868/69. évi Országos Értekezlet fosztotta meg a “kongresszusi” hitközségek rabbijait a vezető (gör. *archón*) szereptől, pontosabb kifejezéssel: proszópográfiai (gör. *proszópon*, “személy”) – adattárat szerencsésen egészíti ki Kónya Judit leleményesen összeállított, terjedelmes, de bizonyára még így sem teljes bibliográfiai gyűjtése a neológ rabbik – “doktor-rabbik” – nem pusztán a hitéletre szorítkozó irodalmi munkásságáról. Ezek a tanulmányok, ha az eredetileg kitűzött célpontra tekintünk, azt gondolom, mégiscsak elvégezték a másfél évtizede szükségesnek tartott munka egy részét. Az *Adattár*-nak bibliográfiai értelemben ugyanaz lett a sorsa, mint oly sok könyvnek, amelyre a szerzők meggondolatlanul írták fel: I. kötet vagy I. rész, hogy azután a II. soha ne készüljön el: az 1944. évi *Adattár* I. részének sem lesz II. része. De az bizonyára remélhető, hogy az ott közölt gazdag anyag, más keretben, további kutatások tárgya vagy kiindulópontja lesz majd.

K. G.

Budapest, 2008. január

Előszó

Tisztelettel ajánlom e könyvet

dr. Schweitzer József

ny. országos főrabbinak,

az Országos Rabbiképző Intézet v. igazgatójának,

aki ma a legjobban ismeri e hitközségek belső életét és rabbijait

F. K.

Jelen archontológia a neológ és status quo ante irányzathoz tartozó rabbik számbavételét célozza a magyarországi zsidó vallási irányzatok szétválását eredményező kongresszustól (hivatalos nevén: A magyar és erdélyi izraeliták egyetemes gyűlése, 1868/1869) napjainkig. Az orthodox rabbik egy részét Shlomo J. Spitzer dolgozta fel az MTA Judaisztikai Kutatócsoport kiadásában megjelent könyvében.¹ E könyv, mint arra címe is utal, csupán azoknak az orthodox rabbiknak rövid életrajzát és könyveik bibliográfiáját tartalmazza, akik 1944-ben valamely magyarországi orthodox hitközség rabbijai voltak, és szerepelnek abban az országos összeírásban, melyet a német hatóságok rendelkezése nyomán a Magyar Zsidók Központi Tanácsa készített 1944 áprilisában. (A Magyar Zsidó Levéltárban őrzött összeírás 1994-ben, a magyarországi zsidók Holocasztjának 50. évfordulója alkalmából könyv formában is megjelent.)² Közelről sem adja tehát teljes listáját a magyarországi orthodox hitközségekben működő rabbiknak. E kötet ezzel szemben más logikát követ: hivatalos megalakulásuktól kezdve az úgynevezett anyahitközségek rendjén haladva azok rabbijait tartalmazza. Alapegysége tehát az anyahitközség, nem pedig az egyes rabbik. Ezért nem szerepel benne sem a rabbik életrajza, sem pedig műveik felsorolása. Az anyahitközségek feltérképezése terén azonban a teljesség igényével próbáltam meg eljárni, azaz minden olyan neológ és status quo ante anyahitközség szerepel a könyvben, amely a tárgyalta időszakon belül valamikor Magyarországhoz tartozott és a felhasznált források bármelyikében anyahitközségként szerepel. Ehhez az elvhez olyan esetekben is ragaszkodtam, amikor egy-egy hitközség anyahitközségnek volt ugyan feltüntetve, mégsem találtam rabbi működésére utaló nyomokat. A könyv tehát még kiegészítésre szorul, erre minden használóját kérni és bátorítani szeretném.

A források meglehetősen hiányos volta miatt néhány hitközség esetében csak a legritkább esetben tudtam a kongresszustól az adott hitközség működésének végéig vagy napjainkig a kronológiai folytonosságot helyreállítani. Nem tudtam minden egyes rabbi működésének pontos évkörét sem megállapítani. Az is bizonyos, hogy nem is az összes, e korszakban rabbi hivatalba betöltött / betöltő rabbi szerepel a könyvben. A mű ilyen értelemben is kiegészítésre szorul tehát.

¹ *Die Rabbiner Ungarns, 1944: Die orthodoxen Gemeinden – Orthodox rabbik Magyarországon, 1944.* Unter Mitarbeit von Moshe A. Z. Künstlicher (Hungaria Judaica, 12) (Budapest: MTA Judaisztikai Kutatócsoport, 1999).

² *Magyarországi zsidó hitközségek, 1944. április. A Magyar Zsidók Központi Tanácsának összeírása a német hatóságok rendelkezése nyomán.* Közzéteszi Schweitzer József. Sajtó alá rend. Frojimovics Kinga (Hungaria Judaica, 6) (Budapest: MTA Judaisztikai Kutatócsoport, 1994).

Mindezen korlátai mellett a kötet összesen 254 hitközségből mintegy 660 rabbi adatait tartalmazza. A rabbik számának pontos megállapítását az nehezíti, hogy sok esetben nem rendelkezünk megfelelő mennyiségű információval ahhoz, hogy a különböző hitközségekben működő azonos nevű rabbikról bizonyosan eldönthessük, hogy egy vagy több személyről van-e szó.

A kötet száraz adatai egyértelműen bizonyítják a Holocaust pusztításának megdöbbentő méreteit. Szinte egy egész rabbi-generáció esett áldozatául, közösségük tagjainak zömével együtt. Ráadásul – és ezt szintén egyértelműen bizonyítja az archontológia – a második világháborút követően, bár sok hitközség megkísérelt újra talpra állni, ahhoz túlzottan kis létszámúak és / vagy anyagilag túl gyengék voltak, hogy rabbikat alkalmazhassanak. Ilyen értelemben tehát a Holocaust nemcsak a magyarországi zsidó közösség döntő részének fizikai pusztulását okozta, hanem méreteinél és kiterjedésénél fogva az újrakezdést is jórészt lehetetlenné tette.

A jelen kötet ezért – a második világháború után több mint 60 évvel – egyfajta emlékjel: *jad va-sém* lehet a Holocaustban elhunyt rabbik és elpusztított közösségek emlékére.

וְנָתַתִּי לָהֶם בְּבֵיתִי וּבְחוֹמֹתַי יָד וְשֵׁם טוֹב מִבְּנִים וּמִבָּנוֹת
שֵׁם עוֹלָם אֶתֶּן לוֹ וְאֶשֶׁר לֹא יִכָּרֵת:

Adok nékik házamban és falaim közt helyet és nevet, jobbat fiaknál és leányoknál;
örök nevet adok neki, mely soha el nem vész.³

³ Jes. 56,5 (Neumann Ede fordítása az IMIT Bibliájában). A *jad va-sém* jelentése betű szerint: „kéz és név” / „emlék-hely / emlékoszlop / jel és név”.

Bevezetés

KONGRESSZUSI (NEOLÓG) ÉS STATUS QUO ANTE HITKÖZSÉGEK, VALAMINT RABBIJAIK

I. A HITKÖZSÉGI SZERVEZET KIALAKULÁSA A MAGYARORSZÁGI ZSIDÓSÁG HÁROM IRÁNYZATÁNÁL

A magyarországi zsidó vallási irányzatok az 1868/1869. évi országos kongresszuson – azaz *a magyar és erdélyi izraeliták egyetemes gyűlésén* – szakadtak szét véglegesen. Ekkor különült el szervezetenként egymástól a két nagy irányzat, az orthodoxia és a kongresszusi, vagy más néven neológ irányzat, valamint a kongresszuson végbement szakadást elfogadni nem akaró, a kongresszus előtti állapotokat fenntartani kívánó harmadik irányzat, a status quo ante hitközségek csoportja.¹

A magyarországi reform-irányzatra használt „neológia” kifejezést először a németországi Samson Raphael Hirsch rabbi használta, az „orthodoxia” ellentétéként.² Tőle vették át a magyarországi orthodoxok már az 1860-as években. Az országos kongresszust követően az autonóm országos szervezetet létrehozó neológia ezen orthodoxok által bevezetett kifejezés helyett saját irányzata megjelölésére egy új kifejezést választott: „kongresszusi irányzat”, ill. „kongresszusi zsidók”.³ Ezzel az elnevezéssel a reform-irányzathoz tartozók egyrészt elvetették az orthodoxia által rájuk kényszerített elnevezést, ennél is fontosabb azonban az üzenet, amely az új, általuk választott névben rejtett. A „kongresszusi irányzat” elnevezés utal arra, hogy tagjai szemében az egyetlen, az állami törvények által is elismert magyarországi zsidó vallási irányzat az, amely az 1868/1869. évi kongresszuson – a magyar kormány által összehívott hivatalos gyűlésen – hozta létre országos szervezetét, és működésének jogi alapját, az országos szabályzatot. Akik pedig ezen irányzat kebeléből kiváltak, az orthodoxok, szakadároknak tekintendők. Miután azonban napjainkra a hazai zsidó felekezeti terminológiában a neológia kifejezés terjedt el, a továbbiakban én is azt használom.

A harmadik irányzat, a status quo ante az orthodoxia hivatalos kiválása, 1871 után tűnt fel önálló irányzatként. Ez az irányzat nevében hordozta a kongresszust követően hivatalosan is két szembenálló táborra szakadt magyarországi zsidó közösség belső harcaihoz való viszonyát. Nem ismerték el a kongresszuson bekövetkezett szakadást, a kongresszus előtti állapotokat kívánták konzerválni. Ennek köszönhető többek között az, hogy egészen a két világháború

¹ Törvényes elismerést a neológia 1869-ben, az orthodoxia 1871-ben, a status quo ante irányzat pedig csak 1928-ban kapott.

² Samson Raphael Hirsch, „Das Hamburger Attentat”, in: Naphtali Hirsch (Hrsg.), *Gesammelte Schriften von Rabbiner Samson Raphael Hirsch. Vierter Band* (Frankfurt a. M.: Verlag von J. Kauffmann, 1908), pp. 496–497. A cikksorozat eredetileg a *Jeschurun*-ban jelent meg 1860–1861 folyamán.

³ Az orthodoxia államilag elismert különválása, 1871 után a neológ hitközségek nevükbe hivatalosan is felvették az irányzatot jelölő elnevezést „... kongresszusi hitközség”.

közötti korszakig, 1928-ig, amikor másképp az irányzat nem juthatott saját parlamenti képviselőhöz, a status quo ante hitközségek nem is voltak hajlandók a két nagy irányzat mintájára önálló országos szervezetbe tömörülni.

A status quo ante irányzat neve 1872-ben tűnt fel először egy cikk címeként.⁴ A szerző Samson Raphael Hirsch rabbi elkötelezett híve, Eisler Manó volt, aki az 1868/1869. évi kongresszuson, majd az onnan kivált orthodoxok 1871. évi alakuló kongresszusán is az orthodoxia egyik vezető alakja volt. Az önálló orthodox országos szervezet létrejötte után Eisler hitközsége, a felvidéki galgóci hitközség volt az, amelyik elsőként kettévált egy kisebbségi orthodox és egy többségi status quo ante hitközségre. Az anyahitközségből kiváló orthodoxok vezére Eisler Manó volt, ő nevezte az anyahitközséget, amelyik egyik nagy országos szervezethez sem volt hajlandó csatlakozni, status quo-nak.

A szakadást követően mind a neológia, mind pedig az orthodoxia létrehozta saját önálló, egymással csak országos, illetve központi irodájuk útján érintkező országos szervezetét. A már a kongresszus összehívásában is döntő szerepet vállaló állam számára azonban nem oldódott meg megnyugtatóan egy lényegi kérdés, az anyakönyvek rendszeres és szakszerű vezetésének ügye. Ezért 1885-ben a magyar kormány, megsértve a felekezeti autonómia elvét, újból beavatkozott az izraelita felekezet szervezeti ügyeibe. Az 1885/1924. Eln. sz. VKM körrendelet 465 hitközséget ruházott fel anyakönyvvezetési joggal.⁵ Mellékletében felsorolta mindazon hitközségeket, melyek egy-egy anyakönyvi kerület székhelyévé váltak, és ezért kötelesek lettek a területükhöz tartozó hitközségek anyakönyvi ügyeit vezetni. A rendelet azt is szabályozta, hogy kik lehetnek anyakönyvvezetők: „anyakönyvvezetőül csakis rabbi vagy rabbihelyettes (vallástanító) alkalmazható, megkívántatik azonban, hogy az illető teljes korú, legalább négy közép- vagy polgári iskolai osztályt jó sikerrel végzett és feddhetetlen előéletű magyar állampolgár legyen.”

Az 1885. évi rendelet azonban nem oldotta meg az új hitközségek alakulásának ügyét. Ez pedig a kongresszust követő évtizedekben, amikor minden egyes magyarországi hitközségnek egyértelműen el kellett döntenie, hogy melyik irányzathoz csatlakozik, szinte mindennapos probléma volt. Hitközségek tucatjai szakadtak szét amiatt, mert tagjaik, akik addig többé-kevésbé békésen tudtak ugyanazon hitközség keretein belül élni akkor is, ha életvitelük, vallási szokásaik különböztek egymástól, rákényszerültek arra, hogy csatlakozzanak egy bizonyos irányzathoz. Az egyre újabb és újabb hitközségek megalakulása, amelyek ráadásul gyakran életképtelenül kicsik voltak, bizonytalanná tette az állam számára az elengedhetetlenül fontos anyakönyvezés ügyét is. Ezért született meg 1888-ban az a VKM rendelet, amely megalkotta az anya- és fiókhitközség minősítést, és ezzel egyben szabályozta a hitközségek alakulásának ügyét is.⁶ Nehogy az izraelita felekezet különböző irányzatokhoz tartozó tagjai a vallásszabadságon, a liberális állam egyik alapkőven esett sérelemként értékeljék ezt az újabb rendeletet, Trefort Ágoston kultuszminiszter már a bevezetőben leszögezte, hogy nem állt szándékában „az izraelitákat korlátozni érdemben elhatározási szabadságukban, hogy hitközségeiket congressusi, orthodox vagy status quo ante alapon szervezhessék, valamint abban sem, hogy ott, ahol mind-egyik párt létszáma s anyagi ereje megengedi, egynél több izr. hitközséget is tarthassanak fenn”. Ezen elv tiszteletben tartása mellett a rendelet a következő definícióját adta a fő- vagy anya-

⁴ Manó Eisler, „Status-quo”, *Das traditionelle Judenthum*, 1872. február 22, pp. 173–174.

⁵ A rendelet szövegét lásd *Magyarországi Rendeletek Tára*, 1885, pp. 480–484.

⁶ Az 1888/1191. Eln. sz. VKM rendelet szövegét lásd *Magyarországi Rendeletek Tára*, 1888, pp. 1069–1077.

hitközségnek: azok az izraelita hitközségek, amelyekben anyakönyvvezetési joggal felruházott rabbi-ság működik. Ezzel szemben mellék-, illetve fiókhitközségek azok, amelyek nem rendelkeznek anyakönyvvezető rabbi-sággal. Ezen új rendelet nyomán jelent meg a *Zsidó közigazgatási naptár az 5650-ik évre (1889/1890) c.* kiadvány, amely már 492-ben rögzítette az izraelita anyahitközségek számát.

Az 1888. évi rendelet lehetővé tette, hogy az életképességüket bizonyítani tudó hitközségek a későbbiekben is elnyerhessék az anyahitközség minősítést.⁷ A *Magyar Statisztikai Évkönyv* köteteiből 1898-tól kezdve követhetjük nyomon az anya- és fiókhitközségek számának alakulását irányzatokként. Az *Évkönyv* köteteiből nyilvánvaló, hogy bár az állam számára az 1895-ben bevezetett kötelező polgári házasságkötéssel az anyahitközségek anyakönyvvezési funkciója elvesztette jelentőségét, a felekezeten belül az anya-, fiókhitközségi felálláson alapuló szervezeti keret funkcionálisan tovább működött. A Monarchia Magyarországon (Horvát-Szlavóniával együtt) 1898-ban már összesen 596 anya- és 1782 fiókhitközség működött,⁸ szemben az 1888. évi helyzettel, amikor 492 anyahitközség volt az országban.

1. TÁBLÁZAT. Az anya- és a fiókhitközségek egymáshoz viszonyított aránya Magyarországon (Horvát-Szlavónia nélkül) 1898–1917 között, az egyes irányzatokon belül⁹

Magyarország	Ah.-ek átlagos száma	Fh.-ek átlagos száma	Ah.-ek átlag-százaléka	Fh.-ek átlag-százaléka
Neológ	180	335	35	65
Status quo	66	151	30	70
Orthodox	312	1289	19.5	80.5
Összes	558	1775	24	76

Ah. anyahitközség

Fh. fiókhitközség

A táblázat adataiból két olyan jelenséget figyelhetünk meg, amelyek jól érzékeltetik az irányzatok közti szervezeti különbséget. Egyrészt az orthodox hitközségek egyértelmű számbeli fölényben voltak a haladó táborral szemben, hiszen a neológ és status quo ante hitközségek együttesen is csupán 31.4%-át tették ki Magyarország összes hitközségének. Másrészt viszont ha az egyes irányzatokon belüli anya- és fiókhitközség arányt vizsgáljuk, azonnal szembetűnik, hogy a neológia arányosan jóval több erős, azaz biztos anyagi bázison nyugvó, széleskörű intézményi hálózattal rendelkező anyahitközséggel bírt, mint akár a status quo ante irányzat, akár az orthodoxia.¹⁰

⁷ Ehhez jóváhagyás végett mind a hitközség alapszabályát, mind pedig költségvetését be kellett küldeni a kultuszminisztériumba.

⁸ Horvát-Szlavónia nélkül Magyarországon 1898-ban 561 anyahitközség volt. Fiókhitközségek nem voltak Horvát-Szlavónia területén.

⁹ A táblázat adatai a *Magyar Statisztikai Évkönyv* megfelelő évfolyamainak adatain alapulnak. Az Osztrák-Magyar Monarchia korszakából csak ezekből az évekből rendelkezünk megbízható statisztikai adatsorokkal az egyes irányzatokon belüli anya- és fiókhitközség megoszlásról.

¹⁰ Ezt a jelenséget az „Ah.-ek átlag-százaléka”, illetve a „Fh.-ek átlag-százaléka” elnevezésű rovatok mutatják a leglátványosabban. Míg az anyahitközségek százalékos aránya a neológ, status quo, orthodox sorrendet tartva egyre csökken, addig a fiókhitközségek százalékos aránya ugyanezt az irányzati sorrendet tartva egyre nő.

Azért, hogy megtudjuk mennyire volt stabil a különböző irányzatoknál az anya- és fiókhitközség beosztáson alapuló szervezeti keret, vizsgáljuk meg a három irányzat mindegyikénél anya- illetve fiókhitközségeik szóródási együtthatóját.¹¹

2. TÁBLÁZAT. Az anya- és a fiókhitközségek szóródási együtthatója irányzatok szerint, 1898–1917

	Neológia	Status quo	Orthodoxia
Anyahitközség	1%	7%	2%
Fiókhitközség	9%	15%	4%

A 2. táblázat adataiból is több érdekes következtetés olvasható ki. Ha a három irányzatot hasonlítjuk össze, anyahitközségi szervezetük stabilitása tekintetében mind a neológia, mind pedig az orthodoxia meglehetősen stabilnak látszik, azaz az 1898-1917 között eltelt 20 év során kevés változáson esett át a két nagy irányzat anyahitközségeinek hálózata. Külön magyarázatra szorul a status quo ante anyahitközségeknél megfigyelhető, a többi irányzathoz képest meglehetősen magas mutatószám. Az instabilitásnak ez a mértéke, véleményem szerint abban leli magyarázatát, hogy a kongresszust követően az „arany középutat” választó status quo ante irányzat az idő múlásával egyre nehezebb helyzetbe került. A vallási szokásai, istentiszteleti rendje tekintetében inkább az orthodoxiához közelítő, tagjai akkulturációs fokát, a környező keresztény társadalomban való aktív részvételük mértékét illetően viszont inkább a neológia felé hajló irányzat, amely a két, egymással élesen szembenálló tábor közé szorulva nem tudott igazán megerősödni, egyre inkább elvesztette pozícióit. A kongresszust követően az évek előrehaladtával több status quo ante hitközség hagyott fel semlegességi politikájával, és csatlakozott az orthodoxiához vagy a neológiához.¹²

Ha azonban a 2. táblázat adatai alapján az egyes irányzatokon belül vizsgáljuk az anya- illetve a fiókhitközségek egymáshoz viszonyított stabilitását, még inkább szembeötlő különbségek észlelhetők minden irányzatnál. Legstabilabb fiókhitközségi szervezettel az orthodoxia rendelkezett a 19/20. század fordulójától 1917-ig terjedő periódusban. A legtöbb változáson a fiókhitközségek esetében is a status quo ante irányzat esett át. Mindhárom irányzatot közösen jellemzi azonban fiókhitközségi hálózatuk jelentős mértékű instabilitása az anyahitköz-

¹¹ A szóródási együttható (vagy variációs koefficiens) különböző átlagú adatsorok összehasonlítására alkalmas. Képlete: $\sigma = \sigma/x \cdot 100$ (ahol x = a vizsgált adatsor számtani átlaga). Minél közelebb van a szóródási együttható értéke a nullához, annál homogénebb az adatsor, azaz annál stabilabb a vizsgált dolog szerkezete.

¹² Status quo ante hitközségek irányzat váltására jelen kötet is számos példával szolgál. Lásd például a fegyverneki hitközséget, amely a kongresszust követően status quo ante lett, de 1925-ben az orthodoxiához csatlakozott (no. 63). Ugyancsak orthodox lett 1912-ben az addig status quo ante kiskörösi hitközség (no. 96). Ugyanakkor a kolozsvári status quo ante hitközség, amely 1881-ben vált ki a város orthodox hitközségéből, 1884-ben a neológiához csatlakozott (nos. 102–103). Jászberényben viszont egy neológ és egy status quo ante hitközség működött 1871 és 1886 között, amelyek 1886-ban neológ alapon egyesültek (nos. 84–85).

A status quo ante irányzat pozícióvesztését az abszolút számok is jól mutatják. 1898 és 1917 között a neológ anyahitközségek száma 176 és 182 között hullámzott. Az 1898. évi 179 helyett azonban 1917-ben már elérte a 182-t, azaz némi erősödés figyelhető meg. Az orthodox anyahitközségek száma ugyanezen években 305 és 319 között mozgott, de a két szélső időpontban 312, illetve 318 volt a számuk, tehát szintén valamelyest sokasodtak. Ezzel szemben a status quo ante irányzathoz tartozó anyahitközségek száma, amely 60 és 75 között mozgott, a századforduló 70-jéről némi növekedés után szinte egyenesvonalú csökkenéssel 1917-re 61 hitközségre fogyott.

ségi hálózathoz képest. Az orthodoxia esetében kétszerese, a status quo ante irányzatnál már több mint kétszerese, míg a neológiánál kilencszerese (!) a fiókhitközségi hálózat instabilitása az anyahitközségi hálózaténak. Ez azt jelenti tehát, a fiókhitközségek minden irányzatnál viszonylag nagy számát figyelembe véve, hogy e kis hitközségeknek akár tucatjai szűntek meg vagy jöttek létre évről évre.

II. A RABBIK SZÁMA

Az irányzatonként eltérő jellegzetességekkel rendelkező hitközségi szervezet rövid áttekintése után, ugyancsak a *Magyar Statisztikai Évkönyv* adataira támaszkodva vizsgáljuk meg, hogy a 19/20. század fordulója és 1917 között átlagosan hány rabbi működött az ország hitközségeiben. A vizsgálat csak az anyahitközségekre terjed ki, mivel ezekben kellett feltétlenül rabbinak működnie.¹³

3. TÁBLÁZAT. Az anyahitközségek és rabbijaik átlagos száma Magyarországon és Horvát-Szlavóniában irányzatok szerint, 1898–1917¹⁴

	Magyarország			Horvát-Szlavónia	
	Neológ	Status quo	Orthodox	Haladó	Orthodox
Ah.-ek átlagos száma	180	66	312	23	3
Rabbik átlagos száma	111	40	247	20	2

Ah. anyahitközség

A táblázat adataiból figyelemre méltó eredményre juthatunk: az anyahitközségek átlagos száma minden irányzatnál jóval meghaladta a rabbik átlagos számát, más szavakkal az anyahitközségek rabbi-hiányban szenvedtek.¹⁵ A rabbival nem rendelkező anyahitközségek nyilvánvalóan rabbihelyettesssel igyekeztek pótolni a hiányt. Rabbihelyettesekké gyakorta a hitközségek legkülönbözőbb, az adminisztráció, az oktatás, vagy a szertartási ügyek terén tevékenykedő tiszviselői váltak: jegyzőkkel, vallásitanítókkal, metszőkkel és kántorokkal találkozhatunk, akik egyben a rabbihelyettesi posztot is betöltötték.¹⁶ Az állások ilyen jellegű halmozásának nyilvánvalóan gazdasági okai (is) voltak mind a hitközségek, mind pedig a tisztségviselők részéről. A kisebb lélekszámú vagy szegényebb hitközségek képtelenek voltak egy képzett, azaz a neológ és általában a status quo ante hitközség igényeinek megfelelően az Országos Rabbiképző Intézetben végzett rabbit megfizetni.

¹³ Lásd feljebb az anyahitközség állami rendelet által szabályozott definícióját.

¹⁴ Horvát-Szlavónia esetében az 1916. év az utolsó, melyből adataink vannak.

¹⁵ Az évekre lebontott részletes adatsorból az is kiderül, hogy az egyik irányzatnál sem volt egyetlen olyan év sem, amikor az anyahitközségek és a rabbik száma egyensúlyban lett volna.

¹⁶ Lásd szinte találmomra felülve a *Kalender für Israeliten* (Wien: Verlag der Oesterreichisch-israelitischen Union, 1895–1918) kötetét.

III. „ARANYGYAPJAS HÓDÍTÓ JÁRATRA INDULOK...”¹⁷

NEOLÓG ÉS STATUS QUO ANTE RABBIK MOBILITÁSA

(Dokumentumokkal)

Egy valószínűleg erőn felüli próbálkozás szemtanúi lehetünk a csurgói neológ anyahitközség esetében. 1885-ben meghalt a hitközség addigi rabbija, Lichtenstein Lajos.¹⁸ A Magyar Zsidó Múzeum és Levéltár anyagában fennmaradt a hitközség elnökének, Hubert Zsigmondnak egy levele, melyet Bánóczi Józsefhez, a Rabbiképző Intézet tanárához írt 1887. február 2-án.¹⁹

Nagyságos Uram!

A csurgói izr. hitközségen megüresedett rabbi állásra most újabb pályázat tétetett közzé 800 forinttal mint évi fizetéssel s egyebekben szabad lakás s a múltkori illetményekkel. Az állás már március 15-én elfoglalandó. Azt hiszem megtettünk minden tőlünk telhetőt arra nézve, hogy képzett modern embert kapjunk s nagyon fájna a szívemnek, ha annyi küszködés után is a pályázatok eredménytelensége miatt kellene hajótörést szenvednem.

Most már újra kérem Nagyságodat hogy animálná az illetőket s nekünk esetleg ajánljon valakit. Azt hiszem már a Pester Lloyd mai számában olvasható lesz pályázatunk. Szigorú pályázat az igaz, de egyedüli célja hivatlanok tolokodásaitul megmenteni a községet, valójában pedig nagyon jóra való községet s nagyon szép működési tér várna a választandóra.

Miután ezen ismételt alkalmatlankodásért újabban is bocsánatát kérném, maradtam a nagyságos tanár úrnak legalázatosabb híve

Hubert Zsigmond
hitközségi elnök²⁰

A levél két, feljebb már röviden érintett témában is fontos információt nyújt számunkra. Egyrészt a levélből szinte süt, hogy ennek a kicsi Somogy megyei hitközségnek²¹ milyen óriási anyagi áldozatába került, hogy „képzett modern embert” kapjon. Másrészt azonban az is nyilvánvaló, hogy mindenképpen olyan rabbit szerettek volna, aki képzett, tehát Rabbiképzőt végzett. Ezért is fordult az elnök Bánóczi Józsefhez, a Rabbiképző Intézet tanárához segítségért.

Az állást végül 1887-ben elnyerő rabbi személyes életútja is tanulságos. A csurgói hitközség rabbija 1887–1891 között Schreiner Márton lett, aki 1887-ben mindössze 24 éves,²² tehát még teljesen kezdő rabbi volt. A Rabbiképző elvégzése után 1886-ban egy évig a dunapentelei status quo ante anyahitközség rabbija volt, innen került Csurgóra.²³ Teljesült tehát a hitközség legfőbb óhaja, Rabbiképzőt végzett rabbi lett. Ezek a kis, eldugott vidéki hitközségek azonban

¹⁷ Részlet Singer Bernát tapolcai rabbi 1901-ben Bánóczi Józsefhez írott leveléből. (MZsML, K. 71.1.369.)

¹⁸ Csurgó rabbijait lásd no. 46.

¹⁹ MZsML K. 70.2.530.1.

²⁰ A levelek átírása mindenhol az eredeti helyesírást követi.

²¹ 1880-ban a településen 276 zsidó élt. Lásd Kepecs József, *A zsidó népesség száma településenként, 1840–1941* (Budapest: Központi Statisztikai Hivatal, 1993), p. 232.

²² Schreiner Márton [1863–1926] rabbi diplomáját a budapesti Rabbiképző Intézetben, doktorátusát szintén Budapesten szerezte. Dunapentelei és csurgói rabbiskodás után 1891-ben az Izr. Tanítóképző tanára lett. 1894-től Berlinben, a Lehranstalt für die Wissenschaft des Judentums történeti és vallásbölcseleti tanszékén tanított. 1902-ben elborult az elméje, szanatóriumban halt meg 1926-ban. Lásd MZsLex., p. 775, és jelen kötetben, nos. 46 és 54.

²³ Lásd MZsLex., p. 775, és jelen kötetben, nos. 46 és 54.

nem tudtak hosszú távon megfelelő vonzerőt gyakorolni a „modern” rabbikra. Két évvel megválasztása után, 1889. március 11-én így írt Schreiner Márton, a még mindig nagyon fiatal csurgói rabbi Bánóczinak.²⁴

Mélyen tisztelt Tanár Úr!

(...) Szentesre s Mohácsra²⁵ pályáztam, mert Csurgoról minden áron el akarok menni. Okmányokat nem küldtem egyik helyre sem, mivel azt hittem, hogy nevémet talán ismerik s így elég lesz ha megjegyzem, hogy okmányaimat meghivatásom esetén föl fogom mutatni. De mennyire kellett csalódnom! A jó szentesiek hetek múltával azt írták, hogy küldjem be iskolai bizonyítványaimat, mert különben ők bizony nem veszik figyelembe ajánlközásomat. S én – szépen lemasoltam diplomáimat s beküldöttem. Így jár az ember, ha önhitt s így puhítja meg az embert az élet. (...)

Maradtam Tanár Úrnak alázasatos szolgája,

Csurgó 1889 márczius 11.én

Schreiner M{árton}

A csurgói hitközség tehát alig négy évvel azután, hogy meghalt rabbija helyére újat tudott választani, megint nehéz helyzetbe került. Az archontológia tanúsága szerint az 1891 utáni bő egy évtized során még három rabbi fordult meg a hitközségben. Sorrendben: Venetianer Lajos, Wellesz Gyula és Vágvölgyi (Kohn) Lajos. Mindhárman fiatal, kezdő rabbi korukban működtek Csurgon, és e kis hitközség rabbiszekét mindnyájan az első adandó alkalommal nagy, országos jelentőségű hitközségben betöltött állásra cserélték fel.²⁶

A csurgói hitközség esete rendkívül szemléletesen példázza mind a kis vidéki hitközségek rabbi-választással kapcsolatos lehetőségeit és korlátaikat, mind pedig maguknak a rabbiknak a mozgásterét, karrierjük tipikusnak mondható állomásait. A jelenség általános voltát bizonyítja Hochmuth Ábrahám²⁷ veszprémi rabbi, szintén 1887-ben (december 14) írt levele Bánóczi Józsefhez.²⁸ A levél háttérében a székesfehérvári rabbiállás elnyeréséért vívott küzdelem áll.²⁹

²⁴ MZsML K. 71.1.306.

Bánóczi József [1849–1926] mint a Rabbiképző Intézet rendes tanára és az Izraelita Tanítóképző igazgatója (1887-től) rabbiknak és hitközségi iskolák tanítóinak több nemzedékét nevelte. Nem véletlen tehát, hogy a Magyar Zsidó Múzeum és Levéltárban található hagyatékában (MZsML kéziratok, Bánóczi József hagyaték) több százra tehető azoknak a leveleknek a száma, amelyeket volt tanítványaitól kapott. Jelen tanulmányba e magyar-zsidó történeti és kultúrtörténeti szempontból egyaránt fontos levelek közül olyanokat válogattam be, amelyeket ebben az archontológiában szereplő rabbik írtak Bánóczinak állásukkal illetve állásváltoztatási szándékukkal kapcsolatban.

²⁵ Schreiner Mártonnak egyik állást sem sikerült elnyernie. Szentesen a neológ anyahitközség élére Breuer Joákim helyére, aki Tolna rabbija lett, Klein Jakabot választották meg 1890-ben. Klein Kolozsvárról érkezett Szentesre. Mohácson pedig az 1888-ban elhunyt Grünwald Jakab helyére Flesch Ármin került, aki hitközsége tagjainak többségével együtt a Holocaust áldozata lett. Lásd jelen kötetben, nos. 130 és 203.

²⁶ Venetianer Újpestre (no. 232), Wellesz először még csak Nagybiccsére, de onnan Óbudára (no. 139, 162), Vágvölgyi pedig Aradra ment rabbinak (no. 9).

²⁷ Hochmuth Ábrahám [1816–1889] a verbói, a vágúj helyi és a nyitrai jesivákban tanult, majd Miskolcon, már mint segédrabbi érettségit is tett. Néhány évig tanult a pesti és a prágai egyetemen is. 1852-ben Kulán és Újverbászon volt rabbi, majd 1859-től haláláig veszprémi főrabbi volt. Lásd MZsLex., p. 374.

²⁸ MZsML K. 70.2.482.1.

²⁹ Az előcsatározásokról szintén Hochmutnak egy 1886. április 16-án kelt, Bánóczihoz írt leveléből értesülhetünk. Lásd MZsML K. 70.2.459:

Tisztelt barátom!

(...) Kérésedet illetően, hogy Bárányt ajánljam fehérvári rabbinak, kritikus helyzetbe kerültem. Steinhercz, a N{agy} Atádi rabbi is folyamodott hozzám ezen ügyben. Ő is aspirál ezen állomásra. Eddig még nem válaszoltam neki. Azonkívül tudod, hogy már egyszer rosszul jártunk ajánlásunkkal Fehérvárott. Egyéb-íránt szemközt legyen mondva, én rosszallom mind a kettő szándékát, már más állomásra aspirálni. Nincs még két éve hogy helyükön vannak, és el akarják már hagyni.³⁰ A községek költségbe merülnek, s pedig viszonyukhoz képest, nagy költségekbe. Úti költségek, bebútorozása a rabbi lakásának, lakomákra – és mindez történjék rövid két évre? Ez rossz benyomást fog okozni s méltányan! Inkább örüljenek a fiatal rabbik, hogy módjukban van, egy pár évig gond nélkül tanulni s a hézagokat kitölteni, tapasztalatokat megszerezni, hogy méltók legyenek más nagyobb állomásokra. Ez véleményem. Egyébiránt ha alkalmam lesz Wertheimerrel ezen ügyről beszélni, inkább Bárány mint Steinhercz érdekében teszem ezt.

Köszönettel nőm s magam részéről maradtam

Hochmuth {Ábrahám}

Hochmuth ekkor a magyarországi neológ rabbikar egyik nagy öregje volt. Fiatalkorában még a hagyományos keretek között jesivákban tanult, majd 43 éves korától (1859) 1889-ben bekövetkezett haláláig a veszprémi neológ anyahitközség főabbija volt. Kívülről szemlélte tehát a fiatalabb, az 1877-ben megnyílt Rabbiképző Intézetből kikerült fiatal rabbigeneráció újfajta törekvéseit, ambícióit. Leveléből egy hagyományos rabbi gondolatvilága tárul elénk. Véleménye szerint a hitközségek javát kell elsődlegesen szem előtt tartani, a rabbi „önös” céljai csak ezután érvényesülhetnek. Hochmuth egyértelműen rámutat arra levelében, hogy a hitközségek szinte tönkremennek egy-egy rabbi megválasztásába.

A Magyar Zsidó Múzeum és Levéltár Bánóczi hagyatékában a székesfehérvári állás elnyerőjének, Steinherz Jakabnak két levele is megmaradt.³¹ Ezekből képet kaphatunk arról, hogyan próbált egy-egy pályázó szinte minden követ megmozgatni annak érdekében, hogy az oly nagyon vágyott állást elnyerje.

Mélyen tisztelt Tanár Úr!

(...) Mielőtt Canossába mennék, még egy kísérletet tettem a múlt hét elején. Értesültem ugyanis, hogy egy Enyingben lakó dr. Telegdi nocte Tröstler nevű orvos, ki néhány héttel ezelőtt egy a környéken lakó sógorát meglátogatván nálam is megfordult, igen kiterjedt ismeretsséggel bír Sz[ékes] Fehérvárott és meghitt embere Wertheimnek³² is. Ehhez fordultam tehát. Annál is inkább, mert valami rokonságot is tart

„(...) Mint hallottam fogadták Tapolczán Rosensteint, ki az első volt ott s pártot nyert. Krausz Jóska, kitől hallottam, azt mondta, hogy Bárány nagyobbra tett s nem akart komolyan versenyezni kollegájával. De úgy látszik nekem, hogy a kis Tapolczán is két párt volt. Talán reflektál Bárány Fehérvárra?

Tisztelettel nőm s magam nevében

H[ochmuth] Á[brahám]”

Rosenstein Mór 1886-ban valóban Tapolca főabbija lett (no. 215). Bárány József pedig ugyan nem került Székesfehérvárra, hiszen ott 1889-től Steinherz Jakab volt a főrabbi (no. 210), viszont két másik jelentős vidéki hitközségben működött. 1887/1888-ban a debreceni status quo ante anyahitközség hitszónoka volt (no. 48), majd Kecskemétre került főrabbinak (no. 93).

³⁰ Steinherz Jakab [1856–1921], aki rabbi diplomáját a budapesti Rabbiképző Intézetben, doktorátusát szintén Budapesten szerezte, 1886 és 1889 között a nagyatádi, majd 1889-től haláláig a székesfehérvári neológ anyahitközség rabbija volt. Lásd MZsLex., p. 807, és jelen kötetben, no. 136 és 210. Bárány József pedig, aki 1887–1888 folyamán Debrecenben volt hitszónok (no. 48) 1891-től 1916-ban bekövetkezett haláláig a kecskeméti neológ anyahitközség főabbija volt (no. 93).

³¹ MZsML K. 71.1.360, kelt 1888. október 29-én, és MZsML K. 71.361, kelt 1889. március 4-én.

³² Talán a székesfehérvári hitközség elnöke.

velem, kérvén az ő pártfogását. Máig azonban még válasz nem érkezett, mit éppen rossz omennek nem tartok. Tőle is kérdeztem, kíváncsúnak tartja-e odautazásomat és tapasztalatai után meg tudja tán mondani, hasznomra válnék-e fáradozásom.

Mihelyest választ kapok erre nézve Tanár Urat is fogom értesíteni. Semmiesetre sem akarnék elhamarkodva cselekedni, annál kevésbbé miután a szükség éppen nem szorít.

(...) maradtam üdvözölve Tanár Urat (...) mély tisztelettel

N{agy} Atád 88. X. 29.

Dr. Steinherz

Majd néhány hónap múlva a szinte hivatalos értesítésnek tűnő második levél részlete.

Mélyen tisztelt Tanár Uram!

(...) Fehérvárról most újabb mozzanatokról nem írhatok, márczius végén lesz a választás, mely az eddigiek után csak kedvező lehet rám nézve.

(...) maradok Tanár Úrnak kiváló tisztelője

N{agy} Atád 889. 4/III

Dr. Steinherz

A Bánóczi hagyatékban megmaradt levelek döntő többsége hasonlít Steinherz leveleihez. Olyan fiatal rabbik, akik nemrég még Bánóczi tanítványai voltak a Rabbiképzőben, és annak elvégzése után is szoros kapcsolatot tartottak fenn vele, egyszerűen csak beszámoltak, vagy gyakran támogatását kérték egy-egy olyan állás elnyeréséhez, amely számukra előrelépést jelentett pályájukon. Az alábbiakban egy csokorra valót válogattam össze a legjellegzetesebb levelekből.

Elsőként nézzük Wellesz Gyula³³ levelét, aki a már oly sokat emlegetett Csurgóhoz is kapcsolódott, hiszen 26 éves korától itt állt először egy hitközség élén.³⁴

Mélyen tisztelt Professoror uram!

(...) Nem tudom, érdekelni fogja-e igen tisztelt Tanár urat, de minthogy nekem érdekem van benne, megírom. A nyáron Nyíregyházán voltam próbaszónoklaton. Az ottani rabbiállásra³⁵ aspirálok, mely csak az ünnepek után, október közepe táján töltetik be. Ugy mondják, hogy vannak kilátásaim. De azért nagy küzdelemmel fog járni a dolog, mert megmozdult a fekete had, az istenes rabbik egész csapatja, hogy megakadályozzák a seminarista érvényesülését. Hiába, az egyiknek fia, a másiknak veje, a harmadiknak rokona van. Azért elvi magaslatra emelkednek és kinyilatkoztatták, hogy a szeminárium oklevele nem képesít. Megírom ezt pedig azért, hátha igen tisztelt Tanár úrnak volnának Nyíregyházán ismerősei, összeköttetései, amelyek révén a rabbiképző intézetnek ezt a megtámadtatását ellensúlyozni lehetne. Sajnos, nálunk a rabbiválasztást nem a személyes érdekem, hanem az összeköttetések döntik el. (...)

Kiváló tisztelettel és szívélyes üdvözlettel maradtam lekötelezett híve

Nagybicscsén 1907. szept. 6án.

Wellesz Gyula³⁶

³³ Wellesz Gyula [1872–1915] 1898 és 1900 között a csurgói, 1900 és 1909 között pedig a nagybicscei neológ anyahitközség rabbija volt. 1910-től haláláig az óbudai neológ anyahitközség főrábbija volt. Lásd MZsLex., p. 961, és jelen kötetben, nos. 46, 139, 162.

³⁴ MZsML K. 71.1.478.

³⁵ A nyíregyházi status quo ante hitközség rabbija 1904 és 1906 között Silberfeld Jakab volt, akit azonban 1907-ben az aranyosmaróti neológ anyahitközség választott meg rabbijának (nos. 10, 156).

³⁶ A nyíregyházi rabbiállást végül nem ő nyerte el, hanem Bernstein Béla [1868–1944], aki 1909-től haláláig a hitközség főrábbija volt (no. 156).

A következő levelet Vajda Béla³⁷ írta, aki 1896-ban, miután már 1889 óta Abony rabbija volt, Magyarország valamelyik vezető hitközségének élére szeretett volna kerülni.³⁸ Leveléből kiderül, hogy már pályázott mind Óbudára, mind pedig Újpestre. Ezeket a rendkívül vonzó állásokat azonban nem sikerült elnyernie. E helyett próbálkozott legalább Veszprémbe eljutni 1896-ban.

Kedves barátom!

(...) Olvastam az Egy{en}l{őség}ben, hogy úgy Óbuda³⁹ mint Újpest⁴⁰ elveszett rám nézve. Őszinte vagyok, – nagyon lehangolt a dolog. Teneked megvallhatom, fáj látnom, hogy mint emelkednek mások, kiknél többnek érzem magam, és nekem e hozzám már igazán nem méltó fészekben kell maradnom. Mindez most arra bír engem, hogy egy kéréssel forduljak hozzád: Légy szíves Veszprém} felől tudósításokat beszerezni és ha ott még a döntéshez nem jutott a dolog egészen közel, vidd keresztül, hogy engem vendégszónoklatra meghívjanak.⁴¹ Már csakugyan minden áron menni akarok innen, hol már nyolcz évet töltöttem, s hol semmi jövőt nem látok sem magam, sem innen onnan felnövekedő gyermekeim számára.
(...) szerető híved

Vajda

Abony 1896 24/V

Vajda Béla egy dátum nélkül ránk maradt levele bizonyítja, hogy végül a veszprémi állásról önként lemondott.⁴²

Kedves jó komám!

Csak arról akartalak értesíteni, hogy – megbeszélésünk szerint – én Veszprémbe nem pályáztam és most már – lejárván a pályázat – természetesen nem is fogok. De még is arra akarnálak fölkeríteni, – ha nagyon terhedre nem lenne – értesíts mi újság van ott, hogyan fejlődnek a dolgok – – – – – ?.
(...) téged pedig ölel hű embered

Vajda B{éla}

Ezt a bizonyos veszprémi állást Vajdát és más pályázókat is megelőzve, a még ugyancsak fiatal Kiss Arnold nyerte el.⁴³ Kiss 1896/1897 és 1901 között volt a hitközség rabbija. Hosszú tartózkodásra azonban ő sem rendezkedett be abban a vidéki hitközségben, amelyben nem sokkal előtte kerek 30 évig Hochmuth Ábrahám volt a főrabbi. Kiss ezt írta 1899. december 7-én Bánócinak:⁴⁴

³⁷ Vajda (Wiener) Béla [1861–1926] rabbi diplomáját a budapesti Rabbiképző Intézetben, doktorátusát szintén Budapesten szerezte. 1889 és 1901 között az abonyi, 1902-től 1926-ig pedig a losonci neológ anyahitközség rabbija volt. Lásd MZsLex., p. 934, és jelen kötetben, nos. 1 és 117.

³⁸ MZsML K. 71.1.465.

³⁹ Óbudán az 1895-ben elhunyt Klein Gyula utóda Adler Illés lett (no. 162).

⁴⁰ Újpesten 1897-től Venetianer Lajos lett a főrabbi (no. 232).

⁴¹ A veszprémi rabbi-állást Kiss Arnold nyerte el 1896-ban (no. 243).

⁴² MZsML K. 71.1.552.

⁴³ Kiss / Kis (Klein) Arnold [1869–1940] 1895/1896-ban a zsolnai, majd 1896/1897 és 1901 között a veszprémi neológ anyahitközség rabbija volt. 1901-től haláláig a budai neológ anyahitközség vezető főrabbi volt. Lásd MZsLex., p. 483; Pinkas Hung., p. 189; és jelen kötetben, nos. 35, 243 és 254.

⁴⁴ MZsML K. 71.1.519.

Mélyen tisztelt Tanár Úr

(...) Hogy miért akarom Veszprémet elhagyni? Nem titkolódzás volt az, amely eddig visszatartott, hogy í[gen] t[isztelt] Tanár Úrral ezt a tervemet közöljem, csak az, hogy nem voltam bizonyos benne. Ok sincsen reá valami különös vagy elkedvetlenítő túlságosan: egyszerűen azt hiszem nagyobb község, nagyobb város, tágasabb működési kör anyagilag és erkölcsileg is hasznomra válhat. Megválasztásom ideje óta a helyzet megváltozott: hallom: hogy békétlen természetű öreg pap zavarja ott a circulusokat, s az én községem is nagyon kedvesen viselkedik velem szemben – bizony könnyen úgy eshetik, hogy mégis csak itt maradok. Bár a dolog még nincs teljesen tisztázva. Annál is inkább maradt Veszprémben a vis inertiae, mivel ki tudja, nem cserélném-e föl nyugalmas és békés helyzetemet viszályokkal és kellemetlenséggel, amely az állás természetében rejlik. (...)

Hálásan tisztelő híve és kész szolgálója

Dr. Kiss Arnold⁴⁵

Kiss Arnold Budára való távozásával 1901-ben újra üres lett a veszprémi főrabbi szék. A pályázók egyikének, Mandl (Mandel) Árminnak⁴⁶ fennmaradt az a levele, melyben az állás elnyeréséhez Bánóczi támogatását kéri.⁴⁷

Szeretve Tisztelt Mesterem!

Nemesszívú pártfogása, melyben mindenkor részesített, arra bátorít, hogy most is egy kéréssel forduljak Nagyságodhoz.

A veszprémi hitközség most rabbit akar választani,⁴⁸ de pályázatot nem hirdet. Eddig meghívták próbaszónoklatra Dr. Singert⁴⁹ Tapolczáról, akit azonban gyöngye hangja miatt meg nem választanak, továbbá Dr. Kleint⁵⁰ Kassáról, akit a dombovári rabbi ajánlott. Vagyok olyan szerény, hogy egy Dr. Kis Arnolddal a versenyt föl nem venném, de mivelhogy a veszprémiek egy Dr. Kist már úgy sem kapnak, engedje meg Nagyságod, ha mint régi pártfogómat arra bátorítokom fölkérni, kegyeskedjék csekélységemet a veszprémi hitközség figyelmébe ajánlani anélkül, hogy valamely tekintetben felelősséget vállalna értem. Nem tartom fölöslegesnek azon megjegyzést, hogy Szigetvárott 3 évi működésem alatt a hitközség teljes bizalmát és meglegedését bírom, aminek bizonyítéka az, hogy fizetésemet már az első év után 200 f[or]inttal fel-emelték. Bátorítokom azonkívül hivatkozni hittan könyveimre, melyeket az ország legtöbb iskolájában, sőt Veszprémben is használnak. Arra nézve mindenestre biztosíthatom Nagyságodat, hogy szegycnt velem nem vall.

Megkülönböztetett tisztelettel vagyok hálás tanítványa

Dr. Mandl Ármin⁵¹

⁴⁵ 1901-ben Kiss / Kis (Klein) Arnold mégis feladta veszprémi állását és a budai hitközség élén Wiesner Henrik [1868–1922, 1900/1901-ben budai rabbi] utóda lett (nos. 35, 243).

⁴⁶ Mandl (Mandel) Ármin M. 1865-ben született Vásárhelyen. Rabbi diplomáját a budapesti Rabbiképző Intézetben, doktorátusát pedig a lipcsei egyetemen szerezte. 1898-tól 1916-ig a szigetvári neológ anyahitközség rabbija volt. Később kikeresztelkedett és tanfelügyelőként a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztériumban dolgozott. Lásd MZsLex., p. 572; Pinkas Hung., p. 420; és jelen kötetben, no. 211.

⁴⁷ MZsML K. 71.1.140. Kelt Szigetváron, 1901. december 17-én.

⁴⁸ A veszprémi neológ anyahitközség azért kényszerült rabbi-választásra, mivel Kiss / Kis (Klein) Arnold [1869–1940] rabbit, aki 1896/1897 óta volt a hitközség rabbija, 1901-ben a budai neológ anyahitközség választotta meg főrabbi-jának (nos. 35, 243).

⁴⁹ Singer Bernát [1868–1916] 1893/1894 és 1902 között volt a tapolcai neológ anyahitközség főrabbi (no. 215).

⁵⁰ Klein József [1866–1914] 1896-tól haláláig a kassai neológ anyahitközség főrabbi (no. 89).

⁵¹ Mandl Ármin nem járt sikerrel a veszprémi rabbi-állás megszerzését illetően. Kiss Arnold utóda ugyanis Hoffer Ármin [1870–1941] lett, aki 1902 és 1927 között volt veszprémi főrabbi (no. 243).

Az Abonyban ragadt Vajda Béla szinte szünet nélkül próbálkozott újabb és újabb rabbiállások megszerzésével. Neve 1898-ban a győri rabbi-választással kapcsolatban bukkant fel újra.⁵²

Kedves Józsim!

Úgy látszik jövődölésed teljesült. Dr. Schwartz⁵³ igen jó hatást tett és amint számos helyről írják, ő egyetlen számbavehető ellenfelem. (...) Talán van valami összeköttetésed Weizsmann Adolf⁵⁴ ottani iskolaszéki elnökkel? Hát Stadlerrel?⁵⁵ Bizony most dolgozom, mert már ezt nem szeretném elszalasztani. Dr. Schwartz még elég fiatal ember, összesen 1 éve van állásban, bátran tölthet ott még néhány évet.⁵⁶

(...) Melegen üdvözölve, ölel

Vajda

Abony 1898 jul. 12

Nézzük végül két olyan rabbi levelét, akikkel már találkozhattunk Mandl (Mandel) Ármin levelében, mert 1901-ben mind Klein József kassai, mind pedig Singer Bernát tapolcai főrabbi sikertelenül pályázta meg a veszprémi rabbi-állást.

Singer Bernát⁵⁷ e veszprémi próbálkozás után 1902-ben már Szabadkára pályázott, ahol végül sikerrel járt. 1902-től 1916-ban bekövetkezett haláláig ő volt Szabadka főrabbi. 1902. május 22-én, még Tapolcáról írt levelében beszámolt Bánóczinak szabadkai próbaszónoklásának eredményeiről.⁵⁸

Igen tisztelt Tanár Uram!

(...) a szabadkai szereplésemről akartam beszámolni. Személyesen sok mindent elmondhattam volna, de most hogy papirosra kellene vetnem tapasztalataimat, úgy látom, hogy alig van valami, amit megírni érdemes. Csak azt hogy meghívtak és ott voltam. Az eredményt, ti. a kedvező eredményt akkor is kétségesnek tartanám, ha utánam nem jönnének még versenytársak. Annál kétségesebb az, mivel még Händler⁵⁹ is következik, aki erős ellenfél s így csak a jövő hónapban fog eldőlni a koczka. Valahányszor ilyen aranygyapjas hódító járatra indulok – és különösen mikor visszajövök! – érzem hogy bolondság tőlem ez a szárnyprobálgatás, hogy jobb volna állandó lakosává lennem ennek az én fészkelemnek, és mégis kicsal belőle mindig a remény, hogy nagy városba legyek, ahol pénzem ugyan nem lesz több, de bosszúságom, erőt emésztő dolgom és kellemetlenségem sokkal több lenne. Ezek nélkül pedig zsidó pap el nem lehet. Ha itt nincs, keresni kell másutt: Szabadkára is azért vágódottam, mert az teljes ellentéte mostani községelemnek. Annyi hajmeresztő dolgot hallottam felőlük, hogy meg akartam őket nézni szemtől szembe. Két napi otlétem meggyőződött hogy valami igaz van a hírekben de nem olyan fekete az ördög, amint lefestik. Azaz hogy feketének elég fekete, de lehet egy kicsit lemosni róluk. Sokat nem, de arra vállalkozni nem is szabad. Most csak az a kérdés ki lesz a vállalkozó. Milkor (*sic!*) dr.⁶⁰ úgy látszott, rokonszenvennel viseltetett irántam. Mások is. De milyen más az, mint ahogy itt körülvettek. Ha valami biztosabbat tudok, értesítem Tanár urat, (...)

Legszívélyesebb üdvözzellett maradok a régi tisztelő és szerető híve

Singer B{ernát}

⁵² MZsML K. 71.1.468.

⁵³ Győrben 1898-ban valóban Schwarcz Mór lett a főrabbi (no. 69).

⁵⁴ 1898-ban Weizsmann Adolf a győri hitközségben valóban iskolaszéki elnök volt, lásd Kalend. 5659, p. 337.

⁵⁵ Stadler Ignác ebben az időben kultuszfeljáró volt, lásd Kalend. 5659, p. 337.

⁵⁶ Schwarcz 1896/1897-ben a túrócszentmártoni hitközség rabbija volt (no. 229).

⁵⁷ Singer Bernát [1868–1916] rabbi diplomáját a budapesti Rabbiképző Intézetben, doktorátusát szintén Budapesten szerezte. 1893/1894 és 1902 között a tapolcai, majd 1902-től haláláig a szabadkai neológ anyahitközség főrabbi volt. Lásd MZsLex., p. 791; és jelen kötetben, nos. 194, 215).

⁵⁸ MZsML K. 71.1.369.

⁵⁹ Talán Händler Márkról [1837–1911] van szó, aki 1902-ben a tatai neológ anyahitközség rabbija volt (no. 217).

⁶⁰ Milko Izidor 1902-ben a szabadkai hitközség elnöke volt. Lásd Kalend. 5663, p. 407.

Klein Józseftől,⁶¹ szerencsénkre, a Magyar Zsidó Múzeum és Levéltár anyagában egész sorozat (6 darab) Bánóczi Józsefhez írt levele maradt fenn, melyekből pontosan nyomon követhetjük életútját. 1890-ben írt első leveléből értesülhetünk arról, hogy 24 évesen Marcaliba, élete első állomáshelyére szeretne kerülni.⁶²

Mélyen Tisztelt Tanár Úr!

Marcaliból a napokban újabban kaptam értesítést, mely szerint elhatározták, hogy némi tudakozódás után körülbelül aug. 16-ára meg fognak hívni. A levelet kedden kaptam, és minthogy szerdán családi ügyben bentem Pestre, reggel kiszálltam Gödöllőn, meglátogattam a fiatal Bloch tanár urat,⁶³ és megkértem, hogy ha Marcaliból kérdés jön, ajánljon majd. Ő azt felelte, hogy Marcaliból mindig Marcalinak⁶⁴ írnak, aki aztán hozzá fordul. Igaz volt Elzasznál⁶⁵ és Pinkuszföldnél⁶⁶ is, azért ő jónak látja, hogy ha Pesten leszek keressem fel Marcalit. Én azt megtettem és Marcalitól megtudtam, hogy ő kapott is már a községből kérdést. Marcali azután nyomban írt Gödöllőre és a helybeli hitk. elnökéhez, és minthogy mindkét helyről gyors választ kért, remélhetem, hogy még 16-ára meg fognak hívni. Beszédre már készülök. – Simándról eddigelé nem kaptam választ,⁶⁷ de most hagyom is egyelőre, megvárom mi lesz Marcaliból? (...). Maradok Tanár Úrnak legmélyebb tisztelettel alázatos szolgája

Klein József

Négy év múlva, 1894-ben azonban már szűknek érzi Marcalit, és mind Nyitrára, mind pedig Szabadkára pályázik.⁶⁸

Igen tisztelt Tanár Úr!

(...) Nyitrán kiírtak hitszónoki állást,⁶⁹ van ott több ismerősöm, de a viszonyokat egyáltalán nem ismerem. Belé harapni nem igen merek, ámbar hogy innen is szeretnék elmenni. Jó hely, csendes hely, kedves hely ez itt, körülbelül elegendő is jövedelmez, de hosszas tartózkodásra csak az öreg Marcalinak való. (...) Hálás tanítványod

Klein {József}

Következő levelének elején Klein rövid számvetést készített a dunántúli rabbikról és helyükről. Többek között arra a nem túl kedvező megállapításra jutott, hogy a Dunántúlon a rabbiknak a hitközségekben inkább csak a protokoll terén jut szerep. A levél második felé-

⁶¹ Klein József [1866–1914] rabbi diplomáját a budapesti Rabbiképző Intézetben, doktorátusát szintén Budapesten szerezte. 1891 és 1895 között Marcali rabbija, majd 1896-tól haláláig kassai főrabbi. Lásd MZsLex., p. 489; és jelen kötetben, nos. 89, 123.

⁶² MZsML K. 70.2.599. A levél Gyöngyösön kelt 1890. augusztus 1-én.

⁶³ Feltehetően Bloch Henrikről van szó, aki 1881 óta tanított a Rabbiképző Intézetben. 1890-ben 36 éves volt (MZsLex., p. 129).

⁶⁴ Marcali (Morgenstern) Mihály 1852 és 1889 között volt a marcali hitközség rabbija (no. 123).

⁶⁵ Talán Elzász Manórol van szó, aki valamikor az 1880-as években lett a rózsahegyí neológ anyahitközség rabbija (no. 181).

⁶⁶ Talán Pártos (Pinkusfeld) Sámuelről van szó, aki 1888/1889-től 1929-ben bekövetkezett haláláig a dunaföldvári neológ anyahitközség főrabbi volt (no. 53).

⁶⁷ Simánd főrabbi Nádai (Neumann) Gyula lett 1891-ben (no. 188).

⁶⁸ MZsML K. 70.2.605. A levél Marcaliban kelt 1894. május 3-án.

⁶⁹ Nyitrán 1869 és 1908 között Marmorstein Ármin volt a rabbi, Klein József tehát nem kapta meg a hitszónoki állást (no. 153).

ben visszatér a szabadkai pályázatra, és beszámol a szerinte számára legalábbis kétségessé vált helyzetről.⁷⁰

Igen tisztelt Tanár Úr!

(...) A mi a Dunántúl illeti most még mindig több szeminarista papja van, mint az ország többi részének. De nem is igaz. Itt pontot csináltam, utána számoltam és most ½ órai munka után jelentem, hogy 40 közül csak 15-en (tehát fele sem) vannak Dunántúl. Ha most hozzáveszed, hogy Kaposvár, Dunaföldvár, Győr, Mohács is a Dunántúl vannak akkor a biláncz bizony nem oly kedvező, mint ahogy te állítottad fel. Ezek azok a "mérlegelendők". (Csupa "schwerer Bocher".) Hajlandó vagyok arra az eredményre jutni, hogy azon körülmény, miszerint kezdetben csakugyan majdnem mind a szeminaristát Dunántúlra vittek, abban leli a magyarázatát, hogy itt több volt a principio az üres rabbiság és előbb haltak meg az öreg papok mint más-hol. Hogy pedig a rabbi a Dunántúl nagy részében inkább csak a parádés ló fényes szerepét játssza inkább, mintsem a hasznos és szükséges gazdasági lóét, arról sokszor lehet a Dunántúli vidékeken meggyőződni. Ebben határozottan rosszabb a Duna-Tisza Köz és a Dunáninnen valamint a Tiszáninnen egyes vidékeitől. Ott nagyobb szükség van a rabbira mint itt, daczára annak, hogy ott nem funkcionál minden koporsónál mint itt, és nem beszél minden esketésen, mint itt.

(...) Szabadkát illetőleg szinte sejtettem, hogy ily választ fogok kapni. Goldziher különben igazságod van, hogy a községnél úgyszólván semmit sem tehet, nem is úgy értettem. Én a papra gondoltam, akivel némi rokonságban van és aki sokat tart rá. Legtöbbet tehet a községnél (úgyszólván mindent) Löw a szegedi pap.⁷¹ De hát ő a régi Löw, mint leveledből is látom. Ami Bacher⁷² és Bánóczi „befolyását” illeti aligha igazsága nincs, persze más értelemben. Arról ők elvégre nem tehetnek, hogy mások belátják, hogy nekik igazságuk van és ennél fogva szerintük szavaznak. Hogy az Ö⁷³ Csalhatatlanságát bántja azt természetesnek találom. A Szemle⁷⁴ actiója még mindig rosszul eshet neki, habár és ez valóban érthetetlen (azaz hogy zsidó viszonyainkban talán éppen érthető) Szegeden és vidékén még mindig Csalhatatlan. Ha ő azt modaná Szabadkán, hogy engem kell megválasztani, azt menten megtennék. De annyira utilitárius nem vagyok, hogy midőn különben nem szeretem, elmenjek hozzá hízelegni. (...) A múlt évben kétszer megfordultam Szegeden, nem látogattam meg egyszer sem. Pedig Szabadka megérdemelné. (...) ⁷⁵

1895-ben a még mindig meglehetősen aktív szabadkai ténykedése mellett már arról számol be Bánóczinak, hogy Újpestre is pályázni fog.⁷⁶

Mélyen tisztelt Tanár Úr!

(...) én 8-án tovább mentem Szegedre, 10-én Szabadkára, ott 11-én szombaton prédikáltam a templomban, vasárnap 12-én eskettem Mitzger fiát. Mindkét ténykedés fényes eredménnyel járt (tudod, hogy én a magam dolgait meglehetősen hidegen nézem).

(...) Mindamellett a napokban befogom adni Újpestre pályázatomat, az okmányokat most szedem össze. A Steiner egyik fia ott gyógyszerész (Szél Manó) és azt mondják, hogy befolyásos ember. Nekem már meg is írta, hogy neki meghívásomat a vezérkolompások megígérték. Egyikkel ezek közül beszéltem is szemé-

⁷⁰ MZsML K. 70.2.607. A levél Marcaliban íródott 1894. szeptember 28-án.

⁷¹ Löw Immanuel szegedi főrabbiáról van szó (no. 198).

⁷² Bacher Vilmosról, a Rabbiképző Intézet professzoráról van szó (MZsLex., p. 73).

⁷³ Ti. Löw Immanuel.

⁷⁴ A *Magyar-Zsidó Szemle*-ről van szó, amelyet 1884-ben indított Bacher Vilmos és Bánóczi József. 1891-től Blau Lajos és Mezey Ferenc lettek a szerkesztői (MZsLex., p. 567).

⁷⁵ Szabadkáról Farkas (Farbenblum) József az első rabbi akit ismerünk. Ő 1900-ban lett a neológ anyahitközség rabbija (no. 194). Annyi azonban bizonyos, hogy Klein nem lett szabadkai rabbi.

⁷⁶ MZsML K. 75.13. A levél Marcaliban kelt 1895. július 26-án.

lyesen Pesten, aki ezt nekem szintén meg is ígérte (Diamantstein t{akaraké}pénztári igazgató). Dr. Kohn,⁷⁷ ki azt is közölte velem, hogy még Steinherz⁷⁸ is pályázik, helyeselte és ígérte, hogy szívesen megtesz mindent, ami tőle telik. Nagyon szeretném a te nézetedet ismerni, tudod, mennyit adtam mindig reá; igenlő esetben pártfogásodat nem is kérem, mert igazán neveletlenné kényeztetéssel már el.
(...) Téged szeretettel köszönt hálás tanítványod

Klein {József}

Az újpesti állás elnyerésével kapcsolatban azonban szintén erős aggályai vannak. Erről értesülhetünk a két következő levélből:⁷⁹

Mélyen tisztelt Tanár Úr!

(...) Hogy Újpestre „még Kelemen⁸⁰ és Vajda⁸¹” is pályáznak az nem lepett meg, mikor még Steinherz is pályázik Fehérvárról. Nekem egyik fő-fő oszlopos ember megígérte, mikor a múlt hónapban ott voltam Pesten (Diamantstein), – privát helyen (orvos bátyám sógoránál) találkoztam vele – hogy meg fognak hívni. A többit majd meglátjuk. Nagy reményekkel megyek a dolog elé és félni legjobban Vajdától félek, 1) mert ögen kedves ember 2) a te pártfogásodra is inkább tarthat igényt, mint én. Most, hogy tudom hogy ő is pályázik, nem kérem, mert nem kérhetem kizárólagos pártfogásodat, azt tudom, hogy amit lehet, meg fogsz értem is tenni. Kérdésedre válaszolva íme ide iktatom a „fő-fő oszlopos” emberek neveit, megjegyezve, hogy a legjobb forrásból ismerem neveiket, (Steineremnek ott lakó gyógyszerész tulajdonos fiától) Weisz Ármin bőrkereskedő, hitk. elnök; Friedmann Ármin újpesti takarékp{é}nzár} vezérigazgató; Diamantstein (l. fent) kereskedő, takarékp{é}nzár} igazgató; Fischer Antal kereskedő, Weisz József kereskedő.⁸² Pályázni, mint hallom 26-an pályáznak (Steiner fia itthon volt pünkösdkor, az mondta), talán pár nap múlva neveiket is fogom ismerni.⁸³

(...) Hálás tanítványod

Klein {József}

A második, talán még az elsőnél is aggodalmasabb hangvételű levél.

Igen tisztelt Tanár Úr!

(...) Újpestről legújabbán nem a legjobb híreket hallottam. Most már 4 erős jelölt van vagy öt is, (Venetianer⁸⁴ és Goldschmid⁸⁵ járult volna hozzánk) és egyik másik *pénzzel* erősen dolgozna.

Én fenntartom összes ismerőseim útján a tisztességes küzdelem elvét azon hiszemben, hogy nem tiszta eszközökkel szerezve meg a győzelmet, úgyse tudnék neki örülni és nem is volna okom neki örülni utóbb.

(...) Hálás tanítványod

Klein {József}

⁷⁷ Feltehetően Kohn Sámuelről, a pesti hitközség főrabijáról van szó (nos. 36–37).

⁷⁸ Steinherz Jakab 1889-től 1921-ben bekövetkezett haláláig a Székesfehérváron volt főrabbi (no. 210).

⁷⁹ MZsML K. 70.2.610. Kelt Marcaliban 1895. június 1-én; és MZsML K. 70.2.611. Kelt Marcaliban 1895. szeptember 5-én.

⁸⁰ Kelemen Adolfról azt tudjuk biztosan, hogy 1895-ben már Pancsova rabbija volt, ahol 1918-ban bekövetkezett haláláig maradt (no. 168).

⁸¹ Vajda (Wiener) Béla 1889 és 1901 között abonyi rabbi volt (no. 1).

⁸² A *Kalender*-ből csak három évvel későbből, 1898-ból rendelkezünk adatokkal az újpesti hitközség vezetőségének személyi összetételére vonatkozóan. Ekkor Weisz Ármin volt a hitközség elnöke, Fischer Antal pedig a pénztáros. A levélben szereplő többi személy funkcióját nem ismerjük (Kalend. 5659, p. 410).

⁸³ A pályázatot végül Venetianer Lajos nyerte meg, aki 1897 és 1922 között volt az újpesti hitközség főrabija (no. 232).

⁸⁴ Venetianer Lajosról van szó, aki 1897-ben meg is nyerte a pályázatot (no. 232).

⁸⁵ Talán Goldschmid Lipótról van szó, aki 1897-ben lett Prossnitz rabbija. Előtte 1893-tól Misslitz hitközségének élén állt (Friedman, p. 14; MZsLex., p. 319).

Félelmei jogosak voltak, hiszen Újpest főrabbija végül Venetianer Lajos lett.

A rabbi-életutak ismertetését végül két, tipikusnak valószínűleg nem mondható esettel szeretném zárni. Az első Rosenspitiz Sándor⁸⁶ esete, aki 1885-ben arról értesíti Bánóczi Józsefet, hogy az Egyesült Államokban kapott állást.⁸⁷

Mélyen tisztelt Uram, barátom és i. Testvérem!

Nagy fájdalommal vegyült örömmel tudósítom, hogy mai napon az itteni izráelita hitközség által egyhangúlag *pásztornak* megválasztattam. Nem nekem való hely ugyan; de jobb mint semmi ... s azért – *ideiglenesen*, elfogadtam. (...)

Rosenspitiz Sándor
rabbi

Két év elteltével azonban már mint a kolozsvári neológ anyahitközség újonnan megválasztott hitszónoka írt Bánóczinak:⁸⁸

Dear Sir + Friend!

Arrived yesterday morning safely. – My reception on all sides was most cordial. – All are glad I came. Am already invited to preach next Saturday. If possible please, oh please to get Dr. Simon to write to Mr. Horovitz immediately in my behalf – it will do a world of good – They have a beautiful brand new Temple + about 100 members + expect me to do wonders. (...)

Yours faithfully:

Rosenspitiz⁸⁹

A másik, kissé rendhagyó eset Wallasz Áron rabbi helyetteshez fűződik, aki 1887. március 18-án Jászárokszálláson írt levelében a következő kérést intézte Bánóczihoz.⁹⁰

Tekintetes Szerkesztő úr!⁹¹

Múlt hó 10-éről keltezett hozzám intézett b{ecsés} levelében azon ígéretet vettem, hogy pár nap múlva kérdésemre választ fogok nyerni. Minekutánna úgy mondván majd nem egész jövőm e kérdésnek megoldásától függ, bátorkodom tek{intetes} szerkesztő urat teljes tisztelettel felkérni, miszerint kegyeskednék a kért választ nekem megadni. Helyzetem itten egészen sanyarú, óhajtanám állomásomat felcserélni egy olyanra, hol az anyakönyvvezetés is rám bízna, de a hitközségek direktre a 4 osztályról szóló bizonyítványt követelik.⁹² Remélem, hogy tek{intetes} szerkesztő úr nagytekintélyének és befolyásának sikerülni

⁸⁶ Rosenspitiz Sándorról annyit tudunk, hogy néhány éves amerikai tartózkodás után visszatért Erdélybe, ahol 1887–1888 között a kolozsvári neológ anyahitközség hitszónoka volt (no. 103). További sorsát nem ismerjük.

⁸⁷ MZsML 71.1.217. Kelt: Vincennes, Indiana USA, 1885. január 4-én.

⁸⁸ MZsML K. 71.1.218. Kelt: Kolozsvár, 1887. november 17-én.

⁸⁹ Az angol nyelvű levél fordítása:

“Kedves Uram + Barátom!

Tegnap reggel biztonságban megérkeztem. – Mindenki igen szívélyesen fogadott. – Mindenki örül annak, hogy eljöttem. Már meg is hívtak, hogy prédikáljak a következő szombaton. Ha lehet, kérlek, ó nagyon kérlek, vedd rá Dr. Simont, hogy azonnal írjon az érdekből Horovitz úrnak – ez nagyon jót tenne. – Gyönyörű vadonatúj zsinagógájuk van + körülbelül 100 tag + csodatételre készítő hatás. (...)

Maradok hűséggel:

Rosenspitiz”

⁹⁰ MZsML K. 71.1.475.1.

⁹¹ Bánóczi József 1884-től 1891-ig a *Magyar Zsidó Szemle* szerkesztője volt (MZsLex., p. 567).

⁹² 1883. április 18-án kelt az a VKM körrendelet, amely szabályozta az anyakönyvvezetők minősítését (13429/1883. sz. VKM körrend.). E szerint ezt a funkciót csak olyanok tölthetik be, akik legalább a polgári iskolát, vagy a gimnázium

fog a kérdést úgy megoldani, hogy b{ecses} válasza birtokában bátran reflektálhatok majd egy hozzám és nekem illő állásra.

Elvárva b{ecses} választ maradtam J{ász} Árokszálláson 1887 18/3

tek{intetes} szerkesztő úrnak halás szolgája

Wallez Áron h{elyettes} rabbi

Azt ugyan úgy tűnik nem sikerült Wallezsnak elérnie, hogy anyakönyvet is vezethessen, de annyi bizonyos, hogy nevével 1895-ben már Gyöngyösön találkozunk, ahol ő a status quo ante anyahitközség jegyzője.⁹³

E levélsokor átoltvasása után pontos képet alkothatunk a rabbik álláspontjáról állásaikkal, lehetőségeikkel kapcsolatban. Egy részük csupán anyagi okokból óhajtott egy-egy nagyobb hitközségbe kerülni. Az anyagi okok végig az egész korszakban komoly szerepet játszottak, és később, a két világháború között talán méginkább, mint az Büchler Sándornak,⁹⁴ a továbbiakban még idézett, 1924-ben írt levelének egy részletéből egyértelműen kiderül:⁹⁵

(...) Érdekelni fogja, hogy az Egyenlőség tőzsdéjén jegyzett jesivát, melyben jelenleg erős hausse van, kontemínálta a IX. községkerület vasárnapi ülése, amennyiben kimondta, hogy csakis az országos rabbiképzőből kikerült papokat ismeri el és kívánja elismertetni rabbiknak; más fórumtól nyert rabbiklevelet érvénytelenít. Néhány fontos indítvány is volt, például a rabbik létminimumára vonatkozólag; kezdő törzsfizetés havi 200 aranykorona, ötödéves 50 aranykorona pótlék + természetbeni szolgáltatás + mellékjövedelem. Ha a minisztérium helyben hagyja, illetőleg keresztülviteléről gondoskodik, akkor vonzóbb lesz a rabbipálya, mint most, mikor kollégáink többnyire éhbért kapnak + rásekől + cedókógába és más egyéb mellékélvezet, mint például díszhely a temetőben. (...)

A rabbik egy másik csoportja szakmai szempontok miatt tartotta fontosnak, hogy olyan helyre kerüljön, ahol kutatásait megfelelő körülmények között végezheti. Nem szabad elfelejtenünk, hogy többségében olyan rabbikról van szó, akik a Rabbiképző Intézet elvégzése mellett a modern rabbiképzés által kötelezővé tett doktori fokozattal is rendelkeztek, tehát valódi, képzett tudósok voltak.⁹⁶

A tudományos megfontolások által vezérelt állás-változtatási szándék egyik legtipikusabb példája Büchler Sándor keszthelyi főrabbi esete, aki még 54 éves korában, 1924-ben is

illetve reáliskola alsó 4 osztályát elvégezték, és erről bizonyítvánnyal is rendelkeznek. (*Magyarországi Rendeletek Tára*, 1883, pp. 607–608.) Ezt veszi át és egészíti ki később az 1924/1885. Eln. sz. VKM rendelet is.

⁹³ Kalend. 5657, p. 290.

⁹⁴ Büchler Sándor [1870–1944] rabbi diplomáját a budapesti Rabbiképző Intézetben, doktorátusát szintén Budapesten szerezte. 1897-től haláláig Keszthelyen volt főrabbi (MZsLex., p. 144; és jelen kötetben, no. 94).

⁹⁵ A levél eredetije az Országos Rabbiképző Intézet könyvtárának kézirat állományában található. Scheiber Sándor közölte a *Magyar Zsidó Oklevéltár* X. kötetében (Budapest: MIOK, 1967), no. 21; pp. 37–38.

⁹⁶ Az ún. „doktor-rabbik” megjelenésének a 19. század során a modern rabbiképző intézetekben és a modern zsidó tudomány, a Wissenschaft des Judenthums megteremtésében betöltött szerepük vizsgálatának kiterjedt szakirodalma van. Lásd többek között: Ismar Schorsch, *From Text to Context. The Turn to History in Modern Judaism* (Hanover & London: Brandeis UP, 1994), valamint Simon Schwarzfuchs, *A Concise History of the Rabbinate* (Oxford, UK & Cambridge, USA: Blackwell, 1993). A magyarországi „doktor-rabbikról” és a neológ identitás kialakításában betöltött szerepükről lásd: Frojimovics Kinga, „A ‘doktor-rabbik’ nagy nemzedéke Magyarországon: A neológ identitás kialakítása a történetírásán keresztül”, in: Zsengellér József (szerk.), *Széfer József* (Budapest: Open Art, 2002), pp. 221–239.

azért küzdött, hogy a főváros, azaz a tudományos, kulturális centrum közelében, Újpesten lehessen rabbi.⁹⁷

Igen tisztelt Igazgató Úr!

Goldzihernétől értesültem arról a jóindulatú, engem lekötelező fáradozásáról, hogy Újpestre eljussak. Fogadja meleg köszönetemet az ütegyengetésért és adja Isten, hogy a célt is elérjem. Annyit hivalkodás nélkül elmondhatok: Venetianer nálam méltóbb utódot nem kaphat hivatalában; aztán dolgoztam már annyit tudományos téren, hogy felkerülhessek a fővárosba, hova az enyéménél már sokkal kisebb értékek érkeztek be anélkül, hogy meg lett volna határozott céljuk, mint ahogy nekem van, félig készen levő munkákat befejezni. Itt dolgozni többé nem lehet, mert könyvtár, levéltár nem áll rendelkezésemre, e végett pedig útiköltségeskedni elbírhatatlan anyagi teher. Sejttem, hogy Újpest felé longus post me ordo idem petentium,⁹⁸ de hát a zöldek, az egészen fiatalok várjanak még, én azonban már nem várhatok; nekem most kell az időt s alkalmat megragadnom, hogy új környezetben kapjak helyet, ahol érvényesüljek és befejezzem, amit ifúságom óta megkezdtem.

(...) Az öreg Bloch – ha nem csalódom – 1877-ben hatvan esztendővel a vállán állott az új rabbiszeminárium élére,⁹⁹ pápa, püspök, kanonok és praelatus szintén ilyen korban foglalt el dús javadalmazású stallumot, egy kile kövedjával némileg felérő közjogi méltóságot; én, aki jóval fiatalabb vagyok, bátran számíthatok tehát arra, hogy egy kis zsidó eklézsiának, az újpestinek vezetését rám bizzák. Nagyon hálás leszek, ha Igazgató úr személyes befolyását és összeköttetéseit latba veti érdekemben és személyemről a figyelmet elvonni nem engedi senki és semmi kedvéért. Meggyökeredeztem ugyan itt, meg is becsülnek, aminek tanúsága, hogy éppen most vasárnap a IX. izraelita községkerület alelnökének választott engem; de mindezt feláldozom, valamint egyebeket is, hogy a főváros közelében telepedhessek meg, nem kicsi, hanem rám nézve és talán mások számára is magasabb szempontok miatt. Szavaim summája: eszközölje ki, hogy mielőbb bemutatkozhasam, legyen manuductorom, hogy Újpest rabbiszékébe beleülhessek.

(...) Igazgató úr nagybecsülője és mindig szolgálatára kész lekötelezettje

Büchler Sándor

Ugyancsak az újpesti rabbiállással kapcsolatos, csak néhány évtizeddel korábbi, Fischer Gyula¹⁰⁰ győri rabbi levele is, melyet Bánóczi Józsefhez írt.¹⁰¹

(...) Hogy nagybecsű soraira már elébb nem válaszoltam, (...) egy nagy kérdés meggondolásának és eldöntésének izgalmaiban rejlik.

Az utóbbit, mert ösmerem Tanár Úrnak tanítványai iránt való meleg és őszinte érdeklődését, engedje meg, hogy most, mikor post factum vagyok, közöljem.

Itt járt nálam ugyanis az újpesti zsidó hitközségnek egy küldöttsége, mely felajánlotta az ottani rabbinátust. Igen kedvező föltételekkel jöttek és még kedvezőbb kilátásról biztosítottak, de én mégsem tudtam magam elhatározni arra, hogy jelen községemet elhagyjam. Most, hogy a dolog elmúlt és Tanár Úrnak véleménye

⁹⁷ A levelet Blau Lajoshoz írta, aki 1887-től kezdve tanított az Országos Rabbiképző Intézetben, melynek 1913-ban igazgatója is lett (MZsLex., p. 128). Büchlert is tanította. – A levelet lásd a *Magyar Zsidó Oklevéltár* X. kötetében (Budapest: MIOK, 1967), no. 21; pp. 37–38.

⁹⁸ Utánam hosszú sora az ugyanazt kívánóknak.

⁹⁹ Bloch Mózes, aki 1815-ben született, 1877-ben 62 évesen lett az akkor megnyílt Rabbiképző Intézet vezetője (MZsLex., p. 129).

¹⁰⁰ Fischer Gyula [1861–1944] rabbi diplomáját a budapesti Rabbiképző Intézetben, doktorátusát szintén Budapesten szerezte. 1887 és 1898 között Győrről volt főrabbi. 1898-ban Prágába ment, ahonnan 1905-ben tért vissza. 1905–1943 között a pesti hitközség rabbija, majd főrabija volt (MZsLex., pp. 279–280; és jelen kötetben, nos. 36–37, 69).

¹⁰¹ MZsML K. 70.2.295.1. Kelt: Győrben 1896. február 27-én.

semmi felelősséggel nem jár, nagyon kíváncsi vagyok, hogy miképpen tanácsolt volna? Legyen kegyes, professzor Úr, közölni velem, ha jól cselekedtem-e, hogy egy községet, mely fényes, az itteni viszonyoktól sohasem várható, anyagi jövedelemmel kecsegtetett, el nem fogadtam. Jóindulatában ne féljen attól, hogy tettemet, ha professzor Úr nézete azzal nem váгна össze, megbánnám, mert természetem nem ily puha fából való. Akartam ugyan eltökélésem előtt szíves tanácsát kikérni, de egyrészt teljesen függetlenül kívántam cselekedni, másrészt meg ily terhet, mely utóvégre életkérdésben való határozat, nem akartam Tanár Úrra szólni. De most, hogy az ügy el van döntve, jól esnék a nyilatkozata, bármiként ütne is az ki.¹⁰²

Kellemes Púrim!

Maradandó szeretettel

Fischer Gyula

Fischer levele sok-sok olyan levél átolvasása után, melyben rabbik támogatást kértek állásaik elnyeréséhez, számomra váratlan ellenpélda. Az én olvasatomban nyomatékossítja mindazt, ami a többi levélből is nyilvánvalóvá vált. Fischer, aki „életkérdésben való határozat”-ról írt, megerősíti azt, hogy milyen elsöprően erős vonzerőt jelentettek a nagy, gazdag és prosperáló hitközségek által kínált előnyök a kis vidéki hitközségek lehetőségeihez képest.

Végezetül kanyarodjunk vissza a 3. táblázat adataihoz, azaz a hitközségekben tapasztalható rabbi-hiány jelenségéhez. A rabbik leveleinek gondos átolvasása után nyilvánvaló, hogy a kérdést nem lehet sem csupán technikai, sem csupán gazdasági jellegű problémaként kezelni. Egyértelmű, hogy a nagyobb, jóval nagyobb lélekszámmal, lényegesen több anyagi forrással, összehasonlíthatatlanul nagyobb költségvetéssel, valamint helyzetüknél fogva kulturális és speciálisan tudományos szempontból is behozhatatlan előnyöket kínálni tudó „nagy vagy centrum” hitközségek szinte elszívták a tehetséges, képzett és ambíciózus fiatal rabbikat a velük a versenyt felvenni képtelen kis vidéki hitközségektől.

A következő táblázat szemléletesen ábrázolja a hitközségek közti gazdasági különbség mértékét költségvetésük alapján a 19/20. század fordulóján, közelebből, 1903-ban. A rabbik fentebb idézett leveleiben szereplő hitközségek közül a táblázat 11-nek az adatait tartalmazza. E hitközségek lélekszámuk tekintetében három csoportra oszthatók: 500 fő alatti kicsi, 500 és 2000 fő közötti közepes és 2000 fő fölötti nagy hitközségek. A status quo ante Nyíregyháza kivételével mind neológ anyahitközség.

A táblázatból jól látszik, hogy az 500 fő alatti – akkori mértékkel – kis hitközségek csoportja mennyire egyértelműen le volt maradva a több tagot számláló nagyobb hitközségektől költségvetési keretét illetően. Az úgynevezett közepes hitközségek csoportja már sokkal megosztottabb volt anyagi lehetőségeit tekintve. Némelyikük (mintánkban Mohács és Szentés) költségvetése alig haladja meg a náluk lélekszám tekintetében kisebb hitközségek költségvetését, ugyanakkor olyanokat is találunk közöttük (például Losonc vagy Nyíregyháza), amelyek anyagi lehetőségeik tekintetében majdnem egyenlő szinten állnak a nagy, több ezer főt számláló hitközségekkel.

A nagy hitközségek tehát nyilvánvalóan a kedvezőbb anyagi lehetőségek mellett még valamit tudtak nyújtani a rabbiknak, akik szinte kivétel nélkül, kezdő éveiket valamelyik kis hitközségben eltöltve, folytonosan egy-egy nagy hitközségbe igyekeztek jutni. Ez pedig véleményem szerint egyrészt e hitközségek szervezeti felépítésében, másrészt pedig földrajzi, infrastrukturális és kulturális szempontból központi helyzetükben keresendő. E nagy hitközségek bonyolult

¹⁰² Újpest főrabbiája 1897-ben az a Venetianer Lajos lett, aki szintén egy vidéki hitközségben, Lugoson töltött be rabbiállást 1896-ban. (Előtte, 1892 és 1896 között, annak a Csurgónak volt a rabbiája, ahol elődje az onnan mindenképpen távozni akaró Schreiner Márton volt.) Újpest a végállomás volt Venetianer életében, ott halt meg 1922-ben (nos. 46, 120, 232).

4. TÁBLÁZAT. Hitközségi költségvetés különbségek a hitközség nagysága szerint, 1903¹⁰³

	Lélekszám	Adózók száma	Költségvetés (Korona)
Kis hitközségek			
Marcali	400	90	10.000
Nagyatád	400	165	10.000
Nagybiccse	–	110	10.200
Közepes hitközségek			
Losonc	–	265	37.000
Mohács	1000	235	15.000
Nyíregyháza	2000	260	41.950
Óbuda	790	556	35.660
Szentes	1000	235	15.000
Veszprém	1586	332	32.700
Nagy hitközségek			
Buda	4000	1000	50.000
Újpest	–	950	42.000

és szerteágazó szervezeti felépítése (szociális és vallásos egyletek nagy száma, sokféle az oktatáshoz kapcsolódó intézmény és szervezet, kiterjedt adminisztráció, a szertartási ügyek sokszínűsége – több fajta istentisztelet, kasruttal kapcsolatos ügyek-, imaegyletek, stb.) nagyobb kihívást jelentett egy fiatal, ambíciózus rabbi számára szakmai szempontból, mint a néhány intézménnyel és egylettel rendelkező, túl átfogó vagy nagyszabású tervek végrehajtására alkalmatlan kis hitközségek. A nagy hitközségek (mint például Arad, Szabadka, Szeged, Kassa, Kolozsvár, Debrecen, Nagyvárád stb.) centrális, azaz a fővároshoz közeli, vagy egy-egy régióban a központ szerepét betöltő helyzete pedig a rabbik számára az egyéni tudományos vagy társadalmi karrierjükhöz kínált egyedülálló lehetőségeket. Elég ha csak Szeged két világhírű tudós főrabbijára, Löw Lipótra és fiára, Immánuelre vagy az ugyancsak híres orientalistára, Kolozsvár neológ főrabbijára, Eisler Mátyásra gondolunk, aki a kolozsvári egyetemen a keleti tudományok magántanára volt.¹⁰⁴

Összegzőként megállapítható tehát, hogy a haladó táborhoz tartozó rabbik mobilitása a 19/20. század fordulójának Magyarországon olyan összetett jelenség volt, mely mind az egyének életstratégiáját, mind pedig a hitközségi szervezetet és a zsidó felekezeti struktúra egészét alapjaiban érintette.

¹⁰³ Az adatok a Kalend. 5664 kötetéből származnak.

¹⁰⁴ MZsLex., pp. 217, 543–544.

Felhasznált / hivatkozott források

- 1885/1924. Eln. sz. VKM Bánóczi hagyaték *Magyarországi Rendeletek Tára*, 1885, pp. 1988–2074
Bánóczi József összeállítása a Magyarországon működő rabbikról, 1921 u. (A–M; hiányos), MZsML, Bánóczi hagyaték, K.73.11.
- Bikur Cholim Stern Salamon, szerk., *Hetven év a betegek szolgálatában, 1871–1941: Emlékkönyv az „Országos Bikur Cholim, Betegeket Gyámolító Egyesület” 70 éves fennállása alkalmából* (Budapest, 1941)
- Budapesti zsin. Kormos Péter – Villányi András – Raj Tamás, *Budapest zsinagógái* (Budapest: Villányi Kiadó, 2005)
- Carmilly-Weinberger Moshe Carmilly-Weinberger, *A zsidóság története Erdélyben (1623–1944)* (Hungaria Judaica, 9) (Budapest: MTA Judaisztikai Kutatócsoport, 1995)
- Cluj–Kolozsvár Moshe Carmilly-Weinberger, Ed., *Memorial Volume for the Jews of Cluj–Kolozsvár* (New York: Sepher–Hermon Press, 1988)
- Domán Domán István, *Ráv Élijáhu Domán élete* (Budapest: Múlt és Jövő, 2004)
- Egri Egri Oszkár, „Mártírokká lettek a papok”, *Új Élet*, 2004. március 15–július 1
- Friedman Friedman Dénes, *A Ferenc József Országos Rabbiképző Intézetben felavatott rabbik életrajzi adatai és irodalmi működése* (Budapest: Neuwald Nyomda, 1927)
- Geccsényi – Varga Geccsényi Lajos – Varga Imréné, szerk., *Dokumentumok a zsidóság üldöztetésének történetéhez: Iratok a Győr–Sopron Megyei Levéltárból*, I. füzet (Budapest: Magyar Auschwitz Alapítvány – Holocaust Dokumentációs Központ, 1994)
- Haraszi Haraszi György, „Két világ határán. Tradíció és modernitás: a Rumbach utcai zsinagóga és hívei”, in: uő, *Két világ határán* (Budapest: Múlt és Jövő, 1999), pp. 149–184
- JewBp. Kinga Frojimovics, Géza Komoróczy, Viktória Pusztai, Andrea Strbik, *Jewish Budapest: Monuments, Rites, History*, Ed. Géza Komoróczy (Budapest: Central European UP, 1999)
- Kalend. 5656–5679 *Kalender für Israeliten für das Jahr 5656 (1895/1896) – ~ für das Jahr 5679 (1918/1919)* (Wien: Verlag der Oesterreichisch-israelitischen Union, 1895–1918)

Kimutatás (1941)	Kimutatás a még nem megszállt területen működő összes kongresszusi szervezettű anyahitközségekről, hitközségi elnökökről és rabbikról (1941. november 10), MZsML Holocaust
Landeszman	György G. Landeszman, „Ordained Rabbis”, in: Moshe Carmilly-Weinberger, Ed., <i>The Rabbinical Seminary of Budapest, 1877–1977</i> (New York: Sepher–Hermon Press, 1986), pp. 303–320
MHn. (1944)	<i>Magyarország helységnévtára, 1944</i> (Budapest: M.K. Központi Statisztikai Hivatal, é. n.)
MIHTL	Magyar Izraelita Hitközségi Tisztviselők Lapja, I–VI (1939–1944)
MIzr.	<i>Magyar Izrael</i> . Az Országos Rabbiegyesület Havi Közlönye, I–III (1908–1910)
MizrÚS	<i>Magyar Izrael</i> . Az Országos Rabbiegyesület Közlönye, szerk. Neumann Ede, I–XI (1908–1918)
MIzrÚS	<i>Magyar Izrael</i> . Az Országos Rabbiegyesület Közlönye. Új sorozat, szerk. Groszmann Zsigmond, Hevesi Ferenc, Kálmán Ödön, I–VIII (1936–1943)
MZsLex.	Ujvári Péter, szerk., <i>(Magyar) Zsidó Lexikon</i> (Budapest, 1929)
MZsML	Magyar Zsidó Múzeum és Levéltár
MzsNaptára	<i>Magyar Zsidók Naptára, 1941–5701</i> (Budapest: OMIKE, 1941), pp. 181–189: „Izraelita hitközségek”
Netzer	Eli Netzer, Ed., <i>Brothers for Resistance and Rescue. The Underground Zionist Youth Movement in Hungary during the WWII</i> (Kibbutz Dalia: Maarechet, 2004) (héb.)
Patai	„Magyar zsidó hitközségek múltjából és jelenéből”, in: Patai József, szerk., <i>Magyar Zsidó Almanach, I. évfolyam</i> (Budapest: M. Zs. Almanach Kiadóhivatala, 1911), pp. 255–272
Petrovics	Petrovics Péter, „A lágymányosi zsinagóga története és zenei élete”, http://www.or-zse.hu/resp/hallgatoi/petrovics-lagymanyos006.htm
Pinkas Hung.	<i>Pinkas ha-kehillot – Encyclopaedia of Jewish Communities: Hungary</i> (Jerusalem: Yad Vashem, 1976) (héb.)
Pinkas Rom.	Jean Ancel – Theodor Lavi, Eds., <i>Pinkas ha-kehillot – Encyclopaedia of Jewish Communities: Rumania</i> , vol. II (Jerusalem: Yad Vashem, 1980) (héb.)
Pinkas Slov.	Yehoshua Robert Büchler, Ed., <i>Pinkas ha-kehillot – Encyclopaedia of Jewish Communities: Slovakia</i> (Jerusalem: Yad Vashem, 2003) (héb.)
Pinkas Yug.	Zvi Locker, Ed., <i>Pinkas ha-kehillot – Encyclopaedia of Jewish Communities: Yugoslavia</i> (Jerusalem: Yad Vashem, 1988) (héb.)
Schöner, <i>Emberbarát</i>	Schöner Alfréd, „Családtregény – vázlatpontokban (I.)”, <i>Emberbarát: A Nagyfuvaros utcai körzet hetilapja</i> , II. évfolyam, no. 24–25 (2006. április 7), pp. 10–12

- Schweitzer – Frojimovics *Magyarországi zsidó hitközségek, 1944. április. A Magyar Zsidók Központi Tanácsának összeírása a német hatóságok rendelkezése nyomán.* Közzéteszi Schweitzer József. Sajtó alá rend. Frojimovics Kinga (Hungaria Judaica, 6) (Budapest: MTA Judaisztikai Kutatócsoport, 1994)
- Sebők Sebők László, szerk., *Magyar neve? Határokon túli magyar helységnevszótár* (Budapest: Arany Lapok, 1990)
- ÚÉ *Új Élet*
- ZsKN *Zsidó közigazgatási naptár az 5650. évre* (Budapest: Athenaeum, é. n. {1890})
- ZsVKStOKözl. Zsidó Világkongresszus Statisztikai Osztályának Közleményei, no. 13–14 (1949. május), pp. 7–23

Rövidítések

(...)	kihagyott szövegrészek
(x)	hivatali működés adatai
[x]	születési és halálozási adatok
{x}	kiegészített szövegrészek
Ah.	anyahitközség
e.	előtt
Fh.	fiókhitközség
főr.	főrabbi
hsz.	hitszónok
k.	körül
r.	rabbi
rh.	helyettes rabbi
sr.	segédrabbi
u.	után
VKM	Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium
vt.	rabbi funkciókra képesített vallástanító

NEOLÓG (KONGRESSZUSI) ÉS STATUS QUO ANTE RABBIK

1 | ABONY

Neológ anyahitközség

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye

A hitközség 1869-ben csatlakozott a neológiához.¹

Kunstadt / Kunstatt Ignác / Izsák [1850 k.–?], r. (1862–1881)

Irodalom: MZsLex., p. 3; Patai, p. 259; Pinkas Hung., p. 127.

Vajda (Wiener) Béla, dr. [1861–1926], r. (1889–1901)

Irodalom: Friedman, p. 30; MZsLex., p. 934; Patai, p. 259; Pinkas Hung., p. 127;

Landeszman, p. 318; ZsKN, p. 92.

Blumgrund Naftali, dr. [1872–1918], főr. (1901–1918)

Irodalom: Friedman, p. 7; MIzrÚS, 1918:1–3, pp. 3–4; MZsLex., p. 130; MIzr., I/4;

Patai, p. 259; Landeszman, p. 304.

Guttmann Simon, dr. [1884–1939], főr. (1922–1925)

Irodalom: Bánóczy hagyaték; Egri, 2004. május 1, p. 5; Friedman, p. 15; MZsLex., p. 328;

Pinkas Hung., p. 127; Landeszman, p. 308; MIzrÚS, 1939, p. 42.

Reschofszki / Reschofszky Arthur, dr. [1889–1944], főr. (1925–1929)

Irodalom: Egri, 2004. június 1, p. 5; Friedman, p. 25; MZsLex., p. 742; Landeszman, p. 314.

Klein Andor, dr. [1906–1967], főr. (1931–1944)²

Irodalom: Bikur Cholim, p. 184; Kimutatás (1941), p. 1; MZsNaptára, p. 182;

Landeszman, p. 310; Schweitzer – Frojimovics, p. 49.

2 | AJKA

Status quo ante anyahitközség

Veszprém vármegye

Glück Bernát [?], r. (?–1895)

Irodalom: Kalend. 5656, p. 367.

Deutsch Gábor, dr. [?], r. (?–1941–?)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 189.

¹ MZsLex., p. 3.

² Az Egyesült Államokba ment a második világháború után. (Landeszman, p. 310.)

3 | ALBERTIRSA / ALBERTI ÉS IRSA

Status quo ante anyahitközség
Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye

A status quo ante irányzathoz 1881-ben csatlakozott. Ugyanekkor kivált belőle egy kis orthodox csoport, amelynek tagjai 1889-ig külön hitközséget alkottak.³

Bernfeld Jónás [1834–1890], r. (1853–1872)

Irodalom: Pinkas Hung., p. 154.

Büchler Zsigmond [1860–1941], r. (1886–1941)

Irodalom: Bánóczi hagyaték; MIzr., I/4; MIHTL, 1941:3, p. 4; MZsLex., p. 22; MZsNaptára, p. 186; Pinkas Hung., p. 154; MIzrÚS, 1941. május, pp. 28–29; ZsKN, p. 101.

Székely István, dr. [1916–1944], r. (1941–1944)

Irodalom: Egri, 2004. június 15, p. 4; Schweitzer – Frojimovics, p. 55.

4 | ALSÓDABAS

Neológ anyahitközség
Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye

5 | ALSÓKUBIN

Status quo ante anyahitközség – Neológ anyahitközség
Árva vármegye
[Ma: Dolný Kubin, Szlovákia]

A hitközség 1870-ben kettészakadt egy neológ és egy orthodox hitközségre. A két hitközség 1886-ban egyesült, és a status quo ante irányzathoz csatlakozott.⁴

Neológ rabbik:

Maybaum Siegmund / Zsigmond, dr. [1844–1910 u.], r. (1870–1873)⁵

Irodalom: MZsLex., p. 582; Pinkas Slov., p. 140.

Salzberger Mose, dr. [?], r. (1873–1876)⁶

Irodalom: Pinkas Slov., p. 140.

Reis Jákob, dr. [?], r. (1876–1880)

Irodalom: Pinkas Slov., p. 140.

Feuerstein Smuél, dr. [?], r. (1880–1886)

Irodalom: Pinkas Slov., p. 140.

³ Pinkas Hung., p. 154.

⁴ MZsLex., p. 32; Pinkas Slov., p. 139.

⁵ 1873-ban Berlin főrabbijának választották (Pinkas Slov., p. 140).

⁶ 1876-ban a németországi Erfurt rabbijának választották (Pinkas Slov., p. 140).

Status quo ante rabbik:

Steinhardt Hermann [?], főr. (1850 k.–1890 k.)⁷

Irodalom: MZsLex., p. 32.

Horovitz Jenő / Jonatán [?], főr. (1886–1908)⁸

Irodalom: Kalend. 5656, p. 368; MZsLex., p. 32; Pinkas Slov., p. 140.

Friedmann Sándor / Sabtaj [?], főr. (1908–1942)

Irodalom: MZsLex., p. 32; Pinkas Slov., p. 140.

6 | ALSÓLENDVA

Neológ anyahitközség

Zala vármegye

[Ma: Lendava, Szlovénia. Névváltozata: Dolnja Lendava]

Schacherls Mózes [?], r. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 92.

Rudolfer Antal, dr. [1864–?], főr. (1894–1932)

Irodalom: Friedman, p. 26; MZsLex., p. 758; MIzr, I/8; Patai, p. 259; Pinkas Yug., p. 113; Landeszman, p. 315.

Lówy M. Miklós [?], r. (?–1944–?)

Irodalom: Schweitzer – Frojimovics, p. 59.

7 | ALSÓRÉTFALU

Neológ anyahitközség

Trencsén vármegye

[Ma: Lúky, Szlovákia]

Steiner L. Ignác [?–1912], r. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 104.

8 | APOSTAG

Neológ anyahitközség

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye

A hitközség 1878-ban csatlakozott a neológijához.⁹

Basch Manó [?], r. (1858–1910)

Irodalom: Kalend. 5671, p. 385; Pinkas Hung., p. 163; ZsKN, p. 93.

⁷ A szakadás idején az orthodox hitközség, majd 1886-tól az egyesült status quo ante hitközség rabbija (MZsLex., p. 32).

⁸ Izraelbe ment a második világháború után (MZsLex., p. 32).

⁹ Pinkas Hung., p. 163.

Mandel Sámuel [?–1943], r. (1913–1918–?)

Irodalom: Kalend. 5674, p. 369; Kalend. 5679, p. 386; MIzrÚS, 1912:8–9, p. 190; MIzrÚS, 1943. december, p. 31.

9 | ARAD

Neológ anyahitközség

Csanád-Arad-Torontál vármegye

[Ma: Arad, Románia]

Steinhardt Jakab / Jákob [1818–1885], r., 1847-től főr. (1844–1885)

Irodalom: Carmilly-Weinberger, pp. 59, 177; MZsLex., p. 807; Patai, pp. 259–260.

Rosenberg Sándor, dr. [1845–1909], főr. (1885–1909)

Irodalom: Carmilly-Weinberger, pp. 85, 176; MZsLex., p. 752; MIzr., I/4; Patai, pp. 259–260; ZsKN, p. 93.

Krausz Jónás [?], r. (1909–?)

Irodalom: MIzr., II/8

Vágvölgyi (Kohn) Lajos, dr. [1877–1941], r., 1910-től főr. (1906–1941)

Irodalom: Carmilly-Weinberger, pp. 163, 177; Friedman, p. 30; MIHTL, 1941:5, p. 4;

MIzrÚS, 1910:7–8, p. 142; MZsLex., p. 934; MIzr., III/10; Patai, pp. 259–260;

Landeszman, p. 318; MIzrÚS, 1941. május, p. 29.

Schönfeld Miklós, dr. [1910–?], főr. (1936/1939–1960)¹⁰

Irodalom: Landeszman, p. 316; Carmilly-Weinberger, pp. 177, 300.

10 | ARANYOSMARÓT

Neológ anyahitközség

Bars-Hont vármegye

[Ma: Zlaté Moravce, Szlovákia]

1905-ben a hitközségből kivált egy kis csoport, és önálló orthodox hitközséget alapított. Az orthodox közösség létszáma idővel meghaladta a neológét.¹¹

Steiner Adolf / Ábrahám [?], rh. (1886–?)

Irodalom: Pinkas Slov., p. 229; ZsKN, p. 93.

Silberfeld Jakab / Jákob, dr. [1878–1944], r. (1907–1912)¹²

Irodalom: Egri, 2004. június 15, p. 4; Friedman, p. 28; MIzrÚS, 1912:8–9, p. 190;

MZsLex., pp. 787–788; MIzr., I/4; Pinkas Slov., p. 229; Landeszman, p. 317.

¹⁰ 1960-ban Izraelbe ment (Landeszman, p. 316).

¹¹ Pinkas Slov., p. 229.

¹² Miután Silberfeld rabbi 1912-ben Békéscsabára távozott, az aranyosmaróti neológ hitközség többé nem választott rabbít (Pinkas Slov., p. 229).

11 | ASZÓD

Neológ anyahitközség

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye

A hitközség 1869-ben csatlakozott a neológiához.¹³

Händler Márk [1837–1911], r. (1860–1869)

Irodalom: MZsLex., pp. 343–344.

Hirschfeld Izrael [?], r. (1869 u., Schreiber előtt)

Irodalom: MZsLex., p. 66.

Schreiber József L. [?], r. (?–1889/1890–1918–?)

Irodalom: Kalend. 5679, p. 388; MZsLex., p. 66; Patai, p. 260; ZsKN, p. 93.

Steiner Jakab [?], főr. (?–1920–1935 e.)

Irodalom: Bánóczy hagyaték; MZsLex., p. 66.

Berg József, dr. [1904–1983], r. (1935–1943)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 184; Kimutatás (1941), p. 1; MZsNaptára, p. 182;

Landeszman, p. 304; Schweitzer – Frojimovics, p. 70.

12 | ÁDÁND

Neológ anyahitközség

Somogy vármegye

Deutsch Mór [?], r. (?–1903–1918–?)

Irodalom: Kalend. 5664, p. 348; Kalend. 5679, p. 385.

Lőw Jeromos [?–1944], r. (?–1927–?)

Irodalom: MZsLex., p. 8.

13 | BAJA

Neológ anyahitközség

Bács-Bodrog vármegye

Náscher Mózes [?], r. (1855–1878)

Irodalom: MZsLex., p. 76.

Adler Lipót, dr. [1841–1914], főr. (1878–1914)

Irodalom: MZsLex., p. 76; ZsKN, p. 93.

Rosenfeld Henrik [?], rh. (1914–1922)

Irodalom: MZsLex., p. 76.

Péner Miklós, dr. [1889–1944], főr. (1922–1939)

Irodalom: Bánóczy hagyaték; Egri, 2004. június 1, p. 5; Friedman, p. 24; MZsLex., p. 690;

Landeszman, p. 314.

¹³ Pinkas Hung., p. 160.

Klein József, dr. [1907–1944], r. (1938–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 184; Egri, 2004. június 1, p. 5; Kimutatás (1941), p. 1;

MZsNaptára, p. 182; Landeszman, p. 311; Schweitzer – Frojimovics, p. 76.

Klein Tibor / Joel, dr. [1923–?], r. (1949–?)¹⁴

Irodalom: Landeszman, p. 311; ZsVKStOKözl., p. 8.

14 | BALATONBOGLÁR

Neológ anyahitközség

Somogy vármegye

Bráver Lázár / Áron [?], rh. (?–1941–1944–?)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 184; Kimutatás (1941), p. 1; MZsNaptára, p. 182;

Schweitzer – Frojimovics, p. 81.

15 | BALATONFŐKAJÁR

Neológ anyahitközség

Veszprém vármegye

Dessauer Gabriel L. [1805–1878], r. (1838–1878)

Irodalom: MZsLex., p. 196.

Herczog Jakab [?], r. (?–1897–1901)

Irodalom: Kalend. 5662, p. 337; Kalend. 5658, p. 314.

Grosz D. L. [?], r. (1902)

Irodalom: Kalend. 5663, p. 338.

Weinberger Bernát [?], r. (1903–1904)

Irodalom: Kalend. 5664, p. 352; Kalend. 5665, p. 355.

Ehrlich Adolf [?], r. (1905–1910)

Irodalom: Kalend. 5666, p. 352; Kalend. 5671, p. 389.

Friedländer Mór [?], r. (1911–1914–?)

Irodalom: Kalend. 5672, p. 362; Kalend. 5675, p. 379.

Klein Mór [?], rh. (?–1916–1927–?)

Irodalom: Kalend. 5677, p. 382; MZsLex., p. 78.

16 | BARCS

Neológ anyahitközség

Somogy vármegye

Heilpern Lázár [?], rh. (1909–1941–?)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 184; MIzrÚS, 1909:7, p. 136; Kimutatás (1941), p. 1;

MZsNaptára, p. 182.

¹⁴ 1949 után az Egyesült Államokba ment (Landeszman, p. 311).

17 | BARSSZENTKERESZT / GARAMSZENTKERESZT

Status quo ante anyahitközség

Bars-Hont vármegye

[Ma: Žiar nad Hronom, Szlovákia. Német névváltozata: Heiligenkreuz]

Tyroler Adolf [?], rh. (?–1889/1890–1901)

Irodalom: Kalend. 5662, p. 357; ZsKN, p. 93.

18 | BATTONYA

Neológ anyahitközség

Csanád-Arad-Torontál vármegye

Engel Dávid [?], rh. (?–1889/1890–1916)

Irodalom: Kalend. 5677, p. 383; ZsKN, p. 93.

Durchschlag (Dér) István / Pinkász, dr. [1906–1944], r. (1932–1944)

Irodalom: Kimutatás (1941), p. 1; MZsNaptára, p. 182; Schweitzer – Frojimovics, p. 88;

Cluj–Kolozsvár, p. 30.

19 | BÁCSALMÁS / ALMÁS

Status quo ante anyahitközség

Bács-Bodrog vármegye

A hitközség 1868-ban két hónapra kettészakadt egy orthodox és egy status quo ante hitközségre, de aztán egyesült status quo ante jelleggel.¹⁵

20 | BÁCSFÖLDVÁR / TISZAFÖLDVÁR

Neológ anyahitközség

Bács-Bodrog vármegye

Klein József [?], r. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 117.

Rosenfeld Hermann [?], r. (?–1895–1903)

Irodalom: Kalend. 5656, p. 426; Kalend. 5664, p. 350.

Piliser Albert [?], r. (?–1944–?)

Irodalom: Schweitzer – Frojimovics, p. 91.

¹⁵ Pinkas Hung., p. 178.

21 | BÁTASZÉK

Neológ anyahitközség

Tolna vármegye

Weisz D. Ábrahám [?], rh. (?–1889/1890–1906–?)

Irodalom: Kalend. 5667, p. 357; ZsKN, p. 94.

Stein Salamon [?], rh. (?–1908–1927–?)

Irodalom: Kalend. 5669, p. 370; MZsLex., p. 93.

Lőw Jeromos [?–1944], r. (?–1941–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 184; Kimutató (1941), p. 1; MZsNaptára, p. 182; Pinkas Hung., p. 167; Schweitzer – Frojimovics, p. 94.

22 | BECKÓ

Status quo ante anyahitközség

Trencsén vármegye

[Ma: Beckov, Szlovákia]

Hochberger Salamon [?], rh. (?–1887–1895)

Irodalom: Kalend. 5656, p. 370; Pinkas Slov., p. 111; ZsKN, p. 94.

Stricker S. H. [?], r. (1895–1911–?)

Irodalom: Kalend. 5656, p. 370; Kalend. 5672, p. 363.

Halpert József [?], r. (?–1913–1922–?)

Irodalom: Kalend. 5674, p. 374; Kalend. 5679, p. 391; Pinkas Slov., p. 111.

23 | BELOVÁR

Neológ anyahitközség

Belovár-Kőrös vármegye

[Ma: Bjelovar, Horvátország. Német névváltozata: Belowar]

Grünwald Móric / Mordecháj, dr. [?], r. (1881–1884)

Irodalom: Pinkas Yug., p. 40.

Kohn Ármin, dr. [1864–1899], r. (1888)

Irodalom: Cluj–Kolozsvár, p. 311; Friedman, p. 21.

Tauber S. D. [?], r. (?–1895–1942)

Irodalom: Kalend. 5656, p. 437; Kalend. 5679, p. 470; Pinkas Yug., p. 40.

24 | BEREKSZÁSZ

Neológ anyahitközség

Bereg vármegye

[Ma: Berehovo, Ukrajna]

Steinmetz User [?], r. (?–1941–?)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 184; Kimutató (1941), p. 1.

25 | BESZTERCEBÁNYA

Neológ anyahitközség

Zólyom vármegye

[Ma: Banská Bystrica, Szlovákia. Német névváltozata: Neusohl]

Lenke (Löwenrosen) Manó / Emmánuel, dr. [1868–1940], főr. (1896–1905)

Irodalom: Friedman, p. 22; MZsLex., p. 531; Pinkas Slov., p. 104; Cluj–Koložsvár, p. 312; MIzrÚS, 1941. május, p. 29.

Schönfeld Áron, dr. [1880–1950], főr. (1906–1950)

Irodalom: Friedman, p. 27; MZsLex., p. 775; Patai, p. 261; Pinkas Slov., p. 104; Cluj–Koložsvár, p. 316.

26 | BEZDÁN

Neológ anyahitközség

Bács-Bodrog vármegye

[Ma: Bezdan, Szerbia]

Blitz Adolf / Ábrahám [?–1902], r. (1865–1901)

Irodalom: Kalend. 5660, p. 337; MZsLex., p. 116; Pinkas Yug., p. 39; ZsKN, p. 95.

Wiesner Henrik, dr. [1868–1922], főr. (1902–1922)

Irodalom: Friedman, p. 32; MZsLex., pp. 116, 963; MIzr., I/4; Pinkas Yug., p. 39; Cluj–Koložsvár, p. 320.

Grünberger Hermann [?], r. (?–1944–?)

Irodalom: Schweitzer – Frojimovics, p. 110.

27 | BÉKÉS

Neológ anyahitközség

Békés vármegye

Schäfer Lipót [1843–?], r. (?–1889/1890–1902)

Irodalom: Kalend. 5663, p. 340; ZsKN, p. 94.

Resnik Arnold [?], rh. (?–1895–?)

Irodalom: Kalend. 5656, p. 371.

Klein Adolf [?], rh. (?–1910)

Irodalom: Kalend. 5671, p. 390.

Atlas Mór [?], rh. (1911–1913)

Irodalom: Kalend. 5672, p. 363; Kalend. 5674, p. 374.

Rosenzweig Rezső, dr. [1910–1944], r. (1938–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 184; Egri, 2004. június 1, p. 5; Kimutatás (1941), p. 1; MZsNaptára, p. 182; Cluj–Koložsvár, p. 315; Schweitzer – Frojimovics, p. 111.

28 | BÉKÉSCSABA¹⁶

Neológ anyahitközség

Békés vármegye

A neológ hitközségből 1883-ban kivált egy orthodox.¹⁷

Hirschfeld József [?–1879], r. (?–1879)

Irodalom: MZsLex., p. 10.

Kohn Eliézer Hirsch [?–1910], r. (?–1889/1890–1910)

Irodalom: Kalend. 5671, p. 390; MIzrÚS, 1910:9, p. 157; ZsKN, p. 94.

Silberfeld Jakab / Jákob, dr. [1878–1944], főr. (1913–1944)

Irodalom: Bánóczi hagyaték; Bikur Cholim, p. 184; Egri, 2004. június 15, p. 4; Friedman, p. 28; MIzrÚS, 1912:8–9, p. 190; MZsLex., pp. 787–788; Kimutató (1941), p. 1;

MZsNaptára, p. 182; Cluj–Kolozsvár, p. 317; Schweitzer – Frojimovics, p. 112.

Szabó Ödön / Élijáhu Jesurun, dr. [1914–2003], sr. (1941–1944)¹⁸

Irodalom: Cluj–Kolozsvár, p. 320; Netzer, p. 106; Schweitzer – Frojimovics, p. 112.

29 | BÉL

Status quo ante anyahitközség

Bihar vármegye

[Ma: Beliu, Románia]

Grünberger Izidor [?], rh. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 94.

30 | BICSKE

Neológ anyahitközség

Fejér vármegye

A hitközség 1885-ben csatlakozott a neológiához.¹⁹

Königsberg Soma [?], vt. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 95.

Frankel / Frenkel Ernő, dr. [1903–1944], r. (1931–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 184; Egri, 2004. április 15, p. 4; Kimutató (1941), p. 1;

MZsNaptára, p. 182; Cluj–Kolozsvár, p. 307; Schweitzer – Frojimovics, p. 116.

¹⁶ A Pinkas Hung. szerint Békéscsabán status quo ante hitközség működött (Pinkas Hung., p. 181).

¹⁷ MZsLex., p. 102.

¹⁸ 1944-ben a Kasztner-vonat utasaként hagyta el Magyarországot, és még abban az évben Izraelbe ment (Netzer, p. 106; Landeszman, p. 320).

¹⁹ Pinkas Hung., p. 227.

31 | BOLESÓ

Neológ anyahitközség

Trencsén vármegye

[Ma: Bolešov, Szlovákia]

Blumgrund Náthán / Náhum [1836–1889], r. (1859 e.–1889)

Irodalom: MZsLex., p. 130; Pinkas Slov., p. 95.

Tullmann Lázár [?], r. (1913–1918–?)

Irodalom: Kalend. 5674, p. 377; Kalend. 5679, p. 394.

32 | BONYHÁD

Neológ anyahitközség

Tolna vármegye

A hitközség 1869-ben kettévált egy orthodox és egy neológ hitközségre.²⁰

Reich A. L. [?], r. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 95.

Rosenthal Tóbiás, dr. [?], r. (1891–1921)

Irodalom: MIzr., I/4; Patai, p. 260; Pinkas Hung., p. 225.

Schwarcz / Schwartz Lajos [?], r. (?–1941–1944–?)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 184; MZsLex., p. 135; Kimutatás (1941), p. 1; MZsNaptára, p. 182; Schweitzer – Frojimovics, p. 124.

Blum Béla, dr. [1913–?], r. (1947)

Irodalom: Landeszman, p. 304.

33 | BRASSÓ

Neológ anyahitközség

Brassó vármegye

[Ma: Braşov, Románia. Német névváltozata: Kronstadt]

A neológ hitközségből 1877-ben kivált egy orthodox.²¹

Pap / Papp Rosenberg Lajos [1863–?], r. (1893–1917)

Irodalom: Carmilly-Weinberger, p. 180; MIzrÚS, 1917:7–10 p. 144; MZsLex., p. 683.

Neumann József, dr. [1880–?], főr. (1918–1927)

Irodalom: MZsLex., p. 651.

Deutsch Ernő, dr. [1886–1950], főr. (1927–1950)

Irodalom: Carmilly-Weinberger, pp. 180, 210; MZsLex., p. 197.

²⁰ Pinkas Hung., p. 224.

²¹ MZsLex., p. 133.

34 | BREZNÓBÁNYA

Neológ anyahitközség

Zólyom vármegye

[Ma: Brezno, Szlovákia. Német névváltozata: Bries]

Kohn Vilmos [?], rh. (?–1889/1890–1929–?)

Irodalom: Kalend. 5674, p. 395; ZsKN, p. 95; Pinkas Slov., p. 122.

35 | BUDA

Neológ anyahitközség

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye

A budai hitközség 1949-ben egyesült a pesti neológ hitközséggel.²²

Goldberg Rafael, dr. [1841–1900], főr. (1869–1900)

Irodalom: MZsLex., p. 317; ZsKN, p. 96.

Wiesner Henrik, dr. [1868–1922], r. (1900–1901)

Irodalom: Landeszman, p. 320.

Kiss (Klein) Arnold, dr. [1869–1940], főr. (1901–1940)

Irodalom: Bánóczi hagyaték; Budapesti zsin., p. 150; Friedman, p. 19; MIHTL, 1940:12, p. 4; MZsLex., p. 483; Patai, p. 260; Pinkas Hung., p. 189; MIzr., I/4; Landeszman, p. 310; MIzrÚS, 1941. május pp. 3–4.

Vidor Pál, dr. [1909–1944], r. (1935–1944)

Irodalom: Budapesti zsin., p. 150; Egri, 2004. június 15, p. 4; Landeszman, p. 319; Schweitzer – Frojimovics, p. 132.

Geyer Arthur, dr. [1894–1976], r. (?–1976)

Irodalom: Budapesti zsin., p. 150; Landeszman, p. 308.

Singer Ödön, dr. [1916–2001], főr. (1985–2001)²³

Irodalom: Új Élet, 2001. július 15, p. 3.

Lágymányosi rabbi:

Benoschofsky Imre, dr. [1903–1970], r., 1936-tól főr. (1927/1928–1957)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 184; Budapesti zsin., p. 146; MZsLex., p. 106; Kimutatás (1941), p. 1; Pinkas Hung., p. 189; Landeszman, p. 304; Schweitzer – Frojimovics, p. 132.

Takács Pál, dr. [1913–1944], sr. (1938–1944)

Irodalom: Egri, 2004. június 15, p. 4; Landeszman, p. 318.

Klein Miklós, dr. [1911–1950], r. (1946–1950)

Irodalom: Landeszman, p. 311.

²² JewBp., p. 351.

²³ 1956-ban Izraelbe távozott. 1959-ben visszatért Magyarországra, majd 1965-ben az NDK-ban lett rabbi, onnan az 1980-as évek közepén újra Magyarországra tért vissza (Landeszman, p. 317).

Komlós Ottó / Jehuda, dr. [1913–?], r. (1948–1957)²⁴

Irodalom: Landeszman, p. 311.

Hochberger László [1914–1991], r. (1957–1966)

Irodalom: Landeszman, p. 309; Petrovics.

Újlaki rabbi:

Edelstein Bertalan, dr. [1876–1934], főr. (1902–1934)

Irodalom: Bánóczi hagyaték; Budapesti zsin., p. 150; Friedman, p. 9; MZsLex., p. 209;

MIzr., I/4; Patai, p. 260; Landeszman, p. 305.

36–37 | BUDAPEST

Neológ anyahitközség

Főváros

Neológ rabbik

Dohány utcai rabbik és főrabbi:

Joseph Bach / Bach József [1784–1866], német hitszónok (*Chortempel*)

Irodalom: MZsLex., p. 73; Pinkas Hung., p. 196.

Meisel [Meysel], Wolf Aloys / Meisel Farkas Alajos [1816–1867], főr. (1859–1867)

Irodalom: Groszmann Zsigmond, “Meisel pesti főrabbi kora”, in: *Évkönyv, 1939*

(Budapest: Izr. Magyar Irodalmi Társulat, 1939), pp. 100–113.

Kohn Sámuel, dr. [1841–1920], magyar hitszónok, főr. (1866–1920)

Irodalom: Budapesti zsin., p. 33; MZsLex., pp. 495, 701; MIzr., I/4.

Kayserling Meyer / Mór [1829–1905], német hitszónok, főr. (1870–1905)

Irodalom: Budapesti zsin., p. 33; MZsLex., pp. 457–458; Pinkas Hung., p. 196.

Weiszbürg Gyula, dr. [1866–1919], főr. (1892–1905)

Irodalom: Friedman, p. 32; MZsLex., p. 961; Landeszman, p. 320.

Fényes (Feuerlicht) Mór [1866–1949], sr. (1893–1908–?)

Irodalom: Friedman, p. 11; MZsLex., p. 275; MIzr., I/4; Landeszman, p. 306.

Hevesi (Handler) Simon / Sámson Cádok, dr. [1868–1943], r., 1921-től főr., 1927-től vezető főrabbi (1905–1943)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 186; Budapesti zsin., p. 34; Friedman, p. 17; JewBp., p. 116;

Kimutatás (1941), p. 3; MZsLex., p. 363; MIzr., I/4; Pinkas Hung., p. 197.

Fischer Gyula / Jehuda Salom, dr. [1861–1944], r., 1921-től főr. (1905–1943)

Irodalom: Friedman, p. 11; MZsLex., pp. 279–280; MIzr., I/4; Pinkas Hung., p. 196;

Landeszman, p. 307.

Richtmann Mór / Mózes, dr. [1880–1972], r. (1906–1927–?)

Irodalom: Friedman, p. 25; MZsLex., p. 742; MIzr., I/4; Landeszman, p. 314.

Groszmann / Grossmann Zsigmond, dr. [1880–1945], r., 1943-tól főr. (1906–1945)

Irodalom: Egri, 2004. május 1, p. 5; Friedman, p. 15; Landeszman, p. 308; Pinkas Hung., p. 197; MZsLex., p. 324; MIzr., I/4.

²⁴ 1957-ben Izraelbe ment (Landeszman, p. 311).

Molnár (Morgenstern) Ernő, dr. [1890–1944], r. (1914–1944)
Irodalom: Friedman, p. 23; Landeszman, p. 313.

Kálmán Ödön, dr. [1886–1951], főr. (1921–1951)
Irodalom: Friedman, p. 18; MZsLex., p. 448.

Hevesi (Handler) Ferenc, dr. [1898–1952], r., 1943-tól főr. (1930–1946)²⁵
Irodalom: Landeszman, p. 309.

Durchschlag Nándor, dr. [1908–?], rh. (1933–1944)
Irodalom: Landeszman, p. 305.

Herskovits Fábán / Sraga, dr. [1907–1982], r., 1945-től főr. (1940–1949)²⁶
Irodalom: Landeszman, p. 309.

Guttmann Márton, dr. [1910–?], r. (1945–?)²⁷
Irodalom: Landeszman, p. 308.

Herskovits László, dr. [1913–1945], sr. (1942–1945)
Irodalom: Egri, 2004. május 1, p. 5; Landeszman, p. 309.

Morgenstern Benő Lajos, dr. [1920–?], r. (1946)²⁸
Irodalom: Landeszman, p. 313.

Katona József, dr. [1909–1959], r., 1950-től főr. (1936–1959)
Irodalom: Budapesti zsin., p. 35; Landeszman, p. 310.

Fisch Henrik, dr. [1907–?], r. (1954–1972)²⁹
Irodalom: Landeszman, pp. 306–307.

Raj Ferenc [1942–], r. (1967–1972)³⁰
Irodalom: Landeszman, p. 314.

Salgó László, dr. [1910–1985], r., 1971-től főr. (1935–1985)
Irodalom: Landeszman, p. 315.

Schöner Alfréd, dr. [1948–], r., 1985-től főr. (1985–1990)³¹
Irodalom: Landeszman, p. 316.

Landeszman György [1944–], főr. (1991–1993)³²
Irodalom: Landeszman, p. 312.

Fröhlich Róbert [1965–] r. (1990), főr. (1994–)

A Pesti Izraelita Hitközségben 1920 után úgynevezett körzeti rabbik is működtek, akik az egyes templomkörzetek zsinagógájának hitéleti vezetői voltak. A templomkörzetek a PIH akkori elnöke, Lederer Sándor által meghirdetett „Vissza a zsidósághoz” mozgalom jegyében jöttek létre 1920/1921-ben a hitközség fennhatósága alá tartozó kerületek szerint. Ez a mozgalom, amelynek gyökerei 1915-ig, a Magyar

²⁵ A második világháború után az Egyesült Államokba ment és Hawaii rabbija lett (Landeszman, p. 309; Schöner, *Emberbarát*, II. évf., no. 24–25, p. 12).

²⁶ 1950-ben Izraelbe ment (Landeszman, p. 309).

²⁷ A második világháború után az Egyesült Államokba ment (Landeszman, p. 308).

²⁸ 1956-ban Izraelbe ment (Landeszman, p. 313).

²⁹ 1972 k. Németországba ment (Landeszman, pp. 306–307).

³⁰ 1972 után az Egyesült Államokba ment (Landeszman, p. 314).

³¹ Az 1990-es években néhány évig Izraelben élt, majd 1998-ban visszatért Magyarországra, és az Országos Rabbiképző Intézet igazgatója lett. Jelenleg a Rabbiképző utódintézménye, az Országos Rabbiképző Intézet – Zsidó Egyetem rektora és 2003 óta az OR-ZsE zsinagógájának rabbija.

³² 1993-ban Kanadába ment.

Zsidók Egyesülete létrehozásáig nyúlnak vissza – akkori elnökei Adler Illés, a Rumbach utcai zsinagóga főrabijja és Lederer Sándor voltak – a vallás megerősítését tűzte ki céljául és ezzel bizonyos mértékben a fővárosi zsidó közösség asszimilációs törekvéseit igyekezett korlátozni. Lederer e program jegyében decentralizálta a hitközséget, azaz templomkörzetekre osztotta, melynek eredményeként a főváros különböző városrészeiben lakó zsidók saját körzetükben aktívan be tudtak kapcsolódni a hitközség életébe.³³ 1920-ban az V–IX. kerületek templomkörzetei alakultak meg, szám szerint öt körzet. 1943-ban a hitközség területén a következő hat körzet működött:

- Aréna utcai körzet (V–VI. kerület)
- Bethlen téri körzet (VII. és XIV. kerület)
- Bosnyák téri körzet (XIV. kerület)
- Csáky utcai körzet (V. kerület)
- Nagyfuvaros utcai körzet (VIII. kerület)
- Páva utcai körzet (VIII–IX. kerület).³⁴

Körzeti rabbik:

Aréna úti (ma Dózsa György út) körzet

Weisz Miksa, dr. [1872–1931], r. (1897–1930)

Irodalom: Bánóczi hagyaték; Budapesti zsin., p. 95; Friedman, p. 31; MZsLex., pp. 960–961; MIzr., I/4; Landeszman, p. 319.

Schwarcz Mór, dr. [1896–1981], r. (?–1952)

Irodalom: Budapesti zsin., p. 95.

Bethlen téri körzet

Schwarcz Benjámin, dr. [1879–1959], 1959-ben főr. (1926–1959)

Irodalom: Bánóczi hagyaték; Budapesti zsin., p. 88; Friedman, p. 27; MZsLex., p. 778; MIzr., III/10; Landeszman, p. 316.

Scher Tibor, dr. [1912–1975], sr. (1937–1946)³⁵

Irodalom: Landeszman, p. 315.

Máté (Mandel) Miklós, dr. [1906–?], 1945-ig sr. (1931–1945–?)

Irodalom: Budapesti zsin., p. 88; Landeszman, p. 312.

Deutsch Róbert, dr. [1956–], főr. (1990–)³⁶

Irodalom: Budapesti zsin., p. 88; Landeszman, p. 305.

³³ A Magyar Zsidók Egyesületéről és a Lederer vezette „Vissza a zsidósághoz” mozgalomról bővebben lásd: Frojimovics Kinga, *Szétszakadt történelem: Zsidó vallási irányzatok Magyarországon 1868/1869-től 1950-ig* (Budapest: Balassi Kiadó, 2008, megjelenés alatt), 4. fejezet.

³⁴ A templomkörzetekkel kapcsolatban lásd: Eppler Sándor, „A pesti izr. hitközség és a vele kapcsolatos intézmények az 1925. évben”, in: *A pesti izr. hitközség fennállása 125-dik évfordulójának és a magyar izraeliták vallási recepciója 30-dik évfordulójának megünneplése* (Budapest: A Pesti Izraelita Hitközség, 1925), p. 70; valamint *A Pesti Izraelita Hitközség körzeteinek szabályzata* (Budapest: A Pesti Izraelita Hitközség, 1943), 2. §.

³⁵ 1946-ban Magyarország kulturális megbízottjaként Palesztinába ment; visszahívása (1948) után az MTA Könyvtárában, majd az Eötvös Loránd Tudományegyetem Könyvtártudományi tanszékén dolgozott.

³⁶ 1987-től a neológ Budapesti Rabbiság igazgatójaként a Rabbi-hivatal vezetője és a PIH szertartási osztály anyakönyvvezető rabbija is (www.szertartas.hu).

Bosnyák téri / Zuglói körzet

(a zsinagóga ma a Jávorka Ádám utcában található)

Láczér Dénes, dr. [1896–1944], r. 1923-tól, előtte hittanár (1919–1938)

Irodalom: Bánóczi hagyaték; Budapesti zsin., p. 136; Egri, 2004. június 1, p. 5; Friedman, p. 22; MZsLex., p. 520; Landeszman, p. 312.

Bernáth Miklós, dr. [1885–1963], r. (1938–1963)³⁷

Irodalom: Budapesti zsin., p. 136; Landeszman, p. 304; MIzrÚS, 1938:1 p. 22.

Csáky utcai (ma Hegedűs Gyula utca) körzet

Hoffer Ármin, dr. [1870–1941], r. (1928–1941)

Irodalom: Budapesti zsin., p. 100; Landeszman, p. 309.

Berkovits József, dr. [1907–1950], r. (1934–1950)

Irodalom: Budapesti zsin., p. 102; Landeszman, p. 304.

Benoschofsky Imre, dr. [1903–1970], főr. (1959–1970)

Irodalom: Budapesti zsin., p. 100; Landeszman, p. 304.

Weisz Sámuel, dr. [?], r. (?–1963–?)

Irodalom: Bánóczi hagyaték; Budapesti zsin., p. 102; Friedman, p. 31; MIzr., II/8.

Durchschlag (Dér) István / Pinkász, dr. [1906–1982], r. (1970–1982)

Irodalom: Budapesti zsin., p. 102; Landeszman, p. 305.

Nagyfuvaros utcai körzet

Rosenberg Ármin [?], főr. (?–1927)

Irodalom: Budapesti zsin., p. 124.

Scheiber Lajos, dr. [1867–1944], r. (1927–1944)

Irodalom: Bánóczi hagyaték; Budapesti zsin., p. 124; Egri, 2004. június 15, p. 4;

Friedman, p. 26; MZsLex., p. 770; MIzr., I/4; Landeszman, p. 315.

Raj Tamás [1940–] r. (1985–1996)

Radnóti Zoltán [1971–] r.-jelölt (1999–2004)

Darvas István [1974–] r. (2005–)

Páva utcai körzet

Farkas (Farbenblum) József, dr. [1866–1944], r. (1920–1944)³⁸

Irodalom: Bánóczi hagyaték; Budapesti zsin., p. 135; Egri, 2004. április 15, p. 4;

Friedman, p. 10; MZsLex., p. 260; MIzr., I/4; Landeszman, p. 306.

Domán (Domány) Ernő [1886–1976], főr. (1957–1976)³⁹

Irodalom: Budapesti zsin., p. 135.; Domán, p. 177.

Fröhlich Róbert [1965–] r., vallási vezető (1992–1994)

Totha Péter Joel [1970] r. (1907–)

³⁷ 1923-tól kezdve a Pesti Izraelita Hitközség hittanára volt (Friedman, p. 6).

³⁸ 1902 óta a Pesti Izraelita Hitközség hittanára volt (Friedman, p. 10).

³⁹ Domán István 1937 és 1957 között az 1896-ban alapított orthodox Házkará Egylet Hunyadi téri zsinagógájában volt rabbi, bár hivatalosan nem volt hitközségi alkalmazott. A zsinagóga ugyan az orthodox előírásoknak megfelelően működött, de külön belügyminiszteri engedéllyel egyik irányzathoz sem tartozott (Domán, p. 128).

A Chevra Kadisa rabbijai

Weisz Mór, dr. [1872–1929], r. (1900–1929)

Irodalom: Friedman, p. 31; Landeszman, p. 319.

Fischer Béla, dr. [1913–?], r. (1942–1945)⁴⁰

Irodalom: Landeszman, p. 307.

Teichmann Jakab, dr. [1915–2001], r. (1945–1950)

Irodalom: Landeszman, p. 318.

A Zsidó Kórház rabbijai

Löwenheim Miksa, dr. [1905–?], r. (1936–1950)⁴¹

Irodalom: Landeszman, p. 312.

Deckner Gábor, dr. [1912–1944], r. (1938–1944)

Irodalom: Landeszman, p. 305.

Rácz Zoltán, dr. [1905–?], r. (1946)⁴²

Irodalom: Landeszman, p. 314.

Davidovics László [1975–] r.-jelölt (1998–, hivatalosan 2000–)

A Zsidó Fiúárvaház rabbija

Schmelcz Izsák, dr. [1885–1949], r. (1923–1949)

Irodalom: MZsLex., p. 774; Landeszman, p. 316.

Durchschlag (Dér) István / Pinkász, dr. [1906–1982], r. (1949–1952)

Irodalom: Domán, p. 177.

A Zsidó Leányárvaház rabbija

Schwarcz Mór, dr. [1896–1981], r. (1952–1981)

Irodalom: Landeszman, p. 316.

A börtön(ök) rabbija

Hirschler Ignác, dr. [1873–1948], r. (1920–1948)

Irodalom: Friedman, p. 17; Landeszman, p. 309.

Schönberger András [1956–] főr. (2000–)

Rumbach utcai rabbik⁴³

Brill Sámuel Löw [1814–1897], hsz. (1874–1897)

Irodalom: JewBp., p. 135; MZsLex., pp. 139–140.

Pollák Lajos / Lázár / Eleázár [1822–1905], hsz. (1872–1905)

Irodalom: Budapesti zsin., p. 51; Haraszi, pp. 164–165; JewBp., p. 135; MZsLex., pp. 702, 715.

⁴⁰ A második világháború után az Egyesült Államokba ment (Landeszman, p. 307).

⁴¹ 1957-ben Izraelbe ment (Landeszman, p. 312).

⁴² 1956-ban Kanadába ment (Landeszman, p. 314).

⁴³ A Rumbach utcai zsinagóga hivatalosan ugyan soha nem csatlakozott a status quo ante irányzathoz, és a Pesti Izraelita Hitközség, azaz a pesti neológ hitközség egyik temploma volt, mégis elkészültétől (1872) kezdve mind hívei,

Feldmann Mózes [1859–1927], főr. (1900–1927)

Irodalom: Haraszi, p. 167; JewBp., pp. 135–136; MZsLex., p. 702.

Adler Illés, dr. [1868–1924], főr. (1907–1924)

Irodalom: Budapesti zsin., p. 51; Haraszi, p. 167; JewBp., p. 136; MZsLex., pp. 9, 702; MIzr., III/10.

Fischer Benjámín / Becálél, dr. [1878–1965], főr. (1927–1950-es évek vége)⁴⁴

Irodalom: Haraszi, p. 167; JewBp., p. 136.

A Budapest területén napjainkban működő templomkörzetek és rabbijaik a Függelék, I.-ben (is) szerepelnek.

Az Országos Rabbiképző Intézet (1998 óta: Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem / OR-ZsE / ORZsE) korábban nem volt ugyan különálló körzet, de zsinagógájában rendszeresen tartottak és tartanak istentiszteletet. A zsinagóga rabbija hagyományosan az intézmény rektora; ezek az intézmény alapításától kezdve a következők voltak:

Bloch Mózes [1815–1909] (1876–1907)

Bacher Vilmos [1850–1913] (1907–1913)

Blau Lajos [1888–1936] (1914–1932)

Guttmann Mihály [1872–1942] (1933–1942)

Löwinger Sámuel [1904–1980] (1942–1950)

Róth Ernő [1908–1991] és Scheiber Sándor váltakozva (1950–1956)

Scheiber Sándor [1913–1985] (1956–1985)

Schweitzer József [1922–] (1985–1998), országos főr.⁴⁵

Schöner Alfréd [1948–] (1998–)

38 | BUZIÁSFÜRDŐ / BUZIÁS

Neológ anyahitközség

Temes vármegye

[Ma: Buziás, Románia. Német névváltozata: Busiasch]

mind pedig a pesti neológ hitközség informálisan a Dohány utcánál konzervatívabb irányzatú gyülekezetként tartották számon. Groszmann Zsigmond, a PIH tudós történész rabbija 1925-ben a következő szavakkal jellemezte a „Rumbach”-ot és közösségét: „A nemes mór stílusban épült, nyolcszög alakú remek zsinagóga, a dohány-utcai templomnak méltó párja, mely arról tesz tanuságot, hogy a pesti hitközségben a konzervatív vallási felfogás méltó helyet foglal el.” Lásd Groszmann Zsigmond, „A pesti izr. hitközség története”, in: *A pesti izr. hitközség fennállása 125-dik évfordulójának és a magyar izraeliták vallási recepciója 30-dik évfordulójának megünneplése* (Budapest: A Pesti Izraelita Hitközség, 1925), p. 51. A „Rumbach”-ról lásd még Ines Müller, *Die Otto Wagner-Synagoge in Budapest* (Wien: Löcker Verlag, 1992) / *A Rumbach Sebestyén utcai zsinagóga: Otto Wagner fiatalkori főműve Budapesten* (Hungaria Judaica, 4) (Budapest: MTA Judaisztikai Kutatócsoport, 1993); valamint Haraszi György, „Két világ határán. Tradíció és modernitás: A Rumbach utcai zsinagóga és hívei”, *Múlt és Jövő*, 1993:2, pp. 15–27.

⁴⁴ Az 1950-es évek végén valamikor a már idős rabbi Angliába élő családjához költözött (Haraszi, p. 167; JewBp., p. 136).

⁴⁵ 1985 és 1998 között az Országos Rabbiképző Intézet igazgatója, 1994 és 2000 között országos főrabbi, jelenleg (2007) ny. országos főrabbi.

Rosenfeld Sámuel [?], rh. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 96.

Steiner Adolf [?], főr. (?–1895–1918–?)

Irodalom: Kalend. 5656, p. 373; Kalend. 5679, p. 396.

39 | CEGLÉD

Neológ anyahitközség

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye

A hitközség 1869-ben a neológiához csatlakozott.⁴⁶

Feldmann József, dr. [1858–1930], főr. (1888–1930)

Irodalom: Bánóczi hagyaték; Friedman, p. 11; MZsLex., p. 269; MIzr., I/4; Patai, p. 261;

Pinkas Hung., p. 455; Landeszman, p. 306; ZsKN, p. 96.

Klein József, dr. [1907–1944], r. (1933–1937)

Irodalom: Egri, 2004. június 1, p. 5; Pinkas Hung., p. 455; Landeszman, p. 311.

Engel Farkas, dr. [1915–?], r. (1941–1944)⁴⁷

Irodalom: Bikur Cholim, p. 185; Kimutatás (1941), p. 2; Landeszman, p. 306; MIzrÚS,

1941. szeptember p. 37; Schweitzer – Frojimovics, p. 139.

40 | CELLDÖMÖLK

Neológ anyahitközség

Vas vármegye

1902-ban az addig egységesen neológ hitközségből kiszakadt egy kis orthodox hitközség.⁴⁸

41 | CSABRENDEK

Neológ anyahitközség

Zala vármegye

A hitközség 1869-ben a neológiához csatlakozott.⁴⁹

Müller Salamon [1859–?], r. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 96.

Winkler Sándor, dr. [?], r. (1902–1920–?)

Irodalom: Bánóczi hagyaték; Kalend. 5663, p. 346; MIzr., III/5.

⁴⁶ Pinkas Hung., p. 454.

⁴⁷ 1945-ben Izraelbe ment (Landeszman, p. 306).

⁴⁸ Pinkas Hung., p. 455.

⁴⁹ Pinkas Hung., p. 454.

Klein Adolf [?], r. (?–1941–?)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 185; MZsNaptára, p. 182.

Gottselig Béla [?], r. (?–1941–1944)

Irodalom: Kimutatás (1941), p. 2; Schweitzer – Frojimovics, p. 144.

42 | CSACA

Neológ anyahitközség

Trencsén vármegye

[Ma: Čadca, Szlovákia]

Blitz Mihály / Michaél [?], r. (1853–1895)⁵⁰

Irodalom: ZsKN, p. 96; Pinkas Slov., p. 475.

43 | CSÁKTORNYA

Neológ anyahitközség

Zala vármegye

Schwarz Jakab [1835–1913], r. (1862–1913)

Irodalom: MIzrÚS, 1913:6 p. 111; MZsLex., p. 177; MIzr., I/4; Patai, p. 261; ZsKN, p. 96.

Grünwald Illés, dr. [1886–1944], főr. (1913–1944)

Irodalom: Egri, 2004. május 1, p. 5; Friedman, p. 15; MIzrÚS, 1915:3–4, p. 56; MZsLex., p. 326; Landeszman, p. 308.

44 | CSEPREG

Status quo ante anyahitközség (Neológ anyahitközség)

Sopron

Az 1863-ban alapított hitközség eleinte status quo ante volt, majd 1905-től neológ, végül 1925-től orthodox.⁵¹

Báss Zsigmond [?], r. (?–1900–1914–?)

Irodalom: Kalend. 5661, p. 353; Kalend. 5675 p. 387.

Dezső D. Dávid [?], r. (1916–1918–?)

Irodalom: Kalend. 5677 p. 390; Kalend. 5679, p. 397.

45 | CSONGRÁD

Neológ anyahitközség

Csongrád vármegye

⁵⁰ Blitz rabbi után nem választott rabbist a hitközség (Pinkas Slov., p. 475).

⁵¹ MZsLex., p. 180.

A hitközség 1869-ben a neológiához csatlakozott.⁵²

Nóbel József [1830k.–1920], r. (1860-as évek)

Irodalom: MZsLex., p. 184.

Weisz Lázár [?], rh. (Nóbel J. és Büchler M. között)

Irodalom: MZsLex., p. 184.

Büchler Márton [1869–1939], r. (1880-as évek–1901)

Irodalom: Kalend. 5664, p. 363; MZsLex., p. 184; MIzrÚS, 1939 p. 43; ZsKN, p. 97.

Guttman Mihály / Jehiél [1872–1942], r. (1903–1907)⁵³

Irodalom: MZsLex., p. 328; Pinkas Hung., p. 461; Landeszman, p. 308.

Bande / Bände Zoltán, dr. [1883–1944], r. (1908–1912)

Irodalom: Egri, 2004. április 1, p. 4; Friedman, p. 6; MIzrÚS, 1912:8–9 p. 190; MZsLex., p. 73; MIzr., I/8; Patai, p. 261; Pinkas Hung., p. 500; Landeszman, p. 304; ÚÉ, 2004. április 1, p. 4.

Kalmár György, dr. [1911–1944], r. (1937–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 185; Egri, 2004. május 1, p. 5; Kimutatás (1941), p. 2; MZsNaptára, p. 182; Pinkas Hung., p. 461; MIzrÚS, 1937:3, p. 64; Schweitzer – Frojimovics, p. 158.

46 | CSURGÓ

Neológ anyahitközség

Somogy vármegye

A hitközség 1869-ben a neológiához csatlakozott.⁵⁴

Lőwi Sámuel [?–1874], r. (1859–1874)

Irodalom: MZsLex., p. 185.

Lichtenstein Lajos [?–1885], r. (1883–1885)

Irodalom: MZsLex., pp. 185, 534; Pinkas Hung., p. 462.

Schreiner Márton, dr. [1863–1926], r. (1887–1891)⁵⁵

Irodalom: Patai, p. 261; Pinkas Hung., p. 462; Landeszman, p. 316; ZsKN, p. 97.

Venetianer Lajos, dr. [1867–1922], r. (1893–1896)

Irodalom: Friedman, p. 30; Patai, p. 261; Pinkas Hung., p. 462; Landeszman, p. 319.

Wellesz Gyula / Jehuda, dr. [1872–1915], r. (1898–1900)

Irodalom: Friedman, p. 32; MZsLex., p. 961; Pinkas Hung., p. 462; Landeszman, p. 320.

⁵² Pinkas Hung., p. 461.

⁵³ 1921–1933 között Breslauban a Jüdisch-Theologisches Seminar professzora volt. Közben két évig (1925–1926) Jeruzsálemben a Héber Egyetemen tanított. 1933-tól haláláig a budapesti Rabbiképző Intézet rektora volt (Pinkas Hung., p. 461).

⁵⁴ Pinkas Hung., p. 462.

⁵⁵ 1891-ben az Országos Izraelita Tanítóképző Intézet tanára lett, majd 1894-ben Berlinbe ment, ahol a Lehreanstalt für die Wissenschaft des Judentums tanára lett (Friedman, p. 27; Landeszman, p. 316).

Vágvölgyi (Kohn) Lajos, dr. [1877–1941], r. (1905–1906)

Irodalom: Friedman, p. 30; MZsLex., pp. 185, 934; Patai, p. 261; Landeszman, p. 318;

MIzrÚS, 1941. május p. 29.

Fried Sámuel [?–1944], rh. (?–1927–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 185; MZsLex., p. 185; Kimutatás (1941), p. 2; MZsNaptára, p. 182; Pinkas Hung., p. 462.

47 | DÁRDA

Neológ anyahitközség

Baranya vármegye

[Ma: Darda, Horvátország]

Neumann Gerzson [1835–1915], r. (1881–1915)

Irodalom: Kalend. 5677 p. 391; MIzrÚS, 1915:5-6 p. 77; ZsKN, p. 97.

48 | DEBRECEN

Status quo ante anyahitközség (Neológ anyahitközség)

Hajdú

A hitközség 1869-ben a status quo ante irányzathoz csatlakozott. 1871-ben kivált belőle egy kis csoport, és neológ hitközséget alapított. A közösség azonban nem tudott megerősödni, ezért a tagok 1886-ban visszatértek a status quo ante anyahitközségbe. A 20. század elején kivált egy kis orthodox hitközség.⁵⁶

Lipschütz Herman / Izsák Nátán, dr. [?], r. (1871)

Irodalom: MZsLex., p. 191.

Bernfeld Jónás [1834–1890], r. (1872–1890)

Irodalom: MZsLex., p. 111.

Bárány József, dr. [1856–1916], hsz. (1887–1888)⁵⁷

Irodalom: Friedman, p. 6; MZsLex., p. 86; Landeszman, p. 304.

Krausz Vilmos [1853–1921], főr. (1891–1921)

Irodalom: Kalend. 5656, p. 376; MZsLex., p. 191.

Geyer Arthur, dr. [1894–1976], r. (1921/22)

Irodalom: Landeszman, p. 308.

Schlesinger Sámuel, dr. [1884–1937], főr. (1922–1937)

Irodalom: Bánóczi hagyaték; Friedman, p. 26; MZsLex., p. 773; Pinkas Hung., p. 246;

Landeszman, p. 316; MIzrÚS, 1937:1, p. 23.

⁵⁶ Pinkas Hung., pp. 245–246.

⁵⁷ Bárány 1888 és 1891 között a Pesti Izraelita Hitközség hitközségi tanfelügyelője volt (Friedman, p. 6).

Weisz Pál / Meir Weiss, dr. [1908–1998], főr. (1937–1944)⁵⁸
Irodalom: Landeszman, p. 319; Pinkas Hung., p. 246; Bikur Cholim, p. 189;
 MZsNaptára, p. 186; MÍzrÚS, 1937:4, p. 93.
 Weisz Miksa, dr. [1913–2001], főr. (1945–1957)⁵⁹
Irodalom: Landeszman, p. 319.
 Végházi (Weinfeld) István, dr. [1923–1999], főr. (1958–1962)⁶⁰
Irodalom: Landeszman, pp. 318–319.
 Sahn Imre, dr. [1937–?], főr. (1963–1970)⁶¹
Irodalom: Landeszman, p. 315.
 Lőwy Tamás [1951–], r. (1979–)
Irodalom: Landeszman, p. 312.

49 | DEVECSE

Neológ anyahitközség
 Veszprém vármegye

Schwarzstein S. B. [?], r. (?–1895–1896)
Irodalom: Kalend. 5656, p. 376; Kalend. 5657 p. 280.
 Stern Jakab [?], r. (1901–1903)
Irodalom: Kalend. 5662, p. 349; Kalend. 5664, p. 364.
 Links Izsaák, dr. [1869–1945], r. (1910–1923)
Irodalom: Kalend. 5671 p. 398; Patai, p. 261; Pinkas Hung., p. 252.
 Deutsch Gábor, dr. [1909–1944], főr. (1934/1935–1944)
Irodalom: Bikur Cholim, p. 185; Egri, 2004. április 15, p. 4; Kimutató (1941), p. 2;
 MZsNaptára, p. 182; Pinkas Hung., p. 252; Landeszman, p. 305; Schweitzer –
 Frojimovics, p. 171.

50 | DÉVA

Neológ anyahitközség
 Hunyad vármegye
 [Ma: Deva, Románia. Német névváltozata: Diemrich]

Steiner Adolf [?], r. (?–1889/1890–1895 c.)
Irodalom: ZsKN, p. 97.
 Herzog Mór [?], főr. (1897)
Irodalom: Kalend. 5658, p. 324.

⁵⁸ 1944-ben a Kasztner-vonat utasaként hagyta el Magyarországot, majd rövid idő múlva Izraelbe ment (Landeszman, p. 319). A Héber Egyetem professzora volt, megkapta az *Israel Prize*-t (1990). Az MTA Judaisztikai Kutatócsoport BACHER VILMOS EMLÉKÉREM-mel tüntette ki (1991).

⁵⁹ 1957 után Finnországba, majd onnan az Egyesült Államokba ment (Landeszman, p. 319). Los Angelesben hunyt el.

⁶⁰ 1962-ben Brazíliába, majd onnan két év múlva Argentínába ment (*Új Élet*, 2000. febr. 1, p. 5).

⁶¹ 1970 után Izraelbe ment (Landeszman, p. 315).

Wézel-Diósi Sámuel, dr. [1859–1914], főr. (1898–1914)

Irodalom: Kalend. 5675 p. 389; MIzr., I/4.

Neumann József, dr. [1880–?], főr. (1915–?)

Irodalom: Kalend. 5679, p. 399; MIzrÚS, 1915:7-8, p. 113; MZsLex., p. 651.

Fischer S. Gyula [1892–?], főr. (?–1925–1927–?)

Irodalom: MZsLex., p. 199.

51 | DOMBÓVÁR

Neológ anyahitközség

Tolna vármegye

A hitközség 1886-ig a hőgyészi orthodox anyahitközséghez tartozott. Ekkor önálló lett, és a neológiához csatlakozott.⁶²

Friedmann Hillél, dr. [1892–1944], főr. (1928/1929–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 185; Egri, 2004. április 15, p. 4; Kimutatás (1941), p. 2;

MZsNaptára, p. 182; Pinkas Hung., p. 256; Landeszman, p. 307; Schweitzer –

Frojimovics, p. 175.

52 | DRÉTOMA

Status quo ante anyahitközség

Trencsén vármegye

[Ma: Drietoma, Szlovákia]

Deutsch Dávid [?], r. (1867–1880–?)

Irodalom: MZsLex., p. 206; Pinkas Slov., p. 152.

Fuchs Jakab [?], r. (?–1896–1916–?)

Irodalom: Kalend. 5657 p. 283; Kalend. 5677 p. 393.

53 | DUNAFÖLDVÁR

Neológ anyahitközség

Tolna vármegye

A hitközség 1869-ben a neológiához csatlakozott. Közvetlenül a Holocaust előtt kis orthodox hitközség is alakult.⁶³

Kohn Eliézer Hirsch [?–1910], r. (?–1886)

Irodalom: MZsLex., p. 207.

⁶² Pinkas Hung., p. 260.

⁶³ Pinkas Hung., p. 260.

Pártos / Partos (Pinkusfeld) Sámuel, dr. [1858–1929], főr. (1888–1929)

Irodalom: Bánóczi hagyaték; Friedman, p. 24; MZsLex., pp. 207, 684; MIzr., III/10;

Pinkas Hung., p. 260; Landeszman, p. 313; ZsKN, p. 98.

Scheiber Sándor, dr. [1913–1985], r. (1941–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 185; Kimutatás (1941), p. 2; Pinkas Hung., p. 260;

Landeszman, p. 315; MIzrÚS, 1941. szeptember, p. 37; Schweitzer – Frojimovics, p. 177.

54 | DUNAPENTELE

Status quo ante anyahitközség

Fejér vármegye

A hitközség 1885-ig a sárbogárdi orthodox anyahitközséghez tartozott. Ekkor önálló lett, és a status quo ante irányzathoz csatlakozott.⁶⁴ 1935-ben egyesült Ercsi status quo ante hitközségével.⁶⁵

Schreiner Márton, dr. [1863–1926], r. (1886–1887)⁶⁶

Irodalom: Friedman, p. 27; Pinkas Hung., p. 260; Landeszman, p. 316.

Steiner Ignác [?], rh. (?–1895–1901)

Irodalom: Kalend. 5656, p. 378; Kalend. 5662, p. 350.

Kramer Simon [?], rh. (1902–1918–?)

Irodalom: Kalend. 5663, p. 352; Kalend. 5679, p. 401.

Grün Albert, dr. [1906–1944], r. (1934/1935–1944)⁶⁷

Irodalom: Bikur Cholim, p. 185; Kimutatás (1941), p. 2; Pinkas Hung., p. 165;

Landeszman, p. 308; Schweitzer – Frojimovics, p. 194.

55 | EGER

Status quo ante anyahitközség

Heves vármegye

A hitközség 1878-ban kettészakadt: egy status quo ante és egy orthodox hitközség jött létre.⁶⁸

Schwarcz Miksa, dr. [1854–1902], főr. (1888–1902)

Irodalom: Friedman, p. 28; MZsLex., p. 778; Landeszman, p. 316; ZsKN, p. 98.

Schweiger Lázár / Eliézer, dr. [1872–1944], főr. (1904–1928)

Irodalom: Bánóczi hagyaték; MZsLex., pp. 778–779; MIzr., I/4.

⁶⁴ Pinkas Hung., p. 259.

⁶⁵ Pinkas Hung., p. 165.

⁶⁶ 1891-ben az Országos Izraelita Tanítóképző Intézet tanára lett, majd 1894-ben Berlinbe ment, ahol a Lehranstalt für die Wissenschaft des Judentums tanára lett (Friedman, p. 27; Landeszman, p. 316).

⁶⁷ Grün Albert, aki eredetileg Ercsi rabbija volt, a dunapentelei és az ercsi hitközség egyesülése után lett Dunapentele rabbija is (Pinkas Hung., p. 165).

⁶⁸ Pinkas Hung., p. 129.

Róth Emil, dr. [1907–1944], r. (1932–1936/1937)

Irodalom: Egri, 2004. június 1, p. 5; Pinkas Hung., p. 130; Landeszman, p. 315.

Rácz Zoltán, dr. [1905–?], főr. (1937–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 189; MZsNaptára, p. 186; Landeszman, p. 314; MIzrÚS, 1937:1 p. 25; Schweitzer – Frojimovics, p. 187.

56 | ENYING

Neológ anyahitközség

Veszprém vármegye

A hitközség 1870-ig a balatonfőkajári neológ anyahitközséghez tartozott. Ekkor Balatonbozsokkal együtt kivált, és önálló neológ anyahitközséggé alakult.⁶⁹

Neumann Salamon [?], r. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 98.

Rácz Zoltán, dr. [1905–?], főr. (1934–1936)

Irodalom: Landeszman, p. 314; MIzrÚS, 1937:1 p. 25.

57 | EPERJES

Neológ anyahitközség

Sáros vármegye

[Ma: Prešov, Szlovákia. Német névváltozata: Preschau]

A neológ hitközségből 1871-ben kivált egy orthodox, amelynek létszáma hamarosan meghaladta a neológét.⁷⁰

Austerlitz Mayer / Meir, dr. [1832–1913], r. (1860–1913)

Irodalom: MIzrÚS, 1913:10, p. 183; MZsLex., p. 230; MIzr., I/8; Patai, p. 261; Pinkas Slov., p. 466; ZsKN, p. 98.

Klein Dezső / Dávid, dr. [1874–1932], főr. (1926–1932)⁷¹

Irodalom: Friedman, p. 20; MZsLex., p. 488; Pinkas Slov., p. 467.

58 | ERCSI

Status quo ante anyahitközség

Fejér vármegye

A hitközség 1935-ben egyesült Dunapentele status quo ante hitközségével.⁷²

⁶⁹ Pinkas Hung., p. 157.

⁷⁰ MZsLex., p. 230.

⁷¹ Klein rabbi halálát követően a hitközség nem választott rabbit (Pinkas Slov., p. 467).

⁷² Pinkas Hung., p. 165.

Hallasch / Hallas Simon [?], r. (?–1889/1890–1901–?)

Irodalom: Kalend. 5662, p. 352; ZsKN, p. 98.

Mandel Sámuel [?–1943], főr. (1903–1911)

Irodalom: Kalend. 5679, p. 402; MIzrÚS, 1911:7–8, p. 175; MIzr., III/10; MIzrÚS, 1943 december, p. 31.

Klein Dezső, dr. [1874–?], r. (1926–1934 e.)

Irodalom: Landeszman, p. 311.

Grün Albert, dr. [1906–1944], főr. (1934/1935–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 185; Egri, 2004. május 1, p. 5; Kimutatás (1941), p. 2; MZsNaptára, p. 182; Pinkas Hung., p. 165; Landeszman, p. 308; Schweitzer – Frojimovics, p. 194.

59 | ESZÉK

Neológ anyahitközség

Verőce vármegye

[Ma: Osijek, Horvátország. Német névváltozata: Esseg]

Spitzer Sámuel, dr. [1839–1896], főr. (1856–1896)

Irodalom: MZsLex., p. 803; Pinkas Yug., p. 29.

Ungár Simon, dr. [1863–1944], főr. (1901–1944)

Irodalom: Egri, 2004. június 15, p. 4; Friedman, p. 30; MZsLex., p. 925; MIzr., I/4; Pinkas Yug., p. 29; Landeszman, p. 318.

60 | ESZTERGOM

Neológ anyahitközség

Esztergom vármegye

A hitközség 1868-ban a neológiához csatlakozott.⁷³

Rothenberg Efraim [1798–1871], r. (?–1839–1871)

Irodalom: MZsLex., pp. 244, 755.

Lichtenstein Lajos [?–1886], r. (1874–1875)

Irodalom: MZsLex., pp. 244, 534.

Weisz Ignác / Izsák, dr. [?–1910], r. (1876–1910)

Irodalom: MIzrÚS, 1910:3 p. 52; MZsLex., p. 244; MIzr., I/4; ZsKN, p. 98.

Spiegel Gyula / Ármin, dr. [1883–1944], főr. (1911–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 185; Bánóczy hagyaték; Egri, 2004. június 15, p. 4; Friedman, p. 29; MIzrÚS, 1911:7–8, p. 175; MZsLex., p. 801; Kimutatás (1941), p. 2; MZsNaptára, p. 182; Landeszman, p. 317; Schweitzer – Frojimovics, p. 196.

⁷³ Pinkas Hung., p. 161.

61 | ÉRSEKÚJVÁR

Neológ anyahitközség

Pozsony-Nyitra vármegye

[Ma: Nové Zámky, Szlovákia. Német névváltozata: Neuhäusel]

A hitközségből 1870-ben egy orthodox hitközség vált ki, mire a többség neológ alapra helyezkedett, és elválva a nagysurányi anyahitközségtől önálló lett.⁷⁴

Richter Zsigmond / József, dr. [?–1913], r. (1891–1913)

Irodalom: Kalend. 5672, p. 374; MIzrÚS, 1910:7–8, p. 143; MZsLex., p. 507; MIzr., I/4; Pinkas Slov., p. 342.

Klein Sámuel, dr. [1886–1940], főr. (1913–1926)⁷⁵

Irodalom: MZsLex., p. 490; Pinkas Slov., p. 342; MIzrÚS, 1940. október, p. 7.

Klein Ernő, dr. [?], r. (1930 u.–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 185; Kimutatás (1941), p. 2; MZsNaptára, p. 182; Pinkas Slov., p. 343; Schweitzer – Frojimovics, p. 203

62 | FACSÁD

Neológ anyahitközség

Krassó-Szörény vármegye

[Ma: Făget, Románia. Német névváltozata: Fatschet]

Steiner L. Ignác [?–1912], r. (?–1895–1912)

Irodalom: Kalend. 5656, p. 380; MIzrÚS, 1912:6, p. 127; Patai, p. 262.

Stern Adolf [?], főr. (1912–1918–?)

Irodalom: Kalend. 5674, p. 386; Kalend. 5679, p. 403.

63 | FEGYVERNEK

Status quo ante anyahitközség

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye

A hitközség 1869-ben a status quo ante irányzathoz csatlakozott, majd 1925-ben orthodox lett.⁷⁶

Klein Ármin [?], rh. (?–1889/1890–1904)

Irodalom: Kalend. 5665, p. 366; ZsKN, p. 98.

Friedmann Mendel [?], r. (1905–1911–?)

Irodalom: Kalend. 5666, p. 364; Kalend. 5672, p. 375.

⁷⁴ MZsLex., p. 240.

⁷⁵ 1926-ban Palesztinába ment, ahol a Héber Egyetemen lett professzor. 1929-ig azonban még rendszeresen visszajárt Érsekújvárra. (MZsLex., p. 490; Pinkas Slov., p. 343; MIzrÚS, 1940. október, p. 7).

⁷⁶ MZsLex., p. 264.

Schwarcz Lajos [?], r. (?–1913–1918–?)

Irodalom: Kalend. 5674, p. 386; Kalend. 5679, p. 403.

64 | FIUME

Neológ anyahitközség

szabad kikötőváros

[Ma: Rijeka, Horvátország]

Frank József, dr. [1867–1937], főr. (1904–1937)

Irodalom: Friedman, p. 12; MIzr., I/4; Landeszman, p. 307; MIzrÚS, 1937:2, p. 44.

65 | FOGARAS

Neológ anyahitközség

Fogaras vármegye

[Ma: Făgăraș, Románia. Német névváltozata: Fogarasch]

Cohné (Kondor) József [1834–?], r. (1864–1874)

Irodalom: MZsLex., p. 284.

Jordán Sándor / Sámuel Zanwill [1861–1932], r. (1880–1903)

Irodalom: Carmilly-Weinberger, p. 271; MZsLex., p. 423.

Kelemen Adolf, dr. [1861–1917], r. (1904–1917)

Irodalom: MIzr., I/4; Patai, p. 262.

Nébel Ábrahám / Izsák, dr. [1887–1967], főr. (1924)⁷⁷

Irodalom: Carmilly-Weinberger, p. 232; Friedman, p. 24; MZsLex., p. 640; Landeszman, p. 313.

Löwy Ignác [?], r. (?–1927–?)

Irodalom: MZsLex., p. 284.

66 | GÖDÖLLŐ

Neológ anyahitközség

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye

A hitközség 1869-ben a neológiához csatlakozott.⁷⁸

Pap Rosenberg Lajos [1863–?], r. (1892–1893)

Irodalom: MZsLex., p. 683.

Klein József, dr. [?], r. (1894–1925)

Irodalom: Bánóczy hagyaték; Patai, p. 262; Pinkas Hung., p. 232.

⁷⁷ A második világháború után Izraelbe ment (Landeszman, p. 313).

⁷⁸ Pinkas Hung., p. 232.

Eisenberger / Eisenberg Géza [1892–1944], főr. (1926–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 185; Egri, 2004. április 15, p. 4; Friedman, p. 9; MZsLex., p. 216; Kimutatás (1941), p. 2; MZsNaptára, p. 182; Pinkas Hung., p. 232; Landeszman, p. 306; Schweitzer – Frojimovics, p. 233.

67 | GYOMA

Status quo ante anyahitközség

Békés vármegye

A hitközség 1869-ben a status quo ante irányzathoz csatlakozott.⁷⁹

Schvarczenberg Sámuel [?], rh. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 99.

Blenz / Blaszc Dávid [?], r. (?–1902–1927–?)

Irodalom: Kalend. 5663, p. 358; MZsLex., p. 330.

68 | GYÖNGYÖS

Status quo ante anyahitközség

Heves vármegye

A hitközség 1869-ben a status quo ante irányzathoz csatlakozott. 1880-ban kivált belőle egy kis orthodox hitközség.⁸⁰

Fürst Lázár [?], r. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 99.

Pap Rosenberg Lajos [1863–?], r. (1889–1893)

Irodalom: MZsLex., p. 683.

Feigl L. Henrik / Jomtov Cvi [?], főr. (1902–1944–?)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 189; Bánóczy hagyaték; Kalend. 5660, p. 356; MZsLex., p. 332; MZsNaptára, p. 186; MIzr., II/6; Schweitzer – Frojimovics, p. 245.

Jakab Jenő, dr. [1908–1944], r. (1934–1944)

Irodalom: Egri, 2004. május 1, p. 5; Landeszman, p. 309.

69 | GYŐR

Neológ anyahitközség

Győr-Moson vármegye

A hitközség 1869-ben a neológiahöz csatlakozott. 1871-ben kivált belőle egy orthodox hitközség.⁸¹

⁷⁹ Pinkas Hung., p. 234.

⁸⁰ Pinkas Hung., p. 237.

⁸¹ Pinkas Hung., p. 241.

- Ranschburg Salamon, dr. [1816–1895], r. (19. sz. közepe–1887)
Irodalom: Pinkas Hung., p. 242.
- Fischer Gyula / Jehuda Salom, dr. [1861–1944], főr. (1887–1898)⁸²
Irodalom: Friedman, p. 11; Pinkas Hung., p. 242; Landeszman, p. 307; ZsKN, p. 99.
- Schwarcz Mór, dr. [1869–1938], főr. (1898–1938)
Irodalom: Bánóczy hagyaték; Friedman, p. 28; MIzr., I/4; MZsLex., p. 778; Pinkas Hung., p. 242; Landeszman, p. 316.
- Geyer Arthur, dr. [1894–1976], r. (1920 u.)
Irodalom: Landeszman, p. 308.
- Róth Emil, dr. [1907–1944], főr. (1937–1944)
Irodalom: Bikur Cholim, p. 185; Egri, 2004. június 1, p. 5; Kimutatás (1941), p. 2; MZsNaptára, p. 182; Pinkas Hung., p. 242; Landeszman, p. 315; MIzrÚS, 1937:3, p. 63; Schweitzer – Frojimovics, p. 248.
- Eisenberg Béla, dr. [1908–1983], r. (1947)⁸³
Irodalom: Landeszman, p. 306.
- Landler Péter / Pinhas Artzi, dr. [1923–], r. (1949–1950)⁸⁴
Irodalom: Landeszman, p. 303; ZsVKStOKözl., p. 12.
- Klein Tibor / Joel, dr. [1923–?], r. (1949 u.)⁸⁵
Irodalom: Landeszman, p. 311.
- Végházi (Weinfeld) István, dr. [1923–1999], r. (1950–1958)
Irodalom: Landeszman, pp. 318–319.
- Vértess (Weisz) Árpád, dr. [1919–2003], r. (1959)
Irodalom: Landeszman, p. 319.
- Weisz Dávid [1906–1981], r. (1961–1981)
Irodalom: Landeszman, p. 319.

70 | GYÓRSZENTMÁRTON

Neológ anyahitközség
 Győr-Moson vármegye

A hitközség 1869-ben a neológiához csatlakozott.⁸⁶

- Fried Márk [?], r. (?–1895–1913)
Irodalom: Kalend. 5664, p. 373; Kalend. 5674, p. 390.
- Winkler Mór [?], r. (1914–1918–?)
Irodalom: Kalend. 5675 p. 396; Kalend. 5679, p. 407.

⁸² 1898 és 1905 között Prágában volt rabbi (Friedman, p. 11).

⁸³ 1948-tól bécsi főrabbi (Gecsényi – Varga, p. 19).

⁸⁴ 1950-ben Izraelbe ment (Pinhas Artzi szóbeli közlése, 2006. április). A Bar-Ilan Egyetem Assziriológiai Intézetének alapító professzoraként működött. Az MTA Judaisztikai Kutatócsoport BACHER VILMOS EMLÉKÉREM-mel tüntette ki (2000).

⁸⁵ 1949 után az Egyesült Államokba ment (Landeszman, p. 311).

⁸⁶ Pinkas Hung., p. 244.

71 | GYULA

Neológ anyahitközség

Békés vármegye

A hitközség 1869-ben a neológiához csatlakozott.⁸⁷

Ádler Ignác, dr. [?], főr. (?–1911–1944–?)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 185; MZsLex., p. 103; Kimutatás (1941), p. 2; MZsNaptára, p. 182; Patai, p. 262; Schweitzer – Frojimovics, p. 252.

72 | GYULAFEHÉRVÁR / KÁROLYFEHÉRVÁR

Status quo ante anyahitközség⁸⁸

Alsó-Fehér vármegye

[Ma: Alba Iulia, Románia. Német névváltozatai: Karlsburg, Weissenburg]

Friedmann Ábrahám (?–1879), korábban simándi rabbi, 1847-ben a gyulafehérvári római katolikus püspök mint földesúr kezdeményezésére összehívott elektori gyűlés választása alapján erdélyi országos főrabbi lett, ezt a tisztséget haláláig betöltötte

Weisz Kalonymus / Kolonimusz [?–1906], r. (1880–1891)

Irodalom: Carmilly-Weinberger, p. 166; MZsLex., p. 960.

Fischer Sándor [1852–?], r. (1892–1928)

Irodalom: Carmilly-Weinberger, p. 166.

73 | HATVAN

Neológ anyahitközség

Heves vármegye

Fürth Ferenc / Efraim [?–1913], r. (1885–1894)

Irodalom: Kalend. 5656, p. 384; MZsLex., p. 346; ZsKN, p. 100.

Adler / Ádler Vilmos, dr. [1867–1944], főr. (1896–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 185; Bánóczy hagyaték; Egri, 2004. április 1, p. 4; Friedman, p. 6; MZsLex., p. 9; Kimutatás (1941), p. 2; MZsNaptára, p. 182; MIzr., I/4; Pinkas Hung., p. 264; Landeszman, p. 303; ÚÉ, 2004. április 1, p. 4; Schweitzer – Frojimovics, p. 265.

⁸⁷ Pinkas Hung., p. 233.

⁸⁸ Gyulafehérváron a kongresszus előtt egy askenázi rítusú és egy spanyol-szefárd rítusú hitközség működött. A spanyol-szefárdiak már a 17. század közepén rendezett hitközséggel rendelkeztek az akkori Erdély fővárosában. Utolsó rabbijuk, aki egyben az erdélyi országos főrabbi címet is viselte, Friedmann Ábrahám [?–1879] volt, aki 1845 és 1879 között állt a közösség élén. Az erdélyi országos főrabbi címet a kongresszus szüntette meg azzal, hogy létrehozta az országos szervezetet a községkerületekkel és az országos irodával, melybe az erdélyi hitközségeket is besorolta. A kongresszust követően aztán a két hitközség status quo ante alapon egyesült. (Carmilly-Weinberger, pp. 164–166).

74 | HEVES

Neológ anyahitközség

Heves vármegye

A hitközség 1869-ben a neológiához csatlakozott.⁸⁹

Händler Márk [1837–1911], r. (1869–1881)

Irodalom: MZsLex., pp. 343–344; Patai, p. 262; Pinkas Hung., p. 263.

Elfer Jakab [?], r. (?–1889/1890–1918–?)

Irodalom: Kalend. 5679, p. 409; MIzr., I/4; Patai, p. 262; ZsKN, p. 100.

Friedmann József, dr. [?–1944], főr. (1921–1944)

Irodalom: MZsLex., p. 362; Pinkas Hung., p. 263.

75 | HOLICS

Status quo ante anyahitközség

Pozsony-Nyitra vármegye

[Ma: Holič, Szlovákia. Német névváltozata: Holitsch]

Pollák Hermann [?], r. (?–1903–1906)

Irodalom: Kalend. 5664, p. 378; Kalend. 5667, p. 375; Pinkas Slov., p. 154.

76 | HORGOS

Neológ anyahitközség

Csongrád vármegye

Izsák Ábrahám [?], r. (?–1944–?)

Irodalom: Schweitzer – Frojimovics, p. 276.

77 | HÓDMEZŐVÁSÁRHELY

Neológ anyahitközség

Csongrád vármegye

A hitközség 1869-ben a neológiához csatlakozott. 1872-ben kivált belőle egy orthodox. A két hitközség 1874-ben egyesült. 1875-ben újra megpróbált kiválni egy orthodox csoport, de a kísérlet nem sikerült.⁹⁰

Seltmann Lajos [1854–1932], főr. (1879–1932)

Irodalom: MZsLex., p. 783; MIzr., I/4; Pinkas Hung., p. 277; ZsKN, p. 100.

⁸⁹ Pinkas Hung., p. 262.

⁹⁰ Pinkas Hung., p. 276.

Weisz Pál / Meir, dr. [1908–1998], r. (1933/1934–1936)

Irodalom: Pinkas Hung., p. 277; Landeszman, p. 319.

Silberstein Adolf / Áron, dr. [1905–?], főr. (1938/1939–1944)⁹¹

Irodalom: Bikur Cholim, p. 185; Kimutató (1941), p. 2; MZsNaptára, p. 182; Pinkas Hung., p. 277; Landeszman, p. 317; Schweitzer – Frojimovics, p. 277.

Büchler Gyula [?], r. (?–1944–?)

Irodalom: Schweitzer – Frojimovics, p. 277.

78 | IGLÓ

Status quo ante anyahitközség

Szepes vármegye

[Ma: Spišská Nová Ves, Szlovákia. Német névváltozata: Zipser Neudorf]

A hitközségből 1930-ban egy csoport kivált, és önálló orthodox hitközséget alapított.⁹²

Krausz Áron [?–1929], r. (1890k.–1929)

Irodalom: Kalend. 5663, p. 362; Kalend. 5679, p. 411; Pinkas Slov., p. 406.

Rosenstein Bertold, dr. [?–1942], r. (1929–1942)

Irodalom: Pinkas Slov., pp. 406, 408-409.

79 | IPOLYSÁG

Status quo ante anyahitközség

Bars-Hont vármegye

[Ma: Šahy, Szlovákia]

A hitközségből 1876-ban kivált egy csoport, és önálló orthodox hitközséget alapított.⁹³

Deutsch Salamon [?], r. (1851k.–1871)

Irodalom: MZsLex., p. 393.

Grossmann / Groszmann Gyula / Jehuda [?–1934], főr. (1872–1929)

Irodalom: MZsLex., p. 393; Pinkas Slov., p. 539; ZsKN, p. 101.

Singer Fülöp / Pinhász [?–1989], r. (1929–1949)⁹⁴

Irodalom: Bikur Cholim, p. 189; Kimutató (1941), p. 2; MZsNaptára, p. 182; Pinkas Slov., pp. 540-542.

⁹¹ A második világháború után Svájcba ment (Landeszman, p. 317).

⁹² Pinkas Slov., p. 406.

⁹³ Pinkas Slov., p. 539.

⁹⁴ Singer rabbi 1949-ben Izraelbe ment (Pinkas Slov., p. 542).

80 | IZSÁK

Neológ anyahitközség

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye

Stern Zsigmond [?], rh. (?–1889/1890–1901)

Irodalom: Kalend. 5662, p. 366; ZsKN, p. 101.

Grosz / Grossman Dávid [?], r. (1902–1918–?)

Irodalom: Kalend. 5663, p. 364; Kalend. 5679, p. 412.

81 | JABLÁNC

Status quo ante anyahitközség

Pozsony-Nyitra vármegye

[Ma: Jablonica, Szlovákia]

Weiss Móric / Mose [?], r. (?–1869–1922–?)

Irodalom: Kalend. 5656, p. 388; Kalend. 5679, p. 412; Pinkas Slov., p. 282.

82 | JANKOVÁC

Neológ anyahitközség

Bács-Bodrog vármegye

[Ma: Jankovci, Horvátország]

Adler Sándor [?–1894], r. (1886 e.)

Irodalom: MZsLex., p. 9.

Krausz Gyula [?], r. (?–1889/1890–1902)

Irodalom: Kalend. 5663, p. 364; ZsKN, p. 101.

83 | JÁSZÁROKSZÁLLÁS

Neológ anyahitközség

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye

A hitközség 1890-ig a jászberényi neológ anyahitközség filiája volt, ekkortól önálló.⁹⁵

Wallesz Áron [?], rh. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 93.

Klein Ferenc [?], r. (?–1944–?)

Irodalom: Schweitzer – Frojimovics, p. 295.

⁹⁵ MZsLex., p. 406.

84–85 | JÁSZBERÉNY

Neológ anyahitközség (Status quo ante anyahitközség)

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye

Jászberényben 1871 és 1886 között egy neológ és egy status quo ante hitközség működött. A két hitközség 1886-ban neológ alapon egyesült.⁹⁶

Status quo ante rabbi:

Büchler Áron / Ármin [1839–1914], r. (1861–1914)

Irodalom: MIzrÚS, 1914:9–10, p. 179; MZsLex., p. 407; Pinkas Hung., p. 330; ZsKN, p. 101.

Neológ rabbik:

Reich Zsigmond [?], r. (1871 és 1886 között)

Irodalom: MZsLex., p. 407.

Silberstein Sámuel [?], r. (1871 és 1886 között)

Irodalom: MZsLex., p. 407.

Klein József [?], r. (1871 és 1886 között)

Irodalom: MZsLex., p. 407.

Kálmán Ödön, dr. [1886–1951], r. (1911–1921)

Irodalom: MIzrÚS, 1911:7–8, p. 175; MZsLex., p. 448; Pinkas Hung., p. 330;

Landeszman, p. 310.

Kun Lajos, dr. [1886–1944], főr. (1921–1928)

Irodalom: Bánóczi hagyaték; Egri, 2004. június 1, p. 5; Friedman, p. 22; MZsLex., p. 517;

Pinkas Hung., p. 330; Landeszman, p. 311.

Klein Béla [?–1944], r. (1933–1944)

Irodalom: Pinkas Hung., p. 330.

Reich Béla, dr. [1909–1944], főr. (1934–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 185; Egri, 2004. június 1, p. 5; Kimutatás (1941), p. 2;

MZsNaptára, p. 182; Landeszman, p. 314.

86 | KALOCSA

Neológ anyahitközség

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye

A hitközség 1869-ben a neológiához csatlakozott. 1872-től néhány évig a neológ mellett egy külön orthodox hitközség is fennállt, de nem tudott megerősödni, és tagjai végül visszatértek a neológ hitközségbe.⁹⁷

⁹⁶ MZsLex., p. 407.

⁹⁷ Pinkas Hung., p. 466.

Wolf József [?–1892], r. (1852k.–1892)

Irodalom: MZsLex., p. 447; ZsKN, p. 102.

Schwelb / Schwalb Mór [?], r. (1892–1944–?)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 185; MZsLex., p. 447; Kimutatás (1941), p. 2; MZsNaptára, p. 182; MIzr., I/4; Patai, p. 263; Schweitzer – Frojimovics, p. 305.

87 | KAPOSVÁR

Neológ anyahitközség

Somogy vármegye

A hitközség 1869-ben a neológiához csatlakozott. 1956 után egyesült a kaposvári és a nagykanizsai neológ anyahitközség.⁹⁸

Kuttna Salamon [?], r. (1854–1877)

Irodalom: MZsLex., p. 452.

Rosenberg Sándor, dr. [1845–1909], főr. (1876/1877–1884/1885)

Irodalom: MZsLex., pp. 452, 752; Patai, pp. 259–260.

Herczog / Herzog D. Manó, dr. [1862–1941], főr. (1887–1941)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 185; Bánóczy hagyaték; Friedman, p. 16; MIHTL, 1941:9, p. 4; MZsLex., p. 360; Kimutatás (1941), p. 2; MZsNaptára, p. 182; MIzr., I/4; Patai, p. 263; Landeszman, p. 309; MIzrÚS, 1941 szeptember, pp. 2–3; ZsKN, p. 102.

Katz József [?] (?–1944–?)

Irodalom: Schweitzer – Frojimovics, p. 307.

Krausz Henrik, dr. [1914–?], főr. (1946–1956)⁹⁹

Irodalom: Landeszman, p. 311; ZsVKStOKözl., p. 13.

Singer Ödön, dr. [1916–2001], főr. (1959–1965)

Irodalom: Landeszman, p. 317.

Domán István, dr. [1922–], főr. (1965–1972)

Irodalom: Landeszman, p. 305.

Landeszman György [1944–], főr. (1972–1981)

Irodalom: Landeszman, p. 312.

Balla Imre, dr. [1948–], főr. (1981–1982 u.)

Irodalom: Landeszman, p. 304.

Polnauer Sándor [1954–], r. (1982 u.)

Irodalom: Landeszman, p. 314.

88 | KARÁNSEBES

Neológ anyahitközség

Krassó-Szörény vármegye

[Ma: Caransebeș, Románia. Német névváltozata: Karansebesch]

⁹⁸ Pinkas Hung., p. 473.

⁹⁹ 1956-ban az Egyesült Államokba ment (Landeszman, p. 311).

Horovitz József, dr. [1880–1952], r. (1907–1911)

Irodalom: Friedman, p. 18; MIzrÚS, 1911:5–6, p. 143; MZsLex., p. 379; MIzr., I/8; Patai, p. 263; Landeszman, p. 309.

Deutsch Ernő, dr. [1886–1950], főr. (1912–1924)

Irodalom: MIzrÚS, 1912:10, p. 215; MZsLex., p. 197.

89–90 | KASSA

Neológ anyahitközség (Status quo ante anyahitközség)

Abaúj-Torna anyahitközség

[Ma: Košice, Szlovákia. Német névváltozata: Kaschau]

A városban 1871-től különálló orthodox hitközség is működött. Ez azonban hamarosan kettészakadt, egy kis csoport kivált belőle, és külön status quo ante hitközséget alapított. A második világháborút követően a hitközségek orthodox alapon egyesültek.¹⁰⁰

Neológ rabbik:

Perls Ármin / Ábrahám Cvi, dr. [1853–1914], főr. (1879–1889)

Irodalom: MZsLex., p. 696; Pinkas Slov., p. 497.

Liebermann Kálmán [?], főr. (1890–1902)

Irodalom: Kalend. 5663, p. 367; Pinkas Slov., p. 497; ZsKN, p. 102.

Hevesi (Handler) Simon / Sámson Cádok, dr. [1868–1943], r. (1894–1896)

Irodalom: MZsLex., p. 363; Friedman, p. 17; Pinkas Slov., p. 497; Landeszman, p. 309.

Klein / Konrád József, dr. [1866–1914], főr. (1896–1914)

Irodalom: Friedman, p. 20; MIzrÚS, 1914:9–10, p. 179; MZsLex., p. 489; MIzr., I/4;

Patai, p. 263; Pinkas Slov., p. 497; Landeszman, p. 311.

Enten Manó / Emmánuel, dr. [1886–1944], főr. (1914–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 185; Egri, 2004. április 15, p. 4; Friedman, p. 10; MIzrÚS,

1915:9–10, p. 152; MZsLex., p. 229; Kimutató (1941), p. 2; MZsNaptára, p. 182;

Pinkas Slov., p. 497; Landeszman, p. 306; Schweitzer – Frojimovics, p. 311.

Status quo ante rabbik:

Seelenfreund Ábrahám / Aba Katz [?–1890], r. (1871 u.–1890)

Irodalom: Kalend. 5656, p. 390; Kalend. 5659, p. 347; Pinkas Slov., p. 498.

Eckstein Márk / Mordecháj [?], r. (1890–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 185; Kalend. 5664, p. 384; Kimutató (1941), p. 2;

MZsNaptára, p. 182; Patai, p. 263; Pinkas Slov., p. 498; Schweitzer – Frojimovics, p. 311.

¹⁰⁰ MZsLex., p. 455; Pinkas Slov., pp. 498, 504.

91 | KÁPOLNÁSNYÉK

Neológ anyahitközség

Fejér vármegye

A hitközség 1869-ben a neológiához csatlakozott. 1937-ig önálló volt, ekkor Lovasberény filiája lett.¹⁰¹

Klein Lipót [?], r. (?–1889/1890–1927–?)

Irodalom: MZsLex., p. 451; MIzr., I/8; Patai, p. 263; ZsKN, p. 102.

Fisch Henrik, dr. [1907–?], r. (1934–1949–?)

Irodalom: Landeszman, pp. 306–307; ZsVKStOKözl., p. 13; Schweitzer – Frojimovics, p. 318.

92 | KÁROLYVÁROS

Neológ anyahitközség

Zágráb vármegye

[Ma: Karlovac, Horvátország. Német névváltozata: Karlstadt]

Schwarcz Gábor, dr. [1872–?], r. (1897–1900)

Irodalom: Friedman, p. 27; MZsLex., p. 778; Pinkas Yug., p. 290; Landeszman, p. 316.

Drobinsky Jakab, dr. [?], r. (1901–1903)

Irodalom: Kalend. 5664, p. 456; Pinkas Yug., p. 290.

Sik (Schück) Bernát, dr. [1874–1936], főr. (1903–1936)

Irodalom: Friedman, p. 28; MZsLex., pp. 786–787; MIzr., III/10; Pinkas Yug., p. 290; Landeszman, p. 317; MIzrÚS, 1937:1, p. 24.

93 | KECSKEMÉT

Neológ anyahitközség

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye

A hitközség 1869-ben a neológiához csatlakozott. 1917-ben kivált belőle egy addig imaházi egyesületként működő orthodox csoport, és tagjai ekkor önálló hitközséget alakítottak.¹⁰²

Fischmann Simon Henrik [1821–1879], főr. (?–1879)

Irodalom: MZsLex., p. 459.

Perls Ármin / Ábrahám Cvi, dr. [1853–1914], főr. (1899 c.)

Irodalom: MZsLex., p. 696; Pinkas Hung., p. 476.

Bárány József, dr. [1856–1916], főr. (1891–1916)

Irodalom: Friedman, p. 6; MIzrÚS, 1916:5–6, pp. 53–54; MZsLex., p. 86; MIzr., I/4; Pinkas Hung., p. 476; Landeszman, p. 304.

¹⁰¹ Pinkas Hung., p. 472.

¹⁰² Pinkas Hung., p. 476; MZsLex., p. 458.

Krausz Ignác, dr. [1888–1944], sr. (1913–1915)

Irodalom: Egri, 2004. június 1, p. 5; Friedman, p. 21; MIzrÚS, 1913:7–8, p. 148; MZsLex., p. 514; Landeszman, p. 311.

Borsodi (Klein) József, dr. [1878–1943], főr. (1922–1943)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 185; Bánóczi hagyaték; Friedman, p. 7; MIHTL, 1943:7, p. 4; MZsLex., p. 136; Kimutatás (1941), p. 2; MZsNaptára, p. 182; Pinkas Hung., p. 476; Landeszman, p. 305; MIzrÚS, 1943. december, pp. 30–31.

Schindler József, dr. [1918–1962], r. (1942/1943–1950)

Irodalom: Pinkas Hung., p. 476; Landeszman, p. 316; ZsVKStOKözl., p. 13; Schweitzer – Frojimovics, p. 321.

94 | KESZTHELY

Neológ anyahitközség

Zala vármegye

A hitközség 1869-ben a neológiához csatlakozott.¹⁰³

Kohn Salamon [?–1891], főr. (?–1891)

Irodalom: Patai, p. 259; ZsKN, p. 102.

Büchler Sándor, dr. [1870–1944], főr. (1897–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 185; Bánóczi hagyaték; Egri, 2004. április 1, p. 4; Friedman, p. 8; MZsLex., p. 144; Kimutatás (1941), p. 2; MZsNaptára, p. 182; MIzr., I/4; Pinkas Hung., p. 470; Landeszman, p. 305; Schweitzer – Frojimovics, p. 325.

95 | KISBÉR

Neológ anyahitközség

Komárom vármegye

Friedmann Lipót [?], r. (?–1908–1918–?)

Irodalom: Kalend. 5679, p. 416; MIzr., I/4.

Moskovits Lázár [?], rh. (?–1941–1944–?)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 185; Bánóczi hagyaték; MZsLex., p. 481; Kimutatás (1941), p. 2; MZsNaptára, p. 182; Schweitzer – Frojimovics, p. 328.

96 | KISKŐRÖS

Status quo ante anyahitközség

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye

A hitközség 1869-ben a status quo ante irányzathoz csatlakozott. 1912-ben orthodox lett.¹⁰⁴

¹⁰³ Pinkas Hung., p. 470.

¹⁰⁴ Pinkas Hung., p. 506.

Rubinstein Mesulam [?–1898], r. (1866–1898)

Irodalom: Pinkas Hung., p. 506.

Löblovics Bernát / Dávid [?], r. (1899–1942)

Irodalom: Kalend. 5664, p. 386; Pinkas Hung., p. 506.

97 | KISKUNFÉLEGYHÁZA

Neológ anyahitközség

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye

A hitközség 1869-ben a neológiához csatlakozott. 1876-ban önálló orthodox hitközség is alakult a városban.¹⁰⁵

Silberstein Soma [?], rh. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 103.

Adler Illés, dr. [1868–1924], r. (1891–1896)

Irodalom: Kalend. 5658, p. 344; MZsLex., p. 9.

Kalmár György, dr. [?], r. (1936–1944)

Irodalom: Landeszman, p. 310.

Goldberger Farkas [?], r. (?–1949–?)

Irodalom: ZsVKStOKözl., p. 14.

98 | KISPEST

Neológ anyahitközség

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye

A neológ hitközség 1875-ben alakult meg. Eleinte Szentlőrinchez, majd Monorhoz tartozott, 1896-ban önálló lett. Mellette külön kis orthodox hitközség is működött.¹⁰⁶

Liebermann Manó [?], r. (?–1908–?)

Irodalom: MIzr., I/4.

Bande / Bände Zoltán, dr. [1883–1944], főr. (1912–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 185; Bánóczy hagyaték; Egri, 2004. április 1, p. 4; Friedman, p. 6; MIzrÜS, 1912:8–9, p. 191; MZsLex., p. 73; Kimutató (1941), p. 2; MZsNaptára, p. 182; Pinkas Hung., p. 500; Landeszman, p. 304; ÚÉ, 2004. április 1, p. 4.

Günczler Péter, dr. [1902–1944], főr. (1931–1944)

Irodalom: Landeszman, p. 308; Schweitzer – Frojimovics, p. 338.

Berg József, dr. [1904–1983], főr. (1945–1951)

Irodalom: Landeszman, p. 304; ZsVKStOKözl., p. 14.

¹⁰⁵ Pinkas Hung., p. 505.

¹⁰⁶ Pinkas Hung., pp. 500–501.

99 | KISSALLÓ / MEZŐKISSALLÓ

Status quo ante anyahitközség

Bars-Hont vármegye

[Ma: Tekovské Lužianky, Szlovákia]

Wechsler Soma [?], r. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 105.

Jungreis Izidor [?], r. (?–1903–1906–?)

Irodalom: Kalend. 5664, p. 397; Kalend. 5667, p. 389.

Abeles József [?], r. (?–1908–1918–?)

Irodalom: Kalend. 5669, p. 402; Kalend. 5679, p. 426.

100 | KIS(Z)UCAÚJHELY

Neológ anyahitközség

Trencsén vármegye

[Ma: Kysucké Nové Mesto, Szlovákia]

A hitközség az első világháború óta folyamatosan hanyatlott, ezért az 1920-as évek végén megszűnt.¹⁰⁷

Brüll Salamon [?], vt. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 103.

101 | KISÚJSZÁLLÁS

Neológ anyahitközség

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye

Weisz József [?], r. (?–1895–1918–?)

Irodalom: Kalend. 5656, p. 392; Kalend. 5679, p. 418.

102–103 | KOLOZSVÁR

Neológ anyahitközség (Status quo ante anyahitközség)

Kolozs vármegye

[Korábban Cluj, ma: Cluj-Napoca, Románia. Német névváltozata: Klausenburg]

A hitközség 1869-ben az orthodoxiához csatlakozott. 1878-ban Glasner Mózes lett a rabbija, de a tagok egy része nem akarta őt elfogadni. Ezek 1881-ben kiléptek, és status quo ante hitközséget alapítottak. Ez a hitközség 3 év múlva neológ lett.¹⁰⁸

¹⁰⁷ MZsLex., p. 485.

¹⁰⁸ MZsLex., p. 498, Pinkas Rom., II, p. 246.

Status quo ante rabbi:

Kunstadt Izsák / Ignác [1850k.–?], főr. (1882–1883)

Irodalom: Carmilly-Weinberger, p. 166; Pinkas Rom., II, p. 246.

Neológ rabbik:

Kohut Sándor / Alexander Kohut, dr. [1842–1894], r. (1884–1885)

Irodalom: Carmilly-Weinberger, pp. 64, 174, 176; Pinkas Rom., II, p. 246.

Rausnitz Salamon [?], rh. (1885–1887)

Irodalom: Carmilly-Weinberger, p. 174; Pinkas Rom., II, p. 246.

Rosenspitiz Sándor [?], hsz. (1887–1888)

Irodalom: Carmilly-Weinberger, p. 174; Pinkas Rom., II, p. 246.

Klein Jakab, dr. [?], főr. (1888–1890)

Irodalom: Carmilly-Weinberger, p. 174; Pinkas Rom., II, p. 246; ZsKN, p. 103.

Eisler Máttyás, dr. [1865–1930], főr. (1891–1930)

Irodalom: Carmilly-Weinberger, pp. 109, 174; Friedman, p. 9; MZsLex., p. 217; MIzr., I/4; Patai, p. 264; Pinkas Rom., II, p. 246; Landeszman, p. 306.

Klein Élijahu [?], rh. (1930–1934)

Irodalom: Carmilly-Weinberger, p. 174.

Weinberger (Carmilly) Mózes / Mordecháj, dr. [1908–], főr. (1934–1944)¹⁰⁹

Irodalom: Bikur Cholim, p. 185; Carmilly-Weinberger, pp. 174, 297; Kimutatás (1941), p. 2; MZsNaptára, p. 186; Pinkas Rom., II, p. 246; Landeszman, p. 319; Schweitzer – Frojimovics, p. 345.

Lőwinger Lipót [1888–1965], r. (?–1944–?)

Irodalom: Schweitzer – Frojimovics, p. 345.

Jólesz Károly, dr. [1914–1996], főr. (1980–1983)¹¹⁰

Irodalom: Carmilly-Weinberger, p. 174; Landeszman, p. 310.

104 | KOMÁROM

Neológ anyahitközség

Komárom vármegye

[Ma: Komárno, Szlovákia. Német névváltozata: Komorn]

A hitközség 1869-ben a neológiához csatlakozott, mire egy kis csoport kivált belőle. Az orthodox hitközség hivatalosan 1880-ban alakult meg.¹¹¹

Schnitzer Ármin / Ábrahám, dr. [1836–1915], főr. (1861–1915)

Irodalom: MZsLex., p. 774; MIzr., I/4; Pinkas Hung., p. 485; Pinkas Slov., p. 488; MIzrÜS, 1936:2, pp. 26–27; ZsKN, p. 103.

¹⁰⁹ 1944-ben Izraelbe, majd onnan 1957-ben az Egyesült Államokba ment (Landeszman, p. 319).

¹¹⁰ 1945-ben Izraelbe ment, majd 1960-tól a braziliai São Paulo fővárosa volt. 1980-ban visszatért Romániába és Kolozsvár fővárosa lett (1980–1983) (Landeszman, p. 310).

¹¹¹ Pinkas Hung., p. 485; Pinkas Slov., p. 488.

Krausz Mór / Mose [?], r. (1899–1927)

Irodalom: MZsLex., p. 499; Pinkas Slov., p. 489.

Wallenstein Zoltán, dr. [1898–1944], főr. (1921–1923)

Irodalom: Egri, 2004. július 1, p. 4; Friedman, p. 31; MZsLex., p. 957; Pinkas Hung., p. 485; Landeszman, p. 319.

Waldmann Ernő, dr. [1902–1944], főr. (1928–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 185; Egri, 2004. június 15, p. 4; Kimutatás (1941), p. 2; MZsNaptára, p. 182; Pinkas Hung., p. 485; Pinkas Slov., p. 490; Landeszman, p. 319; Schweitzer – Frojimovics, p. 349.

105 | KÖRMEND

Neológ anyahitközség

Vas vármegye

Bodánszky Izsák [?], r. (?–1882)

Irodalom: Pinkas Hung., p. 494.

Ehrlich Miksa [1830–1914], főr. (?–1889/1890–1914)

Irodalom: Kalend. 5675, p. 407; MIzrÜS, 1914:7, pp. 138–139; MIzr., I/4; ZsKN, p. 103.

Krausz Ignác, dr. [1888–1944], főr. (1916–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 185; Egri, 2004. június 1, p. 5; Friedman, p. 21; MZsLex., p. 514; Kimutatás (1941), p. 2; MZsNaptára, p. 182; MIzrÜS, 1915:7–8, p. 113; Pinkas Hung., p. 494; Landeszman, p. 311; Schweitzer – Frojimovics, p. 351.

106 | KÖRMÖCBÁNYA

Neológ anyahitközség

Bars-Hont vármegye

[Ma: Kremnica, Szlovákia. Német névváltozata: Kremnitz]

Blitz Adolf / Ábrahám [?], rh. (1880–?)

Irodalom: Pinkas Slov., p. 517; ZsKN, p. 103.

Reichard Márk / Mordecháj [?], r. (?–1902–1922–?)

Irodalom: Kalend. 5663, p. 372; Kalend. 5679, p. 419; MIzr., I/4; Pinkas Slov., p. 517.

Lichtenstern Eduárd, dr. [?–1944], r. (1930 u.–1940)

Irodalom: Pinkas Slov., p. 517.

107 | KÖRÖSBÖKÉNY / BUTTYIN

Status quo ante anyahitközség

Csanád-Arad-Torontál vármegye

[Ma: Buteni, Románia]

Deutsch Lázár [?], r. (?–1889/1890–1906)

Irodalom: Kalend. 5667, p. 362; ZsKN, p. 96.

Grósz Péter [?], r. (1910–1918–?)

Irodalom: Kalend. 5671 p. 395; Kalend. 5679, p. 419.

108 | KÖBÁNYA

Neológ anyahitközség

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye

A hitközség 1869-ben a neológiához csatlakozott.¹¹²

Feuerstein Ábrahám S. L. [?–1891], r. (1886–1891)

Irodalom: MZsLex., p. 491; ZsKN, p. 96.

Friedmann Adolf [?], rh. (1891–1918)

Irodalom: MZsLex., p. 491.

Kálmán Ödön, dr. [1886–1951], főr. (1921–1950)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 185; Bánóczy hagyaték; Kimutatás (1941), p. 2; MZsNaptára, p. 182; Pinkas Hung., p. 481; Landeszman, p. 310; Schweitzer – Frojimovics, p. 355.

109 | KŐSZEG

Neológ anyahitközség

Vas vármegye

Silberberg ? [?], r. (1868–1872)

Irodalom: MZsLex., p. 507.

Pap Ignác [?], r. (1875–1881)

Irodalom: MZsLex., p. 507.

Richter Zsigmond [?–1910], r. (1886–1891)

Irodalom: MZsLex., p. 507; ZsKN, p. 103.

Wiener Márk, dr. [?], r. (1891–1918)

Irodalom: MZsLex., p. 507; MIzr., I/5.

Herskovits József [?], r. (1918–1925)

Irodalom: MIzrÚS, 1917:7–10 p. 144; MZsLex., p. 507.

Links Izsaák, dr. [1869–1945], főr. (1923/1925–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 185; Kimutatás (1941), p. 2; MZsNaptára, p. 182; Pinkas Hung., p. 491; Schweitzer – Frojimovics, p. 356.

¹¹² Pinkas Hung., p. 481.

110 | KULA

Neológ anyahitközség

Bács-Bodrog vármegye

[Ma: Kula, Szerbia. Német névváltozata: Wolfsburg]

Strasser Dávid Juda [?–1888], r. (1862–1888)

Irodalom: MZsLex., p. 810.

Krisháber / Kriszháber / Krieszhaber Béla, dr. [1867–?] (1895–1900)

Irodalom: Friedman, p. 22; MZsLex., p. 515; Pinkas Yug., p. 294; Landeszman, p. 311.

Szegő Félix [?], r. (?–1944–?)

Irodalom: Schweitzer – Frojimovics, p. 359.

111 | KUNSZENTMIKLÓS

Status quo ante anyahitközség

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye

A hitközség 1869-ben a status quo ante irányzathoz csatlakozott. 1921-ben orthodox lett.¹¹³

112 | KÜRTÖS / KURTICS

Neológ anyahitközség

Csanád-Arad-Torontál vármegye

[Ma: Curtici, Románia]

Markovits Mór [?], r. (?–1889/1890–1918–?)

Irodalom: Kalend. 5679, p. 420; ZsKN, p. 104.

113 | LENGYELTÓTI

Neológ anyahitközség

Somogy vármegye

114 | LÉVA

Neológ anyahitközség (Status quo ante anyahitközség)

Bars-Hont vármegye

[Ma: Levice, Szlovákia. Német névváltozata: Lewenz]

A hitközség 1869-ben neológ lett. 1874-ben azonban kiszakadt az anyahitközségből egy kis orthodox csoport. A két hitközség 1898-ban egyesült status quo ante alapon.¹¹⁴

¹¹³ Pinkas Hung., p. 490.

¹¹⁴ MZsLex., p. 532.

Kohn Ambrus / Amram [?], r. (?–1889/1890–?)

Irodalom: MZsLex., p. 494; ZsKN, p. 104.

Liebermann Jakab / Jákob [?], főr. (?–1899–1938 e.)

Irodalom: Kalend. 5660, p. 372; MZsLex., p. 533; Pinkas Slov., p. 293.

Náthán / Nathan Nándor, dr. [1909–1944], főr. (1938–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 190; Egri, 2004. június 1, p. 5; Kimutatás (1941), p. 2; MZsNaptára, p. 183; Pinkas Slov., p. 294; Landeszman, p. 313; Schweitzer – Frojimovics, p. 370.

Kämpfner Andor, dr. [1918–?], r. (1945–1947)¹¹⁵

Irodalom: Pinkas Slov., p. 295; Landeszman, p. 310.

115 | LIPPA

Neológ anyahitközség

Temes vármegye

[Ma: Lipova, Románia]

Strauszmann Jakab [1860–?], r. (1917–1927–?)

Irodalom: MIzrÚS, 1917:5–6, p. 79; MZsLex., p. 535; Patai, p. 264.

Tennen Béla, dr. [1908–1970?], r. (1938–1939)¹¹⁶

Irodalom: Landeszman, p. 318.

116 | LIPTÓSZENTMIKLÓS

Status quo ante anyahitközség

Liptó vármegye

[Ma: Liptovský Svätý Mikuláš, Szlovákia]

Baneth Bernhard / Jerachmiel [1815–1871], r. (?–1871)

Irodalom: MZsLex., p. 84.

Singer Vilmos / Zeev Wolf [?–1930], főr. (1880 u.–1930)¹¹⁷

Irodalom: MZsLex., p. 537; Pinkas Slov., pp. 304, 306; ZsKN, p. 104.

117 | LOSONC

Neológ anyahitközség

Nógrád vármegye

Diamant Mór, dr. [1838–1913], r. (1867–1883)

Irodalom: MIzrÚS, 1913:2, p. 33.

¹¹⁵ 1947-ben Angliába ment (Pinkas Slov., p. 295; Landeszman, p. 310).

¹¹⁶ A második világháború után Izraelbe ment (Landeszman, p. 318).

¹¹⁷ Singer rabbi halála után a közösség nem választott rabbist (Pinkas Slov., p. 306).

Rosenthal Töbiás, dr. [?], rh. (?–1890)

Irodalom: MZsLex., p. 542; Patai, p. 264; ZsKN, p. 104.

Spira Salamon, dr. [1865–?], r. (?–1895–1898–?)

Irodalom: Kalend. 5656, p. 394; Kalend. 5659, p. 354; MZsLex., p. 542; Patai, p. 264.

Vajda (Wiener) Béla, dr. [1861–1926], főr. (1902–1926)

Irodalom: Friedman, p. 30; MZsLex., p. 934; MIzr., I/4; Patai, p. 264; Landeszman, p. 318.

Reschofszki / Reschofszky Arthur, dr. [1889–1944], főr. (1930–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 186; Egri, 2004. június 1, p. 5; MZsLex., p. 742; Kimutatás (1941), p. 2; MZsNaptára, p. 183; Landeszman, p. 314; Schweitzer – Frojimovics, p. 374.

118 | LOVASBERÉNY

Status quo ante anyahitközség

Fejér vármegye

Taub Jakab [?], r. (?–1889/1890–1918–?)

Irodalom: Kalend. 5679, p. 422; MIzr., I/4; ZsKN, p. 104.

Rácz Zoltán, dr. [1905–?], r. (1933)

Irodalom: Landeszman, p. 314.

Fisch Henrik, dr. [1907–?], r. (1934–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 186; Kimutatás (1941), p. 2; MZsNaptára, p. 183; Landeszman, pp. 306–307.

119 | LŐCSE

Neológ anyahitközség

Szepes vármegye

[Ma: Levoča, Szlovákia. Német névváltozata: Leutschau]

A hitközségből 1922-ben kivált egy kis csoport, és önálló orthodox hitközséget alapított. A két hitközség 1942-ben, miután a közösség mintegy 80 százalékát deportálták, egyesült.¹¹⁸

Lőwy Gusztáv, dr. [?–1927], főr. (?–1902–1927)

Irodalom: Kalend. 5663, p. 375; Kalend. 5679, p. 422; MIzr., I/4; Pinkas Slov., p. 289.

Klein Gyula [?–1944], főr. (1927–1944)

Irodalom: Pinkas Slov., p. 289.

120 | LUGOS

Neológ anyahitközség

Krassó-Szörény vármegye

[Ma: Lugoj, Románia. Német névváltozata: Lugosch]

¹¹⁸ Pinkas Slov., pp. 289, 291.

Weisz Salamon [?], r. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 104.

Venetianer Lajos, dr. [1867–1922], r. (1896)

Irodalom: Friedman, p. 30; Landeszman, p. 319.

Hevesi (Handler) Simon / Sámson Cádok, dr. [1868–1943], r. (1897–1905)

Irodalom: Carmilly-Weinberger, p. 142; Friedman, p. 17; MZsLex., p. 363; Landeszman, p. 309.

Lenke (Löwenrosen) Manó / Emmánuel, dr. [1868–1940], főr. (1905–1940)

Irodalom: Carmilly-Weinberger, p. 144; Friedman, p. 22; MZsLex., p. 531; MIzr, I/4; Patai, p. 264; Landeszman, p. 312; MIzrÚS, 1941. május, p. 29.

Nébel Ábrahám / Izsák, dr. [1887–1967], főr. (1945)

Irodalom: Carmilly-Weinberger, p. 232; Landeszman, p. 313.

121 | MAGYARKANIZSA / ÓKANIZSA

Neológ anyahitközség

Bács-Bodrog vármegye

[Ma: Kanjiza, Szerbia. Névváltozata: Stara Kanjiza]

Flesch Ármin, dr. [1865–1944], főr. (1888–1889)

Irodalom: Egri, 2004. április 15, p. 4; Friedman, p. 11; MZsLex., p. 282; Landeszman, p. 307.

Rosenberg Ede, dr. [1859–1913], főr. (1891–1913)

Irodalom: Kalend. 5675, p. 427; Friedman, p. 26; MIzrÚS, 1913:3, p. 53; MZsLex., p. 752; MIzr, I/4; Landeszman, p. 314.

122 | MAKÓ

Neológ anyahitközség

Csanád-Arad-Torontál vármegye

A hitközség 1869-ben kettészakadt: egy neológ és egy orthodox hitközség jött létre.¹¹⁹

Fischer Antal / Enoch [1826–?], főr. (1864 u.–1896)

Irodalom: Kalend. 5657, p. 306; MZsLex., p. 279; Patai, p. 264; ZsKN, p. 105.

Kecskeméti Ármin, dr. [1874–1944], főr. (1898–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 186; Bánóczy hagyaték; Egri, 2004. május 1, p. 5; Friedman, p. 19; MZsLex., p. 459; Kimutatás (1941), p. 2; MZsNaptára, p. 183, MIzr, I/4; Patai, p. 264; Pinkas Hung., p. 351; Landeszman, p. 310; Schweitzer – Frojimovics, p. 383.

¹¹⁹ Pinkas Hung., p. 351.

123 | MARCALI

Neológ anyahitközség

Somogy vármegye

A hitközség 1869-ben a neológiához csatlakozott.¹²⁰

Marczali (Morgenstern) Mihály [1824–1890], főr. (1852–1889)

Irodalom: MZsLex., pp. 574–575; ZsKN, p. 105.

Klein / Konrád József, dr. [1866–1914], r. (1891–1895)

Irodalom: Friedman, p. 20; MZsLex., p. 489; Landeszman, p. 311.

Weisz Salamon [?], rh. (1898–1910)

Irodalom: Kalend. 5659, p. 356; Kalend. 5671, p. 420.

Enten Manó / Emmánuel, dr. [1886–1944], r. (1911–1914)

Irodalom: Egri, 2004. április 15, p. 4; Friedman, p. 10; MIzrÚS, 1915:9–10, p. 152;

MZsLex., p. 229; Landeszman, p. 306.

Löwy Adolf, dr. [1912–1944], főr. (1938–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 186; Egri, 2004. június 1, p. 5; Kimutatás (1941), p. 3;

MZsNaptára, p. 183; Landeszman, p. 312; Schweitzer – Frojimovics, p. 386.

124 | MAROSVÁSÁRHELY

Status quo ante anyahitközség

Maros-Torda vármegye

[Ma: Țîrgu Mureș, Románia. Német névváltozata: Neumarkt]

A hitközség 1868-ban kettészakadt. Egy része status quo ante alapon maradt, másik része pedig orthodox lett.¹²¹

Markus Sámuel [?], r. (1869–1879)

Irodalom: Carmilly-Weinberger, pp. 77, 180; Pinkas Rom., II, p. 144.

Willheim Joákim [?], r. (1880–1903)

Irodalom: Carmilly-Weinberger, p. 180; MZsLex., p. 577; Pinkas Rom., II, p. 144; ZsKN, p. 105.

Löwy / Löwy / Lövy Ferenc / Pinhas, dr. [1869–1944], főr. (1903–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 190; Carmilly-Weinberger, pp. 150, 180; Egri, 2004. június 1, p. 5; Friedman, p. 23; MZsLex., p. 542; MZsNaptára, p. 186; MIzr., I/4; Pinkas Rom., II, p. 144; Landeszman, p. 312; *Romániai magyar irodalmi lexikon*, 3 Bukarest: Kriterion, 1994), p. 401; Schweitzer – Frojimovics, p. 389.

Gruber Sándor [?], r. (?–1944–?)

Irodalom: Schweitzer – Frojimovics, p. 389.

Teszler Hermann, dr. [1912–1944], sr. (1943–1944)

Irodalom: Egri, 2004. június 15, p. 4; Landeszman, p. 318.

¹²⁰ Pinkas Hung., p. 352.

¹²¹ MZsLex., p. 577.

125 | MÁGOCS

Status quo ante anyahitközség

Baranya vármegye

A hitközség 1869-ben a status quo ante irányzathoz csatlakozott.¹²²

Fried Rafaél [?], r. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 104.

Lebovits József [1862–1937], főr. (1894–1937)

Irodalom: Kalend. 5656, p. 395; MZsLex., p. 525; MIzr., I/4; Pinkas Hung., p. 340;

MIzrÚS, 1937:1, p. 23.

Sonnenschein Samu [?], rh. (?–1941–?)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 190.

Schück Jenő [?], r. (?–1944–?)

NB: 1945–1958 orthodox rabbi Miskolcon, 1959: az Orthodox Rabbitanács elnöke

Irodalom: Schweitzer – Frojimovics, p. 393.

126 | MÁRAMAROSSZIGET

Status quo ante anyahitközség

Máramaros vármegye

[Ma: Sighetu Marmației, Románia]

A status quo ante hitközség 1900-ban alakult meg.¹²³

Danzig Samu / Sámuel, dr. [1875–1944], főr. (1907–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 186; Carmilly-Weinberger, p. 179; MZsNaptára, p. 186.

127 | MEZŐBERÉNY

Status quo ante anyahitközség

Békés vármegye

A hitközség 1869-ben a status quo ante irányzathoz csatlakozott.¹²⁴

Hirschfeld Mór [?], rh. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 105.

Róth József [?], r. (?–1903–1918–?)

Irodalom: Kalend. 5664, p. 397; Kalend. 5679, p. 425.

¹²² Pinkas Hung., pp. 340–341.

¹²³ Erdély, p. 177.

¹²⁴ Pinkas Hung., p. 343.

128 | MEZŐTÚR

Neológ anyahitközség

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye

A hitközség 1869-ben a neológiához csatlakozott, de imaegyesületként egy kis orthodox csoport is létrejött benne.¹²⁵

Goldberger Mihály [1828–1901], r. (?–1889/1890–1901)

Irodalom: Kalend. 5662, p. 381; ZsKN, p. 106.

Neumann József, dr. [1880–1956], főr. (1911–1918k.)

Irodalom: MIzrÚS, 1911:5–6, p. 143; MZsLex., p. 651.

Schulcz Fülöp, dr. [1906–1944], főr. (1931–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 186; Egri, 2004. június 15, p. 4; Kimutatás (1941), p. 3;

MZsNaptára, p. 183; Pinkas Hung., p. 344; Landeszman, p. 316; Schweitzer –

Frojimovics, p. 410.

129 | MINDSZENT

Neológ anyahitközség

Csongrád vármegye

A hitközség 1869-ben a neológiához csatlakozott.¹²⁶

Rubinstein Mátyás, dr. [1867–1944], r. (1895–1896)

Irodalom: Friedman, p. 26; MZsLex., p. 758; Pinkas Hung., p. 359.

Büchler F. Gyula [?–1944], főr. (1902–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 186; Kimutatás (1941), p. 3; MZsNaptára, p. 183; MIzr., I/4;

Pinkas Hung., p. 359; Schweitzer – Frojimovics, p. 411.

130 | MOHÁCS

Neológ anyahitközség

Baranya vármegye

A hitközség 1869-ben a neológiához csatlakozott.¹²⁷

Grünwald Jakab [?–1888], r. (1862–1888)

Irodalom: MZsLex., p. 610; Pinkas Hung., p. 354.

Flesch Ármin, dr. [1865–1944], főr. (1889–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 186; Egri, 2004. április 15, p. 4.; Friedman, p. 11; MZsLex.,

p. 282; MIzr., I/4; Kimutatás (1941), p. 3; MZsNaptára, p. 183; Patai, p. 265; Pinkas

Hung., p. 354; Landeszman, p. 307; ZsKN, p. 106; Schweitzer – Frojimovics, p. 415.

¹²⁵ Pinkas Hung., p. 344.

¹²⁶ Pinkas Hung., p. 359.

¹²⁷ Pinkas Hung., p. 354.

131 | MOHOL

Neológ anyahitközség
Bács-Bodrog vármegye
[Ma: Mol, Szerbia]

Spitzer Márk [?], rh. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 106.

Grün H. József [?], r. (?–1895–1918–?)

Irodalom: Kalend. 5656, p. 398; Kalend. 5679, p. 429; Pinkas Yug., p. 171.

132 | MONOR

Neológ anyahitközség
Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye

A hitközség 1869-ben a neológiához csatlakozott. Anyahitközség 1885-ben lett, addig a péceli rabbisághoz tartozott.¹²⁸

Kohn Mihály [?–1912], főr. (1885–1912)

Irodalom: MIzrÚS, 1912:1–2, p. 1; MZsLex., p. 613; MIzr., I/4.

Schlesinger Sámuel, dr. [1884–1937], főr. (1914–1922)

Irodalom: Friedman, p. 26; MZsLex., p. 773; Pinkas Hung., p. 356; Landeszman, p. 316; MIzrÚS, 1937:1, p. 23.

Pfeiffer (Papp) Izsák / Izidor, dr. [1884–1944], főr. (1922–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 186; Bánóczi hagyaték; Egri, 2004. június 1, p. 5; Friedman, p. 24; MZsLex., p. 708; Kimutatás (1941), p. 3; MZsNaptára, p. 183; Pinkas Hung., p. 356; Landeszman, p. 314; Schweitzer – Frojimovics, p. 418.

133 | MOSON

Status quo ante anyahitközség
Győr-Moson vármegye

Pollák Dávid [?], r. (1880 e.)

Irodalom: MZsLex., p. 615.

Reich H. L. [?], r. (1880 e.)

Irodalom: MZsLex., p. 615.

Lőwinger Gyula / Joel [?], főr. (1880k.–1920)

Irodalom: Kalend. 5656, p. 398; MZsLex., p. 615; ZsKN, p. 106.

Strausz Hermann [?], r. (1920–1926)

Irodalom: MZsLex., p. 615.

Klein Béla, dr. [?], r. (1927 u.–1944–?)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 190; Schweitzer – Frojimovics, p. 420.

¹²⁸ Pinkas Hung., p. 356, MZsLex., p. 613.

134 | MÓR

Neológ anyahitközség

Fejér vármegye

A hitközség 1869-ben a neológiához csatlakozott.¹²⁹

Büchler Pinkász [?], r. (1875k.–1917)

Irodalom: MZsLex., p. 613; MIzr., I/4; ZsKN, p. 106.

Weisz Lajos, dr. [1898–1944], főr. (1924–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 186; Egri, 2004. július 1, p. 4; Friedman, p. 31; MZsLex., p. 960; Kimutatás (1941), p. 3; MZsNaptára, p. 183; Pinkas Hung., p. 358; Landeszman, p. 319; Schweitzer – Frojimovics, p. 422.

135 | MURASZOMBAT

Neológ anyahitközség

Vas vármegye

[Ma: Murska Sobota, Szlovénia]

Kaufmann Lipót [?], r. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 106.

Frank József, dr. [1867–1937], r. (1897–1904)

Irodalom: Friedman, p. 12; Kalend. 5666, p. 387; Landeszman, p. 307; MIzrÚS, 1937:2, p. 44.

Schweiger Albert, dr. [?], r. (1909–1914)

Irodalom: Kalend. 5675 p. 417; MIzr., II/4.

Kis / Kiss Henrik / Hayim, dr. [1882–1951], r. (1914–1921)

Irodalom: Friedman, p. 20; MIzrÚS, 1914:6, p. 123; MZsLex., p. 481; Pinkas Yug., p. 174; Landeszman, p. 310.

Grünwald Eljahu, dr. [?], r. (1921–1926)

Irodalom: MZsLex., p. 4; Pinkas Yug., p. 174.

Róth Lázár, dr. [?], r. (1926–1944)

Irodalom: MZsLex., p. 4.

Hirschl Ármin [?], r. (?–1944–?)

Irodalom: Schweitzer – Frojimovics, p. 425.

136 | NAGYATÁD

Neológ anyahitközség

Somogy vármegye

A hitközség 1886-ban a neológiához csatlakozott.¹³⁰

¹²⁹ Pinkas Hung., p. 357.

¹³⁰ MZsLex., p. 625.

Nóbel József [1830k.–1920], r. (1850-es évek–?)

Irodalom: MZsLex., p. 625; Pinkas Hung., p. 365.

Steinherz Jakab, dr. [1856–1921], r. (1886–1888)

Irodalom: Friedman, p. 29; MZsLex., p. 807; Landeszman, p. 318.

Kelemen Adolf, dr. [1861–1917], r. (1889–1895 e.)

Irodalom: ZsKN, p. 106.

Löwy / Löwy / Lövy Ferenc / Pinhas, dr. [1869–1944], r. (1894–1903)

Irodalom: Egri, 2004. június 1, p. 5; Friedman, p. 23; MZsLex., p. 542; Pinkas Hung., p. 365; Landeszman, p. 312.

Löwinger Salamon, dr. [1874–1907], r. (1904–1907)

Irodalom: Friedman, p. 23; Landeszman, p. 312.

Borsodi (Klein) József, dr. [1878–1943], főr. (1908–1921)

Irodalom: Friedman, p. 7; MZsLex., p. 136; MIzr., I/10; Patai, p. 265; Landeszman, p. 305; MIzrÚS, 1943. december, pp. 30–31.

Reschofszki / Reschofszky Arthur, dr. [1889–1944], főr. (1922–1925)

Irodalom: Egri, 2004. június 1, p. 5; Friedman, p. 25; MZsLex., p. 742; Pinkas Hung., p. 366; Landeszman, p. 314.

137 | NAGYBAJOM / SOMOGYNAGYBAJOM

Status quo ante anyahitközség

Somogy vármegye

A hitközség 1869-ben a status quo ante irányzathoz csatlakozott. A 20. században nem volt saját rabbija, a mágocsi status quo ante anyahitközség rabbija járt át.¹³¹

Atlasz Wolf [?], r. (?–1903–1906–?)

Irodalom: Kalend. 5664, p. 401; Kalend. 5667, p. 392.

Vielwahr Ármin [?], r. (?–1908–1913)

Irodalom: Kalend. 5669, p. 405; Kalend. 5674, p. 410.

Ehrenpreis Simon [?], r. (1914–1918–?)

Irodalom: Kalend. 5679, p. 430; Kalend. 5675 p. 417.

138 | NAGYBECSKEREK

Neológ anyahitközség

Csanád-Arad-Torontál vármegye

[Ma: Zrenjanin, Szerbia. Névváltozatai: Veliki Beckerek, Gross-Betschkerek]

Oppenheim Dávid, dr. [?–1876], r. (1857–1876)

Irodalom: MZsLex., p. 627; Pinkas Yug., p. 158.

¹³¹ Pinkas Hung., p. 367.

Klein Mór, dr. [1842–1915], főr. (1880–1915)

Irodalom: MIzrÚS, 1915:5–6, pp. 57–61; MZsLex., p. 489; MIzr., I/4; Patai, p. 265; Pinkas Yug., p. 158; ZsKN, p. 107.

Niedermann Mór, dr. [1890–?], r. (1918–1927–?)

Irodalom: Friedman, p. 24; MIzrÚS, 1918:1–3, p. 30; MZsLex., pp. 627, 653; Pinkas Yug., p. 158; Landeszman, p. 313.

139 | NAGYBICCSE

Neológ anyahitközség

Trencsén vármegye

[Ma: Velká Bytča, Szlovákia]

Neubauer Mózes [?], r. (1880-as évek)

Irodalom: Pinkas Slov., p. 184; ZsKN, p. 107.

Wellesz Gyula / Jehuda, dr. [1872–1915], r. (1900–1909)

Irodalom: Friedman, p. 32; MZsLex., p. 961; MIzr., I/4; Pinkas Slov., p. 184; Landeszman, p. 320.

Weisz Arnold, dr. [?], r. (?–1911–?)

Irodalom: Patai, p. 265.

140 | NAGYKANIZSA

Neológ anyahitközség

Zala vármegye

A hitközség 1869-ben a neológjához csatlakozott.¹³² 1956 után a kaposvári és a nagykanizsai neológ anyahitközség egyesült.¹³³

Lichtenstein Lajos [?–1886], r. (1876 e.)

Irodalom: MZsLex., p. 534.

Fassel Hirsch B. [1802–1883], főr. (1851–1883)

Irodalom: MZsLex., p. 262; Patai, p. 265; Pinkas Hung., p. 373.

Neumann Ede, dr. [1859–1918], főr. (1883–1918)

Irodalom: Friedman, p. 24; MZsLex., p. 651; MIzr., I/4; Patai, p. 265; Pinkas Hung., p. 373; Landeszman, p. 313; ZsKN, p. 107.

Winkler Ernő, dr. [1894–1944], főr. (1919–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 186; Egri, 2004. július 1, p. 4; Friedman, p. 32; MZsLex., p. 964; Kimutatás (1941), p. 3; MZsNaptára, p. 183; Pinkas Hung., p. 373; Landeszman, p. 320; Schweitzer – Frojimovics, p. 446.

¹³² Pinkas Hung., p. 373.

¹³³ Pinkas Hung., p. 473.

Szirtes László [1923–?], r. (1950–1956)¹³⁴

Irodalom: Landeszman, p. 318.

Singer Ödön, dr. [1916–2001], főr. (1959–1965)

Irodalom: Landeszman, p. 317.

Domán István, dr. [1922–], főr. (1965–1970)

Irodalom: Landeszman, p. 305.

Landeszman György [1944–], főr. (1971–1981)

Irodalom: Landeszman, p. 312.

Balla Imre, dr. [1948–], r. (1981–1982 u.)

Irodalom: Landeszman, p. 304.

Polnauer Sándor [1954–], r. (1982 u.)

Irodalom: Landeszman, p. 314.

141 | NAGYKÁROLY

Status quo ante anyahitközség (Orthodox anyahitközség)

Szatmár vármegye

[Ma: Carei, Románia. Német névváltozata: Carol]

A hitközség 1869-ben status quo ante lett. 1881-ben mintegy 60 család kivált belőle, és külön orthodox hitközséget hozott létre. 1922-ben a status quo ante hitközség is orthodox lett, de ezt az orthodox Központi Iroda nem akarta elismerni. A két orthodox hitközség árnyalatnyi különbségek miatt nem egyesült.¹³⁵

Perls Májer / Méir [1811–1894], r. (1834–1894)

Irodalom: Carmilly-Weinberger, p. 132; ZsKN, p. 107.

Fürth Ferenc / Efraim [?–1913], r. (1895–1913)

Irodalom: Carmilly-Weinberger, p. 132; Kalend. 5664, p. 405; MIzrÚS, 1913:1, p. 20.

Schönfeld Lázár / Eliezer, dr. [1880–1974], főr. (1913–1922)¹³⁶

Irodalom: Carmilly-Weinberger, p. 132; MIzrÚS, 1913:4–5, p. 85; Pinkas Rom., II, p. 238.

142 | NAGYKÁTA

Neológ anyahitközség

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye

A kerületi rabbi, Lichtenstein Ábrahám Jakab 1868-ban Tápióbicskéről Nagykátára tette át székhelyét. Ettől kezdve neológ anyahitközség.¹³⁷

Lichtenstein Ábrahám Jakab [?–1888], r. (1868–1888)

Irodalom: MZsLex., pp. 534, 631; Pinkas Hung., p. 371; ZsKN, p. 107.

¹³⁴ 1957-ben az Egyesült Államokba ment (Landeszman, p. 318).

¹³⁵ MZsLex., p. 630.

¹³⁶ 1923-ban az Egyesült Államokba ment (Pinkas Rom., II, p. 238).

¹³⁷ MZsLex., p. 631.

Fischer Márk [?–1893], r. (1888–1893)¹³⁸

Irodalom: MZsLex., p. 631.

Breuer Soma / Sámuel [1880–1944], főr. (1904–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 186; MZsLex., p. 139; Kimutatás (1941), p. 3; MZsNaptára, p. 183; MIzr., I/4; Pinkas Hung., p. 371; Schweitzer – Frojimovics, p. 452.

143 | NAGYKIKINDA

Neológ anyahitközség

Csanád-Arad-Torontál vármegye

[Ma: Kikinda, Szerbia. Névváltozatai: Velika Kikinda, Grosskikinda]

Rosenstein Mór / Mose, dr. [1856–1922], főr. (1889–1922)

Irodalom: Friedman, p. 26; MZsLex., p. 753; MIzr., I/4; Pinkas Yug., p. 296; Landeszman, p. 315.

Steiner Vilmos, dr. [1886–1944], főr. (1924–1942)

Irodalom: Egri, 2004. június 15, p. 4; Friedman, p. 29; MZsLex., p. 807; Pinkas Yug., p. 296; Landeszman, p. 318.

144 | NAGYKŐRÖS

Neológ anyahitközség

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye

Balla Ádám [?], r. (?–1889/1890–1918–?)

Irodalom: Kalend. 5679, p. 434; ZsKN, p. 107.

Grósz / Grosz Dávid [?], rh. (?–1927–1944–?)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 186; MZsLex., p. 633; Kimutatás (1941), p. 3; MZsNaptára, p. 183; Schweitzer – Frojimovics, p. 455.

145 | NAGYMAGYAR

Status quo ante anyahitközség

Pozsony-Nyitra vármegye

[Ma: Zlaté Klasy, Szlovákia]

Katz Mózes / Mór [?], r. (?–1889/1890–?)

Irodalom: MZsLex., p. 633; ZsKN, p. 108.

Brach Sámuel / Saul [?], r. (?–1900–1910)

Irodalom: Kalend. 5671, p. 429; MZsLex., pp. 294, 633.

Buxbaum Józsuá [?], r. (1911–1918–?)

Irodalom: Kalend. 5672, p. 403; Kalend. 5679, p. 434.

¹³⁸ Fischer Márk halála után 11 évig nem választott rabbist a hitközség (MZsLex., p. 631).

Brach Náthán [?], főr. (?–1927–?)
Irodalom: MZsLex., p. 633.

146 | NAGYSZALONTA

Neológ anyahitközség
Bihar vármegye
[Ma: Salonta, Románia]

Néhány újonnan beköltözött tag 1927-ben orthodox hitközséget alapított.¹³⁹

Krausz József [?], rh. (Fried József elődje)
Irodalom: MZsLex., p. 635.

Fried József [?], főr. (1878k.–1925)

Irodalom: MZsLex., p. 635; ZsKN, p. 108.

Nébel Ábrahám / Izsák, dr. [1887–1967], főr. (1925–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 186; Carmilly-Weinberger, p. 232; Friedman, p. 24; Kimutatás (1941), p. 3; MZsNaptára, p. 186; Landeszman, p. 313; Schweitzer – Frojimovics, p. 466.

147 | NAGYSZENTMIKLÓS

Neológ anyahitközség
Csanád-Arad-Torontál vármegye
[Ma: Sinnicolau Mare, Románia. Német névváltozata: Gross-St.-Nikolaus]

Nagyszentmiklóson a neológ filiájaként orthodox hitközség is működött.¹⁴⁰

Vogel Náthán [?–1909], r. (1882–1909)

Irodalom: Kalend. 5664, p. 409; MIzrÚS, 1909:1, p. 17; MIzr., I/4; ZsKN, p. 108.

Gerstl Ignác / Jakab, dr. [1879–1917], r. (1910–1917)

Irodalom: Friedman, p. 14; MIzrÚS, 1910:5, p. 88; MZsLex., p. 311; Landeszman, p. 308.

Steiner Vilmos, dr. [1886–1944], r. (1920–1921)

Irodalom: Egri, 2004. június 15, p. 4; Friedman, p. 29; MZsLex., p. 807; Landeszman, p. 318.

Deutsch Ernő, dr. [1886–1950], r. (1924–1927)

Irodalom: MZsLex., p. 197.

Friedmann Sámuel [?], főr. (1928 e.)

Irodalom: MZsLex., p. 635.

Feldmann Sámuel [1885–1944], főr. (1928–1944)

Irodalom: Carmilly-Weinberger, p. 203; MZsLex., p. 269.

¹³⁹ MZsLex., p. 635.

¹⁴⁰ MZsLex., p. 635.

148 | NAGYSZOMBAT

Status quo ante anyahitközség

Pozsony-Nyitra vármegye

[Ma: Trnava, Szlovákia. Német névváltozata: Tyrnau]

A hitközség 1869-ben a status quo ante irányzathoz csatlakozott. 1880-ban kivált egy csoport a hitközségből, és önálló orthodox hitközséget alapított.¹⁴¹

Sidon / Szidon Simon [1815–1891], főr. (1856–1891)

Irodalom: MZsLex., p. 849; Pinkas Slov., p. 267; ZsKN, p. 108.

Stein Miksa / Májer / Meir [1865–1926], főr. (1896–1926)

Irodalom: MZsLex., p. 806; Pinkas Slov., pp. 267–268.

Duschinszky Ármin / Meir Cvi [1900–1960], főr. (1934–1942)

Irodalom: Pinkas Slov., p. 268.

149–150 | NAGYVÁRAD

Neológ anyahitközség (Status quo ante hitközség)

Bihar vármegye

[Ma: Oradea, Románia. Német névváltozata: Grosswardein]

A neológ hitközség 1870-ben vált ki az orthodox anyahitközségből. 1881 és 1884 között egy status quo ante hitközség is működött a városban. Amikor feloszlott, híveinek többsége az orthodox hitközségbe tért vissza.¹⁴²

Neológ rabbik:

Rosenberg Sándor, dr. [1845–1909], főr. (1868–1876)

Irodalom: Carmilly-Weinberger, pp. 85, 176; Patai, p. 266; Pinkas Rom., II, p. 67.

Kohut Sándor, / Alexander Kohut, dr. [1842–1894], főr. (1879/1880–1884/1885)

Irodalom: Carmilly-Weinberger, pp. 64, 174, 176; MZsLex., p. 496; Patai, p. 266; Pinkas Rom., II, p. 67.

Schnekkendorf Bernát [?], rh. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 108.

Kecskeméti Lipót, dr. [1865–1936], főr. (1890–1936)

Irodalom: Carmilly-Weinberger, pp. 117, 176; Friedman, p. 19; MZsLex., p. 459; MIzr., I/4; Patai, p. 266; Pinkas Rom., II, p. 67; Landeszman, p. 310.

Vajda István, dr. [1910–1944], főr. (1939–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 186; Carmilly-Weinberger, p. 176; Egri, 2004. június 15, p. 4; Kimutatás (1941), p. 3; MZsNaptára, p. 186; Landeszman, p. 318; Schweitzer – Frojimovics, p. 469.

¹⁴¹ MZsLex., p. 636; Pinkas Slov., p. 266.

¹⁴² Pinkas Rom., II, p. 65.

Status quo ante rabbi:

Kunstadt / Kunstatt Ignác / Izsák [1850k.–?], r. (1882–1883)

Irodalom: Carmilly-Weinberger, p. 176; MZsLex., p. 518.

151 | NAGYVÁZSONY

Neológ anyahitközség

Veszprém vármegye

Krausz Mór [?], r. (?–1889/1890–1908–?)

Irodalom: ZsKN, p. 108; Kalend. 5669, p. 412.

152 | NÉMETÚJVÁR

Status quo ante anyahitközség

Vas vármegye

[Ma: Güssing, Ausztria]

Fischer Tóbia Hakohen [?–1869], r. (?–1869)

Irodalom: MZsLex., p. 281.

Pollák Jakab [?], r. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 109.

Grünfeld Jakab [?], r. (1901–1918–?)

Irodalom: Kalend. 5662, p. 393; Kalend. 5679, p. 437.

153 | NYITRA

Neológ anyahitközség

Pozsony-Nyitra vármegye

[Ma: Nitra, Szlovákia. Német névváltozata: Neutra]

A hitközség 1869-ben kettészakadt egy kisebb neológ és egy népesebb orthodox hitközségre.¹⁴³

Marmorstein Ármin [?], főr. (1869–1908)

Irodalom: Pinkas Slov., p. 354.

Klein Dezső / Dávid, dr. [1874–1932], főr. (1909–1925)

Irodalom: Friedman, p. 20; MIzrÚS, 1909:4, p. 76; MZsLex., p. 488; Patai, p. 267; Pinkas Slov., p. 354; Landeszman, p. 311.

Schweiger Lázár / Eliézer, dr. [1872–1944], főr. (1929–1944)

Irodalom: Pinkas Slov., pp. 355, 359.

¹⁴³ Pinkas Slov., p. 353.

154 | NYITRANOVÁK / NOVÁK

Status quo ante anyahitközség

Pozsony-Nyitra vármegye

[Ma: Nováky, Szlovákia]

Lichtenstein Vilmos [?], r. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 109.

Reich Ármin [?], főr. (?–1896–1918–?)

Irodalom: Kalend. 5657, p. 318; Kalend. 5679, p. 438.

155 | NYÍRBÁTOR

Status quo ante anyahitközség

Szabolcs vármegye

Lemberger Ábrahám, dr. [?–1941], főr. (1909–1941)

Irodalom: MIHTL, 1941:3, p. 4; MIzrÚS, 1909:7, p. 136; MZsNaptára, p. 186; MIzrÚS, 1941. május, p. 30.

156 | NYÍREGYHÁZA

Status quo ante anyahitközség

Szabolcs vármegye

A hitközség 1877-ben kettészakadt, egy status quo ante és egy orthodox hitközségre.¹⁴⁴

Friedmann Károly [?], r. (1856–1905)

Irodalom: Pinkas Hung., p. 380; ZsKN, p. 109.

Silberfeld Jakab / Jákob, dr. [1878–1944], r. (1904–1907)

Irodalom: Egri, 2004. június 15, p. 4; Friedman, p. 28; MZsLex., pp. 787–788;

Landeszman, p. 317.

Bernstein Béla, dr. [1868–1944], főr. (1909–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 190; Egri, 2004. április 1, p. 4; Friedman, p. 6; MZsLex., pp. 111–112; MZsNaptára, p. 186; Landeszman, p. 304; Schweitzer – Frojimovics, p. 492.

Wax Aladár, dr. [1910–1944], sr. (1935–1944)

Irodalom: Egri, 2004. július 1, p. 4; Landeszman, p. 319; Schweitzer – Frojimovics, p. 492.

Szrulyovits Ernő / Ernest Grey, dr. [1912–?], sr. (1937–1938)¹⁴⁵

Irodalom: Landeszman, p. 308; MIzrÚS, 1937:2, p. 43.

Jólesz Károly, dr. [1914–1996], r. (1939–1944)

Irodalom: Landeszman, p. 310; Schweitzer – Frojimovics, p. 492.

Morgenstern Benő Lajos, dr. [1920–?], r. (1948–1956)

Irodalom: Landeszman, p. 313.

¹⁴⁴ Pinkas Hung., p. 380.

¹⁴⁵ 1938-ban az Egyesült Államokba ment (Landeszman, p. 308).

157 | ORAVICABÁNYA / ORAVICA

Neológ anyahitközség

Krassó-Szörény vármegye

[Ma: Oravița, Románia. Német névváltozata: Orawitz]

Reitman Bernát [?], rh. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 109.

158 | OROSHÁZA

Neológ anyahitközség

Békés vármegye

Rosenfeld Jónás [?], r. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 110.

Rubinstein Mátyás, dr. [1867–1944], főr. (1897–1902)

Irodalom: Egri, 2004. június 1, p. 5; Friedman, p. 26; MZsLex., p. 758; Landeszman, p. 315.

Büchler Márton [1869–1939], főr. (1903–1939)

Irodalom: MIHTL, 1939:5, p. 8; MZsLex., p. 666; MIzr, I/4; MIzrÚS, 1939, p. 43.

Weisz Miksa, dr. [1913–2001], r. (1940–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 186; Kimutatás (1941), p. 3; MZsNaptára, p. 183;

Landeszman, p. 319; Schweitzer – Frojimovics, p. 501.

159 | ORSOVA

Neológ anyahitközség

Krassó-Szörény vármegye

[Ma: Orșova, Románia. Német névváltozata: Orschova]

Prerau Jakab [?], r. (?–1908–?)

Irodalom: MIzr., I/4.

160 | ÓBECSE

Neológ anyahitközség

Bács-Bodrog vármegye

[Ma: Bečej, Szerbia]

Güns Ignác [?], rh. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 109.

Gombos Henrik [?], r. (?–1944?)

Irodalom: Schweitzer – Frojimovics, p. 504.

161 | ÓBESZTERCE

Neológ anyahitközség

Trencsén vármegye

[Ma: Stará Bystrica, Szlovákia]

Hónig Manó [?], r. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 109.

Spitzer Mátyás [?], r. (?–1903–1908–?)

Irodalom: Kalend. 5664, p. 414; Kalend. 5669, p. 414.

Adler G. [?], r. (?–1910)

Irodalom: Kalend. 5671, p. 435.

Katz J. Jenő [?], r. (1911–1918–?)

Irodalom: Kalend. 5672, p. 408; Kalend. 5679, p. 439.

162 | ÓBUDA

Neológ anyahitközség

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye

Hirsch Márkus [1833–1909], r. (1861–1887)

Irodalom: MZsLex., pp. 365–366.

Klein Gyula, dr. [1850–1895], főr. (1887–1895)

Irodalom: MZsLex., p. 488; ZsKN, p. 96.

Adler Illés, dr. [1868–1924], r. (1896–1907)

Irodalom: Kalend. 5664, p. 414; MZsLex., pp. 9, 658.

Wellesz Gyula / Jehuda, dr. [1872–1915], főr. (1910–1915)

Irodalom: Friedman, p. 32; MIzrÚS, 1910:7–8, p. 142; MIzrÚS, 1915:5–6, pp. 75–77; MZsLex., p. 961; Landeszman, p. 320.

Schreiber Ignác, dr. [1891–1922], főr. (1919–1922)

Irodalom: Friedman, p. 27; MIzrÚS, 1918:4–6, p. 52; MZsLex., p. 775; Landeszman, p. 316.

Neumann József, dr. [1880–1956], főr. (1927–1956)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 186; MZsLex., p. 651; Kimutató (1941), p. 3; MZsNaptára, p. 183; Pinkas Rom., II, p. 218; Schweitzer – Frojimovics, p. 505.

163 | ÓGYALLA

Status quo ante anyahitközség

Komárom vármegye

[Ma: Hurbanovo, Szlovákia. Névváltozata: 1948-ig Stara Ďala]

Deutsch Ignác / Jichak [?–1928k.], r. (1878k.–1928k.)

Irodalom: Kalend. 5677, p. 431; Pinkas Slov., p. 381; ZsKN, p. 109.

164 | ÓVERBÁSZ ÉS ÚJVERBÁSZ

Neológ anyahitközség

Bács-Bodrog vármegye

[Ma: Stari Vrbas / Vrbas, Szerbia. Névváltozatai: Alt-Werbass, Novi Vrbas / Neu-Werbass]

Klein József [?], r. (?–1944–?)

Irodalom: Schweitzer – Frojimovics, p. 514.

165 | PACSA

Neológ anyahitközség

Zala vármegye

A hitközség 1869-ben a neológiához csatlakozott.¹⁴⁶

Schwarcz Mózes Áron [?–1889], r. (1857–1889)

Irodalom: MZsLex., p. 778; Pinkas Hung., p. 436.

Duneitz / Dunetz / Derneitz Alfréd [?–1944], rh. (?–1895–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 186; Kalend. 5656, p. 409; MZsLex., p. 677; Kimutatás (1941), p. 3; MZsNaptára, p. 183; MIzr., I/4; Patai, p. 267; Schweitzer – Frojimovics, p. 518.

166 | PAKS

Status quo ante anyahitközség

Tolna vármegye

A status quo ante hitközség 1886-ban jött létre, miután Unger Joél, az addig egységes orthodox hitközség főrabbija meghalt (1870). Az új rabbi megválasztása a hitközség szakadásához vezetett.¹⁴⁷

Adler Sándor [?–1894], r. (1886–1894)¹⁴⁸

Irodalom: MZsLex., p. 9; ZsKN, p. 110.

Neumann Miksa [?], rh. (1906–1908)

Irodalom: Kalend. 5667, p. 403; Kalend. 5669, p. 416.

Benedikt Géza [?], rh. (1913–1918–?)

Irodalom: Kalend. 5674, p. 422; Kalend. 5679, p. 442.

167 | PALÁNKA / NÉMETPALÁNKA

Neológ anyahitközség

Bács-Bodrog vármegye

[Ma: Bačka Palanka, Szerbia]

¹⁴⁶ Pinkas Hung., p. 435.

¹⁴⁷ MZsLex., p. 677; Pinkas Hung., p. 438.

¹⁴⁸ 1886 előtt az orthodox hitközség dajánja volt (MZsLex., p. 677).

Deutsch Manó / Menáchem [1819–1904], főr. (1855–1904)

Irodalom: Kalend. 5664, p. 411; Kalend. 5656, p. 404; MZsLex., p. 198; Pinkas Yug., p. 36; ZsKN, p. 109.

Fischer Benő / Benjámin, dr. [?], főr. (1908–1917)

Irodalom: Kalend. 5669, p. 412; Kalend. 5679, p. 442; Pinkas Yug., p. 36.

Grósz Jenő [?], r. (?–1944–?)

Irodalom: Schweitzer – Frojimovics, p. 522.

168 | PANCSOVA

Neológ anyahitközség

Csanád-Arad-Torontál vármegye

[Ma: Pančevo, Szerbia]

Goldgruber Salamon [?], rh. (?–1889/1890–1908–?)

Irodalom: MIzr., I/10; Pinkas Yug., p. 273; ZsKN, p. 110.

Kelemen Adolf, dr. [1861–1917], főr. (1890 u.–1895–1917)

Irodalom: Kalend. 5656, p. 409; MZsLex., p. 460.

Vidor Jenő, dr. [1879–1910], r. (?–1910)

Irodalom: MIzrÚS, 1910:4, p. 72; MIzr., II/10.

Feldmann Artur / Áron, dr. [1884–1942], főr. (1912)¹⁴⁹

Irodalom: Friedman, pp. 10–11; MZsLex., pp. 268–269; Landeszman, p. 306.

169 | PARIPÁS

Neológ anyahitközség

Bács-Bodrog vármegye

[Ma: Ratkovo, Szerbia. Névváltozatai: Parabuć, Gutacker]

Fleischmann Ármin [?], r. (?–1889/1890–1918–?)

Irodalom: Kalend. 5679, p. 442; Pinkas Yug., p. 275; ZsKN, p. 110.

Spitzer Ernő / Eljahu [?], r. (?–1944–?)

Irodalom: Kimutatás (1941), p. 4; Pinkas Yug., p. 274; Schweitzer – Frojimovics, p. 52.

170 | PEST(SZENT)ERZSÉBET

Neológ anyahitközség

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye

A neológ hitközség 1876-ban alakult meg. Az 1920-as években lett önálló, előtte eleinte Alsódabas, majd Soroksár filiája volt.¹⁵⁰

¹⁴⁹ 1913-ban a Pesti Izraelita Hitközség hittanára lett, majd 1923-ban kivándorolt. Először 1923-ban Pittsburgben lett hittanár, majd 1924-től a kanadai Hamiltonban (Friedman, p. 11; Landeszman, p. 306).

¹⁵⁰ Pinkas Hung., p. 441.

Krisháber / Kriszháber / Krieszhaber Béla, dr. [1867–?], főr. (1900–1949–?)
Irodalom: Bikur Cholim, p. 186; Budapesti zsin., p. 142; Friedman, p. 22; MZsLex.,
 p. 515; Kimutatás (1941), p. 3; MZsNaptára, p. 183; MIzr., I/4; Landeszman, p. 311;
 ZsVKStOKözl., p. 18.
 Molnár István, dr. [1908–1944], r. (1936–1944)
Irodalom: Egri, 2004. június 1, p. 5; Landeszman, p. 313.

171 | PEST(SZENT)LŐRINC

Neológ anyahitközség
 Pest-Pilis-Solt-Kiskun

Günczler Péter, dr. [1902–1944], főr. (1931–1944)
Irodalom: Bikur Cholim, p. 186; Egri, 2004. május 1, p. 5; Kimutatás (1941), p. 3;
 MZsNaptára, p. 183; Landeszman, p. 308; Schweitzer – Frojimovics, p. 539.

172 | PÉCS

Status quo ante anyahitközség (Neológ anyahitközség)
 Baranya vármegye

A hitközség 1869-ben a status quo ante irányzathoz csatlakozott, majd 1923-ban neológ lett.¹⁵¹

Ehrlich Ede [1808–1882], r. (1863–1874)
Irodalom: MZsLex., p. 687.
 Kohut Sándor / Alexander Kohut, dr. [1842–1894], r. (1874–1882)¹⁵²
Irodalom: MZsLex., pp. 496, 687.
 Perls Ármin / Ábrahám Cvi, dr. [1853–1914], főr. (1889–1914)
Irodalom: MIzrÚS, 1914:8, pp. 141–143; MZsLex., p. 696; MIzr., I/4; Pinkas Hung.,
 p. 433; ZsKN, p. 110.
 Pfeiffer (Papp) Izsák / Izidor, dr. [1884–1944], főr. (1919–1922)
Irodalom: Egri, 2004. június 1, p. 5; Friedman, p. 24; MZsLex., p. 708; Landeszman,
 p. 314.
 Wallenstein Zoltán, dr. [1898–1944], főr. (1923–1944)
Irodalom: Bikur Cholim, p. 186; Egri, 2004. július 1, p. 4; Friedman, p. 31; MZsLex.,
 p. 957; Kimutatás (1941), p. 3; MZsNaptára, p. 183; Landeszman, p. 319; Schweitzer
 – Frojimovics, p. 544.
 Krémer Móric, dr. [1906–1944], sr. (1936–1944)
Irodalom: Egri, 2004. június 1, p. 5; Landeszman, p. 311; Schweitzer – Frojimovics,
 p. 544.
 Schweitzer József, dr. [1922–], főr. (1947–1981)
Irodalom: Landeszman, p. 317; ZsVKStOKözl., p. 18.

¹⁵¹ Pinkas Hung., p. 433.

¹⁵² Kohut Sándor távozása után a hitközség négy évig nem választott rabbit (MZsLex., p. 687).

Deutsch László [1953–], r. (1981–1994)

Irodalom: Landeszman, p. 305.

Schönberger András [1956–] r., főr. (1998) (1994–)

173 | PÉCSKA

Neológ anyahitközség

Csanád-Arad-Torontál vármegye

[Ma: Pecica, Románia]

Goldziher Izidor [?], r. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 110.

Vogel Hermann [?], rh. (?–1902–1906–?)

Irodalom: Kalend. 5663, p. 398; Kalend. 5667, p. 403.

174 | PÉCSVÁRAD

Neológ anyahitközség

Baranya vármegye

Neumann Mór [?], rh. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 110.

Klein Ignác [?], rh. (?–1903–1908–?)

Irodalom: Kalend. 5664, p. 418; Kalend. 5669, p. 416.

Mermelstein Mór [?], rh. (?–1910–1918–?)

Irodalom: Kalend. 5671, p. 438; Kalend. 5679, p. 443.

175 | POZSONY

Neológ anyahitközség

Pozsony-Nyitra vármegye

[Ma: Bratislava, Szlovákia. Német névváltozata: Pressburg]

A neológ hitközség 1872-ben vált ki az orthodoxból.¹⁵³

Beck Ignatz Wilhelm, dr. [?], r. (1872–1876)

Irodalom: MZsLex., p. 719; Pinkas Slov., p. 70.

Dávid Gyula, dr. [1848–1896], főr. (1876–1896)

Irodalom: MZsLex., pp. 188, 719; Pinkas Slov., p. 70; ZsKN, p. 111.

Tauber Árpád, dr. [?], r. (1896–1898)

Irodalom: Pinkas Slov., p. 70.

Funk Sámuel [?–1940], főr. (1898–1940)

Irodalom: MZsLex., pp. 719–720; Pinkas Slov., p. 79.

¹⁵³ MZsLex., p. 719.

176 | PUHÓ / PUCHÓ

Neológ anyahitközség
Trencsén vármegye
[Ma: Púchov, Szlovákia]

Friedmann Ármin [?], r. (?–1903–1910)

Irodalom: Kalend. 5664, p. 420; Kalend. 5671, p. 440.

177 | RAJEC

Neológ anyahitközség
Trencsén vármegye
[Ma: Rajec, Szlovákia]

Hoffmann Mózes Dávid [1824–1892], r. (?–1892)

Irodalom: MZsLex., p. 376.

Deutsch A. L. [?], r. (?–1889/1890–1906)

Irodalom: Kalend. 5667, p. 406; ZsKN, p. 111.

178 | RÁCKEVE

Status quo ante anyahitközség
Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye

A status quo ante hitközség 1879-ben jött létre.¹⁵⁴

Engel Dávid [?], rh. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 111.

Bande Illés [?–1941], rh. (1910–1941)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 186; Kalend. 5671, p. 440; MIHTL, 1941:3, p. 4; MZsLex., p. 729; Kimutató (1941), p. 3; MZsNaptára, p. 183.

179 | ROHONC

Neológ anyahitközség
Vas vármegye
[Ma: Rechnitz, Ausztria]

Zipser Majer / Mór, dr. [1815–1869], r. (1854–1869)¹⁵⁵

Irodalom: Radó Antal, in: *Évkönyv, 1911* (Budapest: Izr. Magyar Irodalmi Társulat, 1911), p. 307 sk.; MZsLex., pp. 749, 974.

¹⁵⁴ MZsLex., p. 729.

¹⁵⁵ Korábban székesfehérvári rabbi.

Ehrlich Mór / Moriz [?], r. (?–1885–1918–?)
Irodalom: Kalend. 5679, p. 446; MIzr., I/4; ZsKN, p. 111.

180 | ROZSNYÓ

Status quo ante anyahitközség

Gömör vármegye

[Ma: Rožňava, Szlovákia. Német névváltozata: Rosenau]

Deutsch Jichak [?], r. (?–1873)

Irodalom: Pinkas Slov., p. 529.

Lemberger Lipót / Jehuda Léb [1849–1901], főr. (1873–1900)

Irodalom: Pinkas Slov., p. 530.

Weiskopf Arthur, dr. [1875–1942], r. (1900–1909)

Irodalom: Kalend. 5672, p. 414; Friedman, p. 32; MZsLex., p. 961; MIzr., I/4;

Landeszman, p. 320; MIzrÚS, 1942. szeptember, p. 21.

Lemberger Izsó / Jichak [?], főr. (1909–1930)

Irodalom: Kalend. 5674, p. 426; MZsLex., p. 757; Pinkas Slov., p. 530.

Singer Salamon Leó / Eliézer [?], r. (1931–1944)

Irodalom: Kimutatás (1941), p. 3; MZsNaptára, p. 183; Pinkas Slov., p. 530; Schweitzer – Frojimovics, p. 581.

181 | RÓZSAHEGY

Neológ anyahitközség

Liptó vármegye

[Ma: Ružomberok, Szlovákia. Német névváltozata: Rosenberg]

Elsász / Elsass Manó / Emmánuel [1830–1912], főr. (1872–1912)

Irodalom: Kalend. 5671 p. 441; MIzrÚS, 1912:7, p. 158; Pinkas Slov., p. 527; ZsKN, p. 111.

Weiskopf Arthur, dr. [1875–1942], főr. (1911–1942)

Irodalom: Friedman, p. 32; MIHTL, 1942:6, p. 4; MIzrÚS, 1913:7–8, p. 148; MZsLex., p. 961; Pinkas Slov., p. 527; Landeszman, p. 320; MIzrÚS, 1942. szeptember, p. 21.

182 | SZARAJEVO

Neológ anyahitközség¹⁵⁶

[Ma: Sarajevo, Horvátország]

¹⁵⁶ A kis neológ askenázi rítusú közösség mellett a városban egy jóval jelentősebb szefárd hitközség is működött, amelyet még a 16. században alapítottak Spanyolországból kiűzött zsidók leszármazottai. A szefárd hitközség rabbijai – a hacham basik – a kongresszus idejétől kezdve a következők voltak (Pinkas Yug., p. 214):

Halevi Avraham [?], r. (1858–1868). 1871-ben Jeruzsálembe költözött.

1868–1884 között három tagú bét-din állt a hitközség élén:

Wessel Sámuel, dr. [1871–1928], főr. (1898–1928)

Irodalom: Kalend. 5664, p. 459; MZsLex., p. 963; Pinkas Yug., p. 214.

Urbach Henrik, dr. [1872–1960], főr. (1928–1947)¹⁵⁷

Irodalom: Pinkas Yug., p. 214; Landeszman, p. 318.

183 | SASHALOM

Neológ anyahitközség

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye

A hitközség 1928-ban Gödöllő filiája lett. A Holocaust után, 1950-ben, az újjáalakult hitközség újra önálló lett.¹⁵⁸

Morgenstern Benő Lajos, dr. [1920–?], r. (1946–1947)

Irodalom: Landeszman, p. 313.

Rác Zoltán, dr. [1905–?], r. (1948–1956)

Irodalom: Landeszman, p. 314; ZsVKStOKözl., p. 19.

184 | SÁTORALJAÚJHELY

Status quo ante anyahitközség

Zemplén

A hitközség 1869-ben a status quo ante irányzathoz csatlakozott. 1878-ban kivált egy orthodox hitközség, ami nagy vizsályt eredményezett. Ennek eredményeként 1886-ban a status quo ante anyahitközség egy része is orthodox lett, de miután a magyar törvények szerint egy településen nem lehetett több azonos irányzathoz tartozó önálló hitközség, a közösség orthodox szefárd anyahitközséggé határozta meg magát. Végeredményben tehát két orthodox és egy status quo ante hitközség működött a városban.¹⁵⁹

Weisz Kálmán [?–1910], főr. (1890–1910)

Irodalom: MIzrÚS, 1910:3, p. 52; MZsLex., p. 768.

Goldberger Izidor / Izrael, dr. [1876–1944], r. (1903–1911)

Irodalom: Egri, 2004. április 15, p. 4; Friedman, p. 14; MZsLex., p. 318; MIzr., I/4; Landeszman, p. 308.

Róth Sámuel [?], főr. (1921–1927–1941–?)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 190; MZsLex., p. 768.

Pinto Bencion [?], r. (1868–1884), Papo Eliezer ben Sem-Tov [?], r. (1868–1884), Finzi Jehuda Jozsef [?], r., aki 1884-től már egyedüli rabbiként rabbino maggiore volt (1868–1887). Őt Abinuna / Avinon Avraham [?–1902], r. (1887–1902) követte.

1906–1913 között ismét három tagú bét-din állt a hitközség élén: Romano Mercado Avraham [?], r. (1906–1913), aki 1913-ban alijázott, Masteno Mose [?], r. (1906–1913) és Salom Jehosua [?], r. (1906–1913). A hitközség utolsó rabbija Levi Moritz / Mose, dr. [?–1942], r. (1917–1941) volt.

¹⁵⁷ 1950-ben Izraelbe ment, majd onnan 1953-ban Franciaországba (Landeszman, p. 318).

¹⁵⁸ Pinkas Hung., p. 525.

¹⁵⁹ Pinkas Hung., p. 513.

Rosenberg Lajos [?], r. (?–1944–?)
Irodalom: Schweitzer – Frojimovics, p. 601.

185 | SELMEC- ÉS BÉLABÁNYA

Neológ anyahitközség
Bars-Hont vármegye
[Ma: Banská Štiavnica, Szlovákia. Német névváltozata: Schemitz]

A hitközség 1879-ben alakult meg.¹⁶⁰

Friedmann Bernát [?], rh. (?–1889/1890–?)
Irodalom: Pinkas Slov., p. 109; ZsKN, p. 112.
Welwárd Jakab [?], r. (?–1902–1922 c.)
Irodalom: Kalend. 5663, p. 404; Kalend. 5679, p. 448.

186 | SEPSISZENTGYÖRGY

Neológ anyahitközség
Háromszék vármegye
[Ma: Sfintu Gheorghe, Románia]

A hitközség 1869-ben a neológiához csatlakozott. Az 1930-as években a hitközségen belül alakult egy orthodox imaegyesület.¹⁶¹

Ehrenkranz Salamon [1850–?], rh. (1880-as évek–1897)
Irodalom: Pinkas Rom., II, p. 218; ZsKN, p. 114.
Neumann József, dr. [1880–1956], főr. (1903–1911)
Irodalom: MZrÚS, 1911:5–6, p. 143; MZsLex., p. 651; Pinkas Rom., II, p. 218.
Schwarcz József / Cvi Emmánuel [?–1944], főr. (1924–1939/1941)
Irodalom: Bikur Cholim, p. 186; Kimutatás (1941), p. 3; MZsNaptára, p. 186; Pinkas Rom., II, p. 218.
Dávidovits / Davidovics Dávid Mihály, dr. [1908–1944], r. (1941–1944)
Irodalom: Egri, 2004. április 1, p. 4; Pinkas Rom., II, p. 218; Landeszman, p. 305; Schweitzer – Frojimovics, p. 603.

187 | SIKLÓS

Neológ anyahitközség
Baranya vármegye

A hitközség 1869-ben a neológiához csatlakozott.¹⁶²

¹⁶⁰ MZsLex., p. 782.

¹⁶¹ Pinkas Rom., II, p. 218.

¹⁶² Pinkas Hung., p. 534.

Róth Áron [1830k.–1897], r. (1858–1897)

Irodalom: MZsLex., p. 755; ZsKN, p. 112.

Klein Dezső / Dávid, dr. [1874–1932], r. (1899–1909)

Irodalom: Friedman, p. 20; MZsLex., p. 488; MIzr., I/4; Landeszman, p. 311.

Junger Mózes, dr. [1878–1944], r. (1910–1920)

Irodalom: Egri, 2004. május 1, p. 5; Friedman, p. 18; MIzrÚS, 1910:3, p. 52; MZsLex., p. 438; Landeszman, p. 310; MIzr., III/5.

Silberstein Adolf / Áron, dr. [1905–?], r. (1932–1939)

Irodalom: Landeszman, p. 317.

Krausz Henrik, dr. [1914–?], r. (1939/1940–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 186; Kimutató (1941), p. 3; MZsNaptára, p. 183; Pinkas Hung., p. 534; Landeszman, p. 311; Schweitzer – Frojimovics, p. 605.

188 | SIMÁND

Neológ anyahitközség

Csanád-Arad-Torontál vármegye

[Ma: Șimand, Románia. Német névváltozata: Schimand]

Schönfeld Mózes Mordecháj [1791–1867], r. (?–1867)

Irodalom: MZsLex., p. 775.

Szidon Adolf, dr. [1853–1918], r. (?–1870)

Irodalom: MZsLex., p. 849.

Nádai (Neumann) Gyula, dr. [1866–1900], főr. (1891–1900)

Irodalom: Friedman, p. 23; MZsLex., p. 623; Landeszman, p. 313.

189 | SIÓFOK

Neológ anyahitközség

Veszprém vármegye

Stein József [?], rh. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 112.

Klein József [?], r. (?–1902–1918–?)

Irodalom: Kalend. 5663, p. 406; Kalend. 5679, p. 449.

Grosz Farkas [?], r. (?–1927–?)

Irodalom: MZsLex., p. 792.

Fábián Tibor, dr. [1905–1981], r. (1937–1944)¹⁶³

Irodalom: Bikur Cholim, p. 186; Kimutató (1941), p. 3; MZsNaptára, p. 183; Landeszman, p. 306; MIzrÚS, 1937:2, p. 43.

¹⁶³ A második világháború után az Egyesült Államokba ment (Landeszman, p. 306).

190 | SOMOGYSZIL

Neológ anyahitközség

Somogy vármegye

A hitközség 1869-ben a neológiához csatlakozott.¹⁶⁴

Deutsch Rezső [?], r. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 115.

Herskovits Mózes, dr. [1859–1944], főr. (1900–1944)

Irodalom: Egri, 2004. május 1, p. 5; Friedman, p. 16; MZsLex., p. 359; Kimutató (1941), p. 3; Bikur Cholim, p. 186; MZsNaptára, p. 183; MIzr., I/4; Pinkas Hung., p. 528; Landeszman, p. 309; Schweitzer – Frojimovics, p. 610.

191 | SOPRON

Status quo ante anyahitközség

Sopron vármegye

A hitközség 1869-ben a status quo ante irányzathoz csatlakozott. 1873-ban 48 tag kivált, és létrehoztak egy orthodox hitközséget.¹⁶⁵

Éliás Miksa [?], r. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 112.

Pollák Miksa, dr. [1868–1944], főr. (1894–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 186; Egri, 2004. június 1, p. 5; Friedman, p. 25; MZsLex., p. 715; Kimutató (1941), p. 3; MZsNaptára, p. 183; MIzr., II/4; Landeszman, p. 314; Schweitzer – Frojimovics, p. 612.

192 | SOROKSÁR

Neológ anyahitközség

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye

A hitközség 1885-ben jött létre.¹⁶⁶

Schön Mózes [?], r. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 113.

¹⁶⁴ Pinkas Hung., p. 528.

¹⁶⁵ MZsLex., p. 800.

¹⁶⁶ Pinkas Hung., p. 532.

193 | SÜMEG

Neológ anyahitközség

Zala vármegye

Kronberger Jakab [?], r. (?–1889/1890–1903)

Irodalom: Kalend. 5664, p. 427; ZsKN, p. 113.

Glück Rudolf [?], főr. (1904–1911)

Irodalom: Kalend. 5665, p. 407; Kalend. 5672, p. 418.

Pfeiffer (Papp) Izák / Izidor, dr. [1884–1944], főr. (1912–1919)

Irodalom: Egri, 2004. június 1, p. 5; Friedman, p. 24; MZsLex., p. 708; Pinkas Hung., p. 527; Landeszman, p. 314.

Péner Miklós, dr. [1889–1944], r. (1920–1921)

Irodalom: Egri, 2004. június 1, p. 5; Friedman, p. 24; MZsLex., p. 690; Landeszman, p. 314.

Ellenbogen Ignác, dr. [1888–1944], főr. (1922–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 186; Egri, 2004. április 15, p. 4; MZsLex., p. 220; Kimutatás (1941), p. 3; MZsNaptára, p. 183; Pinkas Hung., p. 527; Landeszman, p. 306; Schweitzer – Frojimovics, p. 616.

194 | SZABADKA

Neológ anyahitközség

Bács-Bodrog vármegye

[Ma: Subotica, Szerbia. Német névváltozata: Mari-Theresiopel]

Farkas (Farbenblum) József, dr. [1866–1944], r. (1900–1901)

Irodalom: Egri, 2004. április 15, p. 4; Friedman, p. 10; Landeszman, p. 306.

Singer Bernát, dr. [1868–1916], főr. (1902–1916)

Irodalom: Friedman, p. 29; MIzrÚS, 1916:7–8, pp. 82–85; MIzr., I/4; Patai, p. 269; Pinkas Yug., p. 231; Landeszman, p. 317.

Gerzson / Gerson József, dr. [1891–?], főr. (1916–1944–?)

Irodalom: Friedman, pp. 13–14; MZsLex., pp. 310–311; MIzrÚS, 1917:7–10, p. 144; Kimutatás (1941), p. 4; Pinkas Yug., p. 232; Landeszman, p. 308; Schweitzer – Frojimovics, p. 617.

195 | SZARVAS

Neológ anyahitközség

Békés vármegye

A hitközség 1870-ben kettészakadt egy orthodox és egy neológ hitközségre.¹⁶⁷

¹⁶⁷ Pinkas Hung., p. 414.

- Borsodi (Klein) József, dr. [1878–1943], főr. (1906–1907)
Irodalom: Friedman, p. 7; Landeszman, p. 305; MIzrÚS, 1943. december, p. 20; MZsLex., p. 136.
- Klein Adolf [?], r. (?–1900–1908–?)
Irodalom: Kalend. 5661, p. 422; MIzr., I/4.
- Drechsler / Drexler Miksa / Mordecháj, dr. [1883–1970], r. (1909)
Irodalom: Friedman, p. 8; MIzrÚS, 1909:4, p. 76; MZsLex., p. 206; Landeszman, p. 305.
- Spiegel Gyula / Ármin, dr. [1883–1944], r. (1910–1911)
Irodalom: Egri, 2004. június 15, p. 4; Friedman, p. 29; MIzrÚS, 1909:9, p. 160; MZsLex., p. 801; Patai, p. 269; Landeszman, p. 317.
- Friedmann Hillél, dr. [1892–1944], főr. (1921–1927)
Irodalom: Egri, 2004. április 15, p. 4; Friedman, p. 13; Pinkas Hung., p. 414; Landeszman, p. 307.
- Kelemen Albert [?], r. (?–1944–?)
Irodalom: Schweitzer – Frojimovics, p. 627.

196 | SZATMÁRNÉMETI

Status quo ante anyahitközség

Szatmár vármegye

[Ma: Satu Mare, Románia. Német névváltozata: Sathmar]

Az orthodox hitközségből 1898-ban, amikor a haszid Grünwald Juda lett a főrabbi, a tagok egy része kilépett, és önálló status quo ante hitközséget alapított.¹⁶⁸

Klein Ignác [?], rh. (1898–1944–?)

Irodalom: Pinkas Rom., II, p. 181; Schweitzer – Frojimovics, p. 632.

Jordán Sándor / Sámuel Zanwill [1861–1932], főr. (1903–1932)

Irodalom: Carmilly-Weinberger, pp. 105, 182; MZsLex., p. 423; MIzr., I/4; Pinkas Rom., II, p. 181.

Friedmann József, dr. [?], r. (?–1941–?)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 190; MZsNaptára, p. 186.

Herczog / Hercog Sándor, dr. [1913–1944], r. (1941–1944)

Irodalom: Egri, 2004. május 1, p. 5; Landeszman, p. 309; Schweitzer – Frojimovics, p. 632.

197 | SZÁSZVÁROS

Neológ anyahitközség

Hunyad vármegye

[Ma: Orăștie, Románia. Német névváltozata: Broos]

Herczog Jakab [?], rh. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 113.

¹⁶⁸ MZsLex., p. 826.

Rosenblüh Jenő [1865–1914], főr. (1898–1914)

Irodalom: Friedman, p. 26; MIzrÚS, 1914:5, p. 97; MZsLex., p. 753; MIzr., I/4;

Landeszman, p. 315.

Friedmann József [?], r. (1915–1918–?)

Irodalom: Kalend. 5677 p. 442; Kalend. 5679, p. 452; MIzrÚS, 1915:9–10, p. 152.

198 | SZEGED

Neológ anyahitközség

Csongrád vármegye

A hitközség 1869-ben a neológiához csatlakozott.¹⁶⁹

Löw Lipót [1811–1875], főr. (1850–1875)

Irodalom: Kiss József, “Löw Lipót emlékezete” [vers]; MZsLex., pp. 543–544; Patai, p. 269; Pinkas Hung., pp. 395–396.

Seltmann Lajos [1854–1932], főr. (1878)

Irodalom: MZsLex., p. 783.

Löw Immánuel, dr. [1854–1944], főr. (1878–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 186; JewBp., p. 116; MZsLex., p. 543; Kimutató (1941), p. 3; MIzr., I/4; Patai, p. 269; Pinkas Hung., p. 396; MZsNaptára, p. 183; ZsKN, p. 113; Schweitzer – Frojimovics, p. 636.

Friedmann Dávid, dr. [1859–1940], főr. (1895–1897)

Irodalom: Friedman, p. 12; MZsLex., p. 295; Landeszman, p. 307.

Löwinger Adolf, dr. [1864–1926], főr. (1898–1926)

Irodalom: Friedman, p. 23; MZsLex., p. 545; MIzr., I/4; Patai, p. 269; Pinkas Hung., p. 396; Landeszman, p. 312; Hidvégi Máté, <http://www.or-zse.hu/resp/hidvegi-szeged2003.htm>.

Eisenberger / Eisenberg Géza [1892–1944], r. (1920)

Irodalom: Egri, 2004. április 15, p. 4; Friedman, p. 9; Landeszman, p. 306.

Birnfeld Sámuel, dr. [1906–1944], sr. (1936–1944)

Irodalom: Landeszman, p. 304.

Frenkel Jenő, dr. [1902–1989], 1942-től főr. (1926–1949–?)¹⁷⁰

Irodalom: Friedman, p. 12; MZsLex., pp. 293, 831; Landeszman, p. 307; ZsVKStOKözl., p. 20; Schweitzer – Frojimovics, p. 636.

Schindler József, dr. [1918–1962], főr. (1950–1962)

Irodalom: Landeszman, p. 316.

Raj Tamás [1940–], r. (1964–1970)

Irodalom: Landeszman, p. 314.

Domán István, dr. [1922–], főr. (1970–1972)

Irodalom: Landeszman, p. 305.

¹⁶⁹ Pinkas Hung., p. 395.

¹⁷⁰ A második világháború után Izraelbe ment (Landeszman, p. 307).

Schöner Alfréd, dr. [1948–], főr. (1974–1977)

Irodalom: Landeszman, p. 316.

Zucker István [1949–1983], főr. (1977–1983)

Irodalom: Landeszman, p. 320.

199 | SZEGHALOM

Neológ anyahitközség

Békés vármegye

A hitközség 1869-ben a neológiához csatlakozott.¹⁷¹ 1915 után már nem volt rabbija.¹⁷²

Meisels Adolf [?–1874], r. (?–1874)

Irodalom: MZsLex., p. 832.

Landesberg Lipót [1848–1915], főr. (?–1889/1890–1915)

Irodalom: MZsLex., p. 522; MIzr., II/10; Pinkas Hung., p. 399; ZsKN, p. 113.

200 | SZEKSZÁRD

Neológ anyahitközség

Tolna vármegye

A hitközség 1869-ben a neológiához csatlakozott.¹⁷³

Ungár Simon, dr. [1863–1944], r. (1892–1901)

Irodalom: Egri, 2004. június 15, p. 4; Friedman, p. 30; MZsLex., p. 925; Pinkas Hung., p. 412; Landeszman, p. 318.

Rubinstein Mátyás, dr. [1867–1944], főr. (1902–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 187; Egri, 2004. június 1, p. 5; Friedman, p. 26; MZsLex., p. 758; Kimutatás (1941), p. 3; MZsNaptára, p. 183; MIzr., I/4; Patai, p. 269; Pinkas Hung., p. 412; Landeszman, p. 315; Schweitzer – Frojimovics, p. 639.

201 | SZENICE / SZENIC

Status quo ante anyahitközség

Pozsony-Nyitra vármegye

[Ma: Senica, Szlovákia. Német névváltozata: Senitz]

Löffler Lipót / Léb [?], r. (1859–1887)

Irodalom: MZsLex., p. 838; Pinkas Slov., p. 397.

¹⁷¹ MZsLex., p. 832.

¹⁷² Pinkas Hung., p. 399.

¹⁷³ Pinkas Hung., p. 412.

Marmorstein Lipót / Jehuda Léb [?–1930 e.], főr. (1887–1930 e.)

Irodalom: Kalend. 5656, p. 416; MZsLex., p. 838; Pinkas Slov., p. 398.

202 | SZENTENDRE

Neológ anyahitközség

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye

Weinberger Ignác [?], r. (?–1889/1890–1904)

Irodalom: ZsKN, p. 114; Kalend. 5665, p. 410.

Löwenheim Miksa, dr. [1905–?], r. (?–1944–?)

Irodalom: Schweitzer – Frojimovics, p. 643.

Stern Béla [?], r. (?–1949–?)

Irodalom: ZsVKStOKözl., p. 21.

203 | SZENTES

Neológ anyahitközség

Csongrád vármegye

A hitközség 1869-ben a neológiához csatlakozott.¹⁷⁴

Breuer Joákim [?], r. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 114.

Klein Jakab, dr. [?], r. (1890–?)

Irodalom: Cluj–Kolozsvár, p. 56.

Hoffer Ármin, dr. [1870–1941], r. (1896–1902)

Irodalom: Friedman, pp. 17–18; MZsLex., p. 375; Landeszman, p. 309.

Friedmann Gyula, dr. [1876–1964], főr. (1903–1919)¹⁷⁵

Irodalom: Friedman, p. 13; MZsLex., pp. 295–296; MIzr., I/4; Landeszman, p. 307.

Guttmann Simon, dr. [1884–1939], főr. (1920–1922)

Irodalom: Egri, 2004. május 1, p. 5; Friedman, p. 15; MZsLex., p. 328; Landeszman, p. 308; MIzrÚS, 1939, p. 42.

Berend (Würdiger) József, dr. [1905–?], főr. (1932–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 187; Kimutató (1941), p. 3; MZsNaptára, p. 183;

Landeszman, p. 304; Schweitzer – Frojimovics, p. 644.

¹⁷⁴ Pinkas Hung., p. 405.

¹⁷⁵ 1920-ban a Pesti Izraelita Hitközség hittanára lett, majd Palesztinába ment (Friedman, p. 13; Landeszman, p. 307).

204 | SZENTGOTTHÁRD

Neológ anyahitközség

Vas vármegye

Friedländer Sándor [1833–1914], r. (?–1889/1890–1914)

Irodalom: Kalend. 5674, p. 434; MIzrÚS, 1914:5, p. 98; ZsKN, p. 114.

Péner Miklós, dr. [1889–1944], főr. (1914–1919)

Irodalom: Friedman, p. 24; MIzrÚS, 1914:7, p. 139.

Hirschler Árpád, dr. [?], r. (?–1944–?)

Irodalom: Schweitzer – Frojimovics, p. 646.

205 | SZENTKERESZT

Status quo ante anyahitközség

Liptó vármegye

[Ma: Sväty Kríž, Szlovákia]

A hitközség 1870-ben alakult meg.¹⁷⁶

Tyroler Ábrahám [?], r. (1890 u.–?)

Irodalom: Pinkas Slov., p. 373.

206 | SZENTLŐRINC

Status quo ante anyahitközség

Baranya vármegye

A hitközség 1885-ig a pécsi hitközséghez tartozott, akkor különvált.¹⁷⁷ Groszmann rabbi halála után már nem volt rabbija.¹⁷⁸

Groszmann / Grossmann Simon Lipót [?–1917], r. (1885–1917)

Irodalom: MZsLex., p. 843; MIzr., I/4; ZsKN, p. 114.

207 | SZENTMÁRTON

Neológ anyahitközség

Liptó vármegye

[Ma: Martinček, Szlovákia]

Weiskopf Arthur, dr. [1875–1942], r. (1909–1910)

Irodalom: Friedman, p. 32; MZsLex., p. 961; MIzrÚS, 1942. szeptember, p. 21;

Landeszman, p. 320.

¹⁷⁶ MZsLex., p. 842.

¹⁷⁷ MZsLex., p. 843.

¹⁷⁸ Pinkas Hung., p. 406.

208 | SZEPESOLASZI

Status quo ante anyahitközség

Szepes vármegye

[Ma: Spišské Vlachy, Szlovákia. Német névváltozata: Wallendorf]

Singer Péter [?], r. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 114.

Schück Emmánuel [?], r. (?–1903–1908–?)

Irodalom: Kalend. 5664, p. 433; Kalend. 5669, p. 427.

Spitzer Lipót [?], r. (?–1910–1918–?)

Irodalom: Kalend. 5671 p. 448; Kalend. 5679, p. 455.

209 | SZÉKELYUDVARHELY

Status quo ante anyahitközség

Udvarhely vármegye

[Ma: Odorheiu Secuiesc, Románia]

Stein Ábrahám Aser Zelig [1860–1932], főr. (1885–1932)

Irodalom: Pinkas Rom., II, p. 59.

Wieder Baruch Ábrahám [?–1944], főr. (1934–1944)

Irodalom: Pinkas Rom., II, p. 59.

210 | SZÉKESFEHÉRVÁR

Neológ anyahitközség

Fejér vármegye

A hitközség 1863-ban kettészakadt, a kongresszus után pedig hivatalosan is létrejött az orthodox és a neológ hitközség.¹⁷⁹

Kohut Sándor / Alexander Kohut, dr. [1842–1894], r. (1867/1868–1872/1874)

Irodalom: MZsLex., p. 834; Pinkas Hung., p. 409.

Steinherz Jakab, dr. [1856–1921], főr. (1888–1921)

Irodalom: Friedman, p. 29; MZsLex., p. 807; MIzr., I/4; Patai, p. 269; Landeszman, p. 318; ZsKN, p. 113.

Hevesi (Handler) Ferenc, dr. [1898–1952], főr. (1922–1930)

Irodalom: Bánóczy hagyatéka; Friedman, p. 17; MZsLex., p. 362; Landeszman, p. 309.

Hirschler Pál / Gerson, dr. [1907–1944], főr. (1931–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 187; Egri, 2004. május 1, p. 5; Kimutatás (1941), p. 3; MZsNaptára, p. 183; Pinkas Hung., p. 409; Landeszman, p. 309; Schweitzer – Frojimovics, p. 656.

¹⁷⁹ MZsLex., pp. 834–835.

Boros István, dr. [1908–1944], sr. (1934–1944)

Irodalom: Egri, 2004. április 1, p. 4; Pinkas Hung., p. 409; Landeszman, p. 305; Schweitzer – Frojimovics, p. 656.

Mermelstein Mózes [?–1944], sr. (?–1944)

Irodalom: Pinkas Hung., p. 409.

Komlós Ottó / Jehuda, dr. [1913–?], r. (1947–1948)

Irodalom: Landeszman, p. 311; ZsVKStOKözl., p. 20.

211 | SZIGETVÁR

Neológ anyahitközség

Somogy vármegye

A hitközség 1869-ben a neológiához csatlakozott.¹⁸⁰

Kohn Ármin, dr. [1864–1899], r. (1889–1899)

Irodalom: Friedman, p. 21; Landeszman, p. 311; ZsKN, p. 114.

Mandel Ármin M., dr. [?], főr. (1898–1916)

Irodalom: Kalend. 5677 p. 446; MIzr., I/4; Pinkas Hung., p. 420.

Wallenstein Zoltán, dr. [1898–1944], főr. (?–1927–?)

Irodalom: MZsLex., p. 850.

Berend (Presser) Béla, dr. [1911–1987], főr. (1937–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 187; Kimutatás (1941), p. 3; MZsNaptára, p. 183; Pinkas Hung., p. 420; Landeszman, p. 304; MIzrÚS, 1937:1, p. 25; Schweitzer – Frojimovics, p. 660.

212 | SZOLNOK

Neológ anyahitközség

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye

A hitközség 1869-ben a neológiához csatlakozott, de egy kis orthodox közösség is volt a városban, amely a neológ hitközségen belül imaegyesületként működött.¹⁸¹

Friedlieber Ignác [1847–?], r. (1887–1893)

Irodalom: MZsLex., p. 295; Pinkas Hung., pp. 415–416; ZsKN, p. 115.

Heves (Weinstein) Kornél / Sámuel, dr. [1870–1944], főr. (1898–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 187; Egri, 2004. május 1, p. 5; Friedman, p. 16; MZsLex., p. 362; Kimutatás (1941), p. 4; MZsNaptára, p. 183; MIzr., I/4; Patai, p. 270; Pinkas Hung., p. 416; Landeszman, p. 309; Schweitzer – Frojimovics, p. 671.

Singer Ödön, dr. [1916–2001], főr. (1947–1956)

Irodalom: Landeszman, p. 317; ZsVKStOKözl., p. 21.

¹⁸⁰ Pinkas Hung., p. 419.

¹⁸¹ Pinkas Hung., p. 418.

213 | SZOMBATHELY

Neológ anyahitközség

Vas vármegye

A hitközség 1871-ben kettészakadt egy nagyobb neológ és egy kisebb orthodox hitközségre.¹⁸²

Rokonstein Leopold / Juda Léb [1822–1872], r. (1865–1871)

Irodalom: MZsLex., p. 749.

Stier József, dr. [?], r. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 115.

Bernstein Béla, dr. [1868–1944], főr. (1892–1909)

Irodalom: Egri, 2004. április 1, p. 4; Friedman, p. 6; MZsLex., pp. 111–112; MIzr., I/4;

Pinkas Hung., p. 418; Landeszman, p. 304.

Horovitz József, dr. [1880–1952], főr. (1911–1952)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 187; Friedman, p. 18; MIzrÚS, 1911:5–6, p. 143; MZsLex., p. 379; Kimutatás (1941), p. 4; MZsNaptára, p. 183; Pinkas Hung., p. 418; Landeszman, p. 309; ZsVKStOKözl., p. 21; Schweitzer – Frojimovics, p. 674.

Hirschler Árpád, dr. [1911–1944], sr. (1940–1944)

Irodalom: Egri, 2004. május 1, p. 5; Landeszman, p. 309; Schweitzer – Frojimovics, p. 674.

214 | SZUCSÁNY

Neológ anyahitközség

Turóc vármegye

[Ma: Sučany, Szlovákia]

215 | TAPOLCA

Neológ anyahitközség

Zala vármegye

A hitközség 1869-ben a neológiához csatlakozott.¹⁸³

Neuhaus Ábrahám [1800–1882], főr. (1853–1881)

Irodalom: MZsLex., pp. 651, 882.

Rosenstein Mór, dr. [1856–1922], főr. (1886–1889)

Irodalom: Friedman, p. 26; MZsLex., p. 753; Landeszman, p. 315; ZsKN, p. 116.

Singer Bernát, dr. [1868–1916], főr. (1894–1902)

Irodalom: Friedman, p. 29; MZsLex., pp. 791, 882; Landeszman, p. 317.

¹⁸² Pinkas Hung., p. 418.

¹⁸³ Pinkas Hung., p. 301.

Schönwald Károly, dr. [1879–1921], főr. (1903–1911)

Irodalom: Friedman, p. 27; MZsLex., pp. 775, 882; MIzr., I/4; Patai, p. 270; Landeszman, p. 316.

Bernáth Miklós, dr. [1885–1963], főr. (1917–1923)

Irodalom: Friedman, p. 6; MZsLex., pp. 111, 882; Landeszman, p. 304.

Eisenberger / Eisenberg Géza [1892–1944], 1923-tól főr. (1921–1925/1926)

Irodalom: Friedman, p. 9; MZsLex., pp. 216, 882; Egri, 2004. április 15, p. 4; Landeszman, p. 306.

Halpern / Halpert Salamon, dr. [1903–1944], főr. (1927–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 187; Egri, 2004. május 1, p. 5; MZsLex., p. 343; Kimutatás (1941), p. 4; MZsNaptára, p. 183; Pinkas Hung., p. 302; Landeszman, p. 308; Schweitzer – Frojimovics, p. 685.

216 | TASS

Status quo ante anyahitközség

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye

Rottenberg Jozsef Halévi [?–1911], r. (1875–?)

Irodalom: MZsLex., p. 755.

Schwarcz Jakab [?], r. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 116.

Fried M. J. [?], rh. (?–1895–1899)

Irodalom: Kalend. 5656, p. 424; Kalend. 5660, p. 421.

217 | TATA

Neológ anyahitközség

Komárom vármegye

A hitközség 1869-ban a hitközség a neológiához csatlakozott.¹⁸⁴

Kuttna Áron [1814–1874], r. (1829–1874)

Irodalom: MZsLex., p. 519; Pinkas Hung., p. 298.

Nóbel József [1830k.–1920], r. (1874–1881)

Irodalom: MZsLex., p. 654; Pinkas Hung., p. 298.

Händler Márk [1837–1911], főr. (1881–1911)

Irodalom: MIzrÚS, 1911:2, pp. 1–2; MZsLex., pp. 343–344; MIzr., I/4; Pinkas Hung., p. 298; ZsKN, p. 116.

Goldberger Izidor / Izrael, dr. [1876–1944], főr. (1912–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 187; Egri, 2004. április 15, p. 4; Friedman, p. 14; MZsLex., p. 318; Kimutatás (1941), p. 4; MZsNaptára, p. 183; Pinkas Hung., p. 298; Landeszman, p. 308; Schweitzer – Frojimovics, p. 689.

¹⁸⁴ Pinkas Hung., p. 298.

Rosenthal László, dr. [1915–1944], sr. (1941–1944)

Irodalom: Egri, 2004. június 1, p. 5; Pinkas Hung., p. 299; Landeszman, p. 315;
Schweitzer – Frojimovics, p. 689.

218 | TÁPIÓSZELE

Neológ anyahitközség

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye

A hitközség 1923-ban a hitközség a nagykáta neológ anyahitközség filiája lett.¹⁸⁵

Lichtenstein Ignác [?], r. (1880–1890)

Irodalom: Pinkas Hung., p. 304; ZsKN, p. 116.

219–220 | TEMESVÁR

Neológ anyahitközség

Temes vármegye

[Ma: Timișoara, Románia. Német névváltozata: Temeschwar]

A hitközség 1869 után a neológiához csatlakozott. Temesváron két neológ hitközség működött, az úgynevezett gyárvárosi és az úgynevezett belvárosi. Utóbbi egy valódi spanyol (szefárd) rítusú közösség volt, mely az 1730-as években már önálló imahellyel rendelkezett a városban. Első rabbija a korábbi belgrádi rabbi, Jacob Moyses volt 1739 és 1741 között. A gyárvárosi közösség ezzel szemben askenáz volt. A két hitközséget aztán Mária Terézia egyesítette 1776-ban kiadott *Judenordnung*-jában. Valójában azonban mindkét zsinagoga különálló rítusa megmaradt.¹⁸⁶ Temesvárott 1871-ben külön orthodox hitközség is alakult.¹⁸⁷

Gyárvárosi rabbik:

Hirschfeld Mór / Mózes [?], r. (1863–1872)

Irodalom: Carmilly-Weinberger, p. 171.

Grünhut Lázár / Eleazar [1849–1913 e.], r. (1890–1896)

Irodalom: Carmilly-Weinberger, p. 171; MZsLex., p. 326.

Kohlbach Bertalan / Bernát, dr. [1866–1944], r. (1890–1896)

Irodalom: Friedman, p. 21; JewBp., p. 51; MZsLex., p. 494; Landeszman, p. 311.

Singer Jakab / Jákob, dr. [1867–1940], főr. (1897–1940)

Irodalom: Carmilly-Weinberger, pp. 124, 171; Friedman, p. 29; MIHTL, 1940:1, p. 4;

MZsLex., p. 791; MIzr., I/8; Landeszman, p. 317.

Tennen Béla, dr. [1908–1970?], r. (1939 u.)¹⁸⁸

Irodalom: Landeszman, p. 318.

¹⁸⁵ MZsLex., p. 881.

¹⁸⁶ Carmilly-Weinberger, pp. 170–171.

¹⁸⁷ MZsLex., pp. 889–890.

¹⁸⁸ A második világháború után Izraelbe ment (Landeszman, p. 318).

Neumann Ernő [1917–2004], főr. (1941–2004)

Irodalom: Carmilly-Weinberger, p. 171.

Belvárosi rabbik:

Lőwy Mór, dr. [1854–1908], főr. (1879–1908)

Irodalom: Carmilly-Weinberger, p. 171; Kalend. 5664, p. 439; MIzrÚS, 1908:3, p. 33;

MZsLex., p. 545; ZsKN, p. 116;

Drechsler / Drexler Miksa / Mordecháj, dr. [1883–1970], főr. (1909–1966)

Irodalom: Carmilly-Weinberger, pp. 171, 200; Friedman, p. 8; MIzrÚS, 1909:8, p. 150;

MZsLex., p. 206; Patai, p. 271; Landeszman, p. 305.

221 | TISZAFÖLDVÁR

Neológ anyahitközség

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye

Steiner Éliás [?], rh. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 117.

Rosenfeld Ármin [?], r. (?–1897–1900)

Irodalom: Kalend. 5658, p. 394; Kalend. 5660, p. 424.

Braun József [?], r. (1902–1911–?)

Irodalom: Kalend. 5663, p. 420; Kalend. 5672, p. 427.

Gróss M. [?], r. (?–1913–1914–?)

Irodalom: Kalend. 5674, p. 440; Kalend. 5675 p. 447.

Mezei J. Bernát [?], r. (?–1916–1918–?)

Irodalom: Kalend. 5677, p. 451; Kalend. 5679, p. 461.

222 | TOLNA

Status quo ante anyahitközség

Tolna vármegye

A hitközség 1869-ben a status quo ante irányzathoz csatlakozott. Breuer Joákimot kivéve a hitközségnek nem volt rabbija, a paksi és a mágocsi rabbikat hívták meg alkalmanként.¹⁸⁹

Breuer Joákim [?], r. (?–1895–1918–?)

Irodalom: Kalend. 5656, p. 428; Kalend. 5679, p. 463.

223 | TÓTPRÓNA

Neológ anyahitközség

Turóc vármegye

[Ma: Slovenské Pravno, Szlovákia]

¹⁸⁹ Pinkas Hung., p. 308.

224 | TÖRÖKBECSE

Neológ anyahitközség

Csanád-Arad-Torontál vármegye

[Ma: Novi Bečej, Szerbia. Névváltozatai: Volosino, Türkisch-Betsche]

Pollák Fülöp / Sraga [?], r. (?–1889/1890–1901)

Irodalom: Kalend. 5662, p. 427; Pinkas Yug., p. 177; ZsKN, p. 117.

Pollák Emmánuel [?], főr. (1902–1927–?)

Irodalom: Kalend. 5663, p. 421; MZsLex., p. 908; Pinkas Yug., p. 177.

225 | TÖRÖKKANIZSA

Neológ anyahitközség

Csanád-Arad-Torontál vármegye

[Ma: Novi Kneževac, Szerbia. Névváltozatai: Nova Kanjiza, német: Neu-Kanischa]

226 | TÖRÖKSZENTMIKLÓS

Status quo ante anyahitközség (Neológ anyahitközség)

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye

A hitközség 1869 után status quo ante lett, de a konzervatív Stein Pinkász rabbi halála után a neológiához csatlakozott. 1924-ben azonban a hitközség egységesen újra a status quo ante irányzat mellett döntött.¹⁹⁰

Stein Pinkász [?–1886], r. (1855–1886)

Irodalom: MZsLex., p. 908; ZsKN, p. 117.

Stein Miksa / Májer / Meir [1865–1926], r. (1886–1896)

Irodalom: Kalend. 5656, p. 428; MZsLex., p. 908.

Weisz Mór [?–1915], főr. (1896–1915)

Irodalom: Kalend. 5664, p. 442; MIzrÚS, 1915:3–4, p. 56; MZsLex., p. 908.

Strausz Hermann [?], r. (1919–1920)¹⁹¹

Irodalom: MZsLex., p. 908.

Herskovits József, dr. [?], főr. (1925–1944–?)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 187; MZsLex., p. 507; Kimutató (1941), p. 4; MZsNaptára, p. 183; Schweitzer – Frojimovics, p. 727.

227 | TRENCSEN

Neológ anyahitközség

Trencsén vármegye

[Ma: Trenčín, Szlovákia. Német névváltozata: Trentschin]

¹⁹⁰ MZsLex., p. 908.

¹⁹¹ 1920 és 1925 között a rabbi hivatal betöltetlen volt (MZsLex., p. 908).

Levi Jozsef Smuél [?–1882], r. (1839–1882)

Irodalom: Pinkas Slov., p. 276.

Diamant Mór / Mose, dr. [1838–1913], főr. (1883–1913)

Irodalom: Kalend. 5672, p. 429; MlZrÚS, 1913:2, p. 33; Pinkas Slov., p. 276; ZsKN, p. 118.

Fischer Benjámin / Becálél, dr. [1878–1965], főr. (1913–1926)

Irodalom: Pinkas Slov., p. 276.

Keller Pinkász [?–1943], főr. (1928–1943)

Irodalom: MZsLex., p. 913; Pinkas Slov., p. 276.

228 | TURDOSSIN

Neológ anyahitközség

Árva vármegye

[Ma: Tvrdošín, Szlovákia]

Salamon Mózes [?–1912], r. (?–1867–1912)

Irodalom: Kalend. 5677 p. 451; Pinkas Slov., p. 235; ZsKN, p. 118.

Klein Simon [?], r. (?–1918–?)

Irodalom: Kalend. 5679, p. 461; ZsKN, p. 118.

229 | TURÓCSZENTMÁRTON

Neológ anyahitközség

Turóc

[Ma: Martin, Szlovákia. Német névváltozata: St. Martin]

Schwarcz Mór, dr. [1869–1938], főr. (1896–1897)

Irodalom: Friedman, p. 28; MZsLex., p. 778; Landeszman, p. 316.

230 | UNGVÁR

Neológ anyahitközség (Status quo ante anyahitközség)

Ung vármegye

[Ma: Uzsgorod, Ukrajna]

A neológ hitközség 1868-ban alakult. 1906-ban pedig a status quo ante irányzathoz csatlakozott. A városban erős orthodox hitközség is működött.¹⁹²

Klein Mór, dr. [1842–1915], főr. (1865–1875)

Irodalom: MZsLex., pp. 489, 926.

Friedlieber Ignác [1847–?], r. (1875–1887 e.)

Irodalom: MZsLex., pp. 295, 926.

¹⁹² MZsLex., p. 926.

Fränkl Simon [?], r. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 118.

Deutsch Márton [?], r. (1890 u.)

Irodalom: MZsLex., p. 926.

Farkas Bernát, dr. [1902–?], r. (1927 u.–1944–?)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 187; Kimutatás (1941), p. 4; Schweitzer – Frojimovics, p. 733.

231 | ÚJKÉCSKE

Neológ anyahitközség

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye

1869-ben a hitközség a neológiához csatlakozott.¹⁹³

Neu Márkusz [?–1875], r. (?–1875)

Irodalom: MZsLex., p. 916.

Schwarcz Ignác [?], rh. (?–1889/1890–1918–?)

Irodalom: Kalend. 5679, p. 464; MIzr., I/4; ZsKN, p. 118.

Fogel / Vogel Hermann [?–1943], rh. (?–1927–1943)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 187; MIHTL, 1943:4, p. 4; MZsLex., p. 916; Kimutatás (1941), p. 4; MZsNaptára, p. 183.

Beuertelet Jenő, dr. [?], r. (?–1944–?)

Irodalom: Schweitzer – Frojimovics, p. 734.

232 | ÚJPEST

Neológ anyahitközség

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye

A hitközség már 1866-ban megoszlott. 1869 után a városban külön orthodox és külön neológ hitközség működött.¹⁹⁴

Dessauer Gyula / Julius Dessauer [1842–1895], főr. (1882–1883)

Irodalom: MZsLex., p. 917; Pinkas Hung., p. 140.

Stern-Szterényi Albert [1826–1888], főr. (1867–1884)

Irodalom: MZsLex., p. 808; Pinkas Hung., p. 140.

Schwarcz J. H., rh. [?], r. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 118.

Venetianer Lajos, dr. [1867–1922], főr. (1897–1922)

Irodalom: Budapesti zsin., p. 110; Friedman, p. 30; MIzr., I/4; Patai, p. 271; Pinkas Hung., p. 140; Landeszman, p. 319.

¹⁹³ MZsLex., p. 916.

¹⁹⁴ MZsLex., p. 917.

Lichtmann Mór, dr. [1864–1941], r., 1922-től főr. (1898–1941)
Irodalom: MIHTL, 1941:11, p. 4; MZsLex., p. 534; MIzr., I/4; Pinkas Hung., p. 140; Landeszman, p. 312.

Friedman / Friedmann Dénes, dr. [1903–1944], főr. (1926–1944)
Irodalom: Bikur Cholim, p. 187; Budapesti zsin., p. 110; Egri, 2004. április 15, p. 4; Friedman, p. 12; MZsLex., p. 295; Kimutatás (1941), p. 4; MZsNaptára, p. 183; Pinkas Hung., p. 140; Landeszman, p. 307; Schweitzer – Frojimovics, p. 735.

Wassermann Jenő, dr. [1910–1944], sr. (1935–1944)
Irodalom: Egri, 2004. július 1, p. 4; Landeszman, p. 319.

Murányi (Mermelstein) Miklós (Menahem Meron), dr. [1921–], r. (1947–1950)¹⁹⁵
Irodalom: Landeszman, p. 313; ZsVKStOKözl., p. 23.

Teichmann Jakab, dr. [1915–2001], r. (1950–1956)¹⁹⁶
Irodalom: Landeszman, p. 318.

Fröhlich Róbert [1965–] r. (1990–1991)

233 | ÚJSZENTANNA

Status quo ante anyahitközség
 Csanád-Arad-Torontál vármegye
 [Ma: Sintana, Románia. Német névváltozata: Neu-St.-Anna]

Löwenstein Mór [?], r. (?–1889/1890–?)
Irodalom: ZsKN, p. 118.

Stern Adolf [?], r. (?–1903–1911)
Irodalom: Kalend. 5664, p. 445; MIzr., I/4; Patai, p. 271.

Sonnenschein Éliás [1888–?], r. (1912–1928–?)
Irodalom: MZsLex., p. 797.

234 | ÚJVIDÉK

Neológ anyahitközség
 Bács-Bodrog vármegye
 [Ma: Novi Sad, Szerbia. Német névváltozata: Neusatz]

Freier Jakab / Sólem [?–1880], főr. (1862–1880)
Irodalom: MZsLex., p. 923; Pinkas Yug., p. 193.

Pap (Züsz) Ignác, dr. [?], főr. (1881–1916)
Irodalom: Kalend. 5679, p. 465; MZsLex., p. 507; MIzr., I/4; Patai, p. 271; Pinkas Yug., p. 193; ZsKN, p. 118.

Kis / Kiss Henrik / Hayim, dr. [1882–1951], főr. (1921–1951)
Irodalom: Friedman, p. 20; MZsLex., p. 481; Kimutatás (1941), p. 4; Landeszman, p. 310.

¹⁹⁵ 1950 után Izraelbe ment (Landeszman, p. 313).

¹⁹⁶ 1956 után Nyugat-Németországba ment, majd Svájcba. Zürichben halt meg (Landeszman, p. 318).

235 | VASVÁR

Neológ anyahitközség

Vas vármegye

A hitközség 1869-ben a neológiához csatlakozott.¹⁹⁷

Berger Lipót [?], r. (?–1889/1890–1901)

Irodalom: Kalend. 5662, p. 436; ZsKN, p. 119.

Hirschler Ignác, dr. [1873–1948], r. (1902–1912)

Irodalom: Kalend. 5664, p. 449; Friedman, p. 17; MZsLex., p. 366; Landeszman, p. 309.

Herskovits József [?], r. (?–1917)

Irodalom: MIzrÚS, 1917:7–10, p. 144.

236 | VÁC

Status quo ante anyahitközség

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye

A hitközség 1869-ban kettészakadt egy nagyobb orthodox és egy kisebb status quo ante hitközségre. A kettő 1875-ben status quo ante alapon egyesült, egy kis csoport azonban imaegyletként továbbra is orthodox maradt. 1930-ban maga a status quo ante hitközség is orthodox lett.¹⁹⁸

Ullmann Frigyes [?], r. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 118.

Bender Jakab [?], rh. (?–1897–1901)

Irodalom: Kalend. 5658, p. 400; Kalend. 5662, p. 433.

Pollák Fülöp / Sraga [?–1944], főr. (1902–1944)

Irodalom: Kalend. 5663, p. 425; MZsLex., p. 930; Pinkas Hung., p. 284.

237 | VÁGBESZTERCE

Neológ anyahitközség

Trencsén vármegye

[Ma: Považská Bystrica, Szlovákia. Német névváltozata: Waagbistriz]

Weisz Márkus / Mordecháj [?–1890], r. (1860–1890)

Irodalom: Pinkas Slov., p. 426; ZsKN, p. 118.

Grün Hájim Joákim [?–1904], rh. (1890–1904)

Irodalom: Kalend. 5660, p. 432; Kalend. 5667, p. 424; Pinkas Slov., p. 427.

Ivanovszky Adolf [?], rh. (1904 u.–1930k.)

Irodalom: Pinkas Slov., p. 427.

¹⁹⁷ Pinkas Hung., p. 289.

¹⁹⁸ Pinkas Hung., p. 284.

238 | VÁGÚJHELY

Status quo ante anyahitközség

Pozsony-Nyitra vármegye

[Ma: Nové Mesto nad Váhom, Szlovákia. Német névváltozata: Waag-Neustadt]

A hitközségből 1921-ben kivált egy kis csoport, és önálló orthodox hitközséget alapított.¹⁹⁹

Weisse / Weisze / Weisz József [1812–1904], főr. (1855–1904)

Irodalom: MZsLex., p. 959; Pinkas Slov., p. 348; ZsKN, p. 118.

Rosenberg Fülöp / Sraga [?], r. (1905–1918)

Irodalom: MZsLex., p. 933; Pinkas Slov., p. 348.

239 | VÁRNA

Neológ anyahitközség

Trencsén vármegye

[Ma: Varín, Szlovákia]

Schiff Mór / Mose [?], rh. (1880 u.–1918–?)

Irodalom: Kalend. 5663, p. 427; Kalend. 5679, p. 467; Pinkas Slov., p. 177.

240 | VÁROSSZALONAK

Neológ anyahitközség

Vas vármegye

Heinrich Jónás [?], r. (?–1889/1890–1900)

Irodalom: Kalend. 5661, p. 449; ZsKN, p. 119.

Adler Sámuel [?], r. (1901)

Irodalom: Kalend. 5662, p. 436.

Blau Félix [?], r. (1902–1918–?)

Irodalom: Kalend. 5663, p. 427; Kalend. 5679, p. 467.

241 | VÁRPALOTA

Status quo ante anyahitközség

Veszprém vármegye

A hitközség 1878-ban a status quo ante irányzathoz csatlakozott.²⁰⁰

Singer Ábrahám [1849–1914], főr. (1884–1914)

Irodalom: MlZrÚS, 1914:1–2, p. 77; MZsLex., p. 790; Pinkas Hung., p. 287; ZsKN, p. 119.

¹⁹⁹ Pinkas Slov., p. 348.

²⁰⁰ Pinkas Hung., p. 287.

Singer Leó / Jehuda Léb [1877–1944], főr. (1914–1944)
Irodalom: MZsLex., p. 790; Pinkas Hung., p. 288.

242 | VERSEC

Neológ anyahitközség

Temes vármegye

[Ma: Vršac, Szerbia. Német névváltozata: Werschetz]

Szidon Adolf, dr. [1853–1918], főr. (1870–1918)

Irodalom: MZsLex., p. 849; MIzr., I/4; Pinkas Yug., p. 126; ZsKN, p. 119.

Steiner Vilmos, dr. [1886–1944], főr. (1922–1923)

Irodalom: Egri, 2004. június 15, p. 4; Friedman, p. 29; MZsLex., p. 807; Pinkas Yug., p. 126; Landeszman, p. 318.

Fischer Lipót, dr. [1884–?], főr. (?–1927–?)

Irodalom: MZsLex., p. 280.

243 | VESZPRÉM

Neológ anyahitközség

Veszprém vármegye

A hitközség 1869-ben a neológiához csatlakozott.²⁰¹

Hochmuth Ábrahám [1816–1889], főr. (1859–1889)

Irodalom: MZsLex., p. 374; Pinkas Hung., p. 283.

Kiss (Klein) Arnold, dr. [1869–1940], r. (1897–1901)

Irodalom: Friedman, p. 19; MZsLex., p. 483; Pinkas Hung., p. 283; Landeszman, p. 310; MIzrÚS, 1941. május, pp. 3–4.

Hoffer Ármin, dr. [1870–1941], főr. (1902–1927)

Irodalom: Friedman, pp. 17–18; MZsLex., p. 375; MIzr., I/5; Patai, p. 271; Pinkas Hung., p. 283; Landeszman, p. 309; MIzrÚS, 1942. április, pp. 3–4.

Kun Lajos, dr. [1886–1944], főr. (1928–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 187; Egri, 2004. június 1, p. 5; MZsLex., p. 4; MZsNaptára, p. 184; Pinkas Hung., p. 283; Landeszman, p. 311; Schweitzer – Frojimovics, p. 756.

244 | VUKOVÁR

Neológ anyahitközség

Szerém vármegye

[Ma: Vukovar, Horvátország]

²⁰¹ MZsLex., p. 949.

Diamant Gyula, dr. [1868–?], főr. (1893–1927–?)

Irodalom: Friedman, p. 8; Kalend. 5679, p. 474; MZsLex., p. 200; MIzr., I/4; Pinkas Yug., p. 118; Landeszman, p. 305.

245 | ZALAEGRSZEG

Neológ anyahitközség

Zala vármegye

A hitközség 1868-ig status quo ante alapon működött, majd 1868-ban a neológiához csatlakozott.²⁰²

Engelsmann Izidor / S. Izrael [1869–1944], főr. (1889/1890–1911–?)

Irodalom: Kalend. 5664, p. 451; Patai, p. 272; ZsKN, p. 119.

Junger Mózes, dr. [1878–1944], főr. (1921–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 187; Egri, 2004. május 1, p. 5; Friedman, p. 18; MZsLex., p. 438; MZsLex., p. 4; MZsNaptára, p. 184; Landeszman, p. 310; Schweitzer – Frojimovics, p. 761.

246 | ZALALÖVŐ

Neológ anyahitközség

Zala vármegye

A hitközség 1869-ban a neológiához csatlakozott.²⁰³

Steiner Ede [?], r. (?–1889/1890–?)

Irodalom: ZsKN, p. 119.

Krausz Áron [?], r. (1901)

Irodalom: Kalend. 5660, p. 437.

Heinrich Ármin [?], r. (1900–1903)

Irodalom: Kalend. 5661, p. 451; Kalend. 5664, p. 451.

Bender Adolf [1876–1944], főr. (1904–1944)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 187; MZsLex., pp. 4, 968; MZsNaptára, p. 184; MIzr., II/6; Pinkas Hung., p. 292; Schweitzer – Frojimovics, p. 763.

247 | ZALASZENTGRÓT

Neológ anyahitközség

Zala vármegye

A hitközség 1869-ban a neológiához csatlakozott.²⁰⁴

²⁰² MZsLex., p. 968.

²⁰³ Pinkas Hung., p. 292.

²⁰⁴ Pinkas Hung., p. 293.

Lebovits József [1862–1937], r. (1894 e.)

Irodalom: MZsLex., p. 525; MIzrÚS, 1937:1, p. 23.

Hirtenstein Adolf [?], főr. (1908–1944–?)

Irodalom: Bikur Cholim, p. 187; MZsLex., pp. 4; 969; MZsNaptára, p. 184; MIzr., I/4; Schweitzer – Frojimovics, p. 764.

248 | ZÁGRÁB

Neológ anyahitközség

Zágráb vármegye

[Ma: Zagreb, Horvátország. Német névváltozata: Agram]

Rokonstein Leopold / Juda Léb [1822–1872], r. (1865 e.)

Irodalom: MZsLex., p. 749.

Jacobi Hosea, dr. [?], főr. (?–1895–1918–?)

Irodalom: Kalend. 5656, p. 437; Kalend. 5679, p. 475; Pinkas Yug., p. 131.

Schwarcz Gábor, dr. [1872–?], főr. (1900–1928–?)

Irodalom: Friedman, p. 27; MZsLex., p. 778; MIzr., III/10; Landeszman, p. 316;

Urbach Henrik, dr. [1872–1960], főr. (1947–1950)

Irodalom: Landeszman, p. 318.

249 | ZENTA

Neológ anyahitközség

Bács-Bodrog vármegye

[Ma: Senta, Szerbia]

Schweiger Ármin / Cvi [?], r. (1905–1918–?)

Irodalom: Kalend. 5666, p. 422; Kalend. 5679, p. 469; Pinkas Yug., p. 243.

Ehrenfeld Sándor, dr. [?], főr. (?–1944)

Irodalom: Pinkas Yug., p. 243; Schweitzer – Frojimovics, p. 766.

250 | ZIMONY

Neológ anyahitközség

Szerém vármegye

[Ma: Zemun, Szerbia. Német névváltozata: Semlin]

Urbach Henrik, dr. [1872–1960], főr. (1909–1928)

Irodalom: Friedman, p. 30; MIzrÚS, 1909:5, p. 96; MZsLex., p. 928; Landeszman, p. 318.

251 | ZOMBOR

Neológ anyahitközség

Bács-Bodrog vármegye

[Ma: Sombor, Szerbia]

Kohn Dávid [?–1884], r. (?–1884)

Irodalom: MZsLex., p. 977.

Fischer Mihály, dr. [?], főr. (?–1889/1890–1927–?)

Irodalom: Kalend. 5664, p. 452; MZsLex., p. 978; MIzr., I/4; Patai, p. 272; ZsKN, p. 120.

Guttman Simon, dr. [1884–1939], főr. (1925–1939)

Irodalom: Egri, 2004. május 1, p. 5; Friedman, p. 15; MIHTL, 1939:4 p. 8; MZsLex., p. 328; Pinkas Yug., p. 234; Landeszman, p. 308; MIzrÚS, 1939, p. 42.

252 | ZÓLYOM

Neológ anyahitközség

Zólyom vármegye

[Ma: Zvolen, Szlovákia. Német névváltozata: Altsohl]

Neufeld Ármin / Ábrahám [?], rh. (?–1889/1890–1930k.)

Irodalom: MIzr., I/4; Pinkas Slov., p. 214; ZsKN, p. 120.

Frieder Ábrahám [?], r. (1933–1937)

Irodalom: Pinkas Slov., p. 214.

253 | ZSÁMBÉK

Status quo ante anyahitközség

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye

Fleischmann József [?], r. (?–1889/1890–1908)

Irodalom: Kalend. 5669, p. 441; MZsLex., p. 979; ZsKN, p. 120.

Pollák Aladár [?], r. (1909–?)

Irodalom: MIzrÚS, 109:4, p. 76.

254 | ZSOLNA

Neológ anyahitközség

Trencsén vármegye

[Ma: Žilina, Szlovákia. Német névváltozata: Sillein]

A neológ hitközségből 1912-ben néhány család kivált, mert orthodox hitközséget akartak alapítani. A hatóságok azonban nem ismerték el az új közösséget, amely így a neológ közösségen belül imaegyletként működött 1923-ig, amikor végül önálló orthodox hitközséggé alakulhatott.²⁰⁵

Hönig Adolf / Ábrahám, dr. [?], r. (1880 u.–1895 e.)

Irodalom: MZsLex., p. 378; Pinkas Slov., p. 223; ZsKN, p. 120.

²⁰⁵ Pinkas Slov., pp. 223–224.

Kiss (Klein) Arnold, dr. [1869–1940], r. (1895–1897)

Irodalom: Friedman, p. 19; MZsLex., p. 483; Pinkas Slov., p. 223; Landeszman, p. 310; MIzrÚS, 1941. május pp. 3–4.

Friedmann Dávid, dr. [1859–1940], főr. (1898–1940)

Irodalom: Friedman, p. 12; MZsLex., p. 295; MIzr., II/6; Pinkas Slov., p. 223; Landeszman, p. 307.

Lichtenstern Eduárd, dr. [?–1944], r. (1940–1944)

Irodalom: Pinkas Slov., p. 517.

NEOLÓG HITKÖZSÉGI RABBIK MAGYARORSZÁGON
NAPJAINKBAN (2005–2006)

(Hitközségek szerint)

Csak azokat a hitközségeket sorolom fel, amelyekben – valamilyen módon – rendszeresen működik rabbi.¹ A többi hitközséghez lásd a Magyarországi Zsidó Hitközségének (MaZsiHiSz) alapszabálya 1. sz. mellékletét, illetve az évente megjelenő liturgikus naptárat (*Luah sána*). Az adatok frissítéséhez lásd még www.zsido.hu.

BUDAPEST

Budapesti Zsidó Hitközség (BZsH), VII. Síp utca 12.

Rabbiság vezetője: Deutsch Róbert [1956–] főr. (1999–)

Templomkörzetek (5767 – 2006/2007)

Amerikai úti zsinagóga (Szeretetkórház) (XIV., Amerikai út 53)

Hivatalosan önálló körzet 2000 óta

Rabbi: Davidovics László [1975–] r.-jelölt (1998– , hivatalosan 2000–)

Bérmocsai körzet – Az Országos Rabbiképző Intézet zsinagógája (VIII., József körút 27)

Rabbi: Dr. Schöner Alfréd [1948–] főr. (1998–)

Bethlen téri körzet (VII., István út 17), Bethlen téri zsinagóga

Rabbi: Deutsch Róbert [1956–] főr. (1990–)

Budai körzet (II., Frankel Leó út 49)

Rabbi: Verő Tamás [1972–] r., főr. (1999–)

Dél-budai / Lágymányosi körzet (XI., Károli Gáspár tér 5)

Rabbi: Radnóti Zoltán [1971–] r. (2004–)

Dél-pesti körzet (Pesterzsébet, Csepel, Soroksár) (XX., Zamárdi utca 7)

Rabbi: Szerdócz József Ervin [1951–] rh. (2001–2007)

Fináli Gábor [1977–] rh. (2007–)

Dohány utcai körzet (VII., Wesselényi utca 5), Dohány utcai zsinagóga – Hősök temploma

Rabbi: Fröhlich Róbert [1965] r., 1995-től főr. (1994–)

Dózsa György úti körzet (XIII., Dózsa György út 55)

Rabbi: –

Hegedűs Gyula utcai körzet (XIII., Hegedűs Gyula utca 3), Bét Smuél

Rabbi: Lówy Tamás [1951–] főr. (1981–)

Hunyadi téri körzet (VI., Hunyadi tér 3)

Rabbi: Dr. Domán István [1922–] főr.

¹ Az adatok összegyűjtésében érdemi segítséget nyújtott Kónya Judit és Tolnai Ágnes. Közreműködésüket ezúton is hálásan köszönöm. Az esetleges hiányokért és pontatlanságokért a felelősség engem terhel. F. K.

Nagyfuvaros utcai körzet (VIII., Nagyfuvaros utca 1)

Rabbi: Darvas István [1974–] r. (2005–)

Páva utcai körzet (IX., Páva utca 39)

Rabbi: Polnauer Sándor [1954–] főr. (2004–2007)

Totha Péter Joel [1970] r. (2007–)

Újpesti körzet (IV., Berzeviczy utca 8)

Rabbi: Deutsch László [1953–] főr. (1994–)

Zuglói körzet (XIV., Thököly út 83), Bét Áháron

Rabbi: Kardos Péter [1936–] főr.

Magyar Honvédség Tábori Rabbinátusa

(Budapest, Húvösvölgyi utca 21–23)

Vezető: Fröhlich Róbert [1965–] főr., vezető tábori r. (1994–), dandártábornok (1995)

Scheiber Sándor Általános Iskola, Gimnázium és Szakiskola (XIX., Laky Adolf utca 38–40)

Rabbi: Verő Tamás [1972–] főr.

Lauder Javne Zsidó Közösségi Iskola Gimnázium, Szakiskola és Óvoda (XII., Budakeszi út 48)

Judaiztikai vezető: Raj Tamás [1940–] főr.

Megjegyzés:

Budapesten működik (2006) a – nagyrészt a neológ felekezeti vezetők és rabbik ellenállása miatt – egy időben csupán egyesületként, tehát nem felekezetként vagy zsidó vallási irányzatként elismert Szim Salom Egyesület, illetve utóbb Szim Salom Progresszív Zsidó Hitközség, amely a reform, vagy az angliai–amerikai zsidó felekezeti terminusok szerinti progresszív zsidóságot képviseli (tagja a World Union for Progressive Judaism szervezetnek). Vezetője, Kelemen Katalin [1951–], aki Londonban tanult, és akit ott avattak rabbivá (1998), egyszersmind az első magyarországi női rabbi. Mivel Magyarországon jelenleg ez az egyetlen reform-közösség, fontosnak tartom ennyiben megemlíteni őket e könyvben, hiszen hozzátartoznak a mai hazai zsidó vallási élet sokszínűségéhez.

Budapest kapcsán elengedhetetlen továbbá, hogy röviden kitérjünk egy az utóbbi években nagy port kavart jelenségre: 2004-ben a fővárosban működő lubavicsi haszid közösség egy része status quo ante közösségnek nyilvánította magát. Ez a világviszonylatban is egyedülálló jelenség azt jelenti, hogy Magyarországon létezik az amerikai központú szigorúan haszid és orthodox lubavicsi (Chabad) irányzatnak egy közössége, amely továbbra is egyértelműen ragaszkodik szigorú haszid hagyományaihoz, mégis egy nem orthodox, ráadásul kifejezetten a hazai orthodoxia és neológia harca nyomán született, tipikusan magyarországi zsidó irányzat, a status quo ante nevét viseli. Az Egységes Magyarországi Izraelita Hitközség/ EMIH (Statusquo Ante) hivatalos nevet viselő, a neológ és az orthodox irányzatok mellett új zsidó egyházként bejegyzett közösség 2004. május 24-én tartotta alapító közgyűlését. A közösség Keren Or zsinagógájának (V., Károly krt. 18) Köves Slomó [1979–] lubavicsi haszid rabbi a rabbija (2004–). A névleg status quo ante lubavicsi irányzat megalakításának felekezet- és aktuálpolitikai hátterét Böhm Ágnes ismertette egy a magyarországi történeti status quo ante irányzat történetét is röviden áttekintő cikkében: „Kié volt a Rumbach utcai zsinagóga? Státuszkvó – ma”, *Heti Világgazdaság*, 2005. október 29, pp. 95–97.

Párhuzamosan ugyanakkor működik az Oberländer Báruch rabbi vezette eredeti lubavicsi Sasz Chevre zsinagóga is (VI. Vasvári Pál utca 5). A magyarországi gyökerekkel nem rendelkező, a jelentős hazai haszid irányzatok – gondoljunk a szatmári vagy a munkácsi haszidokra – között ismeretlen lengyel-orosz eredetű lubavicsi közösséget, amely egyébként napjainkban a haszid világ talán legnépesebb, de mindenképpen legismertebb irányzata, Oberländer rabbi alapította meg Magyarországon, amikor 1989-ben az azóta elhunyt lubavicsi rebe küldötteként Budapestre érkezett.

Az Egységes Magyarországi Izraelita Hitközség (Statusquo Ante) közösség életének aktuális híreit a lubavicsi lap, az *Egység* közli. A közösség megalakulására vonatkozóan lásd „Újból három lábú a magyar zsidóság”, *Egység*, 5765. Tévét / 2004. december, p. 1.

A Köves Slomó vezette EMIH – lubavicsi közösség döntése válaszlépésre ösztönözte a tényleges, tehát magyarországi történeti status quo ante irányzat két egykori vezető hitközségét, a debreceni és a váci hitközséget, amelyek erre szintén bejelentették, hogy status quo ante közösséggé alakulnak át, de nem a lubavicsi irányzatot követő EMIH szellemében. Hogy ezzel a lépéssel új életre kel-e a történeti status quo ante irányzat Magyarországon, a jövő kérdése.

ALFÖLDI RÉGIÓ – KECSKEMÉT – NAGYKÖRÖS

(Kecskemét, Nagykörösi utca 5)

Rabbi: Róna Tamás, PhD [1975–] r. jelölt (1998–), r. gyakornok (2003–), r. (2006–)

DEBRECEN

Status quo ante hitközség

(Debrecen, Bajcsy-Zsilinszky utca 26)

Rabbi: Asher Ehrenfeld, dr. (az orthodox hitközség rabbija) [1947–] r. (1989–)

PÉCS

(Pécs, Fürdő utca 1)

Rabbi: Schönberger András [1956–] főr. (1994–)

SZEGED

(Szeged, Gutenberg utca 20)

Rabbi: Markovics Zsolt [1967–] r. (2000–), főr. (2004–)

Függelék, II.

KÓNYA JUDIT

A NEOLÓG (KONGRESSZUSI) RABBIK IRODALMI MUNKÁSSÁGA

Az alábbi bibliográfia az archontológiában szereplő kongresszusi / neológ rabbik önálló könyvként, illetve különnyomatban megjelent műveinek jegyzékét tartalmazza. Az anyaggyűjtést Frojimovics Kinga kezdte meg, de külföldi távolléte és egyéb elfoglaltságai miatt végigviteléről hamar lemondott. (Az anyaggyűjtés körülbelül 15 %-ban az ő munkája.) Neki és Barabás Györgynek köszönettel tartozom a bibliográfia elkészítéséhez nyújtott segítségükért. A bibliográfia túlnyomó része az Országos Széchényi Könyvtár cédulakatalógusa és számítógépes adatbázisa alapján készült. Az adatgyűjtés módszeréből következő hiányosságokat és pontatlanságokat csak részben sikerült az eredeti példányok vagy más bibliográfiai források segítségével javítani. A szerzők és a rabbik azonosítása sok esetben pusztán a név alapján nem volt lehetséges. Bár viszonylagos teljességre törekedtem, a jegyzék csupán tájékoztató jellegű.

Az adatgyűjtésnél a korábban megjelent bibliográfiákra is támaszkodtam. Csak a könyvet vettem fel a jegyzékbe azoknak, akiknek műveiről már korábban készült teljes bibliográfia; ilyen esetekben a különnyomatban is megjelent műveiket elhagytam. Néhányan, akik java munkásságukat külföldön fejtették ki, itt főként hazai munkáikkal szerepelnek. Az Országos Rabbiképző Intézet igazgatóinak és professzorainak, akik az Intézet zsinagógájában mint rabbik is szerepeltek, munkáiról, amennyiben nem voltak valahol hitközségi rabbik is, a Moshe Carmilly-Weinberger által szerkesztett kötet (1986) ad kimerítő tájékoztatást.

Ahol módom volt megállapítani, a könyvek első kiadásának adatait tüntettem fel; abban az esetben, ha a könyv külföldön is megjelent, illetve ha reprintben újra kiadták, lehetőleg az ezt megelőző kiadást (is) jeleztem. A bibliográfia tartalmazza az adott szerző által szerkesztett vagy fordított műveket és periodikát is. Minthogy a bibliográfia kimondottan a rabbik irodalmi munkásságát akarja bemutatni, a több szerző által írt munkák címleírásánál – a szerzők eredeti sorrendjétől függetlenül – mindig a szerzők között szereplő rabbi nevét állítottam az élre. A címek leírása enyhén modernizáló, nem minden esetben követi az eredeti helyesírást.

K. J.

A bibliográfiában használt rövidítések:

ELTE	Eötvös Loránd Tudományegyetem
IMIT	Izraelita Magyar Irodalmi Társulat
MéJ	Múlt és Jövő
MHJ	Monumenta Hungariae Judaica
MIEFHOE	Magyar Izraelita Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Országos Egyesülete
MIKÉFE	Magyar Izraelita Kézmű- és Földművelési Egylet

MIOK	Magyar Izraeliták Országos Képvisellete
MTA	Magyar Tudományos Akadémia
MZsO	Magyar-Zsidó Oklevéltár
MZsSz	Magyar-Zsidó (1932-től: Magyar Zsidó) Szemle
OMIKE	Országos Magyar Izraelita Közművelődési Egyesület
ORE	Országos Rabbí Egyesület
ORKI	Országos Rabbiképző Intézet
OR-ZsE	Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem
TIT	Tudományos Ismeretterjesztő Társulat
ÚF	Új folyam

– –	ugyanaz a (szerző)név, mint a tétel élén
/	más jellegű szerzőség
[...]	kiegészített adat
átdolg.	átdolgozott / átdolgozta
bev.	bevezetés
bőv.	bővített
c.	című
é. n.	évszám nélkül
Ed. / Eds.	editor / edited by
f. é.	folyó év
fel. szerk.	felelős szerkesztő
ford.	fordította
főt.	főtisztelendő
h. n.	hely nélkül
hrsg. / Hrsg.	herausgegeben von / Herausgeber
illusztr.	illusztráció / illusztrálta
intr.	introduction
jegyz.	jegyzet(ekkel ellátta)
k. k.	königlich-kaiserlich
kép.	képesített
kiad.	kiadás / kiadta
kieg.	kiegészítette
Klny.	különlenyomat
koll.	kolligátum
közread.	közreadja
magy.	magyarázta
ny. / Ny.	nyomda
ny. n.	nyomda nélkül
o.	osztály(a)
s. a. rend.	sajtó alá rendezte
s. A.	seligen Andenkens (ז"י)
szerk.	szerkesztette

A

- Ádler Ignác, *A zsidóság hivatása*. Templomi beszéd (Szeged: Délmagyarország Ny., 1934)
- Adler Illés, *A jutalom*. Ünnepi beszéd Ehrlich Sámuel óbudai hitközségi elnök 80. születésnapján (Máramarossziget: Kaufman Ny., 1903)
- Adler Illés, *Arany lakodalom*. Ünnepi beszéd (Budapest: Óbudai Izraelita Hitközség, 1898)
- Adler Illés, *Bármicvó beszéd*. Tartotta budai Goldberger Sándor felavatási ünnepén 5657. év Börésit szombatján (Budapest: Bichler I. Ny., 1898)
- Adler Illés, *Gyászbeszéd Szabolcsi Miksa felett*. Tartotta 1915. június 21.-ikén (Budapest: Magyar Könyvnyomda és Kiadóvállalat, 1915)
- Adler Illés, *Székfoglaló beszéd* (Budapest: Bichler I. Ny., 1897)
- Adler Illés, *Testvérünk vagy!* Belépő beszéd. Elmondotta Adler Illés, midőn a pesti Chevrá Kadisa 1910. január 2-án testvérül fogadta (Budapest: Pesti Lloyd Ny., 1910)
- Adler Lipót, *Gyászbeszéd Lemberger Henrik felett* (Bonyhád: Ranbitz Ny., 1910)
- Adler Vilmos, *Esketési beszéd. A kémeek* (Harvan: Hoffmann Ny., 1897)
- Adler Vilmos, *Onkelos Paraphrasis a Biblia költői helyeihez* (Budapest: Márkus Ny., 1893) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Adler Vilmos, *Péntek-esték*. Imákba foglalt érzések és gondolatok (Harvan: Arany János Ny., 1935)
- Artzi, Pinhas: lásd Landler Péter; Landler Pinchasz
- Austerlitz, Mayer, זכר צדיק לברכה, „Des Frommen gedenken gereicht zum Segen.” Predigt gehalten am 1. Jahrzeitstage des den 20. Tebeth 5639 verstorbenen ehrwürdigen Hrn. S. H. Fischmann [Fischmann Simon] זצ"ל gewes. Rabbiners zu Kecskemét, in der Synagoge daselbst von dessen Schwager (Budapest: Buchdruckerei der Brüder Weissmann, 1880)

B

- Bach, Josef [Bach József], *Des Albertus Magnus Verhältniss zu der Erkenntnisslehre der Griechen, Lateiner, Araber und Juden*. Ein Beitrag zur Geschichte der Noetik (Wien: Wilhelm Braumüller, 1881) (reprint, Frankfurt: Minerva, 1966)
- Bánde Zoltán, *Bete nach den Namen Deiner Teueren*. Gebete der Heiligen Schrift (Kispest: Pester Lloyd Ny., 1916k.)
- Bánde Zoltán, *Júsuf al-Baszír Al-Kitáb Al-Muhtaví c. munkájának XXV., XXVI., XXVII., XXVIII. és XXIX. fejezetei Töbia ben Mózes héber fordításával, a Magyar Tud. Akad. Könyvtárában levő Kaufmann-féle arab és a leideni Codex Warner 41. sz. héber kézirat alapján* (Ráckeve: Weisz Bernát Ny., 1906) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Bánde Zoltán, szerk., *Új hold*. Kispest-Pestszentlőrinci Izraelita anyakönyvi kerület hitközségi értesítője (Kispest: A szerző kiadása, 1929)
- Bárány József, *Gyászbeszéd Kecskeméti Lajos fölött 1915. november 30.-ikán* (Kecskemét: Gichner Gábor Ny., 1916)
- Bárány József, *Halotti beszéd Néhai Fischbein Józsefné született Ehrlich Karolina asszony felett*. Tartotta Tisza-Beőn 1898. augusztus 10-én (Kecskemét: Sziládi László Ny., 1898)
- Bárány József, *Nagy-megyeri Besnyei György kézirati Biblia-fordítása* (Budapest: Athenaeum, 1885) (Klny., MZsSz)
- Bárány József, *Salamon Ibn Gabirol (Avicebron) mint exegeta* (Sárospatak: Steinfeld Béla Ny., 1885) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Bárány József – Scheer Benő, *Beszédek, melyeket Bárány József lelkésszé való beiktatási ünnepélyén elmondottak* (Debrecen: Debreceni Ell. Ny., 1887)

- Bárány József: lásd még Bernstein Béla
- Basch, Emanuel [Manó], *Kaulnebi. Worte der Trauer: Gesprochen am Sarge seiner Mutter* (Pest, 1865)
- Benoschofsky Imre, *Heller Bernát* (Karcag: Kertész Ny., 1942)
- Benoschofsky Imre, *Majmuni (Maimonides) aristotelismusa* (Budapest: Légrády Ny., 1926) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Benoschofsky Imre, *Zsidóságunk tanításai* (Javne könyvek, 1) (Budapest: Magyar Zsidók Pro Palesztina Szövetsége, 1941) (Tel-Aviv: Sinai, é. n. [1986]) (Budapest: Makkabi Kiadó, Egyetemi Ny., 1997)
- Benoschofsky Imre, szerk., *Maradék zsidóság*. A Budai Izraelita Aggok és Árvák Menházegyesületének évkönyve (Budapest: Budai Izraelita Aggok és Árvák Menházegyesülete, 1947)
- Benoschofsky Imre – Vidor Pál, szerk., *Évkönyv a budai izraelita hitközség kulturális szakosztálya ifjúsági csoportjának ... évi működéséről* (Budapest: Phöbus Ny., 1930–1938)
- Benoschofsky Imre – Vidor Pál, szerk., *Heller Bernát jubileuma*. A Budai Hitközség ünnepe (Budapest: Phöbus Ny., é. n. [1941])
- Benoschofsky Imre / Scheiber Sándor, bev., *Harminc év után*. Benoschofsky Imre budai főrabbi beszédei (Budapest: Budapesti Izraelita Hitközség, Egyetemi Ny., 1958)
- Berend Béla, *Ünnepi hitshónoklat*. Elmondotta a M. Kir. Szigetvári 33. Honvéd Kiegészítő Parancsnokság munkásszázadának eskütételét megelőző istentiszteleten, 1940. június 9. d. e. 10 órakor, a szigetvári izr. templomban dr. Berend Béla kerületi főrabbi, m. kir. tart. tábori lelkész (Szigetvár: A szerző kiadása, Minerva Ny., Pécs, 1940)
- Berg József, *Az aesopusi mese sémi változatai*. Bevezetéssel a mese eredetéről (Budapest: Neuwald Ny., 1931) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Berg József, *Tíz beszélgetés veled* (Budapest: Antos Ny., 1942)
- Berg József, ford., Moskovits Árje, *Derecske és vidéke zsidósága*. Emlékkönyv (Tel-Aviv: Derecskei Gyűlekezet, 1984)
- Berg József, magyarra átdolg. Abraham Engel, / ספר זיכרון לקהילת דונא-סארדאהאי (Tel-Aviv: Joce Kehillat Dunaszerdahely, 1975) (magyarul: Engel Alfréd / Koncsol László, szerk., utószó, jegyz., *A dunaszerdahelyi zsidó hitközség emlékkönyve*, Csallóközi kiskönyvtár, Pozsony: Kalligram, 1994)
- Berger István, et al. / Landeszman György, et al., szerk., *Ábel–Zsuzsanna*. Képes bibliai lexikon (Budapest: Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, Kossuth Ny., 1987)
- Berkovits József, *A Csáky-utcai templomkörzet és imaházegyesület luachja, 1948* (Budapest: Najovits Ny., 1948)
- Berkovits József, *A Csáky-utcai templomkörzet és imaházegyesület luachja, 1949* (Budapest: Najovits Ny., 1949)
- Berkovits József, *Asszimiláció és antiszemitizmus* (Újpest: Magyar Cionista Szövetség, 1940)
- Berkovits József, *Pirké de R. Eliezer* (Budapest: A szerző kiadása, Gewürz F. Ny., 1931) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Bernáth Miklós, *Az etymológia a Midrásban és a Talmudban*. Viszonya a Septuagintához, Vulgátához és az „Onomastica Sacra”-hoz (Budapest: Neuwald Ny., 1916) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Bernáth Miklós, *Túlvilág a Bibliában* (Budapest: Kertész Ny., 1944)
- Bernstein Béla / Jókai Mór, előszó / Kiss József, s. a. rend., utószó, *A negyvennyolcas magyar szabadságharc és a zsidók*. A zsidó honvédek négy névjegyzékével (Budapest: Múlt és Jövő Kiadó, Kner Ny., Gyoma, 1998³)

- Bernstein Béla / Jókai Mór, előszó, *A negyvennyolcas magyar szabadságharc és a zsidók*. A zsidó honvédek négy névjegyzékével (Átdolg. kiad., Budapest: Tábor, 1939²)
- Bernstein Béla / Jókai Mór, előszó, *Az 1848/49-iki magyar szabadságharc és a zsidók*. A zsidó honvédek négy névjegyzékével (Budapest: IMIT, Franklin Ny., 1898)
- Bernstein Béla, *A Dunántúli Rabbiegyesület egyetemes, részletes hittani terve* (Szombathely, 1901)
- Bernstein Béla, *A Szabolcsmegyei Zsidó-Kórház* (Nyíregyháza, 1918)
- Bernstein Béla, *A szombathelyi izraelita elemi népiskola története* (Budapest: Corvina Ny., 1896)
- Bernstein Béla, *A zsidók az 1848-i szabadsághozsokalmakban Európaszerte* (Budapest: IMIT, 1910)
- Bernstein Béla, *A zsidók története Szombathelyen, 1687–1909* (Budapest, 1914)
- Bernstein Béla, *A zsidók története Vasmegyében* (Budapest, 1915)
- Bernstein Béla, *A zsidóság története*, 1: A középiskolák V., a felső kereskedelmi iskolák I. osztálya részére (Budapest: Schlesinger, 1920)
- Bernstein Béla, *A zsidóság története*, 2: A fiú- és leányközépiskolák VI., a felső kereskedelmi iskolák II. osztálya részére (Budapest: Schlesinger, 1921)
- Bernstein Béla, *A zsidóság története*. A középiskolák III. osztálya részére (Nyíregyháza, 1922)
- Bernstein Béla, *A zsidóság története*. A középiskolák IV. osztálya részére (Nyíregyháza, 1923)
- Bernstein Béla, *Az anya emlékezete*. Gyászbeszéd (Nyíregyháza, 1929)
- Bernstein Béla, *Az egyetemes vallásoktatás tanterve* (Budapest, 1906)
- Bernstein Béla, *Az egyetemes vallásoktatási tanterv* (Budapest: Athenaeum, 1916)
- Bernstein Béla, *Az igaz érdem*. Deutsch J. M.-né ravatalánál 1908. márc. 17-én tartotta – – (Szombathely: Geist Márton, 1908)
- Bernstein Béla, *Az intelligencia hivatása* (Máramarossziget, 1903)
- Bernstein Béla, *Az Országos Rabbiegyesület első huszonöt éve* (Budapest, 1931) (Klny., MZsSz)
- Bernstein Béla, *Beköszöntő-beszéd Szombathelyen* (Nagykanizsa, 1892)
- Bernstein Béla, *Bibliatörténet a világ teremtésétől a bírák korszaka végéig*. A közép- és polgári fiú- és leányiskolák I. osztálya részére (Budapest: Nyíregyházi Statusquo Izraelita Hitközség, 1942)
- Bernstein Béla, *Búcsúbeszéd Szombathelyen* (Dombóvár, 1909)
- Bernstein Béla, *Egyöntetű vallásoktatásunk tanterve* (Budapest, 1904)
- Bernstein Béla, *Emlékbeszéd Adar hó 7-én* (Budapest: Jabneh, 1928)
- Bernstein Béla, *Emlékbeszéd Adler Illés halálózási évfordulója alkalmából* (Nyíregyháza: Jóbá Ny., 1925)
- Bernstein Béla, *Graetz élete és működése* (Budapest: Kertész Ny., 1941)
- Bernstein Béla, *Izrael házának őre*. Székfoglaló Nyíregyházán (Budapest: Weiss Ny., 1909)
- Bernstein Béla, *Jókai és a zsidók*. Zsidó vonatkozások és alakok összes műveiből (Budapest: Garai Ny., 1925)
- Bernstein Béla, *Mi az igazság? Válasz Ágoston Péter „A zsidók útja” c. munkájára*. A jogakadémiai tanár és a zsidó erkölcs (Budapest, 1917)
- Bernstein Béla, *Szabadság, egyenlőség és testvériség a zsidó vallás törvényeiben* (Szombathely, 1895)
- Bernstein Béla, *Szabolcsvármegye utolsó főrabij* (Budapest: IMIT, 1915)
- Bernstein Béla, *Templomszentelő Felső-Eőrött* (Szombathely, 1904)
- Bernstein Béla, *Zsidó vallástan*. VII. és VIII. osztályok részére (Budapest, 1922²)

- Bernstein, Béla, *Die Agunafrage im Lichte des Weltkriegs* (Berlin, 1917)
- Bernstein, Béla, *Die Schrifterklärung des Bachja b. Ascher ibn Chalâwa und ihre Quellen* (Berlin: Itzkowski, 1891)
- Bernstein, Béla, *Die Toleranztaxe der Juden in Ungarn* (Breslau, 1900) (Klny., Marcus Brann – Ferdinand Rosenthal, Hrsg., *Tehilla le-David / Gedenkbuch in Erinnerung an David Kaufmann*, Breslau: Schlesische Buchdruckerei, Kunst- und Verlagsanstalt F. S. Schottländer, 1900)
- Bernstein, Béla, *Sabbath-Predigten* (Budapest; Wien: Schlesinger, 1937)
- Bernstein Béla, ford., *A Tóra. Mózes öt könyve*. Az IMIT számára készült fordítás (Budapest: IMIT, 1896) (reprint, Budapest: Makkabi Kiadó, 1994) (A történeti könyveket ford. Fischer Gyula; a három nagy próféta könyveit Neumann Ede; a tizenkét kispóféta könyveit Löwy Mór; a Zsoltárok, Példabeszédek, Jób és Siralmak könyvét Perls Ármin; az Énekek énekét Vajda Béla; Ruth és Kohelet könyvét Bárány József; Eszter, Dániel, Ezra, Nehemja és a Krónikák könyvét Herczog Manó)
- Bernstein Béla, ford., *A Tóra. Mózes öt könyve*. Magyar fordítás a héber szöveggel együtt. Iskolai használatra (Budapest: Schlesinger József, 1902–1904)
- Bernstein Béla, ford., bev., *הפטרות להמישה חומשי תורה / A haftórák Mózes öt könyvéhez* (Nyíregyháza: Statusquo Izraelita Hitközség, Jóba Elek Ny., 1928)
- Bernstein Béla, szerk., *Egyetemes, részletes hittani tanterv* (Nyíregyháza: Országos Rabbiegyesület, Jóba Ny., 1922)
- Bernstein Béla, szerk., *Zsidó naptár* (Nyíregyháza: Jóba Ny., 1925)
- Bernstein Béla – Neumann Ede – Frisch Ármin, *Az izraelita vallásoktatás országos tanterve* (Budapest: Athenaeum, 1904) (Klny., MZsSz)
- Bernstein Béla – Neumann Ede – Frisch Ármin, *Az izraelita vallásoktatás országos tanterve*. Három cikk (Klny., MZsSz) (Budapest: Athenaeum, 1904)
- Bernstein Béla emlékkönyv, szerk. Mózer Ibolya (Partes populorum minores alienigenae) (Szombathely: Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskola Történelem Tanszéke, 1998) (Vas megyére vonatkozó cikkei gyűjteménye)
- Bernstein Béla munkáinak bibliográfiája: „Dr. Bernstein Béla nyíregyházi főrabbi 40 éves papi jubileuma”, MZsSz, 49., no. 8–10 (1932), pp. 234–238
- Birnfeld Sámuel, *Sévet Jehuda. Selomo ibn Verga krónikája* (Budapest: Rákóczi Ny., 1934) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Blum Béla, *Ó-sémi feliratok a Színáj félszigeten* (Budapest: Arany Ny., 1941) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Blumgrund Naftali, *Beköszöntő templomi beszéd*. Tartotta az abonyi izraelita templomban 1901. május 6-án Blumgrund Naftali (Cegléd: Sebők Béla Ny., 1901)
- Blumgrund Naftali, *Júda hangja*. Gyászbeszéd. Rosenzweig Lipót abonyi főkántor, a שירת יהודה [676] szerzője ravatalánál elmondotta 1916. június hó 9-én (אסרו חג של שבועות תרע"ו) dr. Blumgrund Naftali abonyi rabbi (Abony: Abonyi Chevra-Kadisa, Ádám Herman Ny., Budapest, [1916])
- Blumgrund Naftali, *Sza'adja ibn Danân élete és művei* (Pozsony: Alkalay Ny., 1900) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Blumgrund Naftali, *Templom és iskola*. Ünnepi beszéd és avató ima (Törökszentmiklós: Rubinstein Ny., 1913)
- Bokor Sándor / Raj Tamás, szerk., kieg., *Zsinagógák Magyarországon*. A budapesti Kazinczy utcai ortodox zsidó főtemplom (Budapest: Makkabi Kiadó, Váci Ny., 2001)

- Boros István, *Jafeth fiai a zsidó középkor irodalmában* (Budapest: Klein Ny., 1933) (Bölcsész-doktori értekezés)
- Borsodi József, *A zsidó év hónapjai, ünnepei, emléknappjai és böjtjei* (Kecskemét: Petőfi Ny., 1933)
- Borsodi József, *Commentarius Maimuni in Mischnam ad tractatum Shekalim*, cap. I–IV (Budapest: Athenaeum, 1904) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Büchler Pinkász, *A Moóri Chevra-Kadisa története, 1791–1891* (Budapest: Trebitsch Bernát Ny., 1891)
- Büchler Sándor, *A Goldzieherék családfájáról* (Ny. n., 1939) (Klny., MÉR, 1937–1938)
- Büchler Sándor, *A szentszék és a magyar zsidók a XVI. században* (H. n., é. n., ny. n.)
- Büchler Sándor, *A zsidók története Budapesten a legrégebb időktől 1867-ig* (Az IMIT kiadványai, 14) (Budapest: IMIT, 1901)
- Büchler Sándor, *A zsidók története, 2: A Talmud korától napjainkig. A közép-, polgári és felsőbb leányiskolák IV. osztálya számára* (A Pesti Izraelita Hitközség kiadványai) (Budapest: Lampel, 1908)
- Büchler Sándor, *Sáj Lámoré* (Budapest, 1895)
- Büchler Sándor, *Szerencsés Imre származása* (Budapest: Arany János Ny., 1939) (Klny., *Emlékkönyv Mahler Ede 80. születésnapjára*)
- Büchler Sándor, *Üdvözlés. Emlékkönyv* (...) Bernstein Béla (...) beiktatási ünnepélyéről (Budapest, 1909)
- Büchler Sándor, *Zsidó letelepedések Európában a XVI–XVII. században, főtekintettel Magyarországra. Történelmi tanulmány* (Budapest: Athenaeum Ny., 1893)
- Büchler Sándor, közléteszi, *A keszthelyi izraelita hitközség istentiszteleti időrendje az 5689-iki szökőévben, 1928. szept. 15. – 1929. október 4* (Keszthely: Náday Ny., 1928)
- Büchler Sándor: lásd még Goldberg Raphael
- Büchler Sándor munkáinak bibliográfiája: Dán Róbert, MZsO X (1967), pp. 8–18, és klny., Dán Róbert, *Büchler Sándor irodalmi munkássága* (Budapest: Egyetemi Ny., 1967)
- Büchler Zsigmond, *Az Alberti-irsa Izraelita Hitközség és „Chevra-Kadisa” története* (Nagyvárad: Rubinstein Vilmos Ny., 1909)
- Büchler Zsigmond, *Gondolatok és ötletek* (Kunszentmiklós: Schwarcz Ny., 1910)
- Büchler Zsigmond, *Gondúzó. Elbeszélések a zsidó családi életből* (Kunszentmiklós: Schwarcz Ny., 1924)
- Büchler Zsigmond, *Karcolatok* (Székesfehérvár: Singer Ny., 1905)
- Büchler, Zsigmond, *Die Lebensgeschichte des Rabbi Juda Aszód, 5556–5626* (Budapest: Gross und Grünhut, 1901) (Dunajská Streda: Weis, 1933²)
- Büchler Zsigmond, jargonból átdolg., *Magyar c'énóh-urenóh* (Dunaszerdahely: Goldstein Józsa Ny., 1905)

C

- Carmilly-Weinberger, Moshe / Komoróczy Géza, szerk., *A zsidóság Erdélyben (A kezdetektől 1944-ig)* (Hungaria Judaica, 9) (Budapest: MTA Judaiztikai Kutatócsoport – Osiris Kiadó, 1995)
- Carmilly-Weinberger, Moshe, *1623–1944 תולדות יהודי טרנסילבניה*, (Jerusalem: Reuven Mas., 2003)
- Carmilly-Weinberger, Moshe, *Censorship and Freedom of Expression in Jewish History* (New York: Sepher-Hermon Press & Yeshiva Univ. Press, 1977)

- Carmilly-Weinberger, Moshe, *Fear of Art. Censorship and Freedom of Expression in Art* (New York – London: Bowker, 1986)
- Carmilly-Weinberger, Moshe, *Hebrew Language and Literature* (New York: Sepher-Hermon Press, The Alumni Association of the Rabbinical Seminary of Budapest, 1986) (Klny., Moshe Carmilly-Weinberger, szerk., *The Rabbinical Seminary of Budapest, 1877–1977. A Centennial Volume*)
- Carmilly-Weinberger, Moshe, *Hebrew Poetry in Hungary* (New York: World Federation of Hungarian Jews, 1966) (Klny., Randolph L. Braham, Ed., *Hungarian-Jewish Studies*)
- Carmilly-Weinberger, Moshe, *Istoria evreilor din Transilvania, 1623–1944* (Bibliotheca Judaica) (București: Ed. Enciclopedică, 1994)
- Carmilly-Weinberger, Moshe, *Jewish Historiography of Transylvania, Banat und Croatia* (New York: Sepher-Hermon Press, The Alumni Association of the Rabbinical Seminary of Budapest, 1986) (Klny., The Rabbinical Seminary of Budapest, 1877–1977. A Centennial Volume, 238–241)
- Carmilly-Weinberger, Moshe, *One Hundred Years of the Seminary in Retrospect* (New York: Sepher-Hermon Press, The Alumni Association of the Rabbinical Seminary of Budapest, 1986) (Klny., Moshe Carmilly-Weinberger, szerk., *The Rabbinical Seminary of Budapest, 1877–1977. A Centennial Volume*)
- Carmilly-Weinberger, Moshe, *The Road to Life. The Rescue Operation of Jewish Refugees on the Hungarian-Romanian Border in Transylvania, 1936–1944* (Bibliotheca Judaica) (New York: Shengold, 1994)
- Carmilly-Weinberger, Moshe, *The Students* (New York: Sepher-Hermon Press, The Alumni Association of the Rabbinical Seminary of Budapest, 1986) (Klny., Moshe Carmilly-Weinberger, Ed., *The Rabbinical Seminary of Budapest, 1877–1977. A Centennial Volume*)
- Carmilly-Weinberger, Moshe, *Út a szabadság felé. Zsidó menekültek megsegítésének története a Holocaust idején. Erdély, 1936–1944* (Bibliotheca Judaica) (Cluj-Napoca: Sincron, 1999)
- Carmilly-Weinberger, Moshe, *Versenyfutás a halállal. Visszaemlékezések* (New York: Print Schul-singer, 1970) (Klny., *A kolozsvári zsidóság emlékkönyve*)
- Carmilly-Weinberger, Moshe, *ארגון להצלת יהודים בטרנסילבניה בימי השואה* (Klny., *Proceedings of the Ninth World Congress of Jewish Studies*, Division B, Vol. 2, Jerusalem: World Union of Jewish Studies, 1986, 211–216)
- Carmilly-Weinberger, Moshe, *בטרנסילבניה התפתחות השירה העברית* (Jerusalem: Mossad Harav Kuk, 1972) (Klny., *Areset*, 5, 254–265)
- Carmilly-Weinberger, Moshe, *התפתחות השירה העברית באונגאריה* (Jerusalem: Mossad Harav Kuk, 1966) (Klny., *Areset*, 4, 368–417)
- Carmilly-Weinberger, Moshe, *ילקות המשוררים העבריים מהונגריה מן המאה ה-18 ועד ימינו* (Tel-Aviv: Eked, 1977)
- Carmilly-Weinberger, Moshe, *ספר וסיף. חופש הביטוי והמחשבה אצל עם ישראל* (Jerusalem – New York: Szura, 1966)
- Carmilly-Weinberger, Moshe, *פירוש תהלים מצונזר של ר' שלמה בן עתיה* (Klny., *Samuel Belkin Memorial Volume*, New York: Erna Michael College of Hebraic Studies, Yeshiva University, 1981, 55–62)
- Carmilly-Weinberger, Moshe, *שירת יהדות הונגריה ב"חבצלת"* (ירושלים) (196?) (Klny., *Talpiot*, 9, no. 3–4, 853–872)

- Carmilly-Weinberger, Moshe, Ed., *The Rabbinical Seminary of Budapest, 1877–1977. A Centennial Volume* (New York: Sepher-Hermon Press, The Alumni Association of the Rabbinical Seminary of Budapest, 1986)
- Carmilly-Weinberger, Moshe, szerk., *Memorial Volume for the Jews of Cluj-Kolozsvár / A kolozsvári zsidóság emlékkönyve* (New York: Schulsinger, 1970)
- Carmilly-Weinberger Mózes: lásd még Weinberger Mózes
- Cohné József, *A csodapálca. Hitszónoklat* (Bécs, 1864)
- Cohné József, *Az izraelita vallástan kézikönyve felsőbb osztályok számára* (Arad: Ungerleider Albert, 1881)
- Cohné József, *Philosophia geneseos* (Prag, 1862)
- Cohné József, *אומן ישראל (Ómén Izráel). Hittan, héber olvasás és imafordítás a népiskola alsóbb osztályai számára*, különös tekintettel a közös iskolákra, egy függelékkel a felsőbb osztályok használatára (Arad: A szerző kiadása, Bettelheim testvérek bizománya, Budapest: Burian M. Ny., 1880)

D

- Davidovits Dávid Mihály, *A siralmak könyvének agádái* (Budapest: Juracsek Ny., 1940) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Deckner Gábor, *Halottsiratás a Szentírásban* (Budapest: Spitzer A. Ny., 1936) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Dessauer, Gabriel, *Ariel, „Gottes Gebäude”. Ein Leuchthurm zur Beleuchtung und Erläuterung talmudischer Allegorien* (Pest: Wodianer Ny., 1859)
- Dessauer, Gabriel, *Homiletische Skizzen. Studien zu Genesis (בראשית)*. Schire Simrah / *ספר שירי* על ספר בראשית (זמרה. המה. שירי תפארה) (Ofen: Universitäts-Buchdruckerei, 1862)
- Dessauer, Julius [Gyula], *Begrüßungs- und Antrittsrede*, gehalten im Cultustempel zu Neu-Pest (Pest, 1860)
- Dessauer, Julius, *Der jüdische Humorist. Auswahl der geistreichsten Unterhaltungs-Gespäche des weltberühmten Bonmotisten „Rajezer Maggid” und der bedeutendsten Autoritäten des Judenthums aus alter und neuer Zeit...* (Budapest: Selbstverlag, 1899)
- Dessauer, Julius, *Der Schulchan Aruch* (Ofen: Universitäts-Buchdruckerei, 1866)
- Dessauer, Julius, *Perlenschatz der praktischen Welt und Lebensweisheit aus den Schriften und Lehren der grössten Weltweisen aus alter und neuer Zeit*. Geschöpft, alphabetisch geordnet und in Sentenzen zusammengefasst von – – (Budapest: A szerző kiadása, 1880²)
- Dessauer, Julius, *Schlüssel zum Gebetbuche oder der erläuterte Gottesdienst* (Budapest: Herz Ny., 1878)
- Dessauer, Julius, *Spruch-Lexikon des Talmud und Midrasch* (Budapest: Ny. n., 1876)
- Dessauer, Julius, ford., *Der Pentateuch* (Ofen: Universitäts-Buchdruckerei, 1863–1867)
- Dessauer, Julius, szerk., *Jüdischer Pester Lloyd* (1875)
- Deutsch Ernő, *A zsidó jótékonyosság nagy problémái* (Budapest: Globus Ny., 1927)
- Deutsch Gábor – Hahn István, ford., összeáll., *Majmuni, Szemelvények* (Budapest: Zsidó Gimnázium Barátainak Egyesülete, 1935)
- Deutsch Gábor, *A munka értékelése a zsidóságban* (Székesfehérvár: Friedmann Ny., 1941)
- Deutsch Gábor, *A prédikátor bölcselétének rendszere* (Budapest: Neuwald Illés Ny., 1934) (KlNy., MZsSz)
- Deutsch Gábor, *Hit és haza. Beszédvázlatok* (Budapest: Neuwald Illés Ny., 1938)

- Deutsch Gábor, *Hitélet és közélet* (Budapest: Neuwald Illés Ny., 1940)
- Deutsch Gábor, *Igehirdetés* (Budapest: Neuwald Illés Ny., 1936) (KlNy., MZsSz)
- Deutsch Gábor, *Ünnepnapok*. Beszédvázlatok (Budapest: Neuwald Illés Ny., 1937)
- Deutsch Gábor, *Zsidóság és bolsevizmus*. Világnézeti tanulmány (Székesfehérvár: Friedmann Ny., 1937) (KlNy., *A XI. Izraelita Községkerület Értesítője*)
- Deutsch Róbert, et al. / Losonci András, előszó, *Halljad Izrael. A zsidó vallás alapjai* (Alef könyvek) (Budapest: MIOK, Egyetemi Ny., 1987)
- Deutsch Róbert: lásd még Landsznan György
- Diamant Gyula, *A zsidók története Horvátországban az egyenjogúsításig* (Budapest: Franklin, 1912) (KlNy., IMIT Évkönyv)
- Diamant Gyula, *Az ima a zsidóknál* (Budapest: A szerző kiadása, 1891) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Diósi (Wézel-Diósi) Sámuel, *A samaritánusok* (Dés: Goldstein Jakab Ny., 1905) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Domán Ernő [Domány Ernő] (Ráv Élijáhu Domán) / Domán István, ford., „...már nincs többé szükség a kakasra a népek között, és így levágják őket bűnbaknak.” *Buchenwaldi héber (nyelv) emlékek* (Budapest: Múlt és Jövő, 2004)
- Domán Ernő, *Emlékkönyv. Visszapillantás a Házkáráh Imaegyesület több mint négy évtizedes működésére, 1896–1938* (Budapest: Viktória Ny., [1938])
- Domán István / Scheiber Sándor, előszó, szerk., bev., *A győri izraelita hitközség története, 1930–1947* (A magyarországi zsidó hitközségek monográfiái) (Budapest: MIOK, Franklin Ny., 1979)
- Domán István, *A talmudiskolák titkai* (Budapest: Ulpius-ház, ETO-Print, 2001)
- Domán István / Kőbányai János, utószó, *Rettegés (Holokauszt-életek)* (Budapest: Múlt és Jövő, 2006)
- Domán István, előszó, jegyzet / Csillag Máté, *Zsidó anekdoták kincsháza* (Budapest: Sós Antikvárium, Orpheusz könyvek, Dürer Ny., Gyula, 1991)
- Domán István, szerk., ford. / Schweitzer József, előszó, *A Babilóniai Talmud* (Budapest: Origó könyvek, Pauker, 1994)
- Domán István: lásd még Csillag Máté; Domán Ernő; Raj Tamás
- Drechsler Miksa, *Az aszketizmus állása a zsidó irodalomban Majmúniig* (Kunszentmiklós: Schwarcz Ny., 1906) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Drechsler Miksa, *Egy ember*. Beszéd Szemző Gyula húsz éves hitközségi elnöksége jubileumi ünnepén 1909. január 3-án (Törökszentmiklós: Rubinstein Ny., 1909)
- Drechsler Miksa – Naschitz Imre, szerk., *Almanahul Evreesc / Zsidó évkönyv* (Timișoara: Hercules, 1935)
- Durchschlag Nándor, *Jehuda Charizi, a héber makáma-költészet megalapítója* (Budapest: Bárd Ny., 1931) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Durchschlag Pinkász (István), *József Sambari. Egy középkori egyiptomi héber–arab krónikás* (Budapest: Gewürz Ny., 1930) (Bölcsészdoktori értekezés)

E

- Edelstein Bertalan, *A vallásbölcsezet hatása a liturgiában. A Talmud kora* (Budapest: Márkus Samu Ny., 1905) (KlNy., *Emlékkönyv Bloch Mózes tiszteletére*, Budapest: Singer és Wolfner, 1905)
- Edelstein Bertalan, *Az Eszter-midrások* (Budapest: Neumayer Ny., 1900) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Edelstein Bertalan, *Zsinagógai beszédek* (Budapest: Bichler I. Ny., 1906)

- Edelstein Bertalan – Fényes Mór – Kandel Sámuel, ford. / Frenkel Bernát, szerk., *Szentírás a család és az iskola részére* (Budapest: Korvin ny. – Révai ny. – Globus Ny., 1922–1927) (A rövidített változata *Kis szentírás* címmel – szintén Frenkel Bernát szerkesztésében – megjelent Budapesten, 1942-ben, a szerkesztő kiadásában)
- Edelstein Bertalan: lásd még Kiss Arnold
- Ehrlich, Moriz, *Königthum und Staatswesen der alten Hebräer* (Steinamanger: Druck Bertalanffy, 1885)
- Eisenberg Béla, *A Krónikák könyvének targuma* (Budapest: Gewürz Ny., 1937) (Bölcsész-doktori értekezés)
- Eisenberger Géza, *Imák a frigyszekrény előtt* (Tapolca, 1923)
- Eisenberger Géza, előszó / Réti Ferencné, *Chanukai álom* (Budapest: Breiner E. Ny., 1939)
- Eisler Mátyás, *A gyökeli hangok interdiálektikus változásai az aram nyelvekben. Adalék a sémi nyelvek összehasonlító hangtanához* (Budapest: Athenaeum Ny., 1889) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Eisler Mátyás, *A pusztai nemzedék*. Szombati beszéd, 1929. VII. 5. (Cluj: Kolozsvári Izraelita Hitközség, Tip. Bernát, 1929)
- Eisler Mátyás, *A tenger a Biblia költészetében* (Budapest: Franklin Ny., 1914)
- Eisler Mátyás, *Az erdélyi országos főrabbi*. Kiadatlan kútfők alapján (Kolozsvár: Ny. n., 1900)
- Eisler Mátyás, *Az erdélyi zsidók múltjából a fejedelmi korban* (Kolozsvár: Ajtai Ny., 1901) (KlNy., *Erdélyi Múzeum*)
- Eisler Mátyás, *Az igaznak emlékezete áldás*. Beszéd Szilasi Móric ravatalánál (Kolozsvár: Ferdinánd Ny., 1905)
- Eisler Mátyás, *Beszéd, melyet Mendel Lázárné, született Schönfeld Janka ravatalánál 1899. május 17-én elmondott* – (Kolozsvár: Ny. n., é. n. [1899])
- Eisler Mátyás, *Egy babérlevél a Kossuth koszorújába* (Budapest: Franklin Ny., 1903)
- Eisler Mátyás, *Erdély-Bánáti Országos Izraelita Iroda jelentése az 1926. évi működéséről* (Cluj-Kolozsvár: Ny. n., 1926)
- Eisler Mátyás, *Erdély-Bánáti Országos Izraelita Iroda jelentése az 1925. évi működéséről* (Cluj-Kolozsvár: Bernát Ny., 1925)
- Eisler Mátyás, *Maimuni és az Agada* (Budapest: Márkus Samu Ny., 1905) (KlNy., *Emlékkönyv Bloch Mózes tiszteletére*, Budapest: Singer és Wolfner, 1905)
- Eisler Mátyás, *Szeptember tizenkilencedike*. Beszéd Kossuth Lajos születése századik évfordulójának ünnepén (Kolozsvár: Kossuth Társaság, Gombos Ferenc Ny., 1902)
- Eisler, Mátyás, *Im Wandel der Zeiten*. Sieben Predigten aus der Zeit, für die Zeit (Cluj-Klausenburg: Bernát Ny., 1928)
- Eisler Mátyás, összeáll., *A kolozsvári izraelita nőegylet tíz éves története* (Kolozsvár: Gombos Ferenc Ny., 1906)
- Eisler Mátyás, összeáll., *Emléklapok a Kolozsvári Izraelita Nőegylet negyedszázados jubileuma alkalmából* (Cluj: Providentia Ny., 1923)
- Eisler Mátyás, szerk., *A kolozsvári izraelita felolvasó-egyesület évkönyve* (Kolozsvár: Gombos Ferenc Ny., 1906)
- Eisler Mátyás: lásd még Hevesi Simon
- Ellenbogen, Ignatius (Ignác), *R. Tanchumii Hierosolymi Liber Almursid Alkâfi. Lexicon in Mosis Maimuni Mischne Thoram* (I. pars, litterae ברת) (Vác: Typis M. Kohn, 1917) (Bölcsészdoktori értekezés)

- Engel Farkas, *A Targum Onkelosz mint Rási Tóra-kommentárjának főforrása* (Budapest: Gevür cz F. Ny., 1938) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Engelsmann Izidor, *A zene a Szentírásban, folytonos tekintettel a Talmudra. Adalék az ókori zene történetéhez* (Budapest: Márkus Ny., 1893) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Enten Manó, *József Ben Jehuda Ibn Aknin Széfer Hammuszarja a Magyar Tudományos Aka- démia (Kaufmann-féle könyvtár) tulajdonában lévő 130. számú kódex alapján* (Budapest: Márkus Samu Ny., 1909) (Bölcsészdoktori értekezés)

F

- Fábián Tibor, *Halotteltakarítás az Avesztában* (Budapest: Deutsch Ny., 1930) (Bölcsészdok- tori értekezés)
- Farkas József, *Aser ben Jechiel, a „Ros” élete és művei* (Budapest: Kohn-Róth Ny., 1896) (Böl- csészdoktori értekezés)
- Fassel, Hirsch B., דברי אלוהים חיים *Neun Derusch-Vorträge*, nämlich: Das Migo; das Gud o Ogud; das Sfeka dedina; Ruba und Chasaka; ein einstimmiges Todesurtheil nicht vollziehbar; Betrachtungen; das Wegräumen des Chamez; die Sukka und die vier Pflanzenarten; der neunte Ab und der Sabbat Nachmu. Gehalten zu Gr.-Kanizsa vom Oberrabbiner Hirsch B. Fassel (...) (Gross-Kanizsa: Druck von Philipp Fischel, 1867)
- Fassel, Hirsch B., וּשְׁפָטוּ וְהַצִּילוּ *Das mosaisch-rabbinische Strafgesetz und strafrechtliche Gerichts- Verfahren*, bearbeitet nach Ordnung und Eintheilung der Gesetzbücher der Neuzeit, und erläutert mit Angabe der Quellen von Hirsch B. Fassel, Oberrabbiner zu Gross-Kanizsa (Gross-Kanizsa: Druck von Ph. Fischel, 1870) (reprint, Frankfurt, 1970²)
- Fassel, Hirsch B., עֲשׂוֹת מִשְׁפָּט *Das mosaisch-rabbinische Gerichts-Verfahren in civilrechtlichen Sachen* (Gross-Kanizsa: Druck Markbreiter, 1859)
- Fassel, Hirsch B., *Das mosaisch-rabbinische Civilrecht* (Gr. Kanizsa, 1852)
- Fassel, Hirsch B., *Denkmal für kommende Geschlechter. Eine genaue Schilderung des in der Gemeinde Gross-Kanizsa stattgehabten Feier, als deren Oberrabbiner – am 15. April 1863 das goldene Verdienstkreuz erhalten hat* (Gr. Kanizsa, 1863)
- Fassel, Hirsch B., *Die mosaisch-rabbinische Religionslehre katechetisch für den Unterricht bearbeitet* (Gr. Kanischa, 1858²)
- Fassel, Hirsch B., *Heil Dir Israel. Predigt* (Gr. Kanizsa, 1851)
- Fassel, Hirsch B., *Treuer-Rede über das Hinscheiden des Herrn Löw Schwab* (Gross-Kanizsa: Druck Markbreiter, 1857)
- Feigl L. H. (Henrik / Jomtov Cvi) – Jakab Jenő, *Főt. Feigl L. H. főrabbi úr és főt. Dr. Jakab Jenő rabbi úr igehirdetési Semini Acereth ünnepünkön a világteremtés 5702. évében* (Gyöngyös: Maskil el Dol, Ablaka János és Ferenc Ny., 1941)
- Feigl L. H. – Jakab Jenő, *Főt. Feigl L. H. főrabbi úr és főt. Dr. Jakab Jenő rabbi úr igehirdetési Semini Acereth ünnepünkön a világteremtés 5702. évében* (Gyöngyös: Maskil el Dol, Ablaka János és Ferenc Ny., 1941)
- Feigl, Jomtov Cvi, עֲשֵׂר מִשְׁלֵי וְתֵרֵי עֵשֶׂר *מלקט שבלים על ספרי משלי ותרי עשר* (Gyöngyös: Dr. Jakab Jenő, Gevür cz Ferdinánd Ny., Budapest, 1941)
- Feldmann Áron (Artur), *A két Mechilta összehasonlítása. Adalék a tannaitikus Midrás történe- téhez* (Vác: Katzburg Ny., 1910) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Feldmann József, *Chananel Ben Chusiel élete és irodalmi munkálkodása* (Budapest: Márkus Samu Ny., 1887) (Bölcsészdoktori értekezés)

- Feldmann Sámuel, *Biblia és kultúra*, 1: *Vallás és haladás* (Oradea: Rubinstein, 1930)
- Feldmann Sámuel, ford. / Samson Rafael Hirsch, *A zsidó sábosz etikai, bölcsészeti, szociális és pedagógiai jelentősége* (Vác: Katzburg Ny., 1911)
- Feldmann Sámuel, héberből átdolgozta – Katzburg Dávid, *Igazság világa. A szocializmus a vallás megvilágításában* (Vác: Katzburg Ny., 1918)
- Fényes Mór, *A Biblia általános, tartalmi és eszmei ismertetése, különös tekintettel a zsidó vallási hagyományokra* (Budapest: Lampel Ny., 1913)
- Fényes Mór, *A zsidó istentisztelet és a vele kapcsolatos vallásos intézmények történeti és rendszeres ismertetése* (Budapest: Neumayer Ny., 1896)
- Fényes Mór, *A zsidó vallásban rövid vázlata különös tekintettel az istentiszteletre és az erkölcsanra* (Budapest: Bichler I. Ny., 1901)
- Fényes Mór, *A zsidók története*, 1: *A babilóniai fogságtól a Talmud befejezéséig*. Irodalmi szemelvényekkel és a hit- és erkölcsan legfőbb tételeivel. Középiskolai használatra (Budapest: Lampel Róbert, 1901²)
- Fényes Mór, *Az idő szava. Olvasmányok a zsidó hitfelekezeti, társadalmi és történeti élet köréből* (Budapest: Neuwald Ny., 1942)
- Fényes Mór, *Az izraelita vallásoktatás vezérfonala*. A középiskolák VII., a felső kereskedelmi iskolák és tanítóképzők III. osztálya számára. A Biblia könyveinek általános ismertetése különös tekintettel tartalmukra és eszméikre (A Pesti Izraelita Hitközség vallástani iskola-könyv-kiadványai, 11) (Budapest: Schlesinger Ny., 1931³)
- Fényes Mór, *Hagyomány és forradalom a zsidó vallás történetében* (Budapest: Franklin Ny., 1934) (KlNy., IMIT Évkönyv)
- Fényes Mór, *Imáink eszmei tartalma*. Vezérkönyvül a zsidó imakönyv tanításához (Budapest: Neuwald Ny., 1935)
- Fényes Mór, *Iskolai Biblia a közép- és polgári iskolák I. osztálya számára* (Budapest: Márkus Samu Ny., 1905)
- Fényes Mór, *Rendszeres zsidó vallás- és erkölcsan* (Budapest: Lampel Ny., 1913)
- Fényes Mór, *Szentírásunk* (Zsidó történeti & irodalmi tár, 1) (Budapest: ORKI, Logos, 1999)
- Fényes Mór, *Szentírásunk kialakulása, eszméi, hatása* (Budapest: Phöbus Ny., 1931)
- Fényes Mór, *Szilárd szövetség. A zsidó vallás és erkölcsan tüzetesebb ismertetése* (Budapest: Márkus Samu Ny., 1903)
- Fényes Mór, bev., szerk., *Tűzszlop*. Imakönyv korszerű magyar átültetéssel. Bevezetéssel ellátta és alkalmi magyar imákkal bővítette Fényes Mór (Budapest: Steiner Árminné Ny., 1939)
- Fényes Mór, ford., *Eszter könyve*. Új kiadás (Budapest: Steiner, Gewürz Ny., 1936)
- Fényes Mór, ford., *Megillat Eszter* (Budapest: Áhávász Réim Országos Felebaráti Szeretet Egylet, 1924)
- Fényes Mór: lásd még Edelstein Bertalan
- Fisch Henrik, Chaszdáj Ben Jicchák Ben Ezrá Ibn Sápirt élete, működése és hatása a legújabb kutatás alapján (Budapest: Saphir Ny., 1933) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Fisch Henrik, szerk., *Keresztény egyházfők* (Raffay Károly, Ravasz László, Serédi Jusztinián) *felsőházi beszédei a zsidókérdésben* (Budapest: Neuwald Ny., 1947)
- Fischer Béla, *A menedékjog a Bibliában és az ókeleti népeknél* (Budapest: Nagy Ny., 1941) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Fischer Benjámin, *Az igaz pap*. Ünnepi szónoklat Büchler Zsigmond jubileuma alkalmából (Budapest: Pesti Lloyd Ny., 1936)

- Fischer Gyula, *A szabad akarat*. Hitszónoklat Jom Kippur ünnepén a Dohány-utcai templomban 1907. szeptember 18-án (Budapest: Athenaeum Ny., 1907)
- Fischer Gyula, *Alexander Kohut. Ein Lebensbild* (Budapest: Universitäts-Buchdruckerei, 1927)
- Fischer Gyula, *Hitéletünk*. Fölszentelő szónoklat a pozsonyi új zsidó templomban. Tartotta 1894. évi szeptember hó 25-én (5654. elul 24. napján) dr. – győri főrabbi (Pozsony: Pozsonyi Zsidó Hitközség, Pannónia Ny., Győr, 1894)
- Fischer Gyula, *Izrael szellemi szabadsága*. Sabuoth-beszéd. Tartotta a Nagy-abonyi izr. hitközség templomában a hetek ünnepének első napján az 1884. évi május hó 30-án (יום א' דשבועות תרמ"ד לפ"ק) Fischer Gyula, az orsz. rabbiképző-intézet hallgatója (Budapest: Márkus Samu Ny., 1884)
- Fischer Gyula, *Jehuda Ben Saul ibn Tibbon. Adalék a középkori zsidó irodalom történetéhez* (Budapest: MTA, 1885)
- Fischer, Gyula, *Der Heiligung Gottes durch eine Erwählten*. Gedächtnissrede auf Baron Lucien Hirsch de Gereuth (Budapest: Concordia, 1887)
- Fischer Gyula, ford. / Alexandriai Philó, *Mózes élete* (Budapest: Globus Ny., 1925)
- Fischer Gyula, közrem. / Weisz Gábor, *Rachel. Imák zsidó nők számára* (Budapest: Márkus Ny., 1908⁴)
- Fischer Gyula: lásd még Bernstein Béla
- Fischer S. Gyula, *A világháború jó hatásai*. Beszéd. Tartotta Fischer S. Gyula rabbijelölt a Pozsonyi Rabbiképző irodalmi tanfolyamán (Pozsony: Alkalay Adolf és Fia Utódai Ny., é. n. [1915])
- Fischer, Benő, *Daniel und seine drei Gefährten in Talmud und Midrasch*. Ein Beitrag zur Erforschung der Legenden über die Personen des Altes Testaments in der haggadischen Literatur (Temesvár: Moravetz Ny., 1906) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Flesch Ármin, *A mohácsi Chevra-Kadisa története, 1850–1900* (Mohács: Rosenthal Márk és Fia Ny., 1902)
- Flesch Ármin, *A szabadság ünnepe*. Hitszónoklat. Tartotta a 48-as törvények szentesítésének félszázados évfordulóján Pesach ünnepén 1898. évi április hó 11-én (Mohács: Rosenthal Márk Ny., 1898)
- Flesch Ármin, *A zsidó* (Mohács: Rosenthal Márk és Fia Ny., 1908)
- Flesch Ármin, *A zsidó a magyar közmondásban* (Budapest: Franklin Ny., 1908)
- Flesch Ármin, *Az élet meghosszabbítása bibliai és talmudi alapon* (Mohács: Rosenthal Márk és Fia Ny., 1910)
- Flesch Ármin, *Élet-hívatásom*. Székfoglaló beszéd (Pécs: Engel Lajos Ny., 1889)
- Flesch Ármin, *Emlékbeszéd Kossuth Lajos fölött* (Német-Palánka: Wilhelm Ny., 1894)
- Flesch Ármin, *Emlékbeszéd néhai Rosenberg Adolf fölött* (Mohács: Rosenthal Márk Ny., 1900)
- Flesch Ármin, *Gondolatok a Talmudból* (Zenta: Kabos Ny., 1899)
- Flesch Ármin, *Isten, király, haza!* Hitszónoklat. Tartotta Magyarország ezeréves fennállásának ünnepén Flesch Ármin (Pécs: Telegdi Ny., 1896)
- Flesch Ármin, *Jákob ben Abbá Mári ben Simon ben Anatoli mint exegeta. Adalék a Biblia allegóricus magyarázatának történetéhez* (Budapest: Márkus Samu Ny., 1887) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Flesch Ármin, *Magyarázatok Salamon példabeszédeihez. A vallás-erkölcsi élet útmutatója* (Mohács: Rosenthal Ny., 1935)
- Flesch Ármin, *Tolstoi és a zsidóság és a szeretet a Bibliában* (Mohács: Rosenthal Márk és Fia Ny., 1904)

- Flesch Ármín, ford., *Hagada szabadság-ünnepünkre*. Fordította és tárgyi magyarázatokkal ellátta dr. Flesch Ármín mohácsi főrabbi (Galánta: Neufeld Samu Ny., 1914) (הגדה של לילי פסח) (עם פירושים יקרים על פ' חכמי גדולי המפרשים ותרגום בלשון הגר מאת אהרון פלעש)
- Frank József, *Levi Ben Gerson (Gersonides) exegéziséről, különös tekintettel Pentateuch-comment-tárjára* (Budapest: Trebitsch Bernát Ny., 1894) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Frenkel Ernő, *A jubileumok könyve. Adalékok az ókori zsidóság egyik chronológiai művéhez* (Budapest: Sárkány Ny., 1930) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Frenkel Jenő, *A szabadságharc századik évfordulóján*. Beszéd (Szeged: Neuwald Ny., 1948)
- Frenkel Jenő, *Adar hetedike* (Szeged: Széchenyi Ny., 1941)
- Frenkel Jenő, szerk., *A XXII. izraelita községkerület értesítője* (Szeged: XXII. izraelita községkerület, 1938)
- Friedl József / Klein (Konrád) József, átdolg., *Bibliai történet izraelita népiskolák számára* (átdolg. kiad., Miskolc: László Ny., 1912⁴)
- Friedlieber Ignác, *Friedlieber Albert, 1818–1905* (Budapest: Athenaeum, 1905)
- Friedlieber Ignác, *Leon de Modena (1571–1648) és viszonya a Talmudhoz és a Kabbalához* (Budapest: Burián Ny., 1890) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Friedlieber, Ignác, *Die Symbole des Sukkoth-Festes und die „Isr. Allianz“*. Predigt gehalten im Schemini-Azereth, 5647 (Ungvár: Pollacsek Ny., 1886)
- Friedman Dénes, *A Ferenc József Országos Rabbiképző Intézetben az 1877–1887. években pályadíjat nyert és nyomtatásban is megjelent dolgozatok jegyzéke* (Budapest: Neuwald Ny., 1929)
- Friedman Dénes, *A Ferenc József Országos Rabbiképző Intézetben felavatott rabbik életrajzi adatai és irodalmi működése* (Budapest: Neuwald Ny., 1927)
- Friedman Dénes, *A gyakorlati lelkészkedéshez*. A) *Újszerű talmudtóra*; B) *A nagyközségek pasztorális feladatainak megoldása* (Budapest: Neuwald Ny., 1930)
- Friedman Dénes, *A kazár probléma végső eredményei*
- Friedman Dénes, *A rabbiképző félszázados jubileuma*
- Friedman Dénes, *A zsidó irodalom főirányai* (Újpest: Weisz Berthold Ny., 1928)
- Friedman Dénes, *A zsidó történelem és irodalom kis tükré* (Budapest: Kertész Ny., 1943) (reprint, Budapest: Makkabi Kiadó – Vác: Váci Ny., 2000)
- Friedman Dénes, *A zsidó történetírás irányelvei* (Klny., IMIT Évkönyv)
- Friedman Dénes, *A zsidó történetírás új útjai*
- Friedman Dénes, *A zsidóság történetének áttekintése*
- Friedman Dénes, *Az újpesti dr. Venetianer Lajos Izraelita Közművelődési Egyesület története, 1897–1937* (Újpest: Neuwald Ny., 1937)
- Friedman Dénes, *Bar-micvá agenda* (Budapest: Neuwald Ny., 1929)
- Friedman Dénes, *Blau Lajos irodalmi munkássága, 1886–1926* (Budapest: Franklin Ny., 1926)
- Friedman Dénes, *Imák* (Újpest: Weisz Berthold Ny., 1927)
- Friedman Dénes, *Pótlás Blau Lajos „Bacher Vilmos irodalmi munkássága” című munkájához. Iratainak teljes bibliográfiája, 1910–1914* (Budapest: Neuwald Ny., 1928)
- Friedman Dénes, *Újpesti báró Wolfner Tivadar*
- Friedman Dénes, *Venetianer Lajos emlékezete*
- Friedman Dénes – Bakonyi József, *Blau Lajos irodalmi munkássága élte utolsó éveiben, 1926–1936* (Klny., *Tanulmányok Blau Lajos emlékére*, 1938)

- Friedman Dénes – Hevesi Simon – Klein Miksa, szerk., *Jubileumi emlékkönyv Blau Lajos, a Ferenc József Országos Rabbiképző Intézet igazgatójának 65. születésnapja alkalmából* (Budapest: Franklin Ny., 1926)
- Friedman Dénes – Lövy Andor, *A zsidóság története a bibliai kor kezdetétől a XX. századig. A zsidóság történetének áttekintése, 1900–1914* (Baja: Corvin Nyomda, 1930)
- Friedman Dénes – Löwinger Sámuel, *Alphabetum Siracidis. Versio nova. Alfa-béta d'ben Szira: nuszah hadas* (Budapest – Wien, 1926)
- Friedman Dénes: lásd még Guttman Mihály; Hevesi Simon
- Friedman Dénes munkáinak bibliográfiája: Wassermann Jenő, összeáll., *Dr. Friedman Dénes irodalmi munkássága* (Újpest: Neuwald Ny., 1943)
- Friedmann Ábrahám, *Az izraelita nemzetnek védelmezése* (Arad, 1844)
- Friedmann Dávid, *Palesztina földművelése a római császárok idejében. A talmudi források alapján* (Budapest: Trebitsch Bernát Ny., 1892) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Friedmann Dávid, *Szertartások és szokások a zsidóságban* (Máramarossziget, 1906)
- Friedmann Gyula, *Obadja, Jóna, Micha és Nachum próféták könyveinek arab fordítása névtelen szerzőtől* (Budapest: Athenaeum Ny., 1901) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Friedmann Gyula, szerk., *Hitvédelem. A Magyar-Zsidó Szemle hitvédelmi kiadványa* (Budapest: OMIKE, 1931)
- Friedmann Gyula: lásd még Hevesi Ferenc
- Friedmann Hillél, *A numerus clausus árnyékában* (Szarvas: Müller Ny., 1926)
- Friedmann Hillél, *Fényben és viharban. Zsidó vallástársadalmi értekezés és hitszónoklatok* (Dombóvár: Rechnitz Ny., 1932)
- Friedmann József, *Álom és valóság* (Szatmárnémeti: Athenaeum Ny., 1944)

G

- Gerstl Izsák Ignác, *Izsák Aráma. Adalékok a zsidó vallásfilozófia történetéhez* (Budapest: A szerző kiadása, Schwarz Ny., Kunszentmiklós, 1909) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Geyer Arthur / Scheiber Sándor, bev., *A magyarországi fasizmus zsidóüldözésének bibliográfiája, 1945–1958* (Budapest: MIOK, Franklin Ny., 1958)
- Geyer Arthur, *A kalám hatása a Sa'adia utáni gáoni korszak irodalmára* (Rákospalota: Vörösmarty Ny., 1916) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Geyer Arthur – Mészáros Leó, *Mendelssohn és II. Frigyes. Mondák és legendák a zsidó történelemből* (Budapest: Remény, 1929)
- Goldberg Raphael, *A Talmud. Felolvasás* (Budapest: Pesti Könyvnyomda, 1883)
- Goldberg Raphael, *A zsidó nép és irodalom története a babyloni fogságtól kezdve a mai napig* (Budapest: Aigner Lajos Ny., 1877)
- Goldberg, Raphael, *האסיף הגדול. Das Erntefest der Juden. Zeit-Predigt gehalten am ersten Tage des Succothfestes 5635 im israelit. Cultustempel zu Ofen von Dr. Raphaël Goldberg, Rabbiner der israelit. Cultus-Gemeinde in Ofen* (Budapest: Druck v. Moritz Burian, 1874)
- Goldberg Raphael / Büchler Sándor, átdolg., *A zsidók története és irodalma a tíz törzs számki-vetésétől a mai napig* (Budapest: Singer és Wolfner, 1901⁵)
- Goldberger Izidor, *A sátorajáújhelyi izraelita anyabítközség Kesztenbaum Márton-féle elemi iskola Értesítője az 1903–1904-iki iskolai évre* (Sátorajáújhely, 1904) (1904–1909 minden évben folyamatosan megjelent)
- Goldberger Izidor, *A tatari zsidók politikai szervezete 1758-ban* (Kluny, MZsSz, 1931)

- Goldberger Izidor, *A tatatővárosi zsidóság története* (Budapest: Neuwald Ny., 1936) (Klny., MZsSz)
- Goldberger Izidor, *Adalékok Zemplén vármegye zsidóságának történetéhez* (Sátoraljaújhely, 1913)
- Goldberger Izidor, *Durán polémiája az iszlám ellen* (Budapest: Athenaeum, 1901) (Bölcsész-doktori értekezés)
- Goldberger Izidor, *Harci riadó* (Budapest: Magyar Könyvnyomda, 1915)
- Goldberger Izidor, *Knopfler Sándor 45 éves tanítói jubileuma, 1861–1906* (Sátoraljaújhely: Sátoraljaújhelyi Izraelita Hitközség, 1907)
- Goldberger Izidor, *Zemplénvármegyei zsidó családfeők az 1811–12-iki években és szereplésük a Napóleon elleni nemesi felkelésben* (Sátoraljaújhely, 1910)
- Goldberger Izidor / Goldberger Benjámin, megj., Midras. *Szemelvények a Tanchumából*. Pótlások Heiman Áron Beth vaad lachachamim c. munkájához (London 1902) (Sátoraljaújhely: A szerző kiadása, Vider Jakab Ny., Szinerváralja, 1907) (héber nyelven: מדרש ישראל. לקוטים מן מדרש תנחומא)
- Goldberger Izidor – Sebestyén Károly, bev., *Chacham Cebi Budán* (Budapest: A szerző kiadása, Franklin Ny., [1920])
- Goldberger Izidor munkáinak bibliográfiája: *Dr. Goldberger Izidor tatai rabbi irodalmi működése* (Budapest: Athenaeum Ny., 1914)
- Goldberger Michael / Goldberger Jisrael, bev., *דרשות וחדושי רמ"ג מעובון כתבי יד של מיכאל* (Vác: Kohn Mór Ny., 1932) (...)
- Goldgruber Salamon, *A pancsovai izraelita nőegylet 25 éves fennállásának története* (Pancsova: Vig Ny., 1899)
- Grósz Dávid, *Hegjónász – Elmékedések*. Imák, öröm és gyászbeszéd, írásmagyarázó felolvasások, valamint az 1817. évi szeptember hó 7.-én néhai Krakauer Salamon akkori nagykőrösi főrabbi által megtartott „Templomfelszentelési beszéd”. Kiadattak a nagykőrösi izr. hitközség és a Chevra Kadisa anyagi és erkölcsi támogatásával (Nagykőrös: Nagykőrösi Híradó Ny., 1936)
- Grósz Dávid, *Imré jóser. Komoly szavak*. Imák, vallási elmékedések és magyarázatok. Írta – – képesített rabbi (Nagykőrös: Híradó Ny., 1932)
- Grósz Dávid, *Zichraun lorisauim. A régiokról való megemlékezés*. Imák és elmékedések. Kiadattak a nagykőrösi Chevra-Kadisa fennállásának 150 éves jubileuma alkalmából, mely Benedek György hitközségi és dr. Székely Béla Chevra-Kadisa elnök urak vezetése alatt 5690. évi Ijár hó 4-én (1930. V. 6.) ünnepeltetett (Nagykőrös: Arany János Ny., [1930])
- Grosz Eliezer, szerk. – Szabó Ödön (Élijáhu Jesurun / Elijahu Jeshurun), az alanyanyagot összeáll., *Héber–magyar szótár* (Tel-Aviv: Hápoél Hámizráchi, 1956)
- Groszmann Gyula, *Emlékbeszéd Deák Ferenc születésének 100-ik évfordulója alkalmából*. Tartotta Ipolyságon, 1903. október 17-én – – hontmegyei főrabbi (Ipolyság: Ipolysági izraelita statusquo hitközség, Neumann Jakab Ny., [1903])
- Groszmann Gyula, *Ünnepi beszéd öfelsége 70-dik születésnapja alkalmából*. Tartotta Ipolyságon, az 1900. évi augusztus 18-iki ünnepélyes istentiszteleten Groszmann Gyula (Ipolyság: Neumann Jakab Ny., 1900)
- Groszmann Gyula, szerk., *ספר למוד עברי לבתי ספר תיכוניים / Hebräisches Lehrbuch für Mittelschulen / Héber tankönyv középiskolák részére*, 1–2 (Debrecen: Aczél Antiquarium, Herskovics és Deutsch Ny., 1938)

- Groszmann Zsigmond, *A magyar zsidók a XIX. század közepén, 1849–1870*. Történelmi tanulmány (Budapest: Egyenlőség, Magyar Könyvnyomda, 1917)
- Groszmann Zsigmond, *A magyar zsidók V. Ferdinánd alatt, 1835–1848* (Budapest: Egyenlőség, 1916)
- Groszmann Zsigmond, *A Pesti Izraelita Hitközség 125. jubileuma* (Budapest, 1927)
- Groszmann Zsigmond, *A recepció mozgalom politikai története* (Budapest, 1915)
- Grün Albert, *Jób könyvének egyik kommentártörredéke. A Kaufmann-könyvtár genizagyűjteményéből* (Budapest: Gewürz Ny., 1931) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Grünwald Illés, *Maimuni filozófiájának viszonya a mutazilita kalámbhoz. Adalék az arab–zsidó aristotelizmus történetéhez* (Budapest: Athenaeum Ny., 1912) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Grünwald, Jacob [Jakab], *Rede, gehalten am Grabe des hochw. Herrn Ludwig Königsberg, Ober-rabbiner zu Steinamanger* (Güns, 1862)
- Günczler Péter, *Megillath-Thaanith* (Budapest: Sárkány Ny., 1929) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Guttman Mihály, *אֱלֹהֵי אֱשֶׁר אֱדָרָה A Tóra és Izrael halhatatlansága* (Vác, 1907)
- Guttman Mihály, *A Sulchan Áruh és a magyar zsidóság. Néhány alkalmi észrevétel az izraelita vallásfelekezet napirenden levő egyik kérdéséhez* (Budapest, 1913)
- Guttman Mihály, *A zsidó vallás univerzalizmusa* (Szináj, 3) (Budapest, 1928)
- Guttman Mihály, *Ábrahám Bar Chijja Savasorda geometriájának III. fejezete mint adalék Euclidesnek Peri diaireszeón biblion című elveszett munkájához* (Budapest: Athenaeum Ny., 1903) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Guttman Mihály, *Bevezetés a haláchába*, 1 (A Budapesti Országos Rabbiképző-Intézet Értesítője az 1908–1909. tanévről) (Pozsony: Alkalay Ny., 1909)
- Guttman Mihály, *Bevezetés a haláchába*, 2 (A Budapesti Országos Rabbiképző-Intézet Értesítője az 1912–1913. tanévről) (Budapest, 1913)
- Guttman Mihály, *קדמוניות שבקדושה וקדמוניות של חולין. סקירה קצרה על קדמוניות מאת יחיאל מיכל הכהן גוטמן* (Budapest: A szerző kiadása, Gewürz Ferdinand Ny., 1938)
- Guttman, Michael / Guttman, Alexander, *Gesammelte, enthüllte Talmudzitate. Eine Auswahl aus Gutachten, erstattet von Prof. – – und aus anderen Werken* (Berlin, 1930)
- Guttman Mihály – Harmos Sándor, közléteszik, *Péchi Simon szombatos imádságos könyve* (Budapest: IMIT, Franklin Ny., 1914)
- Guttman Mihály – Hevesi Ferenc, et al., szerk., *Emlékkönyv dr. Hevesi Simon pesti vezető fő-rabbinak, papi működése negyvenedik évfordulójára* (Budapest: Neuwald ny. – Gewürz Ny., 1934) (héber és magyar nyelven)
- Guttman Mihály – Löwinger Sámuel – Hevesi Ferenc – Friedman Dénes, szerk., *Emlékkönyv dr. Hevesi Simon pesti vezető fő-rabbinak, papi működése negyvenedik évfordulójára* (Budapest: Neuwald Ny., 1934)
- Guttman Mihály – Löwinger Sámuel – Hevesi Ferenc – Friedman Dénes, szerk., *Emlékkönyv dr. Kiss Arnold budai vezető fő-rabbi hetvenedik születésnapjára* (Budapest: Löwinger, Neuwald Illés Ny., 1939)
- Guttman Mihály – Wertheimer Adolf, *A Ferenc József Országos Rabbiképző Intézet hatvanéves jubileuma* (Budapest: Neuwald Ny., 1937)
- Guttman Mihály, et al., közléteszi, *A Ferenc József Országos Rabbiképző Intézet Écz Chájim Segélyző Egyesületének 1941–42. évi jelentése* (Budapest, 1942)
- Guttman Mihály, et al., szerk., *הסוקר* (Budapest: Gewürz Ferdinand Ny., 1933–1938)

- Guttmann, Michael, *Das Judentum und seine Umwelt. Eine Darstellung der religiösen und rechtlichen Beziehungen zwischen Juden und Nichtjuden mit besonderer Berücksichtigung der talmudisch-rabbinischen Quellen*, 1: Allgemeiner Teil (Berlin: Philo Verlag, 1927)
- Guttmann, Michael, *Zur Einleitung in die Halacha*, 1 (Jahresbericht der Landes-Rabbinerschule in Budapest für das Schuljahr 1908–1909) (Budapest, 1909)
- Guttmann, Michael, *Zur Einleitung in die Halacha*, 2 (Jahresbericht der Landes-Rabbinerschule in Budapest für das Schuljahr 1912–1913) (Budapest, 1913)
- Guttmann, Michael, *מפתח התלמוד. Clavis Talmudis*, 1 (Budapest, 1910); 2 (Budapest, 1917); 3/1 (Pozsony, 1924); 3/2 (Pozsony, 1930)
- Guttmann, Michael, Hrsg., Anmerkungen, *Lehrbuch der Geometrie des Abraham bar Chija*, 1 (Berlin: Mekize Nirdamim, 1912); 2 (Berlin: Mekize Nirdamim, 1913)
- Guttmann, Michael (Mihály) / J. Millas i Vallicrosa, Transl., Abraham bar Chija, *Le livre de geometria* (Barcelona, 1931)
- Guttmann Mihály: lásd még Hevesi Simon
- Guttmann Mihály munkáinak bibliográfiája: Frenkel Jenő, „Guttmann Mihály”, MZsSz, 44, no. 5–6 (1927), pp. 328–332; Alexander Scheiber, „List of Writings of Prof. Michael Guttmann”, in: Löwinger Sámuel, szerk., *Tanulmányok a zsidó tudomány köréből Dr. Guttmann Mihály emlékére*, 1 (Budapest: Neuwald Illés Utódai Ny., 1946), pp. XXXIII–L.
- Guttmann Simon, *A béke gondolata a Bibliában nyelvtudományi és történeti alapon* (Budapest: Országos Központi Községi Ny., 1923)
- Guttmann Simon, *A szombori zsidók története. A Chevra Kadisa száz éves fennállása alkalmából* (Szombor: Miladjev Száva Ny., 1928)
- Guttmann Simon, *Az ősi szövetség. Elmélkedések, reflexiók és magyarázatok* (Budapest: Gewürz Ny., 1937)
- Guttmann Simon, ford., *הגדה של פסח. Peszáchi haggáda*. Számos illusztrációval (Budapest, 1922) (Budapest: Steiner Ármán, Gewürz F. Ny., 1932²)
- Guttmann, Simon, *Szeder Elijahu Rabba ve-szeder Elijahu Zutta* (Vác: Katzburg Ny., 1912)

H

- Halpert Salamon, *Ünnepi órák*. Beszéd és ima (Tapolca: Tapolcai Lapok Ny., 1930)
- Handler Márk, *A nő áldásdús befolyása*. Szónoklat, melyet a fenséges trónörökös, Rudolf és Stefánia hercegasszony menyegzője napján, 1881. május 10-én a hevesi izraelita templomban tartott – (Budapest: Burián Mór Ny., 1881)
- Handler Márk, *Esketési beszédek az év hetiszakaszai szerint rendezve* (Székesfehérvár: Singer Ny., 1888)
- Handler Márk, *Királyi korona*. Alkalmi beszédek (Székesfehérvár: Singer Ny., 1887)
- Handler, Avraham Mordechai (Márk), *ויבינו במקרא. מסלה חדשה בלמוד המקרא לנערי*, *בני ישראל / Vejabinu Bammikra. Leitfaden des Bibel-Unterrichtes*, die nöthigsten auf den Bau der hebr(äischen) Sprache bezughabenden gram(matischen) Regeln und ein vollständiges Vocabularium von *ספר בראשית* enthaltend, 1 (Budapest: Druck v. M. Burian, 1876)
- Handler, Avraham Mordechai (Márk), *ויבינו במקרא. מסלה חדשה בלמוד המקרא לנערי בני ישראל / Vejabinu Bammikra. Vezérfonala a Biblia-oktatásnak*. Tartalmazza a héber nyelv legszükségesebb nyelvtani alakjait az azokra vonatkozó szabályokkal és Szefer Beresit teljes szótárát, 1 (Budapest: Burian Mór Ny., 1876)
- Harsányi László / Scheiber Sándor, szerk., *A szentesi izraelita hitközség története* (A Magyarországi Zsidó Hitközségek Monográfiái, 3) (Budapest: MIOK, 1970)

- Harsányi László / Scheiber Sándor, szerk., *Adalékok a Hajdúvárosok zsidóságának történetéhez* (A Magyarországi Zsidó Hitközségek Monográfiái, 4) (Budapest: MIOK, 1970)
- Harsányi László / Scheiber Sándor, szerk., bev., *A Búdszentmihályi Hitközség története* (A magyarországi zsidó hitközségek monográfiái, 7) (Budapest: MIOK, 1976)
- Harsányi László / Scheiber Sándor, szerk., bev., *A kőszegi zsidók* (A magyarországi zsidó hitközségek monográfiái, 6) (Budapest: MIOK, 1974)
- Heilpern Lázár, *Száz éves naptár*. Az 1906-2005. évig terjedő táblázata a zsinagógai és polgári időszámításnak (Barcs: Szilágyi Ny., 1907)
- Herczog Manó: lásd Bernstein Béla
- Herczog Sándor, *Királyok I. könyve Targumának elemzése* (Budapest: Gewürz F. Ny., 1940) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Herskovits Fábián, *Azarja dei Rossi* (Budapest: Katzburg M. Ny., 1931) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Herskovits Fábián, *Hallgassatok rám, Jákob háza és Izrael házában minden maradéka...*. Válogatás dr. – – főrabbi templomi beszédeiből, 1946–1950, szerk. Friedländer Yehuda – Frojimovics Kinga (Makor. Magyar Zsidó Levéltári Füzetek, 4) (Budapest: Magyar Zsidó Levéltár, 2000)
- Herskovits Fábián, Radisics Elemér / Bereczky Albert, *Judaizmus, antiszemitizmus, cionizmus*. Radisics Elemér Bereczky Albert és – – hozzászólásával (Budapest: Officina, 1947)
- Herskovits József – Goldmann, Simon, *Válasz Schindler Rezső kortes „kérdéseire”* (Kispest: Faragó I. Ny., 1940)
- Herskovits József, *Gyászbeszéd Reismann Dávid fölött* (Törökszentmiklós: Rubinstein Ny., 1933)
- Herskovits László, *A Királyok II. könyvének targuma* (Budapest: Neuwald Ny., 1940) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Herskovits Mózes, *Kimchi Dávid nyelvtani, lexicographiai és szentírásmagyarázati munkáiról* (Budapest: Trebitsch Ny., 1893) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Herskovits, Mose (Mózes), szerk., kiad. / Herskovits, Abraham, ספר ברכת אברהם על התורה (Munkács: Druck von Kohn & Klein, 1900)
- Herzog Manó, *A Biblia befolyása a magyar irodalomra a XVI. és XVII. században* (Budapest, Athenaeum Ny., 1885)
- Herzog Manó, *Emlékbeszéd Kossuth Lajos felett* (Kaposvár: Kéthelyi Miksa Ny., 1894)
- Herzog, M. S. [Herzog / Herczog Manó (?) / Herzog Mór (?)], ספר קרות בתינו „Korosz-Bo-tenu” (*Die Tragbalken unserer häuslichen Sicherheit*). Beiträge zur Geschichte der jüdischen Gemeinde zu Stomfa (Stampfen, Ungarn) zuvörderst die Lebensbeschreibung deren Rabbiner, Gelehrten und hervorragender Männer, deren Wirksamkeit, Lehrtätigkeit, Geistesprodukte und Grabsteininschriften u. s. w. (Stomfa: Druck von Adolf Alkalay & Sohn Nachfolger, Pozsony, 5678)
- Heves Kornél, *Adonáj*. Válogatott versei és zsoltárai (Budapest: Spatz Ny., 1932)
- Heves Kornél, *Az Erdy- és Jordánszky-codex* (Budapest: A szerző kiadása, 1897) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Heves Kornél, *Hozzád könyörgünk*. Imádságok, beszédek, versek (Szolnok: Wachs Ny., 1943)
- Heves Kornél, *Istenes könyvem*. Versek, fohászok, beszédek (Budapest: Újságüzem Ny., 1925)
- Heves Kornél, *Lant és Biblia*. Vallásos és egyéb költemények (Budapest: Singer és Wolfner, Klein testvérek Ny., 1897)

- Heves Kornél, *Új hiszekegy*. Beszéddek, imádságok és egyéb írások (Szolnok: A szerző kiadása, 1938)
- Heves Kornél, *Új igék*. Vallásos és egyéb versek, Szabolcska Mihály levelével (Budapest: Lampel, Korvin Ny., 1911)
- Hevesi Ferenc, *A jelenések könyvéből*. – – írásai (Költemények, elbeszélések) (Budapest: Korvin Ny., 1924)
- Hevesi Ferenc, *A zsidóság és a világpolitika*. Benjamin Segel emlékezetének (A MIEFHÖE kiadványsorozata, 1) (Budapest: Neuwald Ny., 1931)
- Hevesi Ferenc, *Szenvedés, igazság*. Hevesi Ferenc tanulmányai (Székesfehérvár: Csitáry Ny., 1928)
- Hevesi Ferenc, *Zsidó hatás nyomai a mormon vallás tanaiban* (Budapest: A szerző kiadása, Neuwald Ny., 1946) (Klny., *Guttmann Mihály emlékkönyv*)
- Hevesi Ferenc / Hevesi Simon, közrem., *Fohász*. Zsidó nők imakönyve (Budapest: Steiner, 1930)
- Hevesi Ferenc – Hevesi Simon, *Az ókor zsidó bölcselete*. A Koheletről és Jób könyvéről szóló tanulmányokat írta Hevesi Simon (A zsidó vallásbölcsélet története) (Budapest: A szerző kiadása, Springer Gusztáv Ny., 1943)
- Hevesi Ferenc, ford. / Zádor István, illusztr., *Haggada* (OMIKE-kiadvány, 2) (Budapest: Stemmer, Athenaeum Ny., 1924)
- Hevesi Ferenc, szerk., *Magyar Izrael*. Az Országos Rabbiegyesület havi közlönye, (ÚF) I–III (Budapest: Országos Rabbiegyesület, 1936–1938)
- Hevesi Ferenc – Friedmann Gyula, szerk., *Ankétsorozat a zsidóság mai problémáiról* (Budapest: OMIKE, 1931)
- Hevesi Ferenc – Szemere Samu, szerk., *Évkönyv* (Az IMIT kiadványai) (Budapest: Lampel, Franklin Ny., 1929)
- Hevesi Ferenc: lásd még Guttmann Mihály
- Hevesi Simon, *A causalitás válságáról* (Budapest: A szerző kiadása, 1938)
- Hevesi Simon, *A Schir Haschirim könyv értelmezésének története a Tnóim korában (80–210)*. Adalék az írásmagyarázat és a zsidó irodalom történetéhez (Budapest: Márkus Samu Ny., 1891)
- Hevesi Simon, *Áldozat és bizalom*. Vallásos emléklapok a háborús évből. Hevesi Simon templomi beszédeiből (Budapest: Thália, 1915)
- Hevesi Simon, *Az ember és a kinyilatkoztatás*. Hitszónoklat (Lugos: Sziklai Ny., 1905)
- Hevesi Simon, *Dalalat Alhairin. Majmuni Útmutatójának ismertetése* (Budapest: Pesti Izraelita Hitközség, 1928)
- Hevesi Simon, *Dalalat Alhairin. Majmuni Útmutatójának rövid ismertetése* (Szináj, 2) (Budapest: Neuwald Ny., 1928)
- Hevesi Simon, *Izrael bizalma*. Hitszónoklat. Tartotta Újpesten, 1895. június 15-én dr. – – (Budapest: Ny. n., 1895)
- Hevesi Simon, *Két ünnepi beszéd* (Budapest: Kellner A. Ny., 1940) (Klny., *Izrael eszmévilága*)
- Hevesi Simon, *Mikor a hold megújul*. Hitszónoklat (Lugos: Weisz és Sziklai, 1904)
- Hevesi Simon, *Örök áhitat*. Könyörgések és rövid fohások könyve. Zsidó nők és leányok számára írta dr. Hevesi Simon (Budapest: Eisler G., Korvin Ny., é. n. [192?])
- Hevesi Simon, *Vallásképző elemek az emberben és a zsidóságban* / Hajdú Miklós, *Tegnap és ma* (A Valóság írásai) (Budapest: Valóság, Heller Ny., 1922)
- Hevesi Simon, *Vallástani előkészítő a konfirmáns leányok számára* (Budapest: Franklin, 1914²)

- Hevesi Simon, *Versek*. Elbeszélő költemények (Lugos: Szidon, 1904)
- Hevesi, Simon, *Der Grundgedanke des Buches Hiob* (Budapest: Pester Lloyd, 1914)
- Hevesi Simon – Blau Lajos – Weisz Miksa, *Etika a talmudban*, 1–2 (Az IMIT kiadványai, 44) (Budapest: IMIT, 1920)
- Hevesi Simon – Feleki Sándor, et al., *Chanuka*. Versek és elbeszélések (Magyar Zsidó Könyvtár, 5–6) (Budapest: Korvin Ny., 1906)
- Hevesi Simon – Kecskeméti György, et al., *Ankét az önantiszemitizmusról* (Ankét-sorozat a zsidóság mai problémáiról, 1) (Budapest: OMIKE, 1931)
- Hevesi Simon – Szász Zoltán, *Önantiszemitizmus* (Pálma könyvek, 1) (Budapest: Fórum Ny., 1931)
- Hevesi Simon – Blau Lajos – Friedmann Dénes, szerk., *Emlékkönyv a Ferenc József országos rabbiképző intézet ötven éves jubileumára, 1877–1927*, 1: Blau Lajos – Klein Miksa, *A rabbiképző első 50 éve*; 2: *Az intézet elnökei, tanárai és tanítványai* (Budapest: Neuwald Ny., 1927)
- Hevesi Simon – Guttmann Mihály – Balassa József – Löwinger Sámuel – Guttmann Henrik, ford., szerk. / Hertz, Joseph Herman, szerk., *Mózes öt könyve és a haftárak* (héber szöveg, magyar fordítás és kommentár) (I: *Genesis*, Budapest: IMIT, 1939; II: *Exodus*, 1940; III: *Leviticus*, 1941; IV: *Numeri*, 1942; V: *Deuteronomium*, 1942) (reprint, Budapest: Akadémiai Kiadó, 1984²); újabb reprint, Hevesi Simon, et al., ford., szerk., *Zsidó Biblia. Mózes öt könyve és a Haftárak* (Budapest: Chábád Lubavics Zsidó Nevelési és Oktatási Egyesület, 1996³)
- Hevesi Simon – Guttmann Mihály – Löwinger Sámuel, szerk., *Zikkaron Jehuda. Tanulmányok dr. Blau Lajos (1861–1936) (...) emlékére* (Budapest: Neuwald Ny., 1938)
- Hevesi Simon – Kiss Arnold, et al., szerk., *Izrael eszmevilága*. Magyar rabbik válogatott hit-szónoklatai (Budapest: Kellner A. Ny., 1940)
- Hevesi Simon – Klein Miksa – Friedman Dénes, kiad., *Jubileumi emlékkönyv Blau Lajos, a Ferenc József Országos Rabbiképző Intézet igazgatójának 65. születésnapja (...) alkalmából* (Budapest: Franklin Ny., 1926)
- Hevesi Simon – Polnay Jenő – Patai József, szerk., 1914–1916. *A Magyar Zsidó Hadi Archívum Almanachja* (Budapest: Magyar Zsidó Hadi Archívum – OMIKE, Róvó Ny., 1916)
- Hevesi Simon, ford. / Barta Ernő, illusztr., *Jeremiás siralmai* (Budapest: Globus Ny., 1930 k.)
- Hevesi Simon, ford., *מחזור. Ünnepnap i mák*, 1–2 (Tel-Aviv: Sináj, 1961)
- Hevesi Simon, ford., *תפילת ישראל. Imádságos könyv* (Budapest: Márkus Samu Ny., 1913)
- Hevesi Simon, ford., *Imádságos könyv* (Budapest: Schlesinger, Neuwirth Ny., é. n.)
- Hevesi Simon, ford., *Mahzor – Ünnepnap i mák*, 1: *Újév mindkét napjára*; 2: *Engesztelő napra* (Budapest: Schlesinger, Viktória Ny., 1935)
- Hevesi Simon, ford., *Üdvnek igazságnak könyörgése. עתרת שלום ואמת*. Imakönyv (Budapest: Schlesinger, Márkus ny. 1908)
- Hevesi Simon, ford., *לישבת. Szombati imakönyv* (Budapest: Schlesinger Jos. Könyvkereskedése, é. n. [192?])
- Hevesi Simon, ford., *עבודת ישראל. Izrael istentisztelete*. Imádságos könyv (Budapest: Schlesinger, 1925 k.)
- Hevesi Simon, szerk., *Cultur-almanach* (Budapest: OMIKE, Jókai Ny., 1910)
- Hevesi Simon, szerk., *Cultur-almanach*, 2 (1911–1912) (Budapest: OMIKE, Jókai Ny., 1912)
- Hevesi Simon, szerk., *Jubiláris emlékmű Handler Márk tatai rabbi 40 éves hivatali jubileuma alkalmából* (Lugos: Sziklai Ny., 1904) (Hevesi Simon Jób könyve fordításával)

Hevesi Simon: lásd még Kiss Arnold

Hirsch M. [Márkus / Márk], דברי שלום ואמת (*Szavai a béke s az igaznak*). Vallási szempontból való véleményes jelentés, a kassai izr. hitközségben kitört pártoskodásra vonatkozólag; a hazai zsidóság közt általában észrevehető szétszakadási vágy jogosultságának megvilágításával, melyet a 10689/867 sz. alatti kiküldetése folytán, a m. k. nagyméltóságú vallásügyi Ministeriumnak felterjesztett – –, Ó-Budai főrabbi (Pest: Gyurián és Deutsch Mór Ny., 1868) (héber, magyar és német nyelven)

Hirsch, M., דבר הלכה. *Abschieds-Wort*. Gottesdienstlicher Vortrag gehalten in der Synagoge zu Altofen am שבת פרק כי תשא 28. Febr 5640 (1880) von Oberrabbiner M. Hirsch (Budapest: Druck v. M. Burian, 1880)

Hirsch, M., *Der Kampf um Gewissensfreiheit*. Rede zur Chanukah-Feier des Jahres 5639 im Dezember 1878 von M. Hirsch, Oberrabbiner in Altofen (Budapest: Druck v. M. Burian, 1879)

Hirsch, M., *Die Wunder!* Gottesdienstlicher Vortrag am Sabbath פרשת וישב als am Vorabende des Chanukah-Festes 5628 am 21. Dezember 1867 an dem der vom ungarischen Reichstage ausgesprochenen Gleichberechtigung der Israeliten Ungarns vorhergegangenen Tage, gehalten von – – Oberrabbiner in Altofen (Pest: Verlag von M. E. Lövy's Sohn Buchhandlung, 1868)

Hirsch, M., *Gottesdienstlicher Vortrag bei Gelegenheit der in der Synagoge zu Altofen stattgefundenen Dankfeier für die Wiederherstellung der Verfassung in unserem theuren Vaterlande am 2. März 1867*, gehalten ([627] שבת פרק שקלים התרכז) von M. Hirsch Ober-Rabbiner in Altofen (Pest: Druck von Burian und Gebrüder Deutsch, 1867)

Hirsch, M., *Josephs Lebensgeschichte. Das Urbild der Lebensgeschichte Israels*. Gottesdienstlicher Vortrag, bei der Dankfeier für die Gleichberechtigung der Israeliten in Ungarn am 4-ten Jänner 1868 שבת פרק ויגש gehalten von – – Oberrabbiner in Altofen (Pest: Verlag von M. E. Lövy's Sohn Buchhandlung, 1868)

Hirsch, M., *Mitteilung über die zu errichtende Rabbinerschule* (Pest: Druck von K. und Wein, 1864)

Hirsch, M., *Rede bei der Gedächtnißfeier für den verewigten Ober-Rabbiner Dr. W. A. Meisel*, am 9. Jänner 1868 in der Synagoge zu Pest gehalten von M. Hirsch Ober-Rabbiner in Altofen (Pest: Verlag von M. E. Lövy's Sohn Buchhandlung, 1868)

Hirschfeld, Moritz, *Rede bei der Gedächtnißfeier für den verewigten Herrn Br. Josef v. Eötvös*, am 19. Febr. 1871 im Tempel zu Temesvár (Temesvár: Br. Magyar, 1872)

Hirschler Árpád, *Mózes halála a középkori liturgikus költészetben* (Budapest: Neuwald Illés Ny., 1939) (Bölcsészdoktori értekezés)

Hirschler Ignác, *A külső tudományok (chochmot hachiczonoth) szerepe és története a középkori zsidóknál* (Budapest: Athenaeum Ny., 1901) (Bölcsészdoktori értekezés)

Hirschler Pál (Gerson), *A zsidó messiánizmus* (Budapest: Franklin Ny., 1941) (Klny., IMIT *Évkönyv*)

Hirschler Pál (Gerson), ford., előszó, magy. / S. J. Agnon, *Tengerek szívében*. Három elbeszélés (Javne könyvek, 2) (Budapest: Magyar Zsidók Pro Palesztina Szövetsége, 1941)

Hirschler Pál, szerk., *A XI. Izraelita Községkerület értesítője* (Székesfehérvár, 1936–1939)

Hirschler Pál, szerk., *Chanukai levél* (Székesfehérvár: XI. Izraelita Községkerület, 1941)

Hirschler, Gerson [Pál], לתרגום השבעים של ספר יחזקאל (Budapest: A szerző kiadása, Gewürz Ferdinand Ny., 1941) (Klny., *Jubilee Volume in Honour of Prof. Bernhard Heller*, Budapest: Gewürz Ferdinand Ny. – Karcag: Kertész József Ny., 1941)

- Hochmuth Ábrahám, *Isten-ismeret és Isten-tisztelet*. A Biblia s későbbi iratokon alapuló tan- és kézikönyv a vallás oktatására (Budapest: Franklin társulat, 1881)
- Hochmuth Ábrahám / Szép Lipót, szerk., *Mózesi hit- és erkölcsstan az elemi és felsőbb népiskolák számára*. – „Istenismeret és istentisztelet” című könyvéből készítette Szép Lipót (Budapest: Franklin társulat, 1886)
- Hochmuth Ábrahám, *Mit követel a hazaszeretet a honpolgároktól békés időkben?* Zsinagógai beszéd, melyet az egyenjogúsítási ünnepély alkalmával f. é. január 18-án a Veszprémi Izraelita Hitközség templomában tartott Hochmuth Ábrahám, főrabbi (Veszprém: Ramazetter Károly, 1868)
- Hochmuth Ábrahám, *Rövid történelmi vázlat a veszprémi Chebra-Kádísá alakulása s fejlődéséről*. Ezen egyesület évszázados jubileumának ünnepélye alkalmára az előjáróság megbízásából írta – – veszprémi rabbi (Veszprém: Krausz Ármin Ny., 1881)
- Hochmuth Ábrahám, *Templomfelszentelési beszéd a veszprémi izr. hitközség zsinagógájának felszentelése alkalmával* (Pest, 1865)
- Hochmuth, Abraham, *Die jüdische Schule in Ungarn, wie sie ist und wie sie sein soll* (Miskolc: Deutsch Ny., 1851)
- Hochmuth, Abraham, *Die Gründung eines guten Namens* (Gross Kanizsa, 1860)
- Hochmuth, Abraham, *Gotteserkenntniss und Gottesverehrung*. Auf Grundlage der H. Schrift und späterer Quellen bearbeitet als Lehr- und Handbuch zum Religionsunterrichte in Lehrer-Präparanden und in den oberen Klassen der Mittelschulen (Budapest: Franklin-Verein, 1882)
- Hoffer Ármin, *A szentírás hermeneutikus normáiról* (Budapest, 1894)
- Hoffer Ármin, *Az ó-héber sz. irodalom magyarázata a zsidó hagyományos irodalomban* (Budapest: Trebitsch Bernát Ny., 1894) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Hónig Manó, *Álmok*. Versek (Újvidék: Hungária Ny., é. n.)
- Horovitz József, kiad., feldolg., ford., *Juszuf al-Baszir Al Kitáb al Muchtavi című munkájának 34. fejezete. Tóbia ben Mózes héber fordításával* (Budapest: Athenaeum Ny., 1905) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Horovitz József, szerk., *Igazi szeretet*. Jubileumi emlék a szombathelyi Chevra Kadisa 100 éves fennállása alkalmával tartott ünnepségekről (Szombathely: Chevra Kadisa, Merkur Ny., 1928)

J

- Jakab Jenő, *A kórháztól az aggokházáig, 1854–1942* (A gyöngyösi zsidóság múltjából) (Gyöngyös, Árvíz Ny., 1943)
- Jakab Jenő, *Feigl L. H.-né született Rosenfeld Janka emlékezete* (Gyöngyös, Status Quo Izraelita Hitközség, 1943)
- Jakab Jenő, *Jezsajas könyvének anonymus perzsa fordítása, különös tekintettel a budapesti kéziratra és Tavusz Pentateuchus fordítására* (Budapest: Neuwald Ny., 1932) (Klny., MZsSz)
- Jakab Jenő – Hahn István, et al., szerk., *A Blau Lajos Talmudtudományi Társulat évkönyve* (Budapest: Neuwald Ny., 1934)
- Jakab Jenő: lásd még Feigl L. H.
- Jólesz Károly, *A habiri-kérdés* (Budapest: Haladás Ny., 1937) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Jólesz Károly, *Kincsestár*. Talmudi legendák, hászid bölcsek és bölcsségek (Budapest: Akadémiai Kiadó, 1996)

- Jólesz Károly / Scheiber Sándor, előszó, *Zsidó hitéleti kislexikon* (Budapest: MIOK, Athenaeum Ny., 1985)
- Jólesz Károly, összeáll., *Mázkir. A könnyes emlékezés könyve* (Budapest: MIOK, Egyetemi Ny., 1988)
- Jólesz Károly, szerk., *Kisvárdai és környéke zsidósága*. Emlékkönyv / ספר זיכרון לקהילת קליין והסביבה. (Tel-Aviv: Kisvárdai és Környéke Egyesület Izraeli Bizottsága, Lahav Ny., 1980)
- Jordán Sándor, *A nő a Bibliában* (Szatmár: Szabadsajtó, 1907)
- Jordán Sándor, *A Schulchan-Aruch és a magyar zsidóság*. Válasz dr. G. M. könyvére (Szatmár: Weisz Zoltán Merkúr könyvnyomdája, 1913) [Guttmann Mihály, *A Schulchan-Aruch és a magyar zsidóság. Néhány alkalmi észrevétel az izr. vallásfelekezet napirendén lévő egyik kérdéséhez* (Budapest, 1913)]
- Jordán Sándor – Mezei Ferenc, *Az egységes zsidó autonómia akadályai és akadályozói*. Levélváltás Mezei Ferenc és Jordán Sándor közt (Szatmárnémeti: Szabadsajtó Ny., 1918)
- Junger Mózes, *Bein Károly, az Országos Rabbiképző-Intézet tanára, 1853–1907* (Budapest: Athenaeum, 1908)
- Junger Mózes S(usmann), kiad., bev., kommentár, *Józsefiben Caddik Széfer Hamuszorja*. A Magyar Tudományos Akadémia birtokában levő Kaufmann Dávid féle könyvtár (292. sz.) kéziratgyűjteményéből (Vác: Kohn Mór, 1908) (Bölcsészdoktori értekezés)

K

- Kálmán Ödön, „Építsétek fel a romokat” (Jezs. 58, 12) (Budapest: A szerző kiadása, Neuwald Illés Utódai Ny., 1947)
- Kálmán Ödön, *A rabbi könyve* (Budapest: Neuwald Illés Ny., 1940)
- Kálmán Ödön, *A zsidók letelepülése a Jászságban* (Budapest: 1916)
- Kálmán Ödön, *A zsidóság hivatásáról* (Válasz a skót missziós előadásokra). A Magyar Zsidóság Hitvédelmi Szövetsége megbízásából tartotta 1932. január 26-ikán dr. – kőbányai rabbi (Budapest: OMIKE Magyar Zsidóság Hitvédelmi Szövetsége, Neuwald Illés Utódai Ny., [1932])
- Kálmán Ödön, *Adatok az ós-misna leírásához és keletkezéséhez* (Budapest: Ny. n., 1934) (Klny., MZsSz)
- Kálmán Ödön, *Beszédek és dolgozatok*, 2 (Budapest: Neuwald Illés Utódai Ny., 1930)
- Kálmán Ödön, *Egy zsidó tanító 25 éves munkája* (Budapest: 1914)
- Kálmán Ödön, *Esküvők tilalmi idejéről és bőjtjéről* (Budapest: A szerző kiadása, Neuwald Illés Utódai Ny., 1939) (Klny., Magyar Izrael)
- Kálmán Ödön, *Jób könyve a középkor magyarázatában* (Budapest: Mezei Ny., 1909) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Kálmán Ödön, *Józsefnádor megvédi a jászsági zsidókat* (Budapest: 1916)
- Kálmán Ödön, *Steinschneider Mór (1816–1907)* (Budapest: Franklin, * é. n.) (Klny., IMIT Évkönyv)
- Kálmán Ödön, *Zsidó történelmi olvasmányok* (Budapest: Kőbányai Izraelita Hitközség, Neuwald Ny., 1931)
- Kálmán Ödön – Hevesi Illés – Osztern Lipót, *Ankét a zsidóság hivatásáról* (Válasz a skót missziós előadásokra) (Ankét-sorozat a zsidóság mai problémáiról, 5) (Budapest: OMIKE, 1932)
- Kálmán Ödön, szerk., *A Kőbányai Izraelita Hitközség értesítője*. A hitélet ápolását szolgáló közlemények (Budapest: Kőbányai Izraelita Hitközség, 1927–1935)

- Kálmán Ödön, szerk., *Magyar Izrael*. Az Országos Rabbiegyesület havi közlönye, (ÚF) I–III (Budapest: Országos Rabbiegyesület, 1936–1938)
- Kalmár György, *A kelet ókori népeinek világeréről. Adalék az ókori zsidók kronológiájához* (Budapest: A szerző kiadása, Gewürz Ny., 1934) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Katona József, *A zsidó orvos a középkorban* (Budapest: Neuwald Ny., 1948)
- Katona József, *Az Ádám-legendák és az ókeleti ősember* (Budapest: Neuwald Ny., 1933)
- Katona József, *Hevesi Simon (1868–1943)* (Budapest: Franklin Ny., 1943) (Klny., IMIT Évkönyv)
- Katona József, *Mártírláng*. Imák a zsidó vértanúkért (Budapest: Pesti Chevra Kadisa, Szt. László Ny., 1948)
- Katona József, *Zsidó megújulásért*. A fővárosi zsidóság lelki képe (Budapest: A szerző kiadása, Neuwald Ny., 1947)
- Katona József, „A 90 éves Dohány-utcai templom”, in: Grünvald Fülöp – Naményi Ernő, *Budapesti zsinagógák* (Budapest: Országos Magyar Zsidó Múzeum, Officina Ny., 1949)
- Katz József, *Mindenható, a frigyük hiáavaló* (Jeruzsálem: A szerző kiadása, 1987)
- Katz József, *Vérzivataros idők nyomában (Visszaemlékezések)* (Jeruzsálem: A szerző kiadása, Printone Ltd., 1984)
- Katz József, *Vissza kitől kérjem* (Jeruzsálem: A szerző kiadása, 1987)
- Kayserling, Meyer / Csukási Fülöp – Schön József, ford., *A zsidók története, különös tekintettel a zsidók történetére Magyarországon* (Dr. Kayserling „Handbuch der israelitischen Geschichte” c. könyve nyomán) (Budapest, 1886)
- Kayserling, Meyer / Csukási Fülöp – Schön József, ford., *A zsidók története a bibliai korszak befejezésétől a legújabb korig, különös tekintettel a zsidók történetére Magyarországon* (Dr. Kayserling „Handbuch der israelitischen Geschichte” c. könyve nyomán) (Budapest: Budapesti Hírlap Ny., 1905²)
- Kayserling Meyer / Neumann Ede, ford., *A tiszta-eszlári vérvád* (Budapest, 1882)
- Kayserling Meyer / Neumann Ede, ford., *Az uzsora és a zsidóság* (Budapest: Wodianer Ny., 1882)
- Kayserling Meyer / Reismann Mária, ford., *Zsidó nők a történelem, az irodalom és a művészet terén*, 1–2 (Budapest: Révai, Weismann Ny., 1883)
- Kayserling, Meyer, *Biblioteca Espanola–Portuguesa–Judaica*. Dictionnaire bibliographique des auteurs juifs, de leurs ouvrages espagnols et portugais et des oeuvres sur et contre les juifs espagnols et une collection des proverbes espagnols (Strassbourg: Trubner, 1890)
- Kayserling, Meyer, *Christoph Columbus und der Antheil der Juden an den spanischen und portugiesischen Entdeckungen* (Berlin: Cronbach, 1894)
- Kayserling, Meyer, *Das Gotteslicht*. Predigt gehalten am 9. September 1868. zur Einweihung der Synagoge zu Basel (Basel: Bauer, 1868)
- Kayserling, Meyer, *Das Moralgesetz des Judenthums in Beziehung auf Familie, Staat und Gesellschaft* (Wien: Waizner, 1882)
- Kayserling, Meyer, *Der Dichter Ephraim Kuh. Ein Beitrag zur Geschichte der deutschen Literatur* (Berlin: Springer, 1864)
- Kayserling, Meyer, *Der Festtrauss. Israels Wehr und Sieg*. Eine Zeitpredigt gehalten am 1. Tage des Hüttenfestes 5635 [26. Sept. 1874] (Budapest: Wodianer, 1874)
- Kayserling, Meyer, *Der Wucher und das Judenthum* (Budapest: Wodianer Ny., 1882)
- Kayserling, Meyer, *Die Blutbeschuldigung von Tisza-Eszlár* (Budapest: Wodianer, 1882)
- Kayserling, Meyer, *Die Juden als Patrioten*. Ein Vortrag gehalten in den Vereinen für jüdische Geschichte und Literatur in Berlin und Leipzig am 18. und 20. Januar 1898 (Berlin: Katz, 1898)

- Kayserling, Meyer, *Die Juden von Toledo*. Vortrag (Leipzig: Kaufmann, 1900)
- Kayserling, Meyer, *Die jüdische Litteratur von Moses Mendelssohn bis auf die Gegenwart* (Trier: Mayer, 1896)
- Kayserling, Meyer, *Die jüdischen Frauen in der Geschichte, Literatur und Kunst* (Leipzig: Brockhaus, 1879)
- Kayserling, Meyer, *Dr. W. A. Meisel. Ein Lebens- und Zeitbild* (Leipzig: Grieben, Márkus Samu Ny., Budapest, 1891)
- Kayserling, Meyer, *Ein Feiertag in Madrid. Zur Geschichte der spanisch-portugiesischen Juden* (Berlin: I. Springer, 1859)
- Kayserling, Meyer, *Gebet bei der am 15. März 1887 veranstalteten Gedächtnissfeier für weil. Dr. Armin Reich* (Budapest: 1887)
- Kayserling, Meyer, *Gedenkblätter. Hervorragende jüdische Persönlichkeiten des neunzehnten Jahrhunderts* (Leipzig: Grieben, 1892)
- Kayserling, Meyer, *Geschichte der Juden in Spanien und Portugal, 1: Die Juden in Navarra, den Baskenländern und auf den Balearen* (Berlin: I. Springer, 1861)
- Kayserling, Meyer, *Geschichte der Juden in Spanien und Portugal, 2: Geschichte der Juden in Portugal* (Berlin: Springer, 1867)
- Kayserling, Meyer, *Ludwig Philippson. Eine Bibliographie*. Mit Porträt und Facsimile (Leipzig: H. Mendelssohn, 1898)
- Kayserling, Meyer, *Menasse ben Israel. Sein Leben und Wirken* (Berlin: I. Springer, 1861)
- Kayserling, Meyer, *Moses Mendelssohn. Sein Leben und seine Werke*. Nebst einem Anhang ungedruckter Briefe von und an M. Mendelssohn (Leipzig: H. Mendelssohn, 1862)
- Kayserling, Meyer, *Moses Mendelssohn. Sein Leben und Wirken*, mit authentischen Illustrationen und einem Facsimile (Leipzig: H. Mendelssohn, 1888², vermehrte und neubearbeitete Auflage)
- Kayserling, Meyer, *Moses Mendelssohn's philosophische und religiöse Grundsätze*, mit Hinblick auf Lessing dargestellt (Leipzig: Hermann Mendelssohn, 1856)
- Kayserling, Meyer, *Rede am Sarge der verewigten Fr. Therese Neubauer geb. Neumann*, den 28. Nov. 1898 (Budapest, 1898)
- Kayserling, Meyer, *Rede an der Bahre des Herrn Moritz Burian*, gehalten den 26. Juni 1887 (Budapest: 1887)
- Kayserling, Meyer, *Rede, gehalten bei der Trauung des Herrn Sigmund Rosenstock mit Fräulein Eugenie Spitzer*, im Cultus-Tempel zu Budapest den 16. September 1883 (Budapest: Moritz Burian, 1883)
- Kayserling, Meyer, *Refranes o proverbios espanoles de los Judios espanoles. Ordenados y anotados* (Budapest: Posner, 1889)
- Kayserling, Meyer, *Sephardim. Romanische Poesien der Juden in Spanien. Ein Beitrag zur Literatur und Geschichte der spanisch-portugiesischen Juden* (Leipzig: Hermann Mendelssohn, 1859)
- Kayserling, Meyer, *Sterbetage aus alter und neuer Zeit* (Prag: Brandeis, 1891)
- Kayserling, Meyer, *Vollständige Widerlegung der wider die Juden erhobenen Anklagen und Verleumdungen* (Baden, 1862)
- Kayserling, Meyer, *Was ist die Religion des Judenthums?* Eine Zeitpredigt gehalten am 1. Tage des Passah-Festes 5645 [1. März 1885] (Budapest: Wodianer, 1885)
- Kayserling, Meyer, *Worte der Liebe an der Bahre der Frau Charlotte Waizner, geb. Krausz* (den 18. Dezember 1878 gesprochen) (Budapest, 1878)

- Kayserling, Meyer, *Worte, gesprochen am Grabe des Herrn Ignatz Deutsch*, den 9. Mai 1873 (Pest: Légrády, 1873)
- Kayserling, Meyer, *Worte, gesprochen an der Bahre der Frau Fromet Heymann* (R. Wildi, 1870)
- Kayserling, Meyer / Gross, Charles, transl., *Christopher Columbus and the Participation of the Jews in the Spanish and Portuguese Discoveries* (New York: Longmans, 1894)
- Kayserling, Meyer / Landes, N., ford., *Podrecznik historii Izraelitow od czasu zamknienia Biblii aż terazniejszosci* (Lemberg: H. Schlaga, 1891)
- Kayserling, Meyer / Levy, M. A., Oversat / Simonsen, D., Forord, *Jodernes Historie fra bibelens afslutning til nutiden kort fremstillet* (Kjobenhavn: Schuboth, 1890)
- Kayserling, Meyer / Sola Mendes, F. de, transl., *The Life and Labours of Manasseh ben Israel. Being a Contribution to the History of the Jews in England* (London: Wertheimer, 1877)
- Kayserling, Meyer / Zirndorf, H., transl., *Some Jewish Women* (Philadelphia: Jewish Publications Society, 1893)
- Kayserling, Meyer, vermehrt, verbessert / Emanuel Hecht, Ludwig Philippson, Vorworte, *Israels Geschichte von der Zeit des Bibel-Abschlusses bis zur Gegenwart*. Für Schüler jüdischer Lehranstalten höherer Bürgerschulen und Gymnasien, für Familien- und Schulbibliotheken (Leipzig: Baumgärtner, 1865²)
- Kayserling, Meyer, umgearbeitet / (Emanuel) Hecht, *Handbuch der israelitischen Geschichte von der Zeit des Bibel-Abschlusses bis zur Gegenwart*. Für Schüler jüdischer Lehranstalten (Leipzig: 1879³)
- Kayserling, Meyer – (Emanuel) Hecht, *Handbuch* (4. Aufl.), orosz fordítás (St.-Petersburg: Durch Zederbaum, 1881)
- Kayserling, Meyer – E(manuel) Hecht, *Lehrbuch der jüdischen Geschichte und Literatur. Von der Zerstörung des ersten Tempels bis zur Gegenwart* (Leipzig: Engel, 1909)
- Kayserling, Meyer, Hrsg. / Ludwig Philippson, *Die Rhetorik und jüdische Homiletik* (Leipzig: Grieben, 1890)
- Kayserling, Meyer, Hrsg., *Bibliothek jüdischer Kanzelredner. Eine chronologische Sammlung der vorzüglichsten jüdischen Prediger*. Für Rabbiner, Prediger und Lehrer und als Erbauungsbuch für die Familie (1. Jahrgang, Berlin: Springer, 1870) (2. Jahrgang, Berlin: Springer, 1872)
- Kayserling, Meyer, Hrsg., Einleitung, *Zum Siegesfeste: Dankpredigt und Danklieder von Moses Mendelssohn. Eine Reliquie* (Berlin: Gerschel, 1866)
- Kayserling, Meyer, Hrsg., *Moses Mendelssohn. Ungedrucktes und unbekanntes von ihm und über ihn* (Leipzig: In Commission bei Brockhaus, 1883)
- Kayserling, Meyer, Hrsg., Vorwort, Noten / W. A. Meisel, übersetzt von, *Der Prüfstein* בְּחִן / *Sittenspiegel des Kalonymos ben Kalonymos* (Budapest, 1878)
- Kayserling, Meyer, Hrsg., Vorwort, *Selbstbiographie weiland Dr. Josef Bach, Prediger und Religionslehrer der Pester isr. Kultusgemeinde* (Budapest, 1884)
- Kayserling, Meyer – Kohn Sámuel, Hrsg., *Ungarisch-jüdische Wochenschrift*. Organ für Gemeinde, Schule und Haus, 1 (Pest, 1871)
- Kayserling, Meyer, Hrsg. / Ludwig Philippson, *Siloah* (Neue Folge). Eine Auswahl von Predigten von Dr. Ludwig Philippson, aus dessen handschriftlichen Nachlasse herausgegeben von Dr. – – (Leipzig: Kaufmann, 1924)
- Kayserling, Meyer munkáinak bibliográfiája: Max Weisz, Hrsg., "Bibliographie der Schriften Dr. M. Kayserlings...", MZsSz, 46 (1929).

- Kecskeméti Ármin, *A „zsidó” a magyar népköltészetben és színműirodalomban* (Budapest: Athenaeum, 1896)
- Kecskeméti Ármin, *A csanádmegyei zsidók története* (Csanádmegyei könyvtár, 16) (Makó: Nagy Gy. és Tsa, 1929)
- Kecskeméti Ármin, *A zsidó irodalom története*, 1 (Az IMIT kiadványai, 26) (Budapest: Franklin Ny., 1908) (faksimile kiadás, Sopron: Bethlen, Győr: Széchenyi Ny., 1994)
- Kecskeméti Ármin, *A zsidó irodalom története*, 2 (Az IMIT kiadványai, 29) (Budapest: Franklin Ny., 1909) (faksimile kiad., Sopron: Bethlen, Győr: Széchenyi Ny., 1994)
- Kecskeméti Ármin, *A zsidók egyetemes története. A babylóniai fogságból való visszatéréstől napjainkig*, 1–2 (Az IMIT Kiadványai, 47–48) (Budapest: Korvin Ny., 1927)
- Kecskeméti Ármin, *Az izraelita vallásoktatás vezérfonala a polgári és középiskolák IV. osztálya számára. A zsidók története a Talmud korától napjainkig, irodalmi mutatóványokkal* (A Pesti Izraelita Hitközség vallástani iskolakönyvei, 8) (Budapest: Schlesinger József könyvkereskedése, 1931)
- Kecskeméti Ármin, *Izrael története a bibliai korban* (Budapest: Tábor, 1942)
- Kecskeméti Ármin, bev. / Telekes Béla, ford., *Kohéletb.* Bölcs Salamon király oktató igéinek könyve – Pfeiffer Izsák, ford. és bev., *Eszter* (A Biblia legszebb könyvei) (Budapest: Garai Ny., é. n. [192?])
- Kecskeméti Ármin munkáinak bibliográfiája: Dán Róbert, összeáll.: *Kecskeméti Ármin irodalmi munkássága* (Budapest: Egyetemi Ny., 1969) (Klly., MZsO, XII)
- Kecskeméti Lipót, *A pokol a középkori zsidó költészetben. A pokol bírodalmi. Az elkárhozottak kínszenvedései* (Budapest: Kunosy Ny., 1888) (A Túlvilág a középkori zsidó költészetben című mű 4. részének 2–3. fejezete)
- Kecskeméti Lipót, *A Színaj.* Zsinagógai beszéd. Tartotta 5660 Sábuot első napján a nagyvárad izraelita hitközség templomában (Nagyvárad: ifj. Berger Sámuel Ny., 1900)
- Kecskeméti Lipót, *Egy zsidó vallás van-e, több-e?* (Nagyvárad: Sonnenfeld Ny., 1913)
- Kecskeméti Lipót, *Ezsaiás*, 1–3 (Nagyvárad: Oradea-Nagyvárad Izraelita Hitközség, Sonnenfeld Adolf Ny., 1935)
- Kecskeméti Lipót, *Háborúba mentek a fiaink...* Templomi beszéd és könyörgés (Nagyvárad: Nagyvárad Izraelita Hitközség Elöljárósága, Sonnenfeld Ny., 1914)
- Kecskeméti Lipót, *Halotti beszédek* (Oradea: Kecskeméti Andor, Sonnenfeld Adolf Ny., 1937)
- Kecskeméti Lipót, *Istenszolgálat és munka.* Templomi beszéd. Elmondta a nagyvárad izraelita imaházban 5666 Jom Kippurján (1905. október 9.) (Nagyvárad: Sonnenfeld Ny., 1905)
- Kecskeméti Lipót, *Jeremiás* (Jeremiás próféta és kora), 1: *A próféta könyve és egyénisége*; 2: *A nemzeti és a vallási elv mérkőzése*; 3: *A vallás népe és a vallásos ember* (Budapest: Neuwald Ny., 1932)
- Kecskeméti Lipót, *Vallási zsidóság és nemzeti zsidóság.* Templomi beszédek (Nagyvárad: Kosmos Ny., 1922)
- Kecskeméti Lipót, vál., ford., *Zsidó költőkből.* Salamon (ben Juda) ibn Gabirol, (Abul Hasszán) Juda Halévi, Juda (ben Salamon) Alcharizi verseiből válogatta, fordította és életrajzzal ellátta – – (Budapest: A Magyar-Zsidó Szemle irodalmi vállalata – Athenaeum, 1887)
- Kecskeméti Lipót *ősrabbi hetven-évessege.* Két beszéd (Oradea: Az Oradea-Nagyvárad Izraelita Hitközség elöljárósága, Pásztor Ny., 1935)
- Kelemen Adolf, ford., jegyzet, *A Peszach-hagada*, teljes, pontos szöveggel (Budapest, Márkus Samu Ny., 1899²)

- Kelemen Adolf, *Király és haza*. Ünnepi beszéd, melyet I. Ferenc József király ő felsége 70-ik születése napján Nyíregyházán, 1900. év augusztus hó 18-án a Statusquo Izraelita Hitközség templomában tartott hálaadó istentiszteleten mondott dr. Kelemen Adolf, rabbi, igazgató (Budapest: Athenaeum, [1900])
- Kelemen Adolf, szerk., *Zsidó vallás- és erkölcsstan*. A főgymnasium, polgári- és kereskedelmi iskola valamint az elemi iskolák felső osztályainak használatára (Nyíregyháza: Ferenczy József kiadása, Molnár Mihály Ny., Nagybánya, 1899)
- Kiss Arnold, *A fekete Horovitz és más elbeszélések* (Budapest: Korvin Ny., 1923)
- Kiss Arnold, *A magyar szabadság*. Hitszónoklat (Veszprém: Krausz Ny., 1898)
- Kiss Arnold, *A pap hárfája*. Morris Rosenfeld dalai (Budapest: Singer és Wolfner, 1904)
- Kiss Arnold, *Az Isten egy*. Elbeszélő költemény (Budapest: Athenaeum, 1903)
- Kiss Arnold, *Az Isten lát...!* Kiss Arnold dr. budai főrabbi szent beszéde és imája a volt 39. gy. ezred 1921 november 27(-ei) emlékünnepe alkalmával a zsidó templomban tartott gyászistentisztelet(en) (Debrecen: Hegedüs és Sándor, 1921)
- Kiss Arnold, *Echod*. Imádságok zsidó gyermekek és a serdültebb ifúság számára (Budapest: Schlesinger, Márkus Ny., 1913)
- Kiss Arnold, *Elbeszélései* (Remény könyvek) (Budapest: Korvin Testvérek, 192?)
- Kiss Arnold, *Elborult csillagok alatt*. Újabb költemények, 1919–1922 (Budapest: Fővárosi Ny., 1922)
- Kiss Arnold, *Emlékbeszéd Gerő Ödön fölött*. Tartotta Kiss Arnold 1939. december 17-én (Budapest: Franklin Ny., 1940) (Klly., IMIT *Évkönyv*)
- Kiss Arnold, *Ferenc Ferdinánd trónörökös Öfensége és neje Hohenberg Zsófia hercegnő emlékezete* (Budapest: Ádám Herman, 1914)
- Kiss Arnold, *Gileád. Vigasztalás könyve* (Budapest, Pollak, 1905) (Budapest: Pollak, Dörner és Heimberg Ny., 1906²)
- Kiss Arnold, *Gyászbeszéd*. Tartotta Erzsébet királynő emlékére a veszprémi izraelita templomban 1898. szeptember 21-én – – (Veszprém: Köves és Boros Ny., 1898)
- Kiss Arnold, *Hazkára*. Emlékezések könyve. Gyászmák és elmélkedések halottemlékeztető ünnepekre, évfordulóra és sírlátogatások alkalmára (Budapest: Geyer Osiás, 1900)
- Kiss Arnold, *Ifjak és öregek*. Novellák (Magyar-zsidó könyvtár, 7) (Budapest: Márkus Ny., 1906)
- Kiss Arnold, *Jób*. Drámai költemény. A bibliai eredetinek verses feldolgozása és műfordítása, 1–2 (A Biblia legszebb könyvei) (Budapest: Garai Ny., é. n. [192?])
- Kiss Arnold, *Köd és napsugár*. Versek (Budapest: Singer és Wolfner, Korvin Ny., 1910)
- Kiss Arnold, *Lear király és más elbeszélések* (Remény könyvek, 2) (Budapest: Korvin Ny., 1923 után)
- Kiss Arnold, *Mirjam*. Imádságok zsidó nők számára (Veszprém: Köves és Boros Ny., 1898) (bőv. kiad., Budapest: Schlesinger, Márkus Ny., 1904³) (reprint, Tel Aviv: Sinai, 1958)
- Kiss, Arnold / Frau Moritz Klein, Übers., *Mirjam*. Gebet und Andachtsbuch für israelitische Frauen und Mädchen (Budapest: Schlesinger, Kunossy Ny., 1907)
- Kiss Arnold, *Mózes a földön*. Legenda (Budapest: Singer és Wolfner, 1904)
- Kiss Arnold, *Noémi*. Imádságok zsidó leányok számára (Budapest: Márkus Samu Ny., 1906)
- Kiss Arnold, *Prológ a Veszprémi Leányegyesület megnyitó ünnepélyére* (Veszprém: Krausz Ny., 1899)
- Kiss Arnold, *Salamon ibn Gabiról* (Népszerű zsidó könyvtár, 4) (Budapest: Globus Ny., 1922)

- Kiss Arnold, *Sámuel Hanagid ibn Nagdela* (Népszerű zsidó könyvtár, 20) (Budapest: Bíró M. Ny., 1928)
- Kiss Arnold, *Szózata a közeledő főünnepek alkalmából* (Budapest: Phöbus Ny., 1940)
- Kiss Arnold / Gábor M. Mihály, illusztr., *A háború legendái*. Elbeszélések (Budapest: Universum, Jókai – Löbl Ny., 1916)
- Kiss Arnold – Gartner Pál – Sass Irén, *Ankét a kitérésekről* (Ankét sorozat a zsidóság mai problémáiról, 2) (Budapest: OMIKE, 1931)
- Kiss Arnold, ford. / Eisler Mátyás, bev., *Az Énekek Éneke*; Telekes Béla, ford. / Molnár Ernő, bev., *Ruth*; Hevesi Simon, ford., bev., *Síralmak* (A Biblia legszebb könyvei) (Budapest: Garai Ny., é. n. [192?])
- Kiss Arnold, ford., *Örök láng*. Izrael imádságai (Budapest: Schlesinger, 1936)
- Kiss Arnold, ford., *Rosenfeld Morris költeményei (Gettódalok)* (Budapest: Deutsch, Márkus Ny., 1908) (magyar és jiddis nyelven)
- Kiss Arnold, szerk., *Egy igaz pap*. Emlékkönyv dr. Klein Mór nagybecskereki főrabbi tiszteletére negyvenéves lelkési jubileuma alkalmából (Budapest: Márkus Samu Ny., 1905)
- Kiss Arnold – Edelstein Bertalan, et al., szerk., *Az Országos Rabbi-Egyesület első negyedszázada, 1906–1931*. Emlékkönyv (Budapest, 1931)
- Kiss Arnold: lásd még Hevesi Simon; Klein Arnold; Klein Mór
- Klein, Adolf, *10 Kriegspredigten* (Bistritz: Verlag von Friedrich Stolzenberg, Gustav Zikeli Ny., 1914)
- Klein Andor, *Anyánk emlékének*. – két emlékbeszéde (Pécs: Irodalmi és Könyvnyomda Rt., 1939)
- Klein Andor, *Midrás s'né k'thubim. Egymásnak ellentmondó bibliai helyek egyeztetése a Talmud hermeneutikája szerint* (Budapest: Klein Gyula Ny., Kisvárdai, 1930) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Klein Andor, *Sírkerti imádságok* (Abony: Abonyi Szentegylet, 1943)
- Klein Andor, *Testvérem várlak!* Egy különleges munkásszázad számára rendezett péntek esti istentiszteleteken elhangzott beszédek (Budapest: Széchenyi Ny., 1940)
- Klein Arnold (Kiss Arnold), *Mózes emléke*. Hitszónoklat. Tartotta 5658. Ádár hó hetedikén dr. Klein Arnold veszprémi főrabbi (Veszprém: Veszprémi Chevra-Kadisa, Köves és Boros Ny., 1898)
- Klein Arnold (Kiss Arnold), *Sámuel Hallevi Hannagid Ibn Nagdela élete és munkái* (Budapest: Márkus Samu Ny., 1893) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Klein Béla, *Szentföldi élményeim. Útinapló* (Kisvárdai: Klein Gyula, 1937)
- Klein Dezső, kiad., jegyz., *Joel és Ámosz próféták könyveinek arab fordítása névtelen szerzőtől. A Codex Huntington 206 alapján* (Budapest: Athenaeum Ny., 1897) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Klein Dezső, kiad., jegyz., *Obádja és Nachum próféták könyveinek arab fordítása* (Budapest: A szerző kiadása, 1897) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Klein, Eli' (Élijáhu), ספר שמואל והלליות (Budapest: Katzburg S. Ny., 1937)
- Klein Élijáhu: lásd még Klein Károly
- Klein Ernő Mendel (Menahem Mendel Klein), דרשות מנחם ציון – *Deraschoth Menachem Zion*. Gelegenheitsreden, in der Orth. Misrachi Synagoge zu Satmar gehalten von: Rabbiner Ernő Klein (Szatmár: A szerző kiadása, Weisz Sándor Ny., 1923)
- Klein Gyula, ford., magy., *A babyloni Talmud első könyve. Az áldásmondatokról* (Budapest: Márkus Samu Ny., 1882)

- Klein Gyula, *Kossuth Lajos emléke*. Hitszónoklat. Elmondotta 1894. április 2-án (Budapest: Wimmer Márton Ny., [1894])
- Klein Gyula, *Ünnepi beszéd ő felsége I. Ferenc József születésnapjának évfordulóján*, 1883-iki augusztus 18-án a „vígasz” szombatján (Budapest: Márkus Samu Ny., 1883)
- Klein, Jehuda (Jakab), *ספר מנחת יהודה* (Kiskőrös: özv. Klein Jakabné, Schwarcz Lipót Ny., Kunszentmiklós, 1940)
- Klein József, *Ezra–Nehemia könyvének szírv fordításáról* (Budapest: Gewürz F. Ny., 1930) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Klein József (Konrád József), *A vegyes párok megáldása a zsinagógában a tudomány, az erkölcs és a hazafiság szempontjából*. Válasz Rosenberg Sándor aradi rabbi theologiai értekezetére (Budapest: Neumayer Ede Ny., 1896)
- Klein József (Konrád József), *A zsoldárok a héber liturgiában. Általános bevezetéssel a zsoldárkönyvhez a Talmud s Midrás alapján* (Budapest: Márkus Samu Ny., 1890)
- Klein József (Konrád József), ford., magy., *A siralmak könyve* (Budapest: Márkus Samu Ny., 1889) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Klein József (Konrád József), *Istentisztelet*. Izraelita hittan a középiskolák számára (Budapest, Márkus Samu Ny., 1902)
- Klein József (Konrád József): lásd még Friedl József
- Klein Károly – Klein Élijahu, szerk. / Hatam Szofer (Mose Schreiber), *תפילת החתם סופר לשעת המלחמה (...) – Könyörgések a távollévőkért (...)* (Kolozsvár: Albert Ny., 1943)
- Klein Miklós, *A túlsóparti ember* (Budapest: Neuwald Illés Ny., 1938)
- Klein Miklós, *Álom az ókori héber irodalmában (tekintettel az ókor népeire)* (Budapest: Gewürz Ny., 1937) (Bölcsészdoktori értekezés) (Klly., *Blau Lajos Talmudtudományi Társulat Évkönyve*)
- Klein Mór – Klein Arnold [Kiss Arnold], *Templomi beszédek*, melyeket a Veszprémi Izr. Hitközség rabbibeiktatási ünnepélye alkalmából 1896. év augusztus hó 25. napján (5656. Elul 16-án) tartottak dr. Klein Mór nagybecskereki főrabbi mint beigtató, és dr. Klein Arnold veszprémi főrabbi mint beigtatott pap (Veszprém: Köves és Boros Ny., [1896])
- Klein Mór József, szerk., ford., *Bibliai tankönyv az izraelita népiskolák kezdő osztályai számára* (Vágújhely: Hungária Ny., 1912)
- Klein Mór József, szerk., *Mesék és példázatok a Talmudból és Midrásból*. A zsidó ifjúság számára (Vágújhely: Hungária Ny., 1914)
- Klein Mór, *A döntés küszöbén*. Egyházi beszéd király ő felsége születési napjának előestéjén 1898. augusztus 17-én (Nagybecskerek: Pleitz Ny., 1898)
- Klein Mór, *A három koporsó*. Templomi beszéd Kossuth Lajos emlékezetéül az (5654.) 1894. évi Peszach ünnep utolsó napján, ápr. 28. Elmondotta dr. – – nagybecskereki főrabbi (Nagybecskerek: Jokly Lipót Ny., 1894)
- Klein Mór, *A lélek tragédiája*. Bedaresi Jedaja ha-Penini „Behinath Olam” című tankölteménye nyomán írta dr. – – nagybecskereki főrabbi (Nagybecskerek: Pleitz Fer. Pál Ny., 1901)
- Klein Mór, *A nép boldogsága*. Hitszónoklat. Tartotta az alkotmány helyreálltának ünnepélyekor dr. – –, hitszónok s a miskolci izraelita jótékony s haladási egyesület tiszteletbeli tagja (Miskolc: Rácz Ádám gyorssajtónyomása, 1867)
- Klein Mór, *Búcsúztató Schwarz Mihály hitközségi elnök temetésénél*. 1894. október 15-én elmondotta dr. – – főrabbi (Nagybecskerek: Jokly Lipót, 1894)

- Klein Mór, ford., magy. / Mose ben Maimon (Maimonidész), *A tévelygők útmutatója (Dalalat al-Haririn)*, 1 (Pápa: Református Főtanoda Ny., 1878); 2 (Nagybecskerek, 1887); 3 (Nagybecskerek, 1890) (2., jav., bőv. összkiadás, Babits Antal, szerk. / Josua Blau, előszó / Heller Ágnes, utószó, Historia Judaica, 3, Budapest: Logos Kiadó, 1997)
- Klein Mór, *Gyászbeszéd Rudolf koronaörökös ö cs. és k. felsége emlékére*. 1889. évi február hó 10-én tartott gyász-istentisztelet alkalmából elmondotta dr. – –, nagy-becskereki főrabbi (Nagybecskerek: Pleitz Fer. Pál Ny., 1889)
- Klein Mór, *Gyászbeszéd*. Tartotta dr. – – az ungvári izr. haladó hitközség rabbija a b. [boldogult] báró Eötvös József emlékére 1871. febr. 12-én rendezett Isteni tisztelet alkalmával (Ungvár: Jäger Károly özvegye gyorsajtója, [1871])
- Klein Mór, *Igazság és méltányosság! Templomi beszéd ő felsége születési ünnepélye előestéjén* 1885. augusztus hó 17. Elmondotta dr. – –, nagybecskereki főrabbi (Nagybecskerek: Jokly Zsigmond Ny., 1885)
- Klein Mór, *Mit akartam? miképen jutalmaztak? s mit óhajtok?* Búcsúbeszéd. Mondotta dr. – – főrabbi Pápán, 1880. május 1-én (Pápa: Pápai Izraelita Hitközség, [1880])
- Klein Mór, *Örömbang!* Hitszónoklat. Tartotta az egyenjogúsítás ünnepélyekor Kassán, január hó 30-ikán, 1868, dr. – –, a miskolci izraelita község hitszónoka (Kassa: Werfer Károly Ny., 1868)
- Klein Mór, *Templomi beszéd Király Ő Felsége születése évfordulóján*, 1884. évi augusztus hó 18-án. Elmondotta dr. – –, nagy-becskereki főrabbi (Nagybecskerek: Pleitz Ny., [1884])
- Klein Mór, *Templomi beszéd*, melyet Gizella főhercegasszony ő felsége esküvője alkalmából 1873-ik évi ápril hó 19-ikén (A Passah-ünnep utolsó napján) mondott dr. – –, az ungvári haladó izr. hitközség főrabija (Ungvár: Hitközség, Jäger Károly özvegye, 1873)
- Klein Mór, *Templomi beszéd*. Elmondotta Király Ő Felsége születési ünnepélyének előestéjén 1882. Augusztus hó 17-én dr. – –, nagy-becskereki főrabbi (Nagybecskerek: Dohány Ignác Ny., 1882)
- Klein Mór, *Templomi beszédek*, melyeket a veszprémi izraelita hitközség rabbibeiktatási ünnepélye alkalmából tartottak – – és Klein Arnold (Veszprém: Köves és Boros Ny., 1896)
- Klein Mór, *Valódi és ál-dicsőség*. Hitszónoklat, melyet ő felsége születésnapján 1870. aug. 18-án tartott dr. – –, az ungvári izr. haladó hitközség rabbija (Ungvár: özv. Jäger Károlynő gyorsajtójával, 1870)
- Klein Mór, *Világossági templomi beszéd (1896) 5657. évi Kiszlew 25. a középiskolai ifjuság számára rendezett isteni tisztelet alkalmával*. Tartotta dr. – –, főrabbi, hittanár (Nagybecskerek: Grcsits J., 1896)
- Klein, Mór, *Moses Montefiore*. Denkrede, gehalten am 28. Ab. 5645. (9. August 1885.) von Dr. M. Klein, Oberrabiner zu Gross-Becskerek (Herausgegeben vom isr. Vereine Humanitas) (Gr.-Becskerek: Druck von Sigmund Jokly, 1885)
- Klein, Mór, *Trauungsrede*, gehalten bei der Vermählungsfeier des Herrn Julius Schlesinger mit Fräulein Luise Polatschek, am 33. Omer-Tage des Jahres 5629. von Dr. – – Rabbi der Fortschrittsgemeinde zu Unghwar (Ungvár: Karl Jägers Wittwe., 1869)
- Klein, Mór, *Worte der Trauer an der Bahre des Herrn Josef L. Kohn*, am 15. April 1888. gesprochen von – – (Nagybecskerek: Jokly Leopold Ny., 1888)
- Klein, Mór, *Worte der Trauer*, gesprochen an der Bahre des gs. Herrn Ignaz Schenk am 18 Februar 1883 von dr. – – Oberrabiner zu Gr.-Becskerek (Gr.-Becskerek: Ignaz Dohány Ny., 1883)

- Klein, Mór, *Worte der Trauer*, von Oberrabbiner Dr. – – gesprochen an der Bahre der Frau Susanna Berger, Präsidentin des israelitischen Frauenvereines zu Gr.-Becskek. Gestorben zu Arad am 23. Juli 1886, beerdigt zu Groß-Becskek am 25. d. M. (Nagybecskerek: Jokly Leopold Ny., 1886)
- Klein Sámuel – Gipsz Ignác, תורת המקרא. *Héber alapkönyv az elemző-összekötő tanításmód szerint* (Pöstyén: Első pöstyéni könyvnyomda, 1901)
- Klein Sámuel, *Zur Palästinakunde* (Berlin: Druck Itzkowski, 1913)
- Klein Sándor – Rosenberg Sándor, szerk., *A keszthelyi ifjúság önképzőköre könyvtárának jegyzéke* (Keszthely: Nádai J., 1903)
- Kohlbach Bertalan, *A hittan elemei* (Temesvár, 1890)
- Kohlbach Bertalan, *A Magyar Nemzeti Múzeum „beszámim”- tartói* (Budapest: Arany J. Ny., 1937) (Klny., *Emlékkönyv Mahler Ede 80. születésnapjára*)
- Kohlbach Bertalan, *A művészet és a gimnázium* (Kaposvár: Hagelman, 1899) (Klny., *A Kaposvári Állami Főgimnázium értesítője*)
- Kohlbach Bertalan, *A zsidó néprajzról* (Magyar Zsidó Tudományok, 4) (Budapest: Gabbiano Print, 2007)
- Kohlbach Bertalan, *Avató beszéd* (1890)
- Kohlbach Bertalan, *Hegyek, dombok és szirtek a szentírásban* (Budapest: Franklin Ny., 1937) (Klny., *IMIT Évkönyv*)
- Kohlbach Bertalan, *Hellenizmus a zsidóságban* (Budapest: Franklin, 1940) (Klny., *IMIT Évkönyv*)
- Kohlbach Bertalan, *Jehuda ibn Balam XI. századbeli philologus élete s munkái* (Budapest: Franklin Ny., 1888) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Kohlbach Bertalan, *Philosophiai propaedeutika a középiskolák számára* (Budapest: Singer és Wolfner, Márkus Ny., 1900)
- Kohlbach Bertalan, *R. Ber Nicolau* (Budapest, 1898)
- Kohlbach Bertalan, *Tefillin és tallith* (Budapest: Franklin Ny., 1938) (Klny., *IMIT Évkönyv*)
- Kohn Ármin, *A jámbornak halála*. Emlékbeszéd Kossuth Lajos felett (Szigetvár: Izraelita hitközség, Corvina Ny., 1894)
- Kohn Ármin, *Jehuda B. Aser élete és munkái* (Budapest: Márkus Samu, 1886) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Kohn Elieser Hirsch, *Hármas érzelem!* Alkalmi beszéd, melyet a b.-csabai חברה קדישא által a Millenium és Recepcio megünneplésére rendezett isteni tisztelet alkalmával ר"ח ניסן תרנ"ו 1896. március 15-én tartott – – főrabbi (Békéscsaba: Chewra Kadischa egylet, Corvina Ny., 1896)
- Kohn, Ludovicus (Lajos) (Vágvolgyi Kohn Lajos), *Commentarius R. Mosis Maimuni in Mischnam ad tractatum Sabbath (cap. XIX–XXIV)* (Berlin: H. Itzkowsky, 1903) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Kohn Salamon, *Első oktatás a bibliai történetben. Erster Unterricht in der biblischen Geschichte* (Pest, 1861) (Budapest: Lampel R., 1875⁶)
- Kohn Salamon, *Első oktatás a természetrajzban* (Pest: Deutsch L., 1870)
- Kohn Salamon, *Lehrbuch der mosaischen Religion* (Pest, 1860)
- Kohn Salamon, *Utasítás az olvasástanításra a legegyszerűbb és legkönnyebb módszer után* (Pest, 1852)
- Kohn Salamon, אמונת בני ישראל. *Vallástan az izraelita ifjúság számára* (Lampel Róbert gyakorlati tankönyvek gyűjteménye, 5) (Pest: Wodianer F., 1861)

- Kohn Salamon, סיפורי קודש. *Bibliai történet az izr. iskola ifjúság számára / Biblische Geschichte für die israelitische Schuljugend* (Pest: Lampel Róbert, 1864)
- Kohn, Salamon, אמונת בני ישראל. *Lehrbuch der mosaischen Religion. Für die israelitische Schuljugend* (, jav. kiad., Budapest: Robert Lampel, 1874³)
- Kohn Salamon, kiad., *Mózes első könyve magyar fordítással, az izraelita iskolák számára* (Pest: Löwy M. E., 1868)
- Kohn, Salom (Salamon), szerk., *Israelitischer Neuigkeitsbote* (Budapest: Márkus L. Ny., 1877–1878)
- Kohn, Salom (Salamon), *Anleitung zum Lesenlehren*. Nach einem möglichst einfachen und leichten Lehrgange geordnet von Salm. Kohn / Utasítás az olvasástanításra a legegyszerűbb s legkönnyebb módszer után (Pest: Verlag des M. Löwi, Universitäts-Buchdruckerei, Ofen, 1850)
- Kohn, Salom (Salamon), ford., סדר תפילות ישרון. *Gebete der Israeliten* (Ofen: Universitäts-Buchdruckerei, 1852)
- Kohn Sámuel, *A Magyar Nemzeti Múzeum könyvtárának (Országos Széchényi Könyvtár) héber kéziratai* (Budapest: Weismann Ny., 1877) (Klny., *Magyar Könyvszemle*)
- Kohn Sámuel, *A szombatosok. Történetük, dogmatikájuk és irodalmuk, különös tekintettel Péchi Simon főkancellár életére és munkáira* (Budapest: Athenaeum Ny., 1889)
- Kohn Sámuel, *A zsidók története Magyarországon, 1: A legrégebb időktől a mohácsi vészig* (Budapest: Athenaeum, 1884)
- Kohn Sámuel, *Emlékbeszéd Hirschler Ignác fölött*. A Pesti Izraelita Hitközség által rendezett gyász-ünnepély alkalmával 1891. december 15-én mondotta – – (Budapest: Burián Mór Ny., 1891)
- Kohn Sámuel, *Héber kútforrások és adatok Magyarország történetéhez* (Budapest: Zilahy, Athenaeum Ny., 1881) (Klny., *Történelmi tár*) (reprint, Schweitzer József előszavával, Az Akadémiai Kiadó reprint sorozata, Budapest: Akadémiai Kiadó, 1990)
- Kohn Sámuel, *Hogyan fogadjuk és hogyan háláljuk meg az egyenjogositást* (Pest: Löwy M. E., 1868)
- Kohn Sámuel, *Izrael bajnoka*. Emlékbeszéd Crémieux Izsák Adolf fölött a Budapesti Izraelita Hitközség zsinagógájában. 1880-iki február 29-én tartotta – – (Budapest: Wilckens, 1880)
- Kohn Sámuel, *Kohn Schwerin Götz bajai és bács megyei főrabbi. Élet és korrajz (1760–1852)* (Budapest: Athenaeum, 1899) (Klny., MZsSz)
- Kohn Sámuel, *Mit tegyünk az ellenünk intézett támadásokkal szemben?* Ünnepi beszéd. Az 5641 (1880) újev első napján a Budapesti Izraelita Hitközség templomában tartotta – – (Budapest: Zilahy Sámuel, 1880)
- Kohn Sámuel, *Zsinagógái szónoklatok, 1: Ünnepi és alkalmi beszédek* (Budapest: Rosenberg testvérek, Wilckens Ny., 1875)
- Kohn, Samuel [Sámuel], *Der Prophet Elijah in der Legende* (Breslau, 1863)
- Kohn, Samuel, *Die beiden Gotteswege*. Predigt zur Jahresfeier der „Chewra-Kadisha“ und zur Erinnerung an Dr. Zacharias Frankel am Vorabend des Monats Adar-scheni (5. März 1875) gehalten von Rabb. Dr. S. Kohn (Budapest: M. Burian Ny., 1875)
- Kohn, Samuel, *Die hebräischen Handschriften des Ungarischen Nationalmuseums zu Budapest* (Berlin: Benzian, 1877) (Klny., *Monatsschrift für die Geschichte und Wissenschaft des Judenthums*)
- Kohn, Samuel, *Gedächtniß-Rede für den verewigten Oberrabbiner Dr. W[olfgang] A[lois] Meisel [Meisel Farkas Alajos] in Pest*, gehalten bei der am 10. Tebeth 5628 – 5. Januar 1868 im Pester Cultus-Tempel stattgefundenen Trauerandacht von Dr. – –, Prediger der Pester israelitischen Religionsgemeinde (Ofen: Universitäts-Druckerei, 1868)

- Kohn, Samuel, *Was haben die jüngsten Vorgänge innerhalb der ungarischen Judenheit zu bedeuten?* Predigt gehalten am 1-ten Tage des Peszach-Festes 5630. (16. April 1870) im Tempel der Pester israel. Religions-Gemeinde vom Gemeinde-Prediger Dr. Samuel Kohn (Pest: I. Neuer Ny., 1870)
- Kohn, Samuel, *Wie haben wir unsere Emancipation aufzufassen* (Pest: Löwy M. E., 1868)
- Kohn, Samuel, Hrsg., *Mardochai ben Hillel. Sein Leben und seine Schriften sowie die von ihm angeführten Autoritäten*. Nebst 6 bisher unedirten hebräischen Beilagen unter Benutzung handschriftlicher Quellen (Breslau: Verlag von Wilhelm Koebner, 1878) (Klny., *Monatsschrift für die Geschichte und Wissenschaft des Judenthums*, 26–27 1877–1878) (héber és angol nyelven)
- Kohn Sámuel – Acsády, Ignác, a magyar zsidók történetére vonatkozó részeket összeáll. / Szabolcsi Miksa, szerk., *A zsidók egyetemes története* 6 kötetben Graetz nagy műve alapján (2. kiad., Budapest: Phönix, 1909)
- Kohn Sámuel / ifj. Mórítz Pál, ford., *Prágai ghetto-képek* (Debrecen: Hoffmann és Kronovits, é. n.)
- Kohn Sámuel: lásd még Kayserling, Meyer
- Kohut Sándor [Alexander Kohut], *A félreismert Izrael* (Nagyvárad: Laszky Ármin, 1882)
- Kohut Sándor, *A zsidók története a Biblia befejezésétől a jelenkorig* (Nagyvárad: Laszky Ármin, 1881)
- Kohut Sándor, *Az ó- és újkori József élettörténeti párhuzama*. Emlékbeszéd, melyet 1875. évi február hó 2-ik napján, mint a dicsőült B. Eötvös József halálának IV. évfordulóján a pécsi zsinagógában tartott dr. Kohut Sándor főrabbi (Pécs: Pécsi Izraelita Hitközség Elöljárósága, Ramazetter K. Ny., 1875)
- Kohut Sándor, *Az új korszak*. Zsinagógai beszéd (Pest: Löwy, Egyetemi Ny., 1868)
- Kohut Sándor, *Mi a Talmud?* (Nagyvárad: Nagyváradai Izr. Hitközség, 1882)
- Kohut, Alexander, “*Light of Shade and Lamp of Wisdom*”, *being Hebrew–Arabic Homilies composed by Nathanel Ibn Yeshâya* (New York: A. Ginsberg, 1894)
- Kohut, Alexander, *Discussions on Isaiah* (Chicago: Printed by the Reform Advocate, 1893)
- Kohut, Alexander, Ed., *ארוך השלם Arukh ha-shalem. Nathane filio Jechielis Aruch completum sive lexicon vocabula et res, quae in libris targumicis, talmudicis et midraschicis continentur*, 1–4 (Viennae: Im Selbstverlage des Verfassers, Georg Brög, 1878–1882) (összesen: 1–8), 638–652 / 1878–1892; reprint, Jerusalem: MaKor, [1969/1970])
- Kohut, Alexander, *Ein frommer Wunsch an meine Gemeinde, oder Wann dürfen wir einer schönen Zukunft entgegensehen?* (Fünfkirchen, Druck Schön, 1875)
- Kohut, Alexander, *Ein offenes Wort liebevoller Verständigung gerichtet an die verehrlichen Gemeinde-Vertretungen der Fünfkirchner und Grosswardeiner Gemeinde* (Grosswardein: Schnellpressendruck von A. Laszky, 1882)
- Kohut, Alexander, *Kritische Beleuchtung der persischen Pentateuch-Übersetzung des Jacob Ben Joseph Tavus unter stetiger Rücksichtnahme auf die ältesten Bibelversionen: Ein Beitrag zur Geschichte der Bibel-Exegese* (Leipzig – Heidelberg: C. F. Winter, 1871)
- Kohut, Alexander, *Über die jüdische Angelologie und Dämonologie in ihrer Abhängigkeit vom Parsismus* (Leipzig, 1866)
- Kohut, Alexander, *אבני זכרון* (Fünfkirchen: C. Ramazetter, 1875)
- Kohut, Alexander, *סדר תפלה Daily Prayers (Reform [Adolph] Huebsch)*. *English and Hebrew* (New York: A. L. Goetzl, 1889)
- Kohut Sándor / Alexander bibliográfiája: G. A. Kohut, *Concerning Alexander Kohut: A Tentative Bibliography* (1927)
- Komlós Ottó, *A targum Onkelosz aggádikus párhuzamai* (Budapest: Neuwald Illés Ny., 1939) (Bölcsészdoktori értekezés)

- Komlós Ottó, *A Vitae Prophetarum zsidó vonatkozásairól* (Budapest: Neuwald Illés Utódai Ny., 1942) (Klly., *Kohn Sámuel emlékkönyv*)
- Komlós Ottó, *Az imitatio Dei a zsidóságban* (Budapest: Franklin Ny., 1942)
- Komlós Ottó, *Don Izsák Abravanel működése és korához való viszonya* (Budapest: Ny. n., 1937)
- Komlós Ottó, *Haláchikus elemek Onkelosz targumában* (Budapest: Talmudtudományi Társulat, 1938)
- Komlós Ottó, *Jóna-legendák* (Budapest, Kertész Ny., Karcag, 1941) (Klly., *Jubilee Volume in Honour of Prof. Bernhard Heller*, Budapest: Gewürz Ferdinand Ny. – Karcag: Kertész József Ny., 1941, 208–222)
- Komlós Ottó, *Kutak a pusztaságban*. Rádióbeszéd (Székesfehérvár: A szerző kiadása, Neuwald Ny., Budapest, 1948) (Klly., *Országos Rabbi Egyesület Értesítője*)
- Komlós Ottó, *Legenda és történelem* (Budapest: Franklin Ny., 1943) (Klly., *IMIT Évkönyv*)
- Komlós Ottó, *Stefan Zweig zsidó vonatkozásaihoz* (Budapest: A szerző kiadása, Neuwald Ny., 1946) (Klly., *Guttman Mihály emlékkönyv*)
- Komlós Ottó, *Zsidó könyv – zsidó szellem. Mit olvassunk?* (Budapest: Löbl Ny., 1943) (Klly., *A Budai Izraelita Aggok és Árvák Menházegyesületének naptára*)
- Komlós, Ottó, *About Jewish Elements in the Vitae Prophetarum* (Budapest: Globus Ny., 1952) (Klly.)
- Komlós, Ottó, szerk., *Études orientales à la mémoire de Paul Hirschler / Keleti tanulmányok. Hirschler Pál emlékére* (Budapest: A szerző kiadása, Kertész Ny., Karcag, 1950)
- König Pál – Szabó Ödön, összeáll., *A zsidóság érzelm- és gondolatvilága. Ünnepek* (Budapest: Farkas Testvérek Ny., 1940)
- Krakauer Salamon: lásd Grósz Dávid
- Krausz Henrik, *A héber és az arab nyelv összefüggése a zsidó összehasonlító nyelvtudományban Hajjudzs-ig* (Budapest: Neuwald nyomda, 1938) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Krausz Ignác, kiad., magy., ford., *Juszuf al-Baszir Al Kitáb al Muchtavi című munkájának 30. fejezete. Tóbia ben Mózes héber fordításával* (Budapest, Athenaeum Ny., 1911) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Krausz Jónás, *A Mózes vallása hit és erkölcstana* (Ezt megelőzi a szombat délutáni ifjúsági istentisztelet Mincha imája) (bőv. kiad., Arad: Kosminsky L., 1899²)
- Krausz Jónás, *Gyászbeszéd Istenben boldogult özv. Hirschmann Józsefné, szül. Berger Rozália úrnőnek (...) ravatala fölött*, 1894. aug. 1-én (Arad: Budapesti Gyors Sajtó, 1894)
- Krausz Jónás, *Izrael ünnepei (Moadé Adonáj). Rövid összefoglalása Izrael ünnepeinek és jelentőségük magyarázata, kapcsolatban a zsidó hit és erkölcstan főbb alaptételeivel*. Iskolai használatra összeállította – – hittanár (Arad: Muskát Ny., 1892)
- Krausz Jónás, *Néhány szó a zsidó hitoktatásról* (Arad: Muskát, 1891)
- Krausz Jónás, átdolg., jegyz., תפילת ישראל *Tefilath Jiszroel*. Magyarra fordított imakönyv Izraeliták számára. Újra átdolgozta s jegyzetekkel ellátta – – hitoktató (Bécs: Schlesinger Jos., 1890)
- Krausz Jónás, ford., *Mincha ima a szombat délutáni ifjúsági istentiszteletre és a „Mózesi vallás Istentisztelete” című hittani tankönyv* (Arad: Kosminsky Lipót, 1898)
- Krausz Jónás, szerk., ספר דעת ועבודת אדוני *Istenismeret és istentisztelet*. A zsidó vallás hit- és erkölcstana, istentiszteletének ismertetése és a főbb imák szemben levő fordításával. Középiskolák, tanítóképző-intézetek, felsőkereskedelmi iskolák, felsőbb leányiskolák, továbbá polgári fiú és leányiskolák izraelita vallású tanulói részére (Arad: A szerző kiadása, 1903)

- Krausz József, *Beszéd. Öfenségeik Ferenc Ferdinánd trónörökös és neje emlékezetére mondotta a dicsőszentmártoni zsinagógában* – dr. főrabbi (Klny., *Kis-Küküllő*, 1914. évi 29. szám) (Dicsőszentmárton: Körjegyzői Ny., 1914)
- Krausz M. Á., *Gyászbeszéd Ő császári és királyi fensége Ferenc Ferdinánd trónörökös és fensége neje Hohenberg Zsófia felett* (Gálszécs: Birnbaum Lázár, 1914)
- Krausz Mór, *A zsidó Mikszáth Kálmán munkáiban* (Komárom: Spitzer Ny., 1910)
- Krausz Mór, összeáll., *Emléklapok Főtiszt. Schnitzer Ármin komáromi főrabbi 40 éves rabbiságának emlékére megtartott jubileumi ünnepségekről* (Komárom: Spitzer Sándor Ny., 1902)
- Krausz Sámuel – Weisz Miksa, szerk., *Emlékkönyv Bloch Mózes tiszteletére* (Budapest: Singer és Wolfner, 1905)
- Krausz, Jehuda Kohen (Bonyhád) / Krausz, Julius (Gyula), ספר פלא יועץ, 1 (Paks: Julius Krausz B. Petrovoszello, Rosenbaum Ny., é. n. [1886])
- Krémer Móric, *A bibliai álmok agádája. Adalék a bibliai exegézis fejlődéséhez* (Budapest: Ny. n., 1932)
- Krémer Móric, szerk., *Zsidó holnap. Azsidó fiatalság független figyelője*, 1–2 (Budapest: 1933–1934)
- Krémer Móric, *Testvéreimet keresem...* Ünnepi prédikációk (Pécs: Pécsi Ny., 1941)
- Krishaber Béla, *Esketési beszéd Halász Mór és Sterk Dóra egybekelési ünnepélye alkalmával*. 1899. évi február hó 5-én, Budapesten, a dohány-utcai izraelita templomban tartotta dr. – (Budapest: Schlesinger, 1899)
- Krishaber Béla, *Kimchi József élete és művei* (Budapest: Athenaeum, 1890)
- Krishaber Béla, *Világháború*. Hitszónoklatok (Erzsébetfalva: Kaufmann Dezső, 1915)
- Kronberger, Jakob, פרי יעקב. שחיתות ובדיקות אין דייטשער לייכט פאסליכער שפראכע (Pest: Mordekhai Efraim Lewizohn, Magyar kir. egyetemi Ny., 1870)
- Kún Lajos, *A veszprémi zsidóság múltja és jelene* (Veszprém: A szerző kiadása, 1932)
- Kún Lajos, kiad., ford., magy., *Sámuel El-Magrebi. A karaiták erkölcsi és szentség-törvényei*. A berlini (Kgl. Bibl. Ms. Or. Oct. 351.) és londoni (Brit. Mus. Ms. Or. 2405/6) kéziratok alapján (Vác: Kohn Mór Ny., 1912) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Kuttna Aharon, kiad., magy., ספר דעת זקנים, מרבתינו בעלי התוספות ז"ל, ביאור על התורה, (...) (Ofen: Universitäts-Buchdruckerei, 1834)
- Kuttna, Salamon, *Homilien und Exegesen zu Bibel und Talmud* (Paks)

L

- Láczter Dénes, *A magyar zsidók türelmi adója, 1825–1830* (Budapest: A szerző kiadása, 1919) (Bölcsészdoktori értekezés) (lásd MZsSz 43, 1926)
- Láczter Dénes, *Színáji tűzvarázs*. Hitszónoklatok (Budapest: Springer Ny., 1942)
- Landeszman György – Deutsch Róbert, szerk., *Hetven év. Emlékkönyv dr. Schweitzer József születésnapjára* (Budapest: Budapesti Zsidó Hitközség, 1992)
- Landeszman György: lásd még Berger István, et al.
- Landler Péter [Pinhas Artzi], *Júda utolsó évtizedének külpolitikai fejleményei a legújabb bábéli feliratok tükrében* (Budapest: A szerző kiadása, Neuwald Ny., 1948) (Klny., *Az ORE Értesítője*)
- Landler Pinchász [Pinhas Artzi], *Az archaeológia és fizikai anthropológia haladása Erec Jisraelen* (Budapest: A szerző kiadása, Neuwald Ny., 1947) (Klny., *Avatás ünnepe*)
- Landler Péter [Pinhas Artzi], bev., ford., magy. / Scheiber Sándor, szerk. / Chajim Nachman Bialik, *Az újhéber kultúráért* (Háóvéd Hácioni-könyvtár, 2) (Budapest: Makkabea Munkaközösség, Ny. n., 1949)

- Landler Pinchasz [Pinhas Artzi] – Eisler László – Gervai Sándor, szerk., *חג הסמיכה. Avatás ünnepe* (Az Országos Rabbiképző Intézet hallgatóinak ünnepi kiadványa, 2) (Budapest: Klein Tibor, Neuwald Illés Utódai Ny., 1947)
- Lebovits József, *A siralmak könyve*. Gyászbeszéd Erzsébet királyné felett. Tartotta – – (Bonyhád: Raubitschek Izór, 1898)
- Lebovits József, *Jóbél*. Ezredévi beszéd. Tartotta a Tolna-Tamási izraelita templomban 1896. évi május 10-én rendezett hálaadó isteni tiszteleten (Tamási: Jeruzsálem Ede Ny., 1896)
- Lebovits József, *Szónoklatok*. Tartotta – – rabbi Zala-Szent-Gróton (Zalaszentgrót: A szerző kiadása, 1893)
- Lebovits József, szerk., *Magyar zsinagóga*. Gyakorlati szakközlöny papok, hitszónokok és ezen szakirodalmat kedvelők számára / Gyakorlati szakközlöny, 1–20 (Baranya-Mágócs: A szerző kiadása, 1899–1919)
- Lebovits József, szerk., *Zsidó hitéleti lexikon. Sulchán áruch* (Mohács: Rosenthal Márk és Fia Ny., é. n. [1927 k.])
- Lemberger Ábrahám (Nyírbátor), *משחק במילים. Szójátékok* (Nyírbátor: Fohn Adolf Ny., 1932)
- Lemberger, Ábrahám, *Beiträge zur Theorie der Selbsterhaltung und das System Schopenhauers* (Rimaszombat: Lévai Izsó, 1907)
- Lenke Manó, *A besztercebányai izraelita elemi népiskola története, 1878–1903* (Besztercebánya: Hungária Ny., 1903)
- Lenke Manó, *A féniciai nyelv és emlékei* (Budapest: Propper Leó Ny., 1892) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Lenke Manó, szerk., *Biblia olvasmányok*. Izraelita hittan a középiskolák 1. osztálya számára (Lugoj: Auspitz Ny., 1902)
- Levy, Moritz, *Die Sephardim in Bosnien. Ein Beitrag zur Geschichte der Juden auf der Balkan-Halbinsel* (Sarajevo: Kajon, 1911)
- Lichtenstein Jechiel [Ignác], *Kérelem*. A zsidó olvasókhöz intézi – – rabbi (Budapest: Londoni Vallásos Iratokat Terjesztő Társulat, Hornyánszky Ny., 1924)
- Lichtenstein Jechiel, *Két levél* (Pécsi Ny., 1907)
- Lichtenstein Jechiel, *Zsidók tükre* (Budapest: Feinsilber, Pécsi Ny., Pécs, 1908)
- Lichtenstein, Jechiel, *Eine Bitte an das israelitische Volk* (London: Hebrew Christian Testimony to Israel, 1914⁴)
- Lichtenstein, Jechiel, *Judenthum und Christenthum* (Tápió Szele: Ny. n., 1887²)
- Lichtenstein, Jechiel, *Kommentar zum neuen Testament* (Budapest: Márkus Samu Ny., 1902)
- Lichtenstein, Jechiel, *Zwei Briefe oder was ich eigentlich will* (Budapest: M.O.B., 1912³)
- Lichtenstein, Jechiel, *באור לספרי ברית החדשה* (Leipzig: Jesivat Zikhron Delitz [= Franz Delitzsch], Márkus Ny., 1904)
- Lichtenstein, Jechiel, *ספר תולדות ישוע* (Budapest: Márkus Ny., 1905³)
- Lichtstein Lajos, *A zsidók közép- és jelenkor helyzetük és viszonyaikról* (Nagykanizsa, 1866)
- Lichtmann Mór, ford., magy., *Zakariás víziói* (Budapest: Trebitsch Ny., 1895)
- Liebermán Manó, *A sebuoth (שבועות) ünnep jelentősége*. Ünnepi beszéd. Tartotta – – rabbi a Budapest X. ker., Kőbányai izr. templomban (1904. május 21-én) 5664. sziván hó 7-én (Budapest: Kőbányai Izraelita Hitközség, Gross és Grünhut Ny., 1904)
- Links Izák, *A családi boldogság az áldás forrása* (Köszeg: A szerző kiadása, 1929²)
- Links Izák, *A zsidóság melyik pártjához csatlakozzunk?* Egyházi beszéd (Máramarossziget: Kaufman Á. és Fiai, 1904)

- Linksz Izsák, *Az áldás forrása. Zsidó családok számára* (Karcag: Nagy és Kertész Ny., 1923)
- Linksz Izsák, ford., magy., פֶּרֶקִי אֲבוֹת. *Az atyák fejezetei*. A zsidó család- és az érettebb tanuló-
ifjúságnak magyarázza: dr. – –, rabbi (Nagyvárad: A szerző kiadása, Rubinstein Vilmos Ny.,
1910)
- Lövinger Salamon, *Commentarius Maimonidis in Mishnam ad tractatum Sukkah, caput 1–3*,
primum originali textu Arabico, cum translatione Hebraica adnotationibusque * (Budapest:
Athenaeum Ny., 1902) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Lövy Ferenc – Lax A. Salvator, szerk., *Erdélyi zsidó évkönyv / Luah* (Kolozsvár: Erdélyi Országos
Israelita Iroda – Nyugati Szertartású Israelita Hitközségek Szövetsége, 1940–41)
- Lövy Ferenc – Schmidt Béla, et al., szerk., *A Marosvásárhelyi Kemény Zsigmond Társaság év-
könyve* (Marosvásárhely: Révész Ny., 1914)
- Lövy Ferenc, *Bibliai történet a világteremtéstől a birodalom kettészakadásáig*. Középiskolai iz-
raelita tanulók részére (Budapest: Márkus Samu, 1904)
- Lövy Ferenc, *Bibliai történet a világteremtéstől Mózes haláláig*. Középiskolai izraelita tanulók
részére (Budapest, 1904; jav. kiad., Budapest: Kápolnai, 1914²; Marosvásárhely, 1922)
- Lövy Ferenc, *Bibliai történet, 2: A honfoglalástól a második templom koráig* (jav. kiad., Tîrgu-
Mureş: Cosmos, 1922³)
- Lövy Ferenc, *Egy magyar zsidó haditudósító a hétéves háborúban* (Budapest: A szerző kiadása,
1917) (Klny., *Egyenlőség*)
- Lövy Ferenc, *Érdekes találkozások* (Budapest: Franklin Ny., 1906) (Klny., IMIT *Évkönyv*)
- Lövy Ferenc, *Országos Israelita Nyugdíjintézet* (Komárom, 1901)
- Lövy Ferenc, *R. Simon ben Jochai élete és szentírásmagyarázata. Adalék a tannaiták történe-
téhez és szentírásmagyarázatához* (Budapest: Márkus Samu Ny., 1892) (Bölcsészdoktori
értekezés)
- Lövy Ferenc, *Véleményszabadság a Talmudban* (Budapest: Franklin Ny., 1909) (Klny., IMIT
Évkönyv)
- Lövy Ferenc, ford. / Max Nordau, *Doktor Kohn* (Kolozsvár, 1920)
- Löw Immánuel, „És est idején világosság támad!” Ünnepi beszéd (Szeged: Burger Ny., 1874)
- Löw Immánuel, 5677 *Adar hetedike*. Emlékbeszéd (Engel L., 1917)
- Löw Immánuel, 5698 *Tisri* (Szeged: Széchenyi Ny., 1937)
- Löw Immánuel, 5698 *Tisri*. 1: *Újév*; 2: *Hosszúnapi*; 3–4: *Sátoros ünnep*; 5: *Záró ünnep* (Szeged:
Széchenyi Ny., 1937)
- Löw Immánuel, *A föld (Magyarország)*. Milleniumi beszéd (Szeged: Várnay Ny., 1896)
- Löw Immánuel, *A Király*. Két emlékbeszéd. Mondotta – – (Szeged: Traub B. és társa, 1916)
(Klny.)
- Löw Immánuel, *A szegedi árvíz*. Emlékbeszéd (Budapest: Wodianer Ny., 1929)
- Löw Immánuel, *A szegedi leányegyesület, 1887–1937* (Szeged: Széchenyi Ny., 1938)
- Löw Immánuel, *A szentély fűszerszámai*. 5699 adar hetedik emlékbészéd (Szeged: Traub B.
és társa Ny., 1939)
- Löw Immánuel, *Alkalmi beszédek* (Szeged: Traub, Engel Ny., 1891)
- Löw Immánuel, *Arany János*. Emlékbeszéd. Tartotta – – (Szeged: Traub B. és Társa, 1882)
- Löw Immánuel, *Arany János*. Emlékezés (Szeged: Széchenyi Ny., 1932)
- Löw Immánuel, *Az árva*. Prédikáció. Tartotta a Szegedi Zsidó Árvaház felavatásán 1895 május
19-edikén – – (Szeged: Traub Ny., 1895)
- Löw Immánuel, *Az ezredév*. Nyolc beszéd (Szeged: Traub Ny., 1896)

- Löw Immánuel, *Beköszöntő*. 1878 szeptember 8-án a szegedi zsinagógában elmondotta – – (Szeged: Burger Ny., 1879)
- Löw Immánuel, *Beszédei (1874–1899)* (Szeged: Traub Ny., 1900)
- Löw Immánuel, *Biedl Samu*. Halotti beszéd (Szeged: Széchenyi Ny., 1938)
- Löw Immánuel, *Deák Ferenc*. Emlékbeszéd (Szeged: Traub Ny., 1903)
- Löw Immánuel, *Egyesülés*. Prédikáció a szegedi zsidó betegápoló és temetkezési egyesület félévszázados jubileumán, 1911. dec. 25-én. Mondotta – – (Szeged: 1912)
- Löw Immánuel, *Egyetem évzárója – Hősök napján* (H. n.: Ny. n., 1932)
- Löw Immánuel, *Egyetemnyitó* (H. n.: Ny. n., 1932)
- Löw Immánuel, *Erzsébet*. Gyászbeszéd (Szeged: Traub Ny., 1898)
- Löw Immánuel, *Fölszentelő a pancsovai zsinagóga fölvatásán 1910 május 16-án*. Mondotta – – (Szeged: Traub B. és Társa, 1910)
- Löw Immánuel, *Fölszentelő*. Tartotta az esztergomi zsinagógában – – (Szeged: Engel A. Ny., 1888)
- Löw Immánuel, ford., *Az énekek éneke* (Szeged: Várnai L., 1885)
- Löw Immánuel, gyűjt. / Rubinyi Mózes, bev., *Ágai-szószedet. Ágai stílusáról és nyelvéről* (Budapest: Magyar nyelvőr, Hungária Hírlapnyomda, 1924)
- Löw Immánuel, *Hakóhol* (Szeged: Széchenyi Ny., 1936)
- Löw Immánuel, *Hét beszéd*. Tartotta – – (Szeged: Traub, Ny. n., 1883) (a Deák Ferenc és Arany János elhunyt alkalmából mondott emlékbeszédek is)
- Löw Immánuel, *Hét oszlop*. A szegedi zsidó nőegyesület centenáriuma (Szeged: Ny. n., 1935)
- Löw Immánuel, *Hetven beszéd, 1914–1928* (Szeged: Zsidó hitközség, 1928)
- Löw Immánuel, *Horvát Boldizsár*. Emlékbeszéd (Szeged: Traub Ny., 1898)
- Löw Immánuel, *Hősök ünnepe*. Egyetemenzáró (Szeged: Széchenyi Ny., 1934)
- Löw Immánuel, *Imádságok zsidók számára* (Szeged: Traub B. és Társa, 1883)
- Löw Immánuel, *Jog és béke*. Prédikáció (Szeged: Traub, 1896)
- Löw Immánuel, *Kétszáz beszéd, 1919–1939, 1–2* (Szeged: Zsidó Hitközség, 1939)
- Löw Immánuel, *Klauzál Gábor*. Emlékbeszéd (Szeged: Traub Ny., 1904)
- Löw Immánuel, *Kossuth Lajos*. Emlékbeszéd. Tartotta a Szegedi Zsinagógában 1894 április 3-án – – (Szeged: Engel Ny., 1894)
- Löw Immánuel, *Kossuth Lajos*. Hat emlékbeszéd (Szeged: Engel Ny., 1894)
- Löw Immánuel, *Közzavatosság*. Prédikáció a MIKÉFE szegedi vándorgyűlésén (Szeged: Széchenyi Ny., 1932)
- Löw Immánuel, *Löw Lipót*. Emlékbeszéd. Mondotta 1911. VI. 4-én – – (Szeged: Ny. n., 1912)
- Löw Immánuel, *Március tizenötödike*. Két prédikáció (Szeged: Traub Ny., 1898)
- Löw Immánuel, *Mikszáth Kálmán*. Emlékbeszéd (Szeged: Traub Ny., 1910)
- Löw Immánuel, *Milko Jakab*. Gyászbeszéd (Szeged: Engel Ny., 1896)
- Löw Immánuel, *Mózes tíz neve*. Emlékbeszéd (Szeged: Széchenyi Ny., 1937)
- Löw Immánuel, *Nyolc zsoltárvers*. Emlékbeszéd (Szeged: Széchenyi Ny., 1936)
- Löw Immánuel, *Perls Armin*. Emlékbeszéd. Mondotta Pécsen 1914. X. 27-én – – (Szeged: Traub és társa, 1914)
- Löw Immánuel, *Prédikáció a bírák és ügyészek országos ülése előtti istentiszteleten* (H. n.: Ny. n., 1933)
- Löw Immánuel, *Rákóczi*. Két emlékbeszéd (Szeged: Engel Ny., 1907)
- Löw Immánuel, *Scheinberger Antal*. Halotti beszéd (Szeged: Engel Ny., 1890)
- Löw Immánuel, *Steinthal (Heymann), 1823–1923*. Emlékbeszéd (Budapest: Kultúra, 1923)
- Löw Immánuel, *Száz beszéd, 1900–1922* (Szeged: Schwarz Ny., 1923)

- Löw Immánuel, *Szilágyi Dezső*. Emlékbeszéd (Szeged: Traub Ny., 1901)
- Löw Immánuel, *Tanévnyitók* (H. n., ny. n., 1934)
- Löw Immánuel, *Templomszentelő*. 1903. V. 19. (Szeged: Traub és Tsa, 1903)
- Löw Immánuel, *Tisza Kálmán*. Emlékbeszéd. Mondotta 1902. márc. 21-én (Szeged: Traub Ny., 1902)
- Löw Immánuel, *Tizenkét forrás*. Veadari emlékbeszéd, 5698 (Szeged: Széchenyi Ny., 1938)
- Löw Immánuel, *Új világ*. Prédikáció (Szeged: Traub Ny., 1895)
- Löw Immánuel, *Vörösmarty Mihály*. Emlékbeszéd (Szeged: Engel Ny., 1900)
- Löw, Immánuel / Alexander Scheiber, Hrsg., *Studien zur jüdischen Folklore* (Collectanea) (Hildesheim – New York: Olms, 1975)
- Löw, Immanuel / Alexander Scheiber, Hrsg., Vorwort, Ammerkungen, *Fauna und Mineralien der Juden* (Hildesheim: Olms, 1969)
- Löw, Immanuel / Alexander Scheiber, Hrsg., Vorwort, *Fauna und Mineralien der Juden* (Hildesheim: Olms, 1969)
- Löw, Immánuel, *Aramäische Pflanzennamen* (Leipzig: Engelmann, 1881)
- Löw, Immanuel, *Die Finger in Litteratur und Folklore der Juden* (Gedenkbuch zur Erinnerung an David Kaufmann (Breslau, 1900)
- Löw, Immanuel, *Die Flora der Juden*, 1–4 (Veröffentlichungen der Alexander Kohut Memorial Foundation, 1–4) (Wien – Leipzig: Löwit, 1926–1934) (reprint, Hildesheim: Olms, 1967)
- Löw Immánuel – Klein Salamon, *A szegedi Chevra 1787–1887-ig* (Szeged: Engel Ny., 1887)
- Löw Immánuel – Kulinyi Zsigmond, *A szegedi zsidók 1785-től 1885-ig* (Szeged: Szegedi Zsidó Hitközség, Endrényi Ny., 1885)
- Löw Immánuel 90. születésnapja (Szeged: Széchenyi Ny., 1944)
- Löw Immánuel munkáinak bibliográfiája: *Festschrift Immanuel Löw zum 80. Geburtstage* (Breslau: M. und H. Marcus, 1934) (Sonderheft der Monatsschrift für die Geschichte und Wissenschaft des Judentums); Eugen Frenkel, „Bibliographie der Schriften Immanuel Löws”, in: Alexander Scheiber, Ed., *Semitic Studies in Memory of Immanuel Löw* (Budapest: Alexander Kohut Memorial Foundation – Karcag: Kertész J. Ny., 1947), pp. 6–11
- Löw Lipót / Hidvégi Máté, összegyűjt., utószó, *Löw Lipót beszédei* (Magyar zsidó történelem) (Budapest: Múlt és Jövő Kiadó / Gyomaendrőd, Gyomai Kner Ny., 1999)
- Löw Lipót, בית אל. *Isten háza*. Beszéd, mellyel a pécsi zsinagógát 1869-ik évi július 22-én felavatta (Szeged, 1869)
- Löw Lipót, עץ חיים. *Az élet fája*. Klauzál Gábor fölött a szegedi zsinagógában 1866. augusztus 14-én tartott emlékbeszéd – – főrabbitól (Szeged: Burger Zsigmond, 1866)
- Löw Lipót, רגלי מברש. *Zsinagógánk örömhírnököink*. A nagyváradai magyar-zsidó község zsinagógájának fölvatása "ה' אלול ה'תרכ"א לב' ע' az 1861-edik évi aug. 7-edikén – szegedi főrabbitól (Szeged: Nagyváradai magyar-zsidó község, Burger Zsigmond, 1861)
- Löw Lipót, *A feltámadás*. Homília (Pest: Engel és Mandelló, 1861)
- Löw Lipót, *A ház és a haza*. Zsinagógai beszéd, melyet aranymenyegző elkövetésével Nagy-Kőrösön, 1874. márc. 11-én tartott – – (Budapest: Zilahy Sámuel, 1874)
- Löw Lipót, *A házasság és hazafiság*. Esketési beszéd, melyet Löw Tóbiás és Hüirsch Emma összekelése alkalmával 1873. febr. hó 23-án a pesti izr. templomban tartott – – (Pest, 1873)
- Löw Lipót, *A közjó kútforrásai*. Zsinagógai beszéd, melyet az egyenjogúsítási törvény ünnepelésére 1868. jan. 26-odikán a bajai zsinagógában elmondott – – szegedi főrabbi (Pest: Bajai Izraelita Hitközség, Emich Gusztáv, 1868)

- Löw Lipót, *A zsidó eskü múltja, jelene és jövője* (Pest: Aigner és Rautmann, Rudnyánszky és Aranyossy Ny., 1868)
- Löw Lipót, *Az áldozatlan zsidó kultus. Történelmi vázlat*. A nm. m. kir. Vallás és közoktatásügyi miniszterium elé terjesztetett 1867 november havában (Szeged: Burger Zsigmond, 1871)
- Löw Lipót, *Az érdem elismerése*. Halotti beszéd, melyet Bamberger Sámuel Szeged szab. Kie. Város köztörvh. Biz. És a Szeged-csongrádi takarékpénztár igazgatósági tagja s a szegedi kir. Törvényszék kereskedelmi ülnöke felett 1874. ápr. 12-én לפ"ד ל"ק tartott – – (Szeged: Burger Zsigmond, 1874)
- Löw Lipót, *Az Isten velünk vagyunk*. Sellyén tartatott tábori beszéd Löw Lipót pápai főrabbitól (Pápa: A Pápai Ref. Főiskola betűivel, 1848)
- Löw Lipót, *Ézsaiás korunk tanítója*. Zsinagógai beszéd, melyet hazánk kegyes atyja, legkegyelmesebb királyunk, V. Ferdinánd születésnapján, április 19-én 1845. tartott Löw Leopold főrabbi s az izr. tanoda igazgatója Nagy-Kanizsán (Buda: Egyetemi Ny., 1845)
- Löw Lipót, *Jeremiás prófétának négy aranyszabálya a valódi hazafiságról*. Zsinagógai beszéd, mely felséges királyunk születésnapján 1847. évben tartatott – – főrabbi által (Pápa: A Ref. Főiskola betűivel, 1847)
- Löw Lipót, *Sámuel próféta és Széchenyi István történelmi párhuzamban* (Szeged, 1860)
- Löw Lipót, *Sámuel próféta és Széchenyi István történelmi párhuzamban*. Elmélkedés, melyet a szegedi zsinagógában az 1860-adik évi május hó 20-án a Széchenyi gyászünnepek alkalmával tartott – – főrabbi (Szeged: Szegedi zsinagóga-gyülekezet, Burger Zsigmond, 1860)
- Löw Lipót, *Történeti és vallástudományi értekezések* (Szeged: Burger Zsigmond, 1861)
- Löw Lipót, *Zsinagógai beszédek* (Szeged: Traub B., Burger Zsigmond, 1870)
- Löw Lipót, ford., jegyz., *Zsidó valláselvek, megállapítva a nagy Sanhedrin által, mely 1807-edik évi februárban Párisban tartatott* (Pápa: A Pápai Ref. Főiskola betűivel, 1848)
- Löw Lipót, szerk., *A magyar zsinagóga*. Felvilágosodott vallásosság, tiszta erkölcsiség és buzgó hazafiság. Az izraeliták közti elterjesztésére kiadja – – főrabbi Pápan. 1 (Pápa: A Pápai Ref. Főiskola betűivel, 1847)
- Löw, Leopold (Lipót), *Statuten des ersten von der Israeliten-Gemeinde zu Groß-Kanizsa gegründeten ungarischen Vereins für Anleitung der israelitischen Jugend zu Handwerken und Künsten* (Warasdin, 1842)
- Löw, Leopold / Löw Tóbiás, ford., *Bibliai történet zsidó tanulók számára* (Pest, 1864) (Budapest: Franklin társ., 1881⁴)
- Löw, Leopold / Leon da Modena Redivivus [álnév], *Die jüdischen Wirren in Ungarn. Beiträge zur Zeitgeschichte*, von Leon da Modena Redivivus (Leipzig: K. F. Köhler; Pest: Aigner és Rautmann, 1868)
- Löw, Leopold / Dr. Weil [álnév], *Aron Chorin. Eine biographische Skizze* (Szegedin, 1863); új lenyomatban in: uő, *Gesammelte Schriften*, 2 (1890)
- Löw, Leopold, *המפתח Praktische Einleitung in die heilige Schrift und Geschichte der Schriftauslegung*. Ein Lehrbuch für die reifere Jugend, ein Handbuch für Gebildete, 1: Allgemeine Einleitung und Geschichte der Schriftauslegung (Gr.-Kanizsa: J. Markbreiter, 1855)
- Löw, Leopold, *Alle Hilfe kommt von Gott*. Predigt bei der Feier der Wiedergenesung Sr. k. Hoheit des Durchl. Erzherzogs Josef, Palatin's und k. Statthalters des Königreichs Ungarn. Am Sabbathe Chaje Sarah am 14. November 1846 (Pápa: Ref. Hauptschule, 1846)

- Löw, Leopold, *Beiträge zur jüdischen Alterthumskunde, 2: Die Lebensalter in der jüdischen Literatur, von phychologischem, rechts-, sitten- und religionsgeschichtlichem Standpunkte betrachtet* (Szeged: Druck Sig. Burger, 1875)
- Löw, Leopold, *Biblische Geschichte zum Gebrauche der isr. Volksschulen im Kaiserthume Österreich* (Wien: K. k. Schulbücherverlag, Karl Gorischek, 1858)
- Löw, Leopold, *Das neueste Stadium der ungarisch-jüdischen Organisationsfrage* (Pest: L. Aigner, 1871)
- Löw, Leopold, *Das Vermächtniss, das der hochsel. Reichspalatin im Leben und im Sterben hinterlassen*. Predigt zum Gedächtnisse sr. k. k. Hoheit des Durchlauchtigsten Herrn Erzherzogs Joseph, Palatins u. Statthalters des Königreichs Ungarn. Am 6. Feber 1847 in der Synagoge zu Pápa gehalten von L. Löw, Oberrabbiner daselbst
- Löw, Leopold, *Der jüdische Kongress in Ungarn, historisch beleuchtet. Beitrag zur Rechts-, Religions- und Kulturgeschichte* (Pest: L. Aigner, Druck Szeged: Burger, 1871); új lenyomatban: *Zur neueren Geschichte der Juden in Ungarn. Beitrag zur allgemeinen Rechts-, Religions- und Kulturgeschichte* (Budapest: Aigner, Druck Légrády, 1874²)
- Löw, Leopold, *Die Emanzipation der Juden*. Rede, gehalten bei Gelegenheit der Einweihung der neuerbauten Synagoge zu Semlin (Szeged: Burger, 1863)
- Löw, Leopold, *Die göttliche Offenbarung des 18-ten Februar's*. Feierlicher Gottesdienst aus Anlass der glücklichen Rettung sr. geheiligten Maj. d. Kaisers u. Königs Franz Joseph des Ersten, geh. am 26. Februar in der Synagoge zu Szegedin von L. Löw Oberrabbiner daselbst (Szeged: Johann Grün, 1853)
- Löw, Leopold, *Die heiligen Lehrer der Vorzeit*. Antrittspredigt (Szegedin: Druck Grün, 1850)
- Löw, Leopold, *Die Schulfahne*. Vorfeier des Kaiserfestes (Pest, 1857)
- Löw, Leopold, *Die Theilnahme treuer Unterthanen am Geburtsfeste ihres Fürsten*. Rede am Geburtsfeste Sr. Maj. Des Kaisers und Königs Ferdinand I. (V.) am 19 Apr. 1843 in der Synagoge zu Gr.-Kanizsa gehalten von L. Löw Oberrabbiner daselbst (Warasdin: Jos. v. Platzer, 1843)
- Löw, Leopold, *Gaben für die israelitische Jugend*. Erste Gabe (Szeged: J. Grünische Buch- u. Steindruckerei, 1855)
- Löw, Leopold, *Jüdische Dogmen. Offenes sendschreiben an den Herrn Ignatz Hirschler, Eigenthümer des „Izraelita Közlöny“* (Pest: Aigner, 1871)
- Löw, Leopold, *Kabbalistisch-liturgische Reformen* (Wien, 1864)
- Löw, Leopold, *Rede am Grabe der sel. Frau Kela Pollak*, am 7 November 1843 "ד מרחשון תר"ד ל' gehalten von L. Löw Oberrabbiner zu Gr.-Kanizsa (Warasdin: Jos. v. Platzer, 1843)
- Löw, Leopold, *Rede vor der Einweihung des neuen israelitischen Schulhauses zu Groß-Kanizsa*, כ"ה טבת תר"ג לפ"ק am 31. Dez. 1842 in der Synagoge daselbst gehalten von – – Oberrabbiner (Pest: Druck Josef Beimel, 1842)
- Löw, Leopold, *Trauerrede*. Gehalten beim Leichenbegängnisse der frau Babette Deutsch geb. Klein am 25 mai 1854 (Szeged: Johann Grün, 1854)
- Löw, Leopold / Löw Immanuel, szerk., *Gesammelte Schriften*, 1–2 (Szeged: Bába, 1889, 1890) (reprint, Hildesheim – New York: Olms, 1979)
- Löw, Leopold / Löw Immanuel, szerk., *Gesammelte Schriften*, 3–5 (Szeged: Bába – Engel, 1893, 1898, 1900) (reprint, Hildesheim – New York: Olms, 1979)

- Löw Lipót munkáinak bibliográfiája: „Bibliographie der Schriften Leopold Löws,” in: Immanuel Löw, Hrsg., *Gesammelte Schriften von Leopold Löw*, 5 (Szeged: Verlag von Ludwig Engel, 1900) (reprint, Hildesheim – New York: Georg Olms Verlag, 1979), pp. 3–19
- Löwenheim Miksa, *A világ teremtett voltának problémája Száadjától–Májmonidesig* (Dolgozatok a Királyi Magyar Pázmány Péter Tudományegyetem Philosophiai Semináriumból, 8) (Budapest: Széchenyi Ny., 1935)
- Löwinger Adolf, *R. Elazar Kalir, különös tekintettel nyelvezetére* (Budapest: Neumayer Ede Ny., 1896) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Löwinger, Adolf, *Die Himmel in nachbiblischer Auffassung* (Klny., *Dem Andenken Leopold Löws zur hundertsten Jahreswende seiner Geburt*)
- Löwinger Adolf bibliográfiája: Alexander Scheiber, *Yeda-Am – Journal of the Israel Folklore Society*, 4, no. 1–2 (1956), pp. 100–103; Hidvégi Máté, <http://www.or-zse.hu/resp/hidvegi-szeged2003.htm>
- Löwinger Lipót – Deutsch Adolf, szerk., *Zsidó történet és vallástan hagyományhű iskolák számára*, 1: *A világ teremtésétől a honfoglalásig* (Budapest: Schlesinger, 1941)
- Löwinger Sámuel, *Germánia „prófétája”. A nácizmus száz esztendeje* (Budapest, 1947)
- Löwinger, Samuel – Alexander Scheiber, Eds., *קטעים מן הגניזה באוסף קויפמן בבודפסט* (Genizah Publications in Memory of Prof. Dr. David Kaufmann) (Jerusalem: Maqor, 1971)
- Löwinger Sámuel: lásd még Hevesi Simon; Guttmann Mihály; Scheiber Sándor / Alexander; Silberfeld Jakab
- Löwy Adolf, *A hatszárnyú szeráf*. Székfoglaló beszéd Marcaliban. Elmondotta Marcaliban, 1938. október 23-án (Budapest: Scheiber Ernő, Gewürz F. Ny., é. n. [1938])
- Löwy Adolf, *A vízözön Kelet irodalmában* (Budapest: Gevürz Ny., 1936) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Löwy, Adolf, *Bibliographie der Schriften Eduard Mahlers, 1800–1937* (Budapest: Festkomitee zur Feier seines 80. Geburtstages, 1937)
- Löwy Mór, *Farizeusok*. Fölolvasás. Az Izraelita-Magyar-Irodalmi-Társulat 1903. november 17-én Budapesten tartott fölolvasóestélyén tartotta dr. – – temesvári főrabbi (Temesvár, Csendes Jakab Ny., 1904) (Klny., *Egyenlőség*)
- Löwy Mór, *Gyászbeszéd*. Istenben boldogult Erzsébet királyné ő császári és királyi Felsége fölött 1898. szeptember 20-án. Ünnepestes gyászistentisztelet alkalmával tartotta – – temesvári főrabbi (Temesvár: Csendes Jakab, 1898)
- Löwy Mór, *Jubiláris beszédek*. Hivatalba lépésének 25 éves évfordulóján tartotta – – (Temesvár: Csendes Jakab, 1904)
- Löwy Mór, *Ruth könyve* (Temesvár: Csanád-egyházmegyei Ny., 1906) (Klny., Az Arany János Társaság könyvei, 2)
- Löwy, Moritz (Mór), *Mass für Mass*. Homilie zum Wochenabschnitt „Schelach” am 3. Juni 1899 gehalten von Löwy Mór (Temesvár: Csendes Jakab, 1899)
- Löwy, Moritz, *Skizzen zur Geschichte der Juden in Temesvár bis zum Jahre 1865 (...)* (Szeged, 1890)
- Löwy Mór: lásd még Bernstein Béla

M

- Mandel Miklós, *Józsefkhazár király válaszlevelének hitelessége* (Pécs: Dunántúl Egyetemi Ny., 1929)
- Mandel Miklós, szerk., bev., *Évkönyv az 5706. liturgiai és az ennek megfelelő 1945/46. polgári évre* (Budapest: Dózsa György-úti [Aréna úti] templomkörzet, Springer Ny., 1945)

- Mandel Miklós, szerk., bev., *Évkönyv az 5708. liturgiai és az ennek megfelelő 1947/48. polgári évre* (Budapest: Dózsa György-úti templomkörzet – Talmud Tóra Egyesület és Nőegylet, Springer Ny., 1947)
- Mandel Sámuel, szerk., *A zsidó asszony vallási kötelességei*. A VII. erzsébetvárosi Bet Jisrael imaház templomépítése javára (Budapest: Neuwald Ny., 1927)
- Marczali (Morgenstern) Mihály, *Fegyvereink rosszakaróink ellen* (Budapest: Buschmann Ny., 1882)
- Marmorstein, Leopold, *Trauer-Rede*, gehalten am Sarge der Frau Sara (Rosa) Wollner 29 Shvat 1889 (23. januar 1889) von – – Bezirks-Rabbiner zu Szenic (Szenic: Josef Löffler Ny., é. n. [1903])
- Meron, Menahem: lásd Murányi Miklós
- Meysel [Meisel], Farkas Alajos, *Épületes erkölcsbeszédék Pirké Aboth tanmondatai fölött*. Magyarította Bauer Márkfi Lőrinc (Pest, 1862)
- Meysel, W. A. [Meisel, Wolf Aloys / Meisel Farkas Alajos], *Die Bedingungen des Bundes*. Antrittsrede (Pest, 1859)
- Meysel, W. A., *Die Himmelstochter und ihre Feierrede bei der Einweihung des neuen Cultustempels* (Pest, 1859)
- Meysel, W. A., *Homilien über die Sprüche der Väter* (Breslau, 1855)
- Meysel, W. A., *Israelitische Sabbath- und Festgesänge* (Pest, 1855)
- Meysel, W. A., *Prinz und Derwisch* (Pest, 1860)
- Meysel, W. A., *Wem gehört die Erde? rede bei der Grundsteinlegung des isr. Hospitals in Marienbad* (Pest, 1860)
- Meysel, W. A., *Wörterbuch zu den fünf Büchern Moscheh* (Pest, 1860)
- Molnár Ernő, ford., *Az igazi Talmud*, 1: *Berakhoth* (Budapest: Schwarcz Biz., Katzburg Ny., 1919)
- Molnár Ernő, ford., *Az igazi Talmud*, 2: *Sabbath* (Budapest: Schwarcz Biz., Heller Ny., 1919)
- Molnár Ernő, szerk., *A Talmud könyvei*, 1: *Berakhoth, Pea, Sabbath* (A hagyomány gyöngyei) (Budapest: Korvin Ny., 1921)
- Molnár Ernő, szerk., *A Talmud könyvei*, 2: *Erubin, Peszachim, Sekalim, Joma, Szukkah* (A hagyomány gyöngyei) (Budapest: Korvin Ny., 1922)
- Molnár Ernő, szerk. / Fischer Gyula, bev., *A Talmud könyvei*, 3: *Ros-hasana, Taanith, Megilla, Moéd kátán* (A hagyomány gyöngyei) (Budapest: Korvin Ny., 1922)
- Molnár Ernő, szerk., *A Talmud könyvei*, 4: *Chagiga, Kiddusin, Kethuboth, Gittin* (A hagyomány gyöngyei) (Budapest: Korvin Ny., 1922)
- Molnár Ernő, szerk. / Goldberger Izidor, bev., *A Talmud könyvei: Baba kamma, Baba mecia, Baba bathra, Aboda zara* (A hagyomány gyöngyei) (Budapest: Garai Ny., 1922)
- Molnár Ernő, szerk. / Kun Lajos, bev., *A Talmud könyvei: Jebamoth, Szóta, Nedarim, Nazir, Szanbedrin* (A hagyomány gyöngyei) (Budapest: Garai Ny., 1922)
- Molnár Ernő, szerk., *A Talmud könyvei: Sebuoth, Zebachim, Chullin, Bechoroth, Menachot, Arachin, Themura, Meila, Thamid, Middoth, Nidda* (A hagyomány gyöngyei) (Budapest: Garai Ny., é. n. [1922])
- Molnár Ernő / Blau Lajos, bev., *A Talmud könyvei*. Az eredeti talmudi szöveg alapján (Budapest: Ikva, Egri Ny., Eger, 1989) (reprint, Budapest: Paginarum – Dabas: Saxum, 1997)
- Molnár Ernő, *Eszter királyné ünnepén*. Hitbuzgalmi olvasmányok a zsidó ifúság számára (Budapest, Kertész Ny., Karcag, 1944)

- Molnár Ernő, *Eszter királyné*. Ünnepi könyv (Budapest: Kertész József Ny., 1939)
- Molnár Ernő, bev. / Telekes Béla, ford., *Dániel* (A Biblia könyvei) (Budapest: Garai Ny., 1925)
- Molnár Ernő, ford. / J. Lewiner – B. Gottschalk, *Történetek a Talmudból és a Midrásból. Ős-
atyánk Ábrahám*. Mondák és történetek (Budapest: Remény, Némethy Ny., 1934) (Borítékcím: Ezüstkönyv)
- Molnár Ernő, ford. / Lehmann, *Bosztanáj herceg*. Történeti regény a VII. századból (Budapest, Kertész Ny., Karcag, 1942)
- Molnár Ernő, szerk., *A bölcs királyfi. Bölcs Salamon legendáiból* (Budapest, Kertész Ny., Karcag, 1941)
- Molnár Ernő, szerk., *A két jóbarát*. Ünnepi történetek és legendák (Budapest, Kertész Ny., Karcag, 1941)
- Molnár Ernő, szerk., *A király barátja*. A hagyomány történeteiből (Budapest, Kertész Ny., Karcag, 1941)
- Molnár Ernő, szerk., *A szabadság ünnepén*. Történetek, mondák, legendák (Budapest, Kertész Ny., Karcag, 1942)
- Molnár Ernő, szerk., *Angyalhíron*. Zsidó szavalóversek (Budapest, Kertész Ny., Karcag, 1942)
- Molnár Ernő, szerk., *Apró lángok* (Budapest: Springer Ny., 1939)
- Molnár Ernő, szerk., *Bölcs Salamon legendáiból és egyéb zsidó mondák és történetek*. Hitbuzgalmi olvasmányok a zsidó ifjúság számára (Budapest, Kertész Ny., Karcag, 1943)
- Molnár Ernő, szerk., *Diákok könyve*. Remény-almanach (Remény-könyvtár, 1) (Budapest: Remény, Garai Ny., 1920)
- Molnár Ernő, szerk., *Eszter. Történetek, mondák, legendák* (Budapest, Kertész Ny., Karcag, 1942)
- Molnár Ernő, szerk., *Midón Izrael kivonult Egyiptomból...* Ünnepi könyv (Budapest: Kertész József, Kertész József Ny., Karcag, 1940)
- Molnár Ernő, szerk., *Színáj hegyén. A Kinyilatkoztatás ünnepére* (Budapest, Kertész Ny., Karcag, 1941)
- Molnár Ernő, szerk., *Történetek és elbeszélések a zsidó ifjúság számára* (Budapest: Kertész Ny., Karcag, 1941)
- Molnár Ernő, szerk., *Zsidó mondák és történetek*. Hitbuzgalmi olvasmányok a zsidó ifjúság számára (Budapest, Kertész Ny., Karcag, 1943)
- Molnár Ernő, fel. szerk. / Bokor Izsó, et al., szerk., *Remény*. Zsidó ifjúsági folyóirat / lap (Budapest, 1912–1913, 1917–1939)
- Molnár Ernő, szerk., *Új remény*. Zsidó ifjúsági lap (Budapest, 1939)
- Molnár Ernő: lásd még Kiss Arnold
- Molnár István, *Deuteró Jezsajás* (Budapest: A szerző kiadása, Gewürz F. Ny., 1936) (Bölcsész-doktori értekezés)
- Morgenstern Benő, *A Toszafot grammatikai és nyelvészeti elemei* (Budapest: A szerző kiadása, Széchenyi Ny., Vác, 1943)
- Morgenstern Ernő, *Juszuf al-Baszir Al Kitáb al Muchtavi című munkájának 3. fejezetének 2. része. Tőbija Ben Mózes fordításával* (Budapest: Márkus Ny., 1913)
- Morgenstern, Michael [Marczali Mihály], *Beruf. Kampf und Lohn der Rabbiner*. Antritts-Rede des – –, Ober-Rabbiner der Marcalier Cultus-Gemeinde gehalten am 29. April 1852 (Gr. Kanischa: Druck von Markbreiter und Ollopp, 1852)

- Müller Salamon Slomó, szerk., Müller Natan, שו"ת אבני חשן, 1 (Paks: Druck Rosenbaum, 1911)
- Murányi Miklós [Mermelstein Miklós / Menahem Meron], fel. szerk., *Pestkörnyéki Újság*. Politikai hetilap (Vecsés: 1932–1938)
- Murányi Miklós, szerk., *Újpesti Szabad Zsidó Élet* (Újpest: A szerző kiadása, 1947)
- Murányi Miklós, szerk., *Szabad Újpesti Zsidó Élet* (Újpest: A szerző kiadása, 1947–1948)

N

- Nádai Gyula, *Az örökkévaló megjelenik*. Ünnepi beszéd a kisjenői izraelita templom fölszentelési ünnepélye alkalmával. 1893. szept. 3-án tartotta – – (Arad: Réthy L. és Fia, 1893)
- Nádai Gyula, *Török írások*. Értekezés (Budapest: Márkus Ny., 1889)
- Náthán Nándor, *I. Agrippa alakja a keresztény és zsidó történet tükrében, különös tekintettel a talmudi irodalomra* (Budapest: Mérnökök Ny., 1934)
- Nebel Ábrahám, *Vázlatok a zsidó nép kereskedelmének történetéből*. Eredeti forrásművek s segéd munkák nyomán összeállította – – (Cluj: Ny. n., 1939)
- Nebel, Abrahamus Isaacus (Nebel Ábrahám), kiad., jegyzet, *R. Tanchumii Hierosolymii Liber Almursid Alkâfi. Lexicon in Mosis Maimonidis Misne Thoram* (I. pars, litterae ל) (Budapest: Typis Consociatorum Typographiorum, 1917) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Neumann Ede, *A zsidók története az állami élet megszűntétől az újkorig*. A közép-, polgári és felsőbb leányiskolák V. o. számára (A Pesti Izraelita Hitközség vallástani iskolakönyv-kiadványai, 8) (Budapest: Lampel, 1923)
- Neumann Ede, *A zsidók története, 1: Az állami élet megszűntétől az újkorig*. A közép-, polgári és felsőbb leányiskolák V. osztálya számára (A Pesti Izraelita Hitközség vallástani iskolakönyv-kiadványai, 10) (Budapest: Lampel, 1924)
- Neumann Ede / Havas Manó, átdolg., *Az izraelita vallásoktatás vezérfonala*. A közép-, polgári és felsőbb leányiskolák V. osztálya számára: – –, *A zsidók története az állami élet megszűntétől az újkorig* (A Pesti Izraelita Hitközség vallástani iskolakönyv-kiadványai, 8) (Budapest: Schlesinger, 1931)
- Neumann Ede / Naményi Ernő, bev., kiad., *Ki-ki zászlójánál...* (Budapest: Kner Izidor Ny., Gyoma, 1933)
- Neumann Ede, *A muhammedán József-monda eredete és fejlődése* (Budapest: Egyetemi Ny., 1881)
- Neumann Ede, *A műveltségéről*. Írta és a nagykanizsai „Kereskedő-ifjak Önképző Egyletében” felolvasta dr. – – (Nagykanizsa: Önképző Egylet, Weiss L. és F. Ny., é. n. [190?])
- Neumann Ede, *A nagykanizsai izraelita hitközség hitoktatási intézményei az 1902/1903–1908/1909. tanévben* (Nagykanizsa: Fischel Ny., 1903–1909)
- Neumann Ede, *A német zsidók önvédelme* (Budapest: Franklin, 1908) (Klny., IMIT Évkönyv)
- Neumann Ede, *Bibliai olvasmányok, 3: Az asszír korszak prófétái könyvei s a zsidók története az állami élet megszűntétől az újkorig*. A közép-, polgári és felsőbb leányiskolák V. osztálya számára (A Pesti Izraelita Hitközség vallástani iskolakönyv-kiadványai, 8) (Budapest: Lampel R., Wodianer F. és Fiai Ny., 1908)
- Neumann Ede, *Hitszónoklatok és beszédek* (Nagykanizsa: Wajdits József, 1886)
- Neumann Ede, *Izrael útja*. Hitszónoklat (Nagykanizsa: Nagykanizsai Izraelita Hitközség, Fischel Ny., 1883)
- Neumann Ede, *Kayserling. Életrajzi vázlat* (Menóra könyvek, 5) (Budapest: Lampel, Franklin Ny., 1906)

- Perls Ármin, *Prédikációk* (Szeged: A szerző kiadása, Traub Ny., 1884)
- Perls Ármin, *Schulhof Róza emlékezete*. Gyászbeszéd. Mondotta – – (Pécs: Pécsi Irodalmi és Könyvnyomda, 1898)
- Perls Ármin, *Szónoklatok*, 4 (Pécs: Pécsi Irodalmi és Könyvnyomda, 1912)
- Perls Ármin, *Ünnepi és alkalmi prédikációk*, 1: Ünnepi prédikációk (Székesfehérvár, Singer, Löwy és Alkalay Ny., Pozsony, 1887)
- Perls Ármin, 'ד' ר' א. א. *Az istenfélő asszony*. Gyászbeszéd Wertheimer Jakabné szül. Schwartz Sarolta ravatala fölött. Tartotta dr. – – főrabbi (Pécs: Pécsi Irodalmi és Könyvnyomda, 1907)
- Perls Ármin: lásd még Bernstein Béla
- Pfeiffer Izidor (Izsák), *Az áldozatok jelentőségének történetéről a héber irodalomban* (Pápa: Főiskolai Ny., 1911) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Pfeiffer Izsák, *A széder-esti Hággádá-könyv analysiséhez* (Klny., *Jubilee Volume in Honour of Prof. Bernhard Heller*, Budapest: Gewürz Ferdinand Ny. – Karcag: Kertész József Ny., 1941, 265–273)
- Pfeiffer Izsák, *Énekek éneke* (Budapest, 1926)
- Pfeiffer Izsák, *Eszter könyve* (Budapest, 1923)
- Pfeiffer Izsák, *Háborús imák* (Sümeg, 1915)
- Pfeiffer Izsák, *Imák drága elhunytjaink lelkiüdvéért* (Budapest: Pfeiffer – Heszky, Heifeld Ny., Rákosliget, 1937)
- Pfeiffer Izsák, *Imák*. A sümegi izraelita templomban mondotta – – (Sümeg: Horvát Gábor Ny., 1915)
- Pfeiffer Izsák, *Izráel lányai* (Pécs, 1920)
- Pfeiffer Izsák, *Lélekláng: Akarat* (Pécs, 1922)
- Pfeiffer Izsák, *Szemet a földnek, szívét az égnek* (Kaposvár, 1916)
- Pfeiffer Izsák, *Találkozás az Úrral* (Budapest, 1924)
- Pfeiffer Izsák, *Temetői imák* (Budapest, 1926)
- Pfeiffer Izsák, *Új csodák jönnek*. Ünnepi beszéd a Sümegi Polgári Kör márciusi ünnepén (Sümeg: Horvát Ny., 1915)
- Pfeiffer Izsák, *Új lángok gyúlnak* (Budapest, 1925)
- Pfeiffer Izsák, ford., Martin Buber, *Száz chászid történet* (Martin Buber életrajzával és jegyzetekkel ellátta —) (Javne könyvek, 9) (Budapest: Magyar Zsidók Pro Palesztina Szövetsége, 1943)
- Pinkusfeld (Pártos) Sámuel, *Juda Ha-Lévi mint grammatikus és exegéta* (Budapest: Márkus Samu Ny., 1887) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Pollák Emánuel (Manó) – Wieder Sulem – Jungreis Jakab – Blas Ede, 'עבודת ישראל' *A zsidó házasság törvényei* (Budapest: Orthodox Központi Bizottság Rabbikollégiuma, Gewürz F. Ny., [1937])
- Pollák Emánuel (Manó), *A bajai zsidó hitközség iskoláinak története* (Baja: Bajai Izraelita Hitközség, Nánay Ny., 1896)
- Pollák Emánuel (Manó), *Zsidó templomépítés Magyarországon a 19. századtól a mai napig* (Budapest: A szerző kiadása, Franklin Ny., 1934) (Klny., IMIT Évkönyv)
- Pollák Fülöp, *Esketési beszéd Lustig Miksa és Löbl Gizella egybekelése alkalmával* (Törökbecse: Radák János, é. n.)
- Pollák Fülöp, *Főtisztelendő – – váci főrabbi úr próba- és székfoglaló beszéde*. Kiadják a Váci Status-Quo Izr. Hitközség tagjai a főrabbi úr székfoglalója emlékére (1901. március 20.) (Budapest: Gross és Grünhut Ny., 1901)

- Pollák Miksa, *A zsidók Bécs-Újhelyen. Tanulmány a zsidók történetéhez Alsó-Ausztriában és Magyarországon* (Budapest: Athenaeum Ny., 1892)
- Pollak, Max [Miksa] / Mezei, Maurus [Mezei Mór], Übers. / L. Moses, bearb., *Die Juden in Wiener-Neustadt* (Wien, 1927)
- Pollák Miksa, *A zsidók története Sopronban a legrégebb időktől a mai napig* (Az IMIT kiadványai, 6) (Budapest: IMIT, Franklin Ny., 1896)
- Pollak Max [Miksa], *Die Geschichte der Juden in Oedenburg von den ältesten Zeiten bis zur Gegenwart. Nach archivalischen Quellen dargestellt* (Wien: Adria, 1929)
- Pollák Miksa, *Arany János és a Biblia* (Budapest: Magyar Tudományos Akadémia, Athenaeum Ny., 1904)
- Pollák Miksa, *Das Judenthum und seine Parteien* (Oedenburg, 1895)
- Pollák Miksa, Dr., soproni főrabbi, *Ünnepi beszédei*, 1: 1894–1937 (Sopron: Goldschmied Sándor Ny., 1938)
- Pollák Miksa, *Erzsébet királyné emlékezete*. Gyászbeszéd a soproni izraelita templomban 1898. szeptember 21-én. Tartotta – – (Sopron: Breiner E. és Fia Ny., 1898)
- Pollák Miksa, ford., magy., *אֲבֵן שְׁמוּאֵל Izráel istentisztelete*. Imádságos könyv a tanuló ifúság és a nagy közönség számára. Fordította és magyarázatokkal ellátta dr. – – soproni főrabbi (Budapest, 1914, és több utánnymás) (Tel-Aviv: Szináj, 1961, 1966, 1986) (Budapest: MIOK, Athenaeum Ny., 1987 [1988])
- Pollák Miksa, *Tömpe Mihály és a Biblia* (Az IMIT kiadványai, 37) (Budapest: IMIT, Franklin Ny., 1912)
- Pollák Miksa munkáinak bibliográfiája: Dán Róbert, összeáll., *Pollák Miksa irodalmi munkássága* (Budapest: Egyetemi Ny., 1968) (Klny., MZsO, XI)
- Pollák, L. [Lajos], *אֲבֵן שְׁמוּאֵל Gedenkrede*, gehalten bei der Trauer-Andacht für den verewigten Rabbi Samuel Löw Brill זצ"ל Rabinatspräses der Pester Israelit. Religionsgemeinde am erev ros hodes Szivan 1897 (31. Mai 1897) in der Rombach-Synagoge von Rabbiner – – (Budapest: Ignatz Schwarz, Neumayer Ede Ny., [1897])

R

- Rácz Zoltán, *Héber–magyar nyelvkönyv. Új gyakorlati módszer* (Enying: Polgár Ny., 1936)
- Rácz Zoltán, *Józua ben Szirach bölcsességének könyve* (Budapest: Gewürz F. Ny., 1930) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Rácz Zoltán – Rothschild Árminné, Az „Egri Izr. Filléregylet” 1938. március hó 27.-én tartott 40.-ik évi rendes, egyben jubiláris közgyűlésén özv. Rothschild Árminné *Megnyitó beszéde* és dr. – – egri főrabbi *Emlékbeszéde* (Eger: Az Egri Izraelita Filléregylet, Dobó István Ny., [1938])
- Raj Tamás, *100+1 jiddis szó. Zsidóságismeret új megközelítésben* (Budapest: Makkabi Kiadó, Váci Ny., 1999)
- Raj Tamás, *A héber betűk misztikája* (Kabbala Könyvek) (Budapest: Makkabi Kiadó, 2006)
- Raj Tamás, *A zsidó vallás. Források* (Keleti vallások, Gólyavári füzetek, 3) (Budapest: Kőrösi Csoma Társaság, TIT Ny., 1988)
- Raj Tamás, *Amit tudni kell a zsidóságról* (Budapest: Makkabi Kiadó, Egyetemi Ny., 1995)
- Raj Tamás / E(phraim) M(oses) Lilien, rajz, *Bibliaiskola. A Szentírás kulcsszavai és szállóigéi* (Budapest: Makkabi, 2003)
- Raj Tamás, *Budapest: A Dohány utcai zsinagóga* (Tájak, korok, múzeumok kiskönyvtára, 168) (Budapest: Kartográfiai Vállalat nyomdája, Pannon Ny., Veszprém, 1984)

- Raj Tamás / Szelényi Károly, fotó, *Hol volt az Éden kertje? Izrael szentföldi tájai* (Budapest: Athenaeum, 2000)
- Raj Tamás, *Nem idegen közöttünk. A zsidóságról nem zsidóknak és azoknak, akik gyökereiket keresik* (Budapest: Makkabi Kiadó, Váci Ny., Vác, 2001)
- Raj Tamás / Domán István, utószó, *Nem idegen közöttünk. A zsidóságról mindenkinek* (Budapest: Makkabi, 2005²)
- Raj Tamás, *Zsidó eszmék és jelképek. A zsidóság hitvilága és közgondolkodásának filozófiája (Az égre néző ember)* (Budapest: Saxum, Szekszárdi Ny., 2002)
- Raj Tamás / Szelényi Károly, fotó, *Zsidó tárgyak művészete* (Budapest: Makkabi Kiadó, Gyomai Kner Ny., Gyomaendrőd, 2002)
- Raj Tamás – Klopfer Ervin, *A 137-es szám. A tudomány és a kabbala titka* (Kabbala könyvek) (Budapest: Makkabi, 2006)
- Raj Tamás – Vasadi Péter / Katus László, előszó, *Zsidók a törökkori Budán* (Budapest: Makkabi Kiadó, Fera-Print, Solymár, 2002)
- Raj Tamás – Vasadi Péter / Katus László, előszó / Redl Emőke, ford., *Jewish Life in Turkish Buda* (Budapest: Makkabi Kiadó, Fera-Print, Solymár, 2003)
- Raj Tamás, bev. / Pataki Mária, *Bibliai képeskönyv* (Alef-könyvek) (Budapest: MIOK, 1987)
- Raj Tamás, bev. / Radácsy László, szerk., *Héber–magyar nagyszótár* (Budapest: Akadémiai Kiadó – Makkabi Kiadó, é. n.)
- Raj Tamás, bev. / Radácsy László, szerk., *Magyar–héber nagyszótár* (Budapest: Akadémiai Kiadó – Makkabi Kiadó, 2003)
- Raj Tamás, bev. / Sáros László – Váli Dezső, *Tanú ez a kőhalom* (Zsidó temetők Közép-Európában) (Budapest: Új Mandátum, Novotrans, 1993)
- Raj Tamás, előszó / Mose (Mór) Langer / Balla Margit, rajz, *Élijáhu kincse* (Budapest: Makkabi Kiadó, 2005)
- Raj Tamás, kieg. / Hahn István, *A zsidó nép története a kezdetektől napjainkig* (bőv. kiad., Budapest: Makkabi Kiadó, Egyetemi Ny., 1996²)
- Raj Tamás, összeáll., *A gyerekeknek nem mindig mondják meg az igazat. A zsidóság a tankönyvekben és a hittankönyvekben* (Budapest: Makkabi Kiadó, Egyetemi Ny., 1994)
- Raj Tamás, összeáll., *A mai Izrael nyelve kezdőknek. Héber (ivrit) nyelvkönyv, 1–2* (Arieh Lifschitz és Sara Yakubovski פה וברכתב c. nyelvkönyve alapján) (Budapest: Makkabi Kiadó, 1990)
- Raj Tamás, összeáll., bev., ford. / Kohn Félix, átírás, *A szombat angyalai. Péntek esti imakönyv* (Budapest: Makkabi Kiadó, 2004)
- Raj Tamás, összeáll., bev., ford., *Emlékimák* (Budapest: Talmud Tóra Alapítvány, Egyetemi Ny., 1996)
- Raj Tamás, összeáll., ford., *Első imakönyvem* (Budapest: Makkabi Kiadó, Váci Ny., 2000)
- Raj Tamás, összeáll., *Vígasztaljátok népemet. Gyászszokások, temetői imádságok, vígasztaló zsol-tárok* (Budapest: Makkabi Kiadó, Egyetemi Ny., 1998)
- Raj Tamás, szerk. / Kleinné Fischer Anikó, *A kóser háztartás kézikönyve* (Budapest: Makkabi Kiadó, Váci Ny., 2000)
- Raj Tamás, szerk., életrajzi lexikon / Don Péter, *Magyar zsidó históriák. Anekdota lexikon* (Budapest: Makkabi Kiadó, OPNI Ny., 1997)
- Raj Tamás, szerk., nyersfordítások / Soltész Elekné, *Zsidó dalok könyve* (Budapest: Makkabi Kiadó, 2004)

- Raj Tamás – Oláh Tamás, szerk., *Aladdin konyhája. Keleti szakácsművészet* (Budapest: Minerva-Editorg, Szolnoki Ny., 1986)
- Raj Tamás: lásd még Bokor Sándor; Scheiber Sándor / Alexander; Schweitzer József; Venetianer Lajos
- Reich Béla / Fábián Béla, előszó, *Táborhely, szálláshely...* 1940 nyarán elmondott beszédek (Jászberény: Pesti-könyvnyomda és könyvkiadó-vállalat nyomása, [1941])
- Reich Béla, *Sába királynője a keleti irodalomban* (Budapest: Gewürz F. Ny., 1932) (Bölcsész-doktori értekezés)
- Reich, H. L., *הַעֲתָה הַיְּהוּדִית Das Judenthum der Neuzeit*. Vorlesungen gehalten im Schulhause der isr. Gemeinde zu Wieselburg, 1. Heft: I–V (Wien: Brüder Winter, Buchdruckerei von Alexander Czéh, Ung.-Altenburg, 1877²)
- Reich, H. L., *הַעֲתָה הַיְּהוּדִית Das Judenthum der Neuzeit*. Vorlesungen gehalten im Schulhause der isr. Gemeinde zu Wieselburg, 2. Heft: VI–X (Wien: R. Picker, Buchdruckerei von Alexander Czéh, Ung.-Altenburg, 1880²)
- Reich, H. L., *Zur Wehr und Lehr. Ein Wort zur Zeit an die denkenden ungarischen semitischen und nichtsemitischen Bürger* (Ung.-Altenburg, Buchdruckerei des Alexander Czéh, 1882)
- Reschofszki / Reschofszky Arthur, R. *Tanchumii Hierosolymi Liber Almursid Alkâfi. Lexicon in Mosis Maimuni Mischne Thoram* (Budapest: A szerző kiadása, 1916) (Bölcsész-doktori értekezés)
- Richtmann Mózes, *Az arab-zsidó újplatonikusok ethikai nézetei* (Budapest: Márkus Samu Ny., 1904) (Bölcsész-doktori értekezés)
- Richtmann Mózes, *Kayserling – Dr. Kayserling élete és művei (1829–1905)* (Budapest: Athenaeum, [1905]) (koll.)
- Richtmann Mózes, *Landau Ezekiel prágai rabbi (1713–1793) és a magyar zsidók. Adalék a magyar zsidó községek és rabbijaik történetéhez a XVIII. században* (Adalékok a magyar zsidók történetéhez, 1) (Budapest: Athenaeum, 1905)
- Richtmann Mózes, átdolg. bev. / Roth A. M., *Orthodoxia és cionizmus / Der Zionismus vom Standpunkte der jüdischen Orthodoxie* (Budapest: Katzburg Ny., 1919)
- Richtmann Mózes, fel. szerk., *Hitközségi Szemle*. Zsidó hitközségek és intézmények ügyeinek havi közlönye, 1–4 (Budapest: Elek Ny., 1910–1913)
- Rokonstein Léopold (Lipót), *הַיְּהוּדִית Zsidó hit- 's erkölcs-tan*. Írta Rokonstáin Léopold, nyilvános tanító a' szentesi héber–magyar iskolánál (Buda, A' magyar kir. egyetem' betűivel, 1841)
- Rokonstein Léopold (Lipót), *Egyházi gyászbeszéd*, mely cs. k. főherceg József Antal János, Magyarország üdvözült emlékü nádora, ő föntségének elhunytá fölött a nagyváradi izr. egyházban 5607. évi Sebat 28-án (1847. évi Február 14-én) tartatott Rokonstáin Léopold, oktató 's papjelölt által (Nagyvárad: Tichy Alajos Ny., [1847])
- Rokonstein Lipót, „*Aggodalmak s remények*.” Beköszöntő beszéd, melylyel hitközségét Szombathelyen 1865. évi mart. 8-án (5625-ki Adar 10-én) üdvözlé dr. – – főrabbi (Steinamanger / Szombathely: Emerich v. Bertalanffy Ny., 1865)
- Rokonstein, Jehudah Leopold, *הַיְּהוּדִית Festpredigten* von Dr. – –, Rabbiner in Agram (Nagykanizsa: I. Markbreiter Ny., 1857)
- Rokonstein, Leopold (Lipót), „*Der Rabbiner als Lehrer der h. Thorah ist er der Vertreter derselben*.” Predigt gehalten zu Steinamanger bei Gelegenheit des Rabbinatsantrittes am 8. März 1865 (10. Adar 5625) von Dr. – –, Oberrabbiner (Steinamanger: Druck von Emerich v. Bertalanffy, 1865)

- Rosenberg Ede, *A zsidó népiskola a hagyomány korszakában*. Adalék az egyetemes paedagogia történetéhez (Budapest: Athenaeum Ny., 1890)
- Rosenberg Ede, *A zsidó népiskola és a tanító*. Beszéd. Mondotta dr. – – ókanizsai rabbi az ókanizsai zsidó iskolaszéknek 1902. július 6-án tartott ünnepélyes közgyűlésén, melyet az Singer Jakab úr ókanizsán való harminc éves tanítói működésének jubileuma alkalmából rendezett (Szeged: Ókanizsai Zsidó Iskolaszék, Traub B. és Társa, é. n. [1902])
- Rosenberg Ede, *Az irgalmasság és a nők*. Beszéd. Mondotta dr. – – ókanizsai rabbi (Szeged: Traub B. és Tsa, é. n.)
- Rosenberg Ede, *Grüner Jakab*. Két gyászbeszéd. Mondotta – – (Szeged: Traub B. és Tsa, 1903)
- Rosenberg Fülöp, *A nemzet gyásza és öröme*. Két beszéd. Tartotta a vágújhelyi izraelita templomban dr. – – vágújhelyi főrabbi, 1: *Gyászbeszéd megdicsőült királyunk I. Ferenc József fölött* (1916. november 30); 2: *Ünnepi beszéd felséges urunk IV. Károly király megkoronáztatása alkalmából* (1916. december 30) (Vágújhely: Horovitz Adolf Ny., 1917)
- Rosenberg Fülöp, *Issakhar zászlaja*. Ünnepi beszéd. Tartotta a vágújhelyi izraelita templomban 5673. évi lag baomer (1913. május 25.) napján a vágújhelyi izraelita reáliskola ötven éves fennállásának jubileuma alkalmából dr. – – főrabbi (Vágújhely: Horovitz Adolf Ny., [1913])
- Rosenberg Fülöp, *Melyik úton megyünk fölfelé? Magyarország statusquo-ante zsidóságához* (Vágújhely: Hungária, é. n.)
- Rosenberg, Alexander (Sándor), *Das Judentum und die Nationalitätsidee. Eine völkerpsychologische Studie* von Dr. A. Rosenberg, Rabbiner in Kaposvár (Kaposvár: Jeiteles Herman Ny., [1885])
- Rosenberg, Alexander, *Die mosaische Echtheit der Königsurkunde Deut. 17* (Halberstadt, 1867)
- Rosenberg Sándor: lásd még Klein Sándor
- Rosenfeld Henrik, *A socialismus a Bibliában és a Talmudban*. Izraelita irodalmi fölolvadás (Baja: Nánay Lajos, 1903)
- Rosenfeld Henrik, *Gyászbeszéd Rosenberg Mór bajai izraelita hitközségi elnök fölött*, a bajai hitközség és Szent-Egylet által 1901. szept. 13-án rendezett temetésen (Baja: Nánay Lajos, 1901)
- Rosenfeld Henrik, *Gyászbeszéd dr. Naschér Simon volt berlini rabbi fölött*. A bajai hitközség és Szent-Egylet által 1901. júl. 25-én rendezett temetésen (Baja: Nánay Lajos, 1901)
- Rosenstein Mór, *Maimuni és az iszlám* (Budapest: Franklin Ny., 1885) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Rosenthal László – Weinberger József, *Ábrahám. Apáról fiúra* (Budapest: IMIT, 1941)
- Rosenthal László, *Mózes ibn Ezra „Siré Ézor” című versgyűjteményének elemzése és fordítása* (Budapest: Spitzer Aladár Ny., 1939) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Rosenzweig Rezső, *Az asszuáni és elefántinei papiruszok történelmi vonatkozásai* (Budapest: Ginács Ny., 1935)
- Róth Emil, *Mózes* (Budapest: Harmat, 1941)
- Róth Emil, *Obadjah Bertinoro palesztinai utazása* (Budapest: Gewürz Ny., 1930) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Róth Emil, *Zsidó könyvek, zsidó sorsok* (Budapest: Franklin Ny., 1938) (Klny., IMIT *Évkönyv*)
- Róth Emil, ford., magy., *Az örködés éjszakája. Peszáchi hággádá* (Javne könyvek, 4) (Budapest: Magyar Zsidók Pro Palesztina Szövetsége, Klein Jenő Ny., 1942) (reprint, s. a. rend. Borsányi Schmidt Ferenc, Budapest: OR-ZsE, 2004, az OR-ZsE reprint sorozata)

- Róth Sámuel, *Sir Chádásb* (Kisvárd: Klein Ny., 1932)
- Rothenberg, Ephraim, *Herzenserguss Seiner hochfürstlichen Gnaden*. Dem hochwürdigsten Herrn Joseph von Kopácsy, Graner Erzbischof (...) an heiliger Stätte, als am Tage des feierlichen Einzuges in die Primatial-Residenzstadt Gran, gesprochen von – –, Graner Rabbinen 27. Mai 1839 (Gran: Jos. Beimel'schen Schriften, 1839)
- Rubinstein Mátyás, *A biblico-talmudikus higiénie* (Budapest: A szerző kiadása, 1892) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Rubinstein Mátyás, *A rendeltetés hív betöltése*. Beszéd. Mondotta – – (Szekszárd: Molnár, 1908)
- Rubinstein Mátyás, *Gyászbeszéd*. Mondotta Léderer Ábrahámné Flesch Fanni koporsójánál 1911 ápr. 25-én – – (Szekszárd: Krammer Vilmos, é. n. [1911])
- Rubinstein Mátyás, *Háborús imák és beszédek* (Szekszárd: Molnár Ny., 1915)
- Rubinstein Mátyás, *Izrael istenhite*. Egyházi beszéd. Mondotta – – (Szekszárd: Molnár Mór Ny., 1906)
- Rubinstein Mátyás, *Megtérés*. Újévi beszéd (Szekszárd: Szekszárdi Izraelita Hitközség, Siklósi Ny., 1943)
- Rubinstein, Mesulam, חלק ראשון יש בו דברי אגדה על ספר מבי"ט שהוא כולל שני חלקים. חלק ראשון על עניני מילה ונישואין וגם הספדים (...) וחלק שני בראשית ושמות, ובתוכם רצוף פירושים על עניני מילה ונישואין וגם הספדים (...) וחלק שני ממולא בשמעתתא על כמה וכמה סוגיות שבש"ס (...) (Kiskörös: Gedruckt bei Ignác Kálisch, 1896)
- Rudolfer Antal, *Halottak emlékezete. Imák az elhunytak lelki üdvéért* (Budapest: Propper Leó, 1900)
- Rudolfer Antal, *Midrás Numeri-Rábba* (Budapest: A szerző kiadása, 1891) (Bölcsészdoktori értekezés)

S

- Salgó László, *A Baraita. A nem kanonizált Misna helye a héber tudományos irodalomban* (Budapest: Katzburg Ny., 1933) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Salgó László, szerk., *Körzeti hírek*. A Pesti Izraelita Hitközség Józsefvárosi Templomkörzete körlevele (Budapest, 1947)
- Scheiber Lajos, „*Légy bátor és erős*”. Ünnepi beszéd (Dunaföldvár: Somló Ny., 1943)
- Scheiber Sándor, *Ámosz nyomában...* Székfoglaló beszéd (Dunaföldvár: Dunaföldvári Izraelita Hitközség, 1941)
- Scheiber Sándor, *A pálma* (Pécs: X. Izraelita Községkerület, 1941)
- Scheiber Sándor, *Emlékbeszéd Klein Lajos baracsi földbirtokos felett* (Dunaföldvár: Dunaföldvári Izraelita Hitközség, 1942)
- Scheiber Sándor, *Messiasvárók* (Paks, 1943)
- Scheiber Sándor, *Eliezer tanítónk négy bizonyága*. Gyászbeszéd (...) Heller Bernát professzor koporsójánál (...) (Dunaföldvár: A szerző kiadása, 1943)
- Scheiber Sándor, *A nagyon jó...* (Budapest: A szerző kiadása, 1947)
- Scheiber Sándor, *Tudományos tervek és könyvek* (Budapest, 1947)
- Scheiber Sándor, *Löw Immánuel emlékezete*. Két beszéd (Budapest: A szerző kiadása, 1947) (Klly., *Avatás ünnepe*, Budapest, 1947)
- Scheiber Sándor, *A három koszorú*. Emlékbeszéd dr. Heller Bernát sírköavatásán (Budapest: A szerző kiadása, 1948)

- Scheiber Sándor, *Ősi érmek. Beszéd* (Karcag: Kertész Ny., 1948)
- Scheiber Sándor, *Mikszáth Kálmán és a keleti folklóre* (Budapest: Országos Néptanulmányi Egyesület, 1949)
- Scheiber, Alexander, Intr. / Gergely, R. [Rudolf], Ed. *The Kaufmann Haggadah*. Facsimile Edition of MS 422 of the Kaufmann Collection in the Oriental Library of the Hungarian Academy of Sciences (Publications of the Oriental Library of the Hungarian Academy of Sciences, 1) (Budapest: Akadémiai Kiadó, 1957)
- Scheiber, Alexander (Sándor), *The Kaufmann Haggadah* (Budapest: Publishing House of the Hungarian Academy of Sciences, 1957)
- Scheiber, Alexander (Sándor), *Die Kaufmann Haggadah (Budapester Haggadah)* (Budapest, 1958)
- Scheiber Sándor, *Magyarországi zsidó feliratok a III. századtól 1686-ig* (Budapest: MIOK, 1960)
- Scheiber, Alexander (Sándor), *Jewish Inscriptions in Hungary. From the 3rd Century to 1686* (Budapest – Leiden: Akadémiai Kiadó – Brill, 1983)
- Scheiber Sándor, *A soproni középkori zsinagóga* (Sopron: Győr-Sopron Megyei Tanács Idegenforgalmi Hivatala, 1963)
- Scheiber Sándor, *Folklór és tárgytörténet*, 1–2 (Budapest: MIOK, 1974)
- Scheiber Sándor, *Folklór és tárgytörténet*, 3 (Budapest: MIOK, 1984)
- Scheiber Sándor / Hidvégi Máté, bev. / Raj Tamás, utószó, *Folklór és tárgytörténet*. Teljes kiadás (Budapest: Makkabi Kiadó, Egyetemi Ny., 1996) (a bibliográfia nélkül!)
- Scheiber Sándor, *Héber kódexmaradványok magyarországi kötetáblákban* (Budapest: MIOK, 1969)
- Scheiber Sándor, *Hebrew Melodies* (Budapest, 1977) (Kántor-hanglemez kísérő szövege)
- Scheiber Sándor, *Ünnepi beszéd*. Elmondotta az Országos Rabbiképző Intézet centenáriumán (New York: 1978)
- Scheiber Sándor, szerk., bev. / Gabriella Sed-Rajna, képmagyarázat, *A Májmúni Kódex. A budapesti „Mishné Tóra” legszebb lapjai* (Budapest: Magyar Helikon – Corvina, 1980)
- Scheiber, Alexander (Sándor), Ed., intr. / Gabriella Sed-Rajna, *Codex Maimuni. Moses Maimonides’ Code of Law. The Illuminated Pages of the Kaufmann Mishneh Torah* (Budapest – Frankfurt: Corvina – Helikon – Strassburger, 1984)
- Scheiber, Alexander (Sándor) – Blau, Joshua, *An Autograph of Maimonides from the Adler Collection and the Leningrad Library* (Publication of the Israel Academy of Sciences and Humanities) (Jerusalem, 1981)
- Scheiber Sándor, *A Kaufmann-geniza kutatása és jelentősége* (Budapest, 1983)
- Scheiber, Alexander (Sándor), *Geniza Studies* (Collectanea, 17) (Hildesheim – New York: Olms, 1981)
- Scheiber Sándor, *Protestáns prédikátorok exemplumainak mintái* (Folklór, folklorisztika és etnológia, 79) (Budapest: ELTE, 1984)
- Scheiber Sándor / Féner Tamás, fotó, „...és beszéld el fiadnak...” *Zsidó hagyományok Magyarországon* (Budapest: Corvina, 1984)
- Scheiber, Alexander (Sándor) / Féner Tamás, fotó, „...And You Shall Tell Your Son...” *Jewish Customs and Ceremonies in Hungary* (Budapest: Corvina, 1984)
- Scheiber, Alexander (Sándor), *Essays on Jewish Folklore and Comparative Literature* (Budapest: Akadémiai Kiadó, 1985)

- Scheiber Sándor / Scheiberné Bernáth Livia – Barabás Györgyi, s. a. rend. / Komoróczy Géza, szerk., előszó, *Magyar zsidó folyóiratok és hírlapok bibliográfiája, 1847–1992* (Hungaria Judaica, 3) (Budapest: MTA Judaisztikai Kutatócsoport, 1993)
- Scheiber Sándor / Kőbányai János, szerk., bev., *Scheiber Sándor könyve*. Válogatott beszédek (New York – Budapest – Jeruzsálem: Múlt és Jövő, 1994)
- Scheiber Sándor / Nathaniel Katzburg, *Beszélgetések Scheiber Sándorral és Fejtő Ferencsel* (Hungaria Judaica) (Budapest: Bábel Könyvkiadó, 2000)
- Scheiber Sándor – Guttmann, Jacob – Husik, Isaac / Haraszi György, jegyz., *Maimonidész – Zsidó filozófia. Zsidó és skolasztikus filozófusok a középkorban* (B'nai B'rith könyvek, 3) (Budapest: Logos Kiadó, 1995)
- Scheiber Sándor – Zsoldos Jenő / Seifert Géza, bev., *Ó mért oly későn. Levelek Kiss József életrajzához* (Budapest: MIOK, 1972)
- Scheiber Sándor – Zsoldos Jenő, *Kiadatlan Mikszáth-levelek az Országos Széchényi Könyvtárban* (Az Országos Széchényi Könyvtár Kiadványai, 64) (Budapest: Országos Széchényi Könyvtár, 1969)
- Scheiber Sándor – Zsoldos Jenő, *Vajda János levelei Milkó Izidorhoz* (Irodalomtörténeti füzetek, 15) (Budapest, 1958)
- Scheiber, Alexander, Hrsg., Ignaz Goldziher, *Tagebuch* (Leiden: E. J. Brill, 1978)
- Scheiber, Sándor, vál., előszó / Scheiberné Bernáth Livia, ford., Goldziher, Ignác, *Napló* (Tények és tanúk) (Budapest: Magvető Kiadó, 1984)
- Scheiber Sándor, közread., *Kohn Sámuel leveleiből* (Budapest: Egyetemi Ny., 1970) (Klny., MZsO, XIII)
- Scheiber Sándor, szerk., *Ámosz próféta könyve* (Háóvéd Hácioni Könyvtár, 1) (Budapest: Makkabea Munkaközösség, 1948)
- Scheiber Sándor, szerk. / Landler Péter, bev., ford., magy. / Ch. N. Bialik, *Az újhéber kultúráért* (Háóvéd Hácioni Könyvtár, 2) (Budapest: Makkabea Munkaközösség, Ny. n., 1949)
- Scheiber Sándor, szerk., bev. / Dávid Ferenc, *A soproni ó-zsinagóga* (A magyarországi zsidó hitközségek monográfiái, 8) (Budapest: MIOK, 1978)
- Scheiber Sándor, szerk., bev., utószó, Grünwald Fülöp – Harsányi László – Schück Jenő, *Öt község* (A magyarországi zsidó hitközségek monográfiái, 5) (Budapest: MIOK, Főprint Ny., 1972)
- Scheiber Sándor, szerk., *Jubilee Volume in Honour of Prof. Bernhard Heller / Emlékkönyv Heller Bernát professzor hetvenedik születésnapjára* (Budapest: Gewürz Ferdinand Ny. – Karcag: Kertész József Ny., 1941)
- Scheiber, Alexander (Sándor), szerk., *Semitic Studies in Memory of Immanuel Löw* (Publications of the Alexander Kohut Memorial Foundation) (Budapest: Kertész Ny., 1947)
- Scheiber Sándor, szerk. / Moess Alfréd, *Pest megye és Pest-Buda zsidóságának demográfiája, 1749–1846* (A Magyarországi Zsidó Hitközségek Monográfiái, 2) (Budapest: MIOK, 1968)
- Scheiber Sándor, szerk., *Pfeiffer Izsák emléke* (Budapest, 1949)
- Scheiber Sándor, szerk., jegyzet / Kőbányai János, utószó, *A feliratoktól a felvilágosodásig. Zsidó irodalomtörténeti olvasmányok* (New York – Budapest – Jeruzsálem: Múlt és Jövő, 1997)
- Scheiber Sándor, szerk. / Scheiberné Bernáth Livia / Mollay Károly, bev., *A magyarországi zsidóság személy- és családnévei II. Józsefnévadó rendeletéig* (A magyarországi zsidó hitközségek monográfiái, 10) (Budapest: MIOK, 1981)
- Scheiber Sándor, szerk., *Évkönyv* (Budapest: MIOK, 1970–1983/84)

- Scheiber Sándor – Benoschofsky Ilona, szerk., *A Budapesti Zsidó Múzeum* (Budapest: Corvina, 1987)
- Scheiber, Alexander (Sándor) – Ilona Benoschofsky, Eds., *The Jewish Museum* (Budapest: Corvina, 1989)
- Scheiber, Alexander (Sándor) – Ilona Benoschofsky, Hrsg., *Das Jüdische Museum in Budapest* (Budapest: Corvina, 1989)
- Scheiber Sándor – Grünvald Fülöp, szerk., előszó, MZsO, V/1 (MHJ, V/1) (Budapest: MIOK, 1959)
- Scheiber Sándor – Grünvald Fülöp, szerk., előszó, MZsO, V/2 (MHJ, V/2) (Budapest: MIOK, 1960)
- Scheiber Sándor – Grünvald Fülöp, szerk., előszó, MZsO, VI (MHJ, VI) (Budapest: MIOK, 1961)
- Scheiber Sándor – Grünvald Fülöp, szerk., előszó, MZsO, VII (MHJ, VII) (Budapest: MIOK, 1963)
- Scheiber Sándor, szerk., előszó, MZsO, VIII (MHJ, VIII) (Budapest: MIOK, 1965)
- Scheiber Sándor, szerk., előszó, MZsO, IX (MHJ, IX) (Budapest: MIOK, 1966)
- Scheiber Sándor, szerk., előszó, MZsO, X (MHJ, X) (Budapest: MIOK, 1967)
- Scheiber Sándor, szerk., előszó, MZsO, XI (MHJ, XI) (Budapest: MIOK, 1968)
- Scheiber Sándor, szerk., előszó, MZsO, XII (MHJ, XII) (Budapest: MIOK, 1969)
- Scheiber Sándor, szerk., előszó, MZsO, XIII (MHJ, XIII) (Budapest: MIOK, 1970)
- Scheiber Sándor, szerk., előszó, MZsO, XIV (MHJ, XIV) (Budapest: MIOK, 1971)
- Scheiber Sándor, szerk., előszó, MZsO, XV (MHJ, XV) (Budapest: MIOK, 1972)
- Scheiber Sándor, szerk., előszó, MZsO, XVI (MHJ, XVI) (Budapest: MIOK, 1974)
- Scheiber Sándor, szerk., előszó, MZsO, XVII (MHJ, XVII) (Budapest: MIOK, 1977)
- Scheiber Sándor, szerk., előszó, MZsO, XVIII (MHJ, XVIII) (Budapest: MIOK, 1980)
- Scheiber Sándor – Hahn István, szerk., *Az Országos Rabbi Egyesület Értesítője* (Budapest, 1946–1948)
- Scheiber, Alexander (Sándor) – Samuel Löwinger, Eds., *גנדי קוֹיִפֶּמֶן – Genizah Publications in Memory of Prof. Dr. David Kaufmann* (Budapest, 1949)
- Scheiber, Alexander (Sándor) – Samuel Löwinger – Somogyi, Joseph, Eds., *Ignace Goldziher Memorial Volume*, 2 (Jerusalem: Rubin Mass, 1958)
- Scheiber Sándor munkáinak bibliográfiája: Dán Róbert, összeáll., *Scheiber Sándor irodalmi munkásságának bibliográfiája*, [1:] 1933–1973 (Klny., Scheiber Sándor, *Folklór és tárgytörténet*, 2, Budapest, 1974); [2:] 1933–1976 (in: *Folklór és tárgytörténet*, 2, Budapest, 1977²); [3:] 1977–1983 (in: *Folklór és tárgytörténet*, 3, Budapest, 1984); Barabás Györgyi, *Bibliography of the Literary Work of Alexander Scheiber, 1933-2005* (előkészületben)
- Scheiber Sándor / Alexander: lásd még Benoschofsky Imre; Domán István; Geyer Arthur; Guttmann, Jacob; Harsányi László; Jólesz Károly; Katzburg, Nathaniel; Landler Péter [Pinhas Artzi]; Löw Immanuel; Löwinger Sámuel; Schweitzer József
- Schiff, Moritz – Tauber J., Hrsg., *אֵילֵת הַשָּׁחַר. Ajeles haschachar*, 1: *Ein hervorblickender, eigen-thümlicher, wahr-wissenschaftlicher, anziehender, noch nie betretener Weg*. Eine gewissenhafte theoretisch-praktische Erklärung (Pest: Gedruckt mit Joseph Beimel'schen Schriften, 1845)
- Schindler József, *Egy régi arab anyagelmélet. Az okkazonalista atomizmus rendszere, forrásai és kritikája Májmuni alapján* (Dolgozatok a királyi magyar Pázmány Péter Tudományegyetem philosophiai semináriumából, 45) (Budapest: Arany János Ny., 1941)

- Schlesinger Sámuel / Fejér Ferenc, bev., *Főtisztelendő dr. Schlesinger Sámuel főrabbi úr 1922. szeptember 12-én tartott beiktatásának emlékére* (Debrecen: A Debreceni Izraelita Hitközség Elöljárósága, 1923, Hegedüs és Sándor) (Fejér Ferenc hitközségi elnök beiktató beszéde – Főt. dr. – – főrabbi székfoglaló beszéde)
- Schlesinger Sámuel, *Pseudo-Bachja Kitáb ma'ani al-nafsz (Könyv a lélek lényegéről) című művének pszichológiája. Adalék az arab-zsidó újplatonizmus történetéhez* (Budapest: Athenaeum Ny., 1911) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Schnitzer Ármin, *Ünnepi beszéd II. Rákóczi Ferenc és bujdosó társai hamvainak hazahozatala alkalmából* (Komárom: Izraelita Hitközség, Spitzer Ny., 1906)
- Schnitzer, Armin (Ármin), *Beszéd Ő császári és királyi Felségöknek I. Ferenc József és Erzsébet egybekelése 25-ik évfordulójának örömmünnepeére*. Elmondta 1879. évi április 24-én a révkomáromi izr. templomban dr. – –, izraelita lelkész / Rede zur Jubiläumsfeier des 25-ten Jahrestages der Vermählung Ihrer Majestäten des Kaisers und Königs Franz Josef I. und der Kaiserin und Königin Elisabeth, gehalten am 24. April 1879 im isr. Tempel zu Comorn von Dr. H. Schnitzer (Komárom: Ziegler Károly Ny., 1879)
- Schnitzer, Armin, *Rede zur Aufstellung des Grabsteines für den verewigten Oberrabbiner in Érsekújvár Rabbi Sigmund Richter זצ"ל am 27. August 1911. (ג' Elul 1881) von Dr. – – Oberrabbiner in Komárom* (Székesfehérvár: Singer Ede Ny., 1911)
- Schöner Alfréd, *A Dohány utcai zsinagóga* (Budapest: MIOK, Optimum, Révai Ny., 1989)
- Schöner, Alfréd, *The Synagogue of Dohány Street* (Budapest: BZSH, 1989 [2001!])
- Schöner Alfréd, *A Pokol traktátusa. Miniatúra-sorozat a nagykanizsai héber nyelvű kéziratok könyvében a XVIII. század végéről* (Budapest: Akadémiai Kiadó, 1984) (Klly., Művészet-történeti Értesítő)
- Schöner Alfréd, bev. / Oláh János, szerk., *Az elveszített álmok*. Dr. Birnfeld Sámuel rabbi emlékének (Budapest: Bookmaker, 2004)
- Schöner Alfréd, bev. / Allerhand, Jacob / Lichtmann Tamás, ford., *A zsidóság története* (Alef-könyvek) (Budapest: MIOK, 1988)
- Schöner Alfréd, előszó / Ofry, Dan / Kádár Elza, s. a. rend., *Az érem másik oldala* (Tel-Aviv: Liora Books, 1995)
- Schöner Alfréd, szerk., *Peszah*. Tanulmánygyűjtemény. Egyetemi jegyzet (Budapest: OR-ZsE Szentírás- és Talmudtudományi Tanszék, 1999)
- Schöner Alfréd, *Te érted...* (Budapest: Bookmaker, 2004)
- Schönfeld Áron, *A zsidó vallásbölcseinek szentírásmagyarázata Maimuni után, 1: Jákób Anatoli és Lévi B. Gerson* (Pozsony: Alkalay Adolf és Fia Ny., 1904)
- Schönfeld Áron, *Hanghullámok, miknek a nagy vihar adott lökést*. Tíz beszéd (Besztercebánya: Hungária Ny., 1916)
- Schönfeld Áron, *Irgalom és ítélet*. Két beszéd (Besztercebánya: Havelka Ny., 1915)
- Schönfeld Miklós, *A judaizmus és a hellén művelődés egymáshoz való viszonya a zsidó hagyományos irodalomban* (Budapest: Neuwald Ny., 1938) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Schönfeld Miklós, ford., közread. / Gergely András – Lönyi Lóránd, szerk., *40 éves a Kibbuc Gálujot Kauders Ben-Cion páholya, 1951–1991* (Bene Berit, 1991)
- Schönfeld Miklós, szerk., *Hitközségi közlöny* (Arad: Nyugati Szeretarsú Izraelita Hitközség, 1939–1940)
- Schönfeld, Mordekhaj / Vorhand, Markusz (Mordekhaj), kiad., *ספר דברי יושר. חלק ראשון על* (Dés: Druck v. H. Schönfeld, 1912)

- Schönwald Károly, *Juda ibn Tibbon terminológiája vallásbölcseleti művek fordításában*, 1 (Budapest: Radó és Rózsa Ny., 1902)
- Schreiber Ignác, kiad., bev., *Pseudo-Aristoteles Liber de causis Zerachja b. Izsák által eszközölt héber fordításának kritikai összehasonlítása az arab eredetivel, a latin és a többi héber fordítások figyelembevételével*. A M. Tud. Akad. könyvtára Kaufmann-alapítványának 284. sz. kézirata alapján (Budapest: Athenaeum Ny., 1916) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Schreiner Márton, *Adalékok a bibliai szöveg kiejtésének történetéhez* (Budapest: Franklin, 1885)
- Schreiner Márton, *Az arabs vallásbölcselet kezdetei* (MTA Kiadványai)
- Schreiner Márton, *Az Aschariták történetéhez* (1890)
- Schreiner Márton, *Az iszlám vallásos mozgalmak az első négy században* (Értekezések a nyelv- és széptudományok köréből, 15/1) (Budapest: Akadémia, 1889)
- Schreiner, Martin (Márton), *Der Kalâm in der jüdischen Literatur* (1895)
- Schreiner, Martin (Márton), *Die jüngsten Urteile über das Judentum* (1902)
- Schreiner, Martin (Márton) / Perlmann Moshe, Hrsg., *Gesammelte Schriften. Islamische und jüdisch-islamische Studien* (Collectanea, 11) (Hildesheim – Zürich – New York: Olms, 1983)
- Schreiner Márton, szerk., *Bibliai szemelvények, 1: Zsoltárok és régibb próféták (Ámós, Hósea, Ézsaiás, Michá)* (Vallástani iskolakönyvek, 1) (Budapest: Singer és Wolfner, Pesti Ny., 1892)
- Schreiner Márton, szerk., *Bibliai szemelvények, 2: A babiloni korszak prófétái* (Vallástani iskolakönyvek, 2) (Budapest: Singer és Wolfner, Pesti Ny., 1893)
- Schreiner Márton munkáinak bibliográfiája: Elsass Bernát, „Schreiner Márton, 1863–1926”, *MZsSz*, 44, no. 5–6 (1927), pp. 316–322
- Schück Berachjo (Bernát), *אהל רחל A zsidó családi otthon* (Lugoj: Tip. Adolf Auspitz, 1927)
- Schück Bernát, *A zsidó nemzeti mozgalom története*. Tanulmány (Temesvár: Hunyadi Ny., 1919)
- Schück Bernát, *Hit és állam* (Temesvár: Moravetz testvérek, 1904)
- Schück, Bernát, *Religion und Staat*. Eine Studie von – – (Temesvár: Brüder Moravetz, 1904)
- Schulcz Fülöp, *Rabbi Sámuel ben rabbi Simson héber levele. Középkori útleírás a Szentföldről* (Budapest: Neuwald Ny., 1929) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Schulcz Sraga (Fülöp), Ed., *מכתב מרבי שמואל ב"ר שמשון על פ' כ"י פארמא / Itinerarium Palestinae* (Vác: Kohn Mór Ny., é. n. [1928 után])
- Schvarcz József, szerk., *Rugăciunile si liturgiile cele mai trebuincioase în limbă evree, română și maghiară / A legszükségesebb imák és szertartások héber, román és magyar nyelven* (Sfântu-Gheorghe / Sepsiszentgyörgy: Jókai Ny., 1924)
- Schvarcz Gábor, *Az imakönyv fordítása horvát nyelvre*
- Schvarcz Gábor, *Az izr. vallás szertartásai horvát nyelven*
- Schwartz Benjámin, *Es visszatérnek a gyermekek...* Rádió-beszéd 1947. évi március hó 8-án (Budapest: A szerző kiadása, Neuwald Illés Utódai Ny., 1948) (Klny., *Az ORE Értésítője*, 1948. évi június)
- Schwarz Benjámin, kiad., magy., ford., *Juszuf al-Baszir Al Kitâb al Muchtavi című munkájának 15. fejezete. Tóbia ben Mózes héber fordításával* (Budapest: Márkus Ny., 1907) (Bölcsészdoktori értekezés)

- Schwarz Gábor, *A Pesito Jeremiás könyvére* (Budapest: Athenaeum Ny., 1895) (Bölcsészdoktori értekezés) (Klny., MZsSz, 1894)
- Schwarz, M. A., *Durch was haben Sie den Sieg errungen? Eine Sabbath-Chanukka-Predigt gehalten im Jahre 1851 in der Synagoge zu Gige* (Nagykanizsa: Markbreiter & Ollopp, 1851)
- Schwarz Miksa, *Kohen Efraim ó-budai rabbi élete és responsumai* (Budapest: Márkus Samu, 1887) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Schwarz Mór, *Avató beszéd*. 1934. február 17-én tartotta Fejér György avatása alkalmából (Budapest: Hungária Ny., 1934)
- Schwarz Mór, *Az Énekek énekének targuma* (Budapest: Arany János Ny., 1928)
- Schwarz Mór, ford. / Göndör Bertalan, illusztr., *Eszter könyve* (Budapest: Pesti Izraelita Nőegylet Leányárvaháza, 1943) (reprint, Budapest: OR-ZsE, 2005)
- Schwarz Mór, *Isten hegye* (Budapest: Nagy S. Ny., 1948)
- Schwarz Mór, *Isten örök fényei*. Avató beszéd (Budapest: Radó Ny., 1944)
- Schwarz, Mór, *Kimchi Mózes élete és munkái. Adalék a héber nyelvtan és szentírásmagyarázat történetéhez* (Budapest: Trebitsch Ny., 1893) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Schweiger Albert, *Mendelssohn Mózes aesthetikai és metaphysikai jelentősége* (Békéscsaba: Tevan Ny., 1907) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Schweiger Lázár, *Egy zsidó philosophus vagabundus története* (Budapest: A szerző kiadása, Franklin Ny., 1916) (Klny., IMIT Évkönyv)
- Schweiger Lázár, *Lazarus Móric* (Budapest: [Franklin társulat], é. n.) (Klny., IMIT Évkönyv)
- Schweitzer József, *„Uram, nyisd meg ajkamat.” Válogatott tanulmányok és esszék* (Mórija könyvek, 5) (Budapest: Universitas Kiadó – Judaica Alapítvány, 2007)
- Schweitzer József – Erdő Péter – Vizi E. Szilveszter, *Hit, erkölcs, tudomány* (Manréza-füzetek) (Budapest: Éghajlat Könyvkiadó, 2006)
- Schweitzer József – Kardos László – Blaustein Sándor, ford., *Szenes Anna küldetése és halála* (Budapest: Hechaluc, Groszmann Sándor, Eckstein Imre Ny., 1945) (A Mibifnim c. folyóirat cikksorozata alapján, 1945 szeptember, kiadó: Kibuc Mauchád)
- Schweitzer József – Szilágyi Mihály / Scheiber Sándor, bev., *A Tolna megyei zsidók története 1867-ig* (A magyarországi zsidó hitközségek monográfiái, 11) (Budapest: MIOK, Franklin Ny., 1982)
- Schweitzer József / Komoróczy Géza, szerk., *Szefárdok Magyarországon és Erdélyben* (MTA Judaisztikai Kutatócsoport Értesítő, 7) (Budapest: MTA Judaisztikai Kutatócsoport, 1992)
- Schweitzer József / Scheiber Sándor, bev., *A Pécsi Izraelita Hitközség története* (A magyarországi zsidó hitközségek monográfiái, 1) (Budapest: Egyetemi Ny., 1966)
- Schweitzer József, *A zsidóság a magyar művelődés századaiban* (Művelődéstörténet – vallástörténet) (Budapest, BME TGI, Szüepex Ny., 1994)
- Schweitzer József, bev., Gábor György, szerk., „*A tanítás az élet kapuja*”. Tanulmányok az Országos Rabbiképző Intézet fennállásának 120. évfordulója alkalmából (Mórija könyvek, 1) (Budapest: Universitas Kiadó – Országos Főrabbi Hivatal, 1999)
- Schweitzer József, előszó / Raj Tamás, előszó / Streit Sándor, előszó / Szentgyörgyi Ákos, *Józsefváros zsidó arca* (Budapest: Makkabi, Fera-Print, Solymár, 2003)
- Schweitzer József, előszó, Herbst Péterné Krausz Zorica, *Régi zsidó ételek* (Budapest: Minerva Kiadó, 1984) (angol és német nyelvű kiad. is)
- Schweitzer József, előszó, Kertész Y. István, *Gitli néni téstája avagy elmélkedés zsidó viccekről* (Budapest: Gazdasági Média, Intertia, 1993)

- Schweitzer József, közléteszi / Frojimovics Kinga, s. a. rend. / Komoróczy Géza, szerk., *Magyarországi zsidó hitközségek, 1944. április. A Magyar Zsidók Központi Tanácsának összeírása a német hatóságok rendelkezése nyomán*, 1/A–B: Adattár. Függelékben: A magyarországi izraelita hitközségek szervezete, 1868–1950 (Hungaria Judaica, 6) (Budapest: MTA Judaisztikai Kutatócsopott – Osiris Kiadó, 1994)
- Schweitzer József, szerk., *Évkönyv, 1985–1991* (Budapest: Országos Rabbiképző Intézet, 1991)
- Schweitzer József, szerk., *Évkönyv, 1992–1995* (Budapest: Országos Rabbiképző Intézet, 1995)
- Schweitzer, Yehuda (József), *The Hungarian Rabbinate after the Holocaust until the Fall of the Communist Regime* (Ramat Gan: Bar Ilan University, 2000) (héber)
- Schweitzer József: lásd még Domán István
- Schweitzer József munkáinak bibliográfiája: Volenszky Paula – Schmelowsky Wolf Ágoston, „Dr. Schweitzer József irodalmi munkássága”, in: Landeszman György – Deutsch Róbert, szerk., *Hetven év. Emlékkönyv dr. Schweitzer József születésnapjára* (Budapest: Budapesti Zsidó Hitközség, 1992), pp. 192–197; „Válogatás dr. Schweitzer József 1991 után megjelent fontosabb munkáiból”, in: Zsengeller József, szerk., ספר יוסי – *Széfer József. A tanítványok tanulmánykötete a tanítómester (Rabbi), Prof. Dr. Schweitzer József tiszteletére, 80. születésnapja alkalmából* (Budapest: OPEN ART, 2002), pp. 7–8
- Sík, Bernardus (Schück Bernát), *Commentarius Maimonidae in Mischnam ad tractatum Taanith*. Textum arabicum cum versione hebraica adnotationibusque edidit Bernardus Sík (Budapest, Berlin: Typis H. Itzkowski, 1902) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Silberfeld Jakab / Löwinger Sámuel, bev., *A zsidó vallásbölcshészet története, 1: A Biblia és a Talmud bölcshésze* (Békéscsaba: OMIKE, Corvina Ny., 1933)
- Silberfeld Jakab, *A leányka elment*. Írta és elmondta Rosenthal Ágika temetésén – (Gyoma: Kner Ny., 1930)
- Silberfeld Jakab, *A lélekvándorlás tana a zsidó irodalomban* (Budapest: Neumayer Ede, 1902) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Silberfeld Jakab, *A nyíregyházai chevra kadisa története* (1856–1906) (H. n., 1907)
- Silberfeld Jakab, *A sófár*. Ros-hasónó-beszéd. 1910 (5671) október 4-én tartotta dr. – aranyosmaróti főrabbi (Aranyosmarót: Merkúr Ny., 1910)
- Silberfeld Jakab, *Ciprusgallyak*
- Silberfeld Jakab, *Hangok a szívekhez*. Szónoklatok (Nyíregyháza: Jóba Elek, 1908)
- Silberfeld Jakab, *Harsonazengés*. Zsidó tárgyú felolvasások, előadások, beszédek, imák (Békéscsaba: A szerző kiadása, 1928)
- Silberfeld Jakab, *Harsonazengés, 2: Felolvasások, beszédek, imák* (Békéscsaba: OMIKE, Corvina Ny., 1929)
- Silberfeld Jakab, *János vitéz és Toldi*
- Silberfeld Jakab, *Lélekvándorlás a zsidósághban* (Kabbala könyvek) (Budapest: Makkabi Kiadó, Váci Ny., 1999)
- Silberfeld Jakab, *Mécszláng és babér* (Békéscsaba: Tevan Adolf Ny., 1917)
- Silberfeld Jakab, *Mózesről Jézusig* (Békéscsaba: Tevan Adolf Ny., 1918)
- Silberfeld Jakab, *Síratók hangja*
- Silberfeld Jakab, *Szombati beszéd* (Budapest: Neuwald Illés, 1904)
- Silberfeld Jakab, אמירה לבית יעקוב
- Silberfeld Jakab, דברי שלום ואמת

- Silberfeld Jakab, עמק הבכר – *Siralom völgye. A békéscsabai és békésmegyei zsidó hősi halottak emlékezete.* Gyászbeszéddek, V. és más papi dolgozatok (Békéscsaba: Corvina Ny., 1926)
- Silberfeld Jakab, ford. / Halidé Edib Hanum, *Az új Turán. Egy török nő végzete* (Olcsó könyvtár [ÚF] 1848–1850) (Budapest: Franklin, 1917)
- Silberstein Adolf, *A siklósi izraelita hitközség története* (Siklós: Siklósi Izraelita Hitközség – Talmud Tóra Egylet, Drávavölgyi Ny., 1933)
- Silberstein Adolf, *A X-ik izraelita községkerület hitoktatási vezérfonala és tantervvázlata* (Siklós: A X-ik izraelita községkerület, 1936)
- Silberstein Adolf, *Farissol Ábrahám* (Budapest: Gewürz Ny., 1930) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Silberstein Adolf, *Hódmezővásárhelyi zsidók* (Hódmezővásárhely: Hódmezővásárhelyi Izraelita Hitközség, 1943)
- Silberstein Adolf, fel. szerk., *Ifjúsági értesítő.* A X. Izr. Községkerület ifjúsági egyesületeinek hivatalos lapja (Siklós: Feldmann Jenő, 1936–1939)
- Silberstein Adolf, *Templomi beszéd* (Debrecen: Pannónia Nyomda, 1938)
- Singer Ábrahám, *Gyászbeszéd b[ecses] e[mlékezetű] Deák Ferenc emlékéért.* Tartotta a Várpalotai izraelita templomban 1876. febr.13. Singer Ábrahám kerületi rabbi (Székesfehérvár: Számmer Imre Ny., 1876)
- Singer Ábrahám, *Palota város történetéből* (A várpalotai izraelita hitközség története, 1) (Várpalota: Rabbiság, Katzburg Ny., 1921)
- Singer, Ábrahám, szerk., *Deutsch-ungarisches Handbuch der (jüd.) Matrikelführung / Az (izraelita) anyakönyvvezetés magyar-német kézikönyve* (Székesfehérvár: Singer Ede, Vörösmarty Ny., 1884)
- Singer, Abraham, *Paris, Braunschweig, Arad. Ein Gährungsprozeß im Schoße der jüd. Reform, vom Anfang bis gegen Ende des 19. Jahrhunderts, 1: Das Pariser Synhedrion über Mischehen zwischen Juden und Nichtjuden* (Stuhlweissenburg / Székesfehérvár: Singer'sche Buchhandlung, Druck Joh. Wirth, 1899)
- Singer, Abraham – Singer, Wilhelm, המדריך על במתי ים התלמוד / *Hamadrich. Auswahl talmudischer Stellen für den ersten Unterricht im Talmud.* Nach pädagogischen Grundsätzen methodisch und systematisch geordnet, mit Raschi-Commentar und ausgewählten Tossaphot, grammatischen und lexikalischen Zusätzen, vergleichenden Noten und einer Abbiaviurentafel versehen, 1 (Pressburg: Druck von Adolf Alkalay & Sohn, 1902²)
- Singer Bernát, *A cionizmus a hazafiság szempontjából. Okai, céljai, ellenségei és ezeknek ellenvételei* (Budapest: Gross és Grünhut Ny., 1899) (Klny., *Ungarische Wöchenschrift*)
- Singer Bernát, ford., magy., *Zofonia könyve* (Budapest: Trebitsch Bernát, 1903) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Singer Jakab, *A temesvári zsidók az 1848–49-iki szabadságharcban* (Temesvár: Csanádegyházmegyei Ny., 1914) (Klny., *Történelmi és Régészeti Értesítő*, 1913)
- Singer Jakab, *Adatok a bánáti zsidók történetéhez a XVIII. században* (Budapest: Márkus Samu Ny., 1905) (Klny., *Emlékkönyv Bloch Mózes tiszteletére*, Budapest: Singer és Wolfner, 1905) (A címlapon: *Adatok a bánáti zsidók történetéhez a XVII. században*)
- Singer Jakab, *Arcképleplezési beszéd Friedmann Manó arcképének leleplezése alkalmával* (Temesvár: Csendes Ny., 1907)
- Singer Jakab, *Avató-beszéd.* A temesvár-gyárvárosi izraelita templom avatásának ünnepén 1899. évi szeptember hó 3-án (5659. Elul 38) tartotta dr. – (Bonyhád: Raubitschek Izor Ny., 1899)

- Singer Jakab, *Emléklapok*. A temesvári Maskil el dol Jótékonyági és Betegsegélyző Egylet hatévtizedes jubileuma alkalmából (Timișoara: Csendes testvérek Ny., é. n. [1924])
- Singer Jakab, *Esketési beszéd*. Tartotta – – (Temesvár: Csendes Jakab, 1902)
- Singer Jakab, *Temesmegye és a zsidók polgárosítása* (Budapest: Franklin, 1907) (Klny., IMIT *Évkönyv*)
- Singer Jakab, *Temesvári rabbik a XVIII. és XIX. században. Részben kiadatlan kútfők alapján* (Seini / Szinerváralja: Wieder Ny., 1928)
- Singer Jakab, ford., magy., *Jóna könyve* (Budapest: Márkus Samu Ny., 1894) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Singer Leó, *Apró történetek a Talmudból és a Midrásból* (Budapest: Pannónia, 1927)
- Singer Leó, *Asmodáj*. Drámai költemény (Budapest: Múlt és Jövő, Fővárosi Ny., 1921)
- Singer Leó, *Asmodáj-tanulmányok* (A Hagymány könyvtára, 4) (Budapest: A Hagymány kiadása, Nagy és Kertész Ny., Karcag, 1922)
- Singer Leó, *Eszter királyné. Apró történetek az Eszter könyvéhez fűződő midrásokból* (Várpalota: Gold Ny., 1928)
- Singer Leó, *Eszter királyné*. Legendák és történetek (Budapest: Springer G. Ny., 1940)
- Singer Leó, *Izrael panasza és feladata*. Templomi beszéd, – a szörnyű oroszországi zsidó üldözések alkalmából – tartotta a balassagyarmati zsinagógában 5566 va-jece sz. szombatján (Balassagyarmat: Wertheimer Zsigmond Ny., 1906)
- Singer Leó, *Maimon Salamon élete és működése*, 1: *Maimon vallásbölcselete* (Budapest: Löw Ede Ny., 1901) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Singer Leó, *Purim Adar. Zsidó sors – zsidó szellem* (Kolbo, 1) (Várpalota: A szerző kiadása, Karcag: Kertész József Ny., Várpalota: Gold Ny., 1926)
- Singer Leó, ford. és kiad., *קיצור שולחן ערוך A Sulhan arukh kivonata, a szöveg mellett közölt magyar fordítással*, 1–2 (Neuwald Illés Ny., 1934–1939) (Tel-Aviv: Sinai, 1962) (reprint, Budapest: MIOK, Franklin Ny., 1988)
- Singer Leó, ford., *תהלים Zsoltárok* (Budapest: Schlesinger Jos. – Vecsés: Vecsési Ny., [1943]) (reprint, Tel-Aviv: Sinai, 1989)
- Singer Leó, ford., magy., *הגדה של פסח Haggadah. A peszach ünnepi elbeszélés* (Budapest: Schlesinger, Neuwald Ny., 1917) (reprint, *Haggada fonetikus magyar átírásban*, héber szövegből szefárd kiejtés szerint átírta Kohn Félix. Budapest: Makkabi, 2004)
- Singer, Leo, ford. / Patai, Josef, *Kabala, Seelen und Welten*. Aus dem Ungarischen übersetzt von Dr. – – (Berlin: Jüdischer Verlag, Róvó Aladár Ny., Budapest, 1919)
- Singer Ödön, *Ábrahám ibn Ezra világi költészete (Gondolatai és verselése)* (Budapest: Viktória Ny., 1939) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Singer Ödön, *Zsidó katonák a hadseregben* (Budapest: Magyar Honvédség Oktatási és Kulturális Anyagellátó Központ, 1995)
- Singer S. Leó, *הורבת הלבבות. Kövelességtan* (Rimaszombat: Lévai Izsó Ny., 1907)
- Singer S. Leó, *Vallástan elemi iskolák izraelita tanulói részére*, 1: *Az ünnepek jelentősége*; 2: *Bibliai történet*; 3: *Hálamondatok* (Rimaszombat: Lévai Izsó, é. n. [1909²], jav. kiadás)
- Singer, Wilhelm [Vilmos]: lásd Singer, Abraham
- Sonnenschein, S. [Samu], *Der allgemeine israelitische Verein*. Predigt (Gross-Kanischa, 1865)
- Spira Salamon, *A felekezeti élet támaszai*. Templomi beszéd. Tartotta a sátoros ünnep 8-ik napján dr. – – (Bonyhád: Raubitschek Izór Ny., 1899)

- Spira Salamon, *A hit áldása*. Templomi beszéd. Tartotta – – rabbi (Bonyhád: Raubitschek Izór Ny., 1900)
- Spira Salamon, *A megváltás szava*. ארבע כוונות. Templomi beszéd. Tartotta 1921. április 23. dr. – – rabbi (Miskolc: Miskolci Izraelita Hitközség; Klein, Ludvig és Szelényi Ny., 1921)
- Spira Salamon, *A szabadság és a béke fejedelme. Tartatott a király Ő Felsége születése napján. – Király élete. Tartatott 1898. évi december hó 2-án* Két templomi beszéd. Tartotta – – rabbi (Bonyhád: Raubitschek Izór Ny., 1900)
- Spira Salamon, *A vigasztalás szava*. Templomi beszéd. Tartotta 1899. aug. 5. dr. – – rabbi (Bonyhád: Raubitschek Izór Ny., 1900)
- Spira Salamon, *Ábrahám*. Templomi beszéd (Bonyhád: Raubitschek Izór Ny., 1899)
- Spira Salamon, *Az élet munkája*. Templomi beszéd (Bonyhád: Raubitschek Izór Ny., 1900)
- Spira Salamon, *Beköszöntő templomi beszéd*. Tartotta Miskolcon 1898. június 19-én az izr. új templomban dr. – –, rabbi, a Miskolci Izr. Hitk. hitszónoka (Miskolc: Lövy József fia; Forster, Wesselényi és Társai Ny., 1898)
- Spira Salamon, *Erzsébet királyné emléke. Emlékezzél meg a régi időkről* (Bonyhád: Raubitschek Izór Ny., 1901)
- Spira Salamon, *I. Ferenc József*. Emlékbeszéd, 1916 november 30. (Miskolc: A Miskolci Orth. Izraelita Hitközség, Klein és Ludvig Ny., [1916])
- Spira Salamon, *Izrael dicsőítő éneke*. Templomi beszéd. Tartotta – – rabbi (Bonyhád: Raubitschek Izór Ny., 1900)
- Spira Salamon, *Mózes*. Templomi beszéd. Tartotta – – rabbi (Bonyhád: Raubitschek Izór Ny., 1900)
- Spira Salamon, *Templomi beszédei: Beköszöntő templomi beszéd* (Miskolc: Miskolci Izraelita Hitközség, 1898)
- Spira Salamon, *Templomi beszédek* (Miskolc: Miskolci Izraelita Hitközség, 1901)
- Spira Salamon, *Ünnepi beszéd a király [I. Ferenc József] ő felsége születése napján*, 1910. aug. 18 (Miskolc: Izraelita Hitközség, László Ny., 1910)
- Spira Salamon, מושפטים. *Törvény és jog*. Templomi beszéd. Tartotta dr. – – (Bonyhád: Raubitschek Izór Ny., 1901)
- Spitzer, Samuel, *Das Mahl bei den Hebräern in biblischer und nachbiblischer Zeit, verglichen mit dem bei den Griechen und Römern. Ein Beitrag zur alten Cultur- und Sittengeschichte* (Pressburg: Druck Köttritsch, 1877)
- Spitzer, Samuel, *Der Brief bei den alten Völkern, namentlich Hebräern, Römern u. Griechen kulturgeschichtlich dargestellt* von – – (Budapest: Samu Márkus, 1893)
- Spitzer, Samuel, *Die Uhr. Ein Beitrag zur Culturgeschichte der Alten (Hebräer – Griechen – Römer)* (Essek: Victor Fritsche, Julius Pfeiffer Ny., 1885)
- Spitzer, Samuel, *Vier Vorträge des mosaisch-religiösen Inhaltes*, von – – Prediger und Schuldirektor zu Szentés (Pesth: Emil Müller's Buchdruckerei, 1853)
- Stein Mayer Miksa, szerk., *Magyar Rabbik*, 1–8 (1905–1912)
- Stein Mayer Miksa, *Szvénim recte Szabolcsi* (Nagyszombat: Reisz L. Ny., 1905) (Klly., *Magyar Rabbik*, 6. szám)
- Stein Mayer Miksa, שני לוחות הברית. Két beszéd. Tartotta – – nagyszombati főrabbi (Nagyszombat: Reisz L. betűivel, 1906) (Klly., *Magyar rabbik*)
- Steiner Ignác, *A Lévai Izraelita Hitközség története* (Léva, 1903)

- Steiner Ignác, *Jáchin és Bóáz vagyis a salamoni templom előcsarnokában állott két oszlop symbolikus neveinek értelme és jelentése*. Függelékül „Ivri Onauchi” (német nyelven) (Léva: Nyitrai és társa Ny., 1891)
- Steiner Vilmos, *Emlékbeszédek* (Velika Kikinda, 1926)
- Steiner Vilmos, ford., kiad., magy., *Három arab kézirat az ó-kairói genizából* (Budapest: Márkus Ny., 1909) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Steinhardt Jakab, *Beszéd, mely az aradi izraelita templomban 1846 évi augusztus 29-kén a magyarországi izraelitáktól fizeteni szokott türelmi adó kegyelmes királyi leirat által történet eltöröltetése miatt rendezett egyházi ünnepély alkalmával tartatott* – –, h. [helyettes] Rabbi által (Arad: Schmidt József betűivel, 1846)
- Steinhardt Jakab, *Egyházi-beszéd*, tartotta Baján, az újonnan épült izraelita templom felszentelése alkalmával (Szeptember 26-án 1845) – –, Aradi h. rabbi (Arad: Beichel József betűivel, 1845)
- Steinhardt, Jacob (Jakab), *Antritts predigt*, gehalten Sabbath Hagadol 5605 (19-ten April 1845) von – –, zum Antritte seines Amtes als Rabbinatsmeser in Arad. Nebst einem Anhang, enthaltend die von demselben an jenem Tage, zum Geburtsfeste Sr. Majestät des Königs, in ungarischer Sprache gehaltenen Rede (Arad: Druck Jos. Schmidt, 1845)
- Steinhardt, Jacob (Jakab), *Predigt*, gehalten bei dem zur Feier der glücklichen Genesung Sr. kaiserl. königl. apost. Majestät Franz Josef I. am 17. März 1853 in der Synagoge zu Grosswardein abgehaltenen feierlichen Gottesdienste von – –, Ober-Rabbiner zu Arad (Arad: Druck Heinrich Goldscheider, 1853)
- Steinhardt, Jacob (Jakab), *Rede*, bei dem aus Anlaß der, von Sr. k. k. Ap. Majestät, dem Kaiser und König Franz Josef I. den Israeliten in Oesterreich (...) am 28. Februar 1860 stattgehabten Dank-Gottesdienste in der Synagoge zu Arad, gehalten von – –, Ober-Rabbiner (Arad: Druck Heinrich Goldscheider, 1860)
- Steinhardt, Jacob, *Rede aus Anlass der von Sr. Majestät verliehenen Rechte* (Arad, 1860)
- Steinhardt, Jacob, *Rede am Sarge des seligen Friedrich Gross* (Arad, 1858)
- Steinherz Jakab, *A székesfehérvári zsidók története visszaköltözésüktől a jelenig* (1840–1892) (Budapest: Athenaeum, 1895)
- Steinherz Jakab, *A zsidó vallás erkölcstana*. A középiskolák legfelsőbb osztályai számára (Székesfehérvár: Számmer Imre, 1895)
- Steinherz Jakab, *Dunás ben Lábrát*. Tudori értekezésül írta – – (Budapest: Márkus Samu Ny., 1885) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Steinherz Jakab, *Egy harmónikus, eredményekben gazdag élet*. Búcsúztató Deutsch Ignác ravatalánál. Székesfehérvárott 1911. jan. 16-án tartotta – – (Székesfehérvár: Singer Ede, 1911)
- Steinherz Jakab, *Gyászbeszéd boldog emlékezetű Heller Ábrahám 99 éves aggastyán felett*. Székesfehérvárott, 1906. október hó 2-án (Székesfehérvár: Singer Ede Ny., 1906)
- Steinherz Jakab, *Gyászbeszéd dr. Perl Miksa ügyvéd felett*. Székesfehérvárott, 1910. szeptember 11-én tartotta dr. – – főrabbi (Székesfehérvár: Singer Ede Ny., 1910)
- Steinherz Jakab, *Gyászbeszédek*, 3 (Székesfehérvár, Singer Ede, 1908)
- Steinherz Jakab, *Templomi beszéd*. Tartotta a szabadság 50 éves ünnepén 1898. március 15-én dr. – – (Székesfehérvár: Singer Ede, 1898)
- Stern Adolf (Avraham Jichak), szerk., ספר ראשי תבות / *Handbuch der hebräischen Abbreviaturen* (Orăstie / Szászváros: Avraham Kaufman Ny., Sighetul-Marmației, 1926)

- Stern (-Szterényi) Albert, *A népünnep, vagyis Ferenc József születésnapja*. Ünnepi beszéd (Pest, 1867)
- Stern (-Szterényi) Albert, *Das Lösegeld für Judenthum und Vaterland*, Kanzelrede (Gr. Kanizsa, 1867)
- Stern (-Szterényi) Albert, *Emlékirat a tettes Ns. Somogy vmegyei zsidóság irányában*. Szerkeszté hazafiúi és vallásos buzgalomból – – (Nagy Kanizsa, 1861)
- Stier József, *Emlékbeszéd Deák Ferenc felett*. Tartotta dr. – – szombathelyi rabbi a congressusi szabályok alapján szervezett szombathelyi izraelita hitközség által, 1876. évi február 6-án, a szombathelyi imaházban rendezett gyászistentisztelet alkalmával / Worte der Erinnerung an Franz Deák (...) (Szombathely: Bertalanffy Ny., [1876])
- Strauszman Jakab, *Alkalmi szónoklatok* (Székesfehérvár: Singer Ede, 1901)
- Stricker Simon, *Héber–magyar szótár Mózes öt könyvéhez*. Gyakorlati nyelvtani magyarázatokkal a tanuló ifjúság számára (Paks: A szerző kiadása, Rosenbaum, 1898)

Sz

- Szabó Ödön [Élijáhu Jesurun / Elijahu Jeshurun], *Az élő zsidó történelem* (Békéscsaba, Fémess Ny., Budapest, 1942)
- Szabó Ödön, *Az élő zsidó történelem Ábrahámától Izrael állama barmicvájáig* [1961] (Netanya: Lapid Kiadó, Jeruzsálem: Weisz Ny., 1961²)
- Szabó Ödön, *Az élő zsidó történelem Ábrahámától Izrael ötvenedik jubileumáig* (Budapest: Filum, Piremon Ny., 1999⁵)
- Szabó Ödön, *לשון הקודש L'son hákódes. Héber nyelvkönyv*. Teljesen új módszer a héber beszéd, Erec Jiszráél nyelvének gyors megtanulására (Budapest: A szerző kiadása, Katzburg S. Ny., 1939)
- Szabó Ödön, *A Flavius-dinasztia a zsidó hagyományos irodalomban* (Budapest: Gewürccz Nyomda, 1937) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Szabó Ödön, *Hősök könyve. Zsidók álma – zsidó állam* (Netanya: Bnei Brit Löw Emánuel Páholý, Túlélés Kiadó, 1998)
- Szabó Ödön, *Szabadságharcosok. Hásomér, Nili, Hágáná, Écel, Lechi, Pálmách* (Netanya: A szerző kiadása, 1985) (Budapest: Filum, 1999²)
- Szabó Ödön, *העברים בנתיב הנצח. ארבעת אלפים שנות היסטוריה* (Tel-Aviv: Szináj, 1961)
- Szabó Ödön, *פיק נוסע לאמריקה* (Tel-Aviv: Szináj, 1957)
- Szabó Ödön – Goitein Éva – Schnabel László, *Tiéd a föld* (Budapest: Keren Kayemeth Leisrael, Révai Ny., 1940)
- Szabó Ödön / Simon Saroni, közrem., *Jeruzsálem térben és időben*. Útikalauz (Tel Aviv: A szerző kiadása, 1975)
- Szabó Ödön / Simon Saroni, közrem., *Jeruzsálem térben és időben* (átd. kiad., Budapest: Filum, 2000²)
- Szabó Ödön: lásd még Grosz Eliezer; König Pál
- Székely István, *Nyelvészeti megjegyzések R. Sámuel ben Méir Pentateuchus-kommentárában* (Budapest: Gewürccz Ny., 1939)
- Szrulyovits Ernő, *Nagy Sándor alakja a Talmudban és Midrásban* (Budapest: Gewürccz Ny., 1935)

T

- Takács Pál, *Heródes politikája* (Budapest: Neuwald Ny., 1935) (Bölcsészdoktori értekezés) (Klny., MZsSz)

- Tauber, Samuel David, .דברי תודה *Worte des Dankes*, gesprochen bei Gelegenheit des Vereinsfestes der ח"ק דגמ"ח (Hevra Kaddisa) (Pressburg: Heinrich Sieber, 1862)
- Teichmann Jakab, *A színek a Bibliában* (Budapest: A szerző kiadása, Neuwald Illés Utódai Ny., 1940) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Teichmann Jakab, *A zsidóság szelleme modern tudományos módszerek megvilágításában* (Budapest: Gewür cz F. Nyomda, 1941)
- Tennen Béla, *A teremtés könyve* (Budapest: Radó Nyomda, 1931) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Teszler Herman, *A héber elem a jiddis (zsidó-német) nyelvben* (Budapest: Gewür cz Ferdinánd Ny., 1942) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Teszler Herman, *A héber elem a jiddis nyelvben* (A Blau Lajos Zsidó Tudományos Társaság kiadványai, 4) (Budapest: Gewür cz Ferdinánd Ny., 1942)
- Teszler Herman, *Kunos Ignác pályafutása* (Budapest: Gewür cz Ny., 1941) (Kl ny., Kunos Ignác emlékkönyv)

U

- Ungár Simon, *A Bereschith rabba exegézise* (Budapest: A szerző kiadása, 1890) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Ungár Simon, *A kőtábla*. Gyászbeszéd Leopold Károly ravatalánál Szekszárdon, 1902. május hó 13-án tartotta dr. – – eszéki főrabbi (Szekszárd: Molnár Mór Ny., 1902)
- Urbach, Henricus (Henrik), szerk., magy., *Commentarius R. Mosis Maimuni in Mischnam ad tractatum Schabbath Cap. XIII–XVIII* (Budapest: Athenaeum Ny., 1904) (Bölcsészdoktori értekezés)

V

- Vajda Béla, *A mózesi törvények észszerű megokolásának története, a X–XII. század zsidó vallásfilozófiájában* (Budapest: Athenaeum Ny., 1887) (Kl ny., MZsSz)
- Vajda Béla, *A zsidók és hazájuk* (Budapest, 1910)
- Vajda Béla, *A zsidók története Abonyban és vidékén* (Abony: Abonyi Chevra Kadisa – Budapest: Czettel-Deutsch Ny., 1896)
- Vajda Béla, *Ad res gestas temporis talmudici* (Budapest, 1905)
- Vajda Béla, *Az istenismeret fejlődése* (Budapest: A szerző kiadása, Franklin Ny., 1917) (Kl ny., IMIT Évkönyv)
- Vajda Béla, *Dávid pajzsa történetéről* (Budapest, 1900)
- Vajda Béla, *Die Symbolen des Judentums* (Pozsony, 1918)
- Vajda Béla, *Három hitszónoklat* (Cegléd: Sebők Ny., 1892)
- Vajda Béla, *Jókai és a zsidóság* (Losonc: Kármán könyvkereskedés, Athenaeum Ny., 1904)
- Vajda Béla, *Március 15-ike és uralkodó eszméi*. Ünnepi beszéd Losonc város polgárságának 1901. március 15-én tartott nemzeti ünnepén (Losonc: Kármán Ny., 1901)
- Vajda Béla, *Nágara Izrael* (Budapest: Athenaeum Ny., 1886) (Kl ny., MZsSz)
- Vajda Béla: lásd még Bernstein Béla
- Vajda István, *Az ezüstkürtök gyűlésre hívó szózata*. A 21. községkerület megalakuló közgyűlése előtt tartott istentiszteleten Vajda István főrabbi ünnepi beszéde (Nagyvárad: Grafika Ny., 1942) (Kl ny., *A Nyugati Szer tartású Izraelita Hitközség Értesítője*)
- Vajda István, *Dániel könyvének négy világbirodalma a zsidó hagyományos irodalomban* (Budapest: Gewür cz Ferdinánd Ny., 1938) (Bölcsészdoktori értekezés)

- Vajda István, *Maimonides élete és munkássága* (Oradea: Zsidó Nemzeti Szövetség Oradeai Helyi Csoportjának Kulturális Bizottsága, Tip. Eduard Pásztor, é. n.)
- Végházi István, *Adatok a debreceni zsidóság történetéhez* (Buenos Aires: Gráficos Julio Kaufman S.R.L., 1967, reprint, 1976)
- Végházi, Esteban (István), *XVII siglos de la vida judia en Hungría* (Santiago de Chile: Ny. n., 1982)
- Venetianer Lajos, 1848. március 15. Ünnepi beszéd (Újpest: Újpesti Izraelita Hitközség, Schön Ny., 1898)
- Venetianer Lajos, *A bibliai történet és az újkori ásatások* (Budapest: Jókai Ny., 1906) (Klly., Graetz, *A zsidók egyetemes története*, 1: Függelék)
- Venetianer Lajos, *A felebaráti szeretet a zsidó etikában* (Budapest: Singer és Wolfner, Hungária Ny., 1891)
- Venetianer Lajos, *A fokozatok könyve. Semtoib ibn Falakera kézíratos ethikai munkája. Adalék az arab-zsidó philosophia történetéhez a XIII. században* (Szeged: Bába Ny., 1890) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Venetianer Lajos, *A héber–magyar összehasonlító nyelvészet* (Budapest: Franklin Ny., 1898) (Klly., IMIT Évkönyv)
- Venetianer Lajos, *A magyar zsidóság története a honfoglalástól a világháború kitöréséig, különös tekintettel gazdasági és művelődési fejlődésére* (Budapest: Fővárosi Ny., 1922); új kiadásban: Venetianer Lajos / Raj Tamás, bev. / Török Pál, függelék, *A magyar zsidóság története, különös tekintettel gazdasági és művelődési fejlődésére a XIX. században* (Tudománytár, A Könyvértékesítő Vállalat utánn nyomás-sorozata) (Budapest: Könyvért-Editorg, 1986 (az utolsó fejezet nélkül)
- Venetianer Lajos, *A munkáskérdésről* (Csurgó: Vágó Ny., 1893)
- Venetianer Lajos, *A prófétai lekiók eredete. Összehasonlító liturgiátörténeti tanulmány* (Budapest: Athenaeum, 1908)
- Venetianer Lajos, *A szeretet Izraelben* (Szabadka: Schlesinger Ny., 1892)
- Venetianer Lajos, *A zsidóság eszméi és tanai* (Budapest: Singer és Wolfner, Márkus Ny., 1904); új címmel: *Zsidó erkölcs* (Olcsó Zsidó Könyvtár) (Budapest: Garami Lára Termeltető, Szolgáltató és Kereskedelmi BT, 1998)
- Venetianer Lajos, *A zsidóság szervezete az európai államokban* (Az IMIT Kiadványai, 16) (Budapest: Franklin Ny., 1901)
- Venetianer Lajos, *Asaf Judaeus. A legrégebb héber nyelvű orvostudományi író*, 1 (1914–15), 2 (1915–16), 3 (1916–17) (Budapest: k. n., Alkalay Adolf és Fia Utódai Ny., Pozsony)
- Venetianer Lajos, *Az eleüzszi misztériumok a jeruzsálemi templomban. Adalék a zsidó vallástörténethez* (Budapest: Athenaeum, 1895)
- Venetianer Lajos, *Az isteni szövetség. Székfoglaló beszéd* (Csurgó: Vágó Ny., 1892)
- Venetianer Lajos, *Erzsébet*. Emlékbeszéd (Újpest: Schön Ny., 1898)
- Venetianer Lajos, *Ezredéves ünnepünk*. Három beszéd (Szeged: Traub Ny., 1896)
- Venetianer Lajos, *Fohászok*. Az Újpesti Izraelita Hitközség templomában tartotta – (Budapest: Márkus Samu Ny., é. n.)
- Venetianer Lajos, *Gyászbeszéd*, melyet Istenben boldogult dr. Boscovits Alajos orvos temetése alkalmával tartott Újpesten 1898. december 20-án (Budapest: Közp. Ny., 1898)
- Venetianer Lajos, *Kibékülés étellel és halállal*. Hitszónoklat (Csurgó: Vágó Ny., 1893)
- Venetianer Lajos, *Kossuth Lajos*. Emlékbeszéd (Csurgó: Somogy-Csurgói Izraelita Hitközség, Vágó Ny., 1894)

- Venetianer Lajos, *Libanoni koszorú*. Ünnepi beszéd. Tartotta – – Kossuth Lajos születésének századik évfordulója alkalmából (Máramarossziget: Kaufman Ábrahám, 1902)
- Venetianer Lajos, *Mire tanít a múlt?* Hitszónoklatok (Budapest: Pápai Ny., 1919)
- Venetianer, L(uwig) [Lajos], *Die Messiashoffnung des Judenthums*. Vortrag über Einladung des Vorstandes der Wiener Israelitischen Kultusgemeinde am 18. Febr. 1915 im Festsale des Ingenieur- und Architekten-Vereines (Budapest: Márkus Samu Ny., [1915])
- Venetianer, Ludwig, *Assaf Judaeus. Der älteste medizinische Schriftsteller in hebräischer Sprache*, 1 (Strassburg: Trübner, Druck Alkalay, 1916)
- Venetianer, Ludwig, *Die Eleusinischen mysterien im jerusalemischen Tempel* (Frankfurt am Main: H. L. Brönnert, 1897)
- Venetianer, Ludwig, *Ezekiels Vision und die salomonische Wasserbecken* (Budapest: Kilián, Druck Márkus, 1906)
- Venetianer, Ludwig, *Jüdisches im Christentum* (Volksschriften über die jüdische Religion, I/5) (Frankfurt am Main: Kauffmann, 1913)
- Venetianer, Ludwig, Hrsg., *Schemtob B. Joseph Ibn Falaquera, ספר הזעלות – Das Buch der Grade* (Berlin: Calvary, 1894) (Bölcsészdoktori értekezés) (reprint, Jerusalem: Makor, 1971)
- Venetianer Lajos munkáinak bibliográfiája: Halpert Salamon, „Venetianer Lajos élete és irodalmi munkássága”, MZsSz, 40, no. 1 (1923), pp. 3–10
- Vidor Pál, „A szentséges.” Rudolf Otto könyve és a zsidó vallásosság néhány kérdése (Klny., *Jubilee Volume in Honour of Prof. Bernhard Heller*, Budapest: Gewürz Ferdinand Ny. – Karcag: Kertész József Ny., 1941, 287–296)
- Vidor Pál, *A görög és a zsidó gondolat találkozása Philon bölcséletében*, 1 (Budapest: Gewürz Ny., 1932)
- Vidor Pál, *A szombat könyve*. Olvasmányokkal, képekkel, kottákkal (Javne könyvek, 8) (Budapest: Magyar Zsidók Pro Palesztina Szövetsége, 1943)
- Vidor Pál, *A zsidó cserkész első próbája* (Budapest: A szerző kiadása, 1938)
- Vidor Pál, *Élijáhu köntösében*. Székfoglaló az újlaki zsinagógában 1935. szeptember 15-én (Budapest: Phöbus Ny., 1935)
- Vidor Pál, szerk., *Luách. Zsidó naptár az 5704. évre (1943–44)* (Budapest: Budai Izraelita Aggok és Árvák Menházegegyesülete, Löbl D. és Fia Ny., [1943])
- Vidor Pál: lásd még Benoschofsky Imre

W

- Waldmann Ernő, *Madách Mózes*. Irodalomtörténeti tanulmány (Budapest: Neuwald Nyomda, 1927) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Wallenstein Zoltán, *A pápai izraelita nőegylet történetéhez* (Pápa, 1925)
- Wallenstein Zoltán, *A pécsi chevra centenáriumi emlékkönyve*
- Wallenstein Zoltán, *Adalékok a pécsi izraelita hitközség történetéhez* (Pécs, 1926) (Klny., MZsSz / *Jubileumi emlékkönyv dr. Blau Lajos (...) hatvanötödik születésnapja (...) alkalmából*, Budapest: Franklin Ny., 1926)
- Wallenstein Zoltán, *Az izraeliták Rómában a császárság első idejében a héber tradicionális irodalom megvilágításában* (Budapest, 1921)
- Wallenstein Zoltán, *Péchi Simon Psalteriumának forrásai* (Budapest, 1921) (Bölcsészdoktori értekezés)

- Wassermann Jenő, *A karaita imakönyv* (Budapest: Ritter Ny., 1933) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Wassermann Jenő, *Dr. Friedman Dénes irodalmi munkássága* (Újpest: Neuwald Ny., 1943)
- Wax Aladár, *Jiczchák Lurja Askenázi helye a kabbalában és terminológiája* (Budapest: Antos István, Rákóczi Ny., 1933) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Weinberger Mózes [Carmilly-Weinberger, Moshe], *A sírfeliratok szövegéről* (Cluj: Bernát Ny., 1939)
- Weinberger Mózes, *A templomos lelkek...* Elmondotta – a cluji Congr. Izraelita Hitközség templomának félszázados jubileumán, 1936. december 13-án (Cluj: Bernát Ny., 1937)
- Weinberger Mózes, *A zsidóság szociális helyzete a Talmudban* (Budapest: Neuwald Ny., 1934)
- Weinberger Mózes, *Erő és szellem*. Ima és beszéd. Elmondotta – 5699 Sevuot ünnepein (Cluj: Bernát Ny., 1939)
- Weinberger Mózes, *Indexre tett héber könyvek* (Kolozsvár: A szerző kiadása, András Ny., 1943) (Klly., *Antal Márk emlékkönyv*)
- Weinberger Mózes, *Istenért–emberért*. Elmondotta – 5695 Ros-Hassana első napján (Cluj: Kolozsvári Izraelita Hitközség, Boros Ny., 1934)
- Weinberger Mózes, szerk., *Antal Márk emlékkönyv* (Kolozsvár: András Ny., 1943)
- Weinberger Mózes, szerk., *Emlékkönyv dr. Lövy Ferenc az Ardeal-Banati Rabbiegyesület elnökének, dr. Lenke Manó és dr. Singer Jakab főbbik tiszteletére* (Közlemények, 2) (Cluj: Erdély-Bánati Rabbiegyesület, Tip. Bernát, 1939)
- Weiss, Meir: lásd Weisz Pál
- Weisse József, פִּירוּשׁ רש"י (Prag, 1841)
- Weisz (Vértes) Árpád, *Aron bűne és halála a hagyományos irodalomban* (Budapest: A szerző kiadása, Vác: Berger Ny., 1942) (Címlapnyomatként: Blau Lajos Zsidó Tudományos Társaság kiadványai, 5)
- Weisz Ignác, *A zsidók és a nemzetiségek* (Brassó: Brassó Ny., 1894)
- Weisz Izsák, *Az Esztergomi Chewra Kadisa története, 1795–1907* (Esztergom: 1907, kézirat)
- Weisz Lajos, *Zsidó szertartástan* (Székesfehérvár: Minerva Ny., 1940)
- Weisz Miksa, קְשׁוּת עֲבֵרִי. *Seelenfreund művészete* (Jeruzsálem [?], 1924)
- Weisz Miksa, *A középkori zsidó etikuskok* (Szináj, 4) (Budapest: Neuwald Ny., 1928)
- Weisz Miksa, *A Machzor Vitry szerkesztése és szerzője* (Budapest: Neumayer Ny., 1895)
- Weisz Miksa, *Amíg erőmből telik...* (Debrecen: Fidak Ny., 1995)
- Weisz Miksa, *Anselmo Astruc mint nyelvész, Pentateuchus-magyarázata alapján* (Budapest: A szerző kiadása, Gewürz F. Ny., 1939) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Weisz Miksa, *Az izraelita vallásoktatás vezérfonala a közép- és polgári iskolák II. osztálya számára. A Szentírás történeti könyvei a honfoglalástól a babiloni fogságig terjedő korszakból* (A Pesti Izraelita Hitközség vallástani iskolakönyvei, 6) (jav. kiad., Budapest: Schlesinger, 1931⁴)
- Weisz Miksa, *Az ősz-erődet* (Kiskunfélegyháza: A szerző kiadása, 1938)
- Weisz Miksa, *Bibliai olvasmányok, 2: A Szentírás történeti könyvei a honfoglalástól a babiloni fogságig terjedő korszakból*. A közép-, polgári és felső leányiskolák II. osztálya számára (A Pesti Izraelita Hitközség vallástani iskolakönyv-kiadványai, 7) (Budapest: Lampel R., Pesti Ny., 1907)
- Weisz Miksa, *Bibliai olvasmányok, 3: A Szentírás történeti könyvei a honfoglalástól a babiloni fogságig terjedő korszakból*. A közép-, polgári és felső leányiskolák III. osztálya számára (A Pesti Izraelita Hitközség vallástani iskolakönyv-kiadványai, 8) (Budapest: Lampel, Pesti Ny., 1922³)

- Weisz Miksa, *Búcsúztató néhai Balog László, a császári és királyi 23. gyalogezred hadapródjának koporsója fölött* (Budapest: Magyar Könyvnyomda, 1915)
- Weisz Miksa, *Elsárgult levelekből*. Adalékok a magyar zsidóság egy borús korszakához. Kiadatlan okiratokkal (Budapest: Magyar Könyvnyomda, 1916)
- Weisz Miksa, *Gyászbeszéd Hofbauer Jakab ravatala fölött* (Budapest: Stúdió nyomdai műintézet, 1914)
- Weisz Miksa, *Harminc év Isten szolgálatában* (Budapest, 1925)
- Weisz Miksa, *Héber szemelvények a Tóra II–IV. könyveiből*. A közép- és polgári fiúiskolák II. osztálya számára írta – – (A Pesti Izraelita Hitközség vallástani iskolakönyv-kiadványai, 7/b) (Budapest: Lampel, 1918²)
- Weisz Miksa, *Ismereteink határai és a hit* (Budapest, 1912)
- Weisz Miksa, *Izrael története a honfoglalástól a birodalom bukásáig*. A VI. községkerület tanterve nyomán. Iskolai használatra (Budapest: Bichler I. Ny., 1902)
- Weisz Miksa, *Kis Biblia. Bibliai történet a honfoglalásig*. A VI. községkerület tanterve nyomán iskolai használatra írta dr. – – (Budapest: Bichler I. Ny., 1903)
- Weisz Miksa, *Négy beszéd*. Elmondotta dr. – – orosházi rabbi (Orosháza: Orosházi Izraelita Hitközség, Csillag Ny., 1940)
- Weisz Miksa, *Néhai dr. Kaufmann Dávid tanár könyvtárának héber kézíratai és könyvei*. Összeállítja és ismerteti dr. – – (Budapest, Alkalay Adolf és Fia Ny., Pozsony, 1906)
- Weisz Miksa, *Rapaport S. I. L.* [Rapoport, Solomon Juda Leib] *levelei Samuel dalla Volta mantuai orvoshoz* (Budapest: Athenaeum, 1906)
- Weisz Miksa, *Sírkőleplezési beszéd néhai dr. Wellesz Gyula óbudai főrabbi sírján*. 1915. évi október hó 3-án elmondotta dr. – – (Budapest: A szerző kiadása, Magyar Könyvnyomda, 1915)
- Weisz Miksa, *Szakfelügyelői jelentés*. A Pesti Izraelita Hitközség elemi isk. vallásoktatók 1914. június 14-i ülésén tartott beszámoló (Budapest: Stúdió nyomdai műintézet, 1914)
- Weisz Miksa, *Zsidó etika. A XI–XVII. század zsidó irodalmából* (Budapest: Pesti Izraelita Hitközség, Nagy Sándor Ny., 1923)
- Weisz Miksa, ספר מנהג טוב (Vác: Kohn Ny., 1929)
- Weisz Miksa: lásd még Hevesi Simon; Krausz Sámuel
- Weisz Miksa munkáinak bibliográfiája: Kiss Andrea Zsuzsanna, *Rabbi Weisz Miksa munkássága* (Budapest: MS, 2004) (Szakdolgozat, ELTE BTK Hebraisztika szak), pp. 35–55 (MTA Judaisztikai Kutatóközpont Könyvtára)
- Weisz, Max [Miksa], Hrsg., *Menachem ben Josef ben Jehuda Chazan aus Troyes, Seder Troyes. Ritus Troyes / עם הערות ותקונים. עם מטרותיו*. שדר מנחם בר יוסף חזן מטרותיו (Frankfurt am Main: J. Kauffmann, Márkus Samu ny., Budapest, 1905)
- Weisz, Max, Hrsg., *Bibliographie der Schriften Dr. M. Kayserlings s. A.* Zu seinem Centenarium (17. VI. 1929) (Budapest: MZsSz, Buchdruckerei Neuwald I. Nachfolger, 1929)
- Weisz, Max, *Katalog der hebräischen Handschriften und Bücher in der Bibliothek des Professors Dr. David Kaufmann s. A.* (Frankfurt am Main, 1906)
- Weisz, Max, szerk., *Festschrift der Landesrabbinerschule* (Budapest, 1927)
- Weisz, Max, szerk., *Geniza Fragmente der Bibliothek David Kaufmann s. A. im Besitze der ungarischen Akademie der Wissenschaften*, 1 (Budapest: Katzburg, 1924)
- Weisz, Max – Ludwig Blau [Blau Lajos], Hrsg., *Achtzehn Predigten von David Kaufmann s. A.* Aus seinem Nachlasse herausgegeben von Ludwig Blau und – – (Budapest: Jabneh, Buchdruckerei I. Neuwald's Nachfolger, 1931)

- Weisz Mór, *A háromszoros kötelék* (חוט המשולש). Templomi szónoklat. Tartotta 1896. május 10-én a milleniumi hálaadó istentisztelet alkalmával a sátoraljaújhelyi izr. anyahitközség templomában dr. – – kép. Rabbi (Sátoraljaújhely: Landesmann Miksa és társa Ny., 1896)
- Weisz Mór, *A törökszentmiklósi Chevra Kadisa története, 1854–1904*. Függelékül az 1904. február 23-án (ז' אדר תרש"ד) tartott jubileumi ünnepségek leírása (Emlékfüzet a törökszentmiklósi Chevra Kadisa 50 éves fennállása alkalmából) (Törökszentmiklós: Rubinstein S. Ny., 1904)
- Weisz Mór, *A zsidók története Sicilia szigetén* (Budapest, 1899) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Weisz Mór, *A zsidók története Sicilia szigetén, főtekintettel a középkorra, 1: A legrégebb időtől 1337-ig (Aragóniai II. Frigyes haláláig)* (Budapest: Athenaeum Ny., 1899) (Klny., MZsSz)
- Weisz Mór, *Winterberg Gyula udvari tanácsos a pesti Chevra Kadisa elnökének családfája (1450-től kezdve) és őse, Gans Dávid (1541–1613) történetirő és csillagász élete és művei* (Vác: Kohn Ny., 1912)
- Weisz Pál [Meir Weiss], *A királyszor: Menedékvárosok*. A debreceni Statusquo-ante Izr. anyahitközség templomaiban elmondta: dr. – – hódmezővásárhelyi főrabbi (Debrecen: Schwartz Sándor Ny., 1937)
- Weisz Pál, *A rabbi ügykörének története*. A rabbik rabbija: dr. Blau Lajos emlékének (Budapest: Franklin Ny., 1936) (Klny., IMIT Évkönyv)
- Weisz Pál, *Az aggada Jónáthán ben 'Uzziél targumában, I, 1. 2. Józsiás, Bírák* (Budapest: A szerző kiadása, Gewürz F. Ny., 1931) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Weisz Pál, *Dávid kövei*. Beköszöntő-beszéd (Debrecen: Liebermann Ny., 1937)
- Weisz Pál, *Gondolatok. – – beszédeiből* (Debrecen: Pannónia Ny., 1938)
- Weisz Pál, *Halhatatlanok*. Emlékbeszéd (Debrecen: Mező Ármin, 1940)
- Weisz Pál, *Konzervatív zsidóság (Az újkori zsidóság szellemi irányai, 1)* (Budapest: Löbl Ny., 1943)
- Weisz Pál, *Ünnepi dalok* (Debrecen: Pannónia Ny., 1941) (Klny., Weisz Pál – Grosz Ernő, szerk., *Széfer chájjim*)
- Weisz Pál, *Weisz Miksa* (Budapest: Franklin Ny., 1932) (Klny., IMIT Évkönyv)
- Weisz Pál – Grosz Ernő, *Egy új zsidó hittankönyv elé* (Debrecen: Pannónia Ny., 1941) (Klny., *Izraelita Tanügyi Értesítő*)
- Weisz Pál – Grosz Ernő, szerk., *Széfer chájjim. Héber olvasó- és gyakorlókönyv vallásoktatás céljára. Közép- és középfokú iskolák számára, 1: Gyakorló rész* (Debrecen: Liebermann testvérek Pannónia Könyvnyomda vállalata, 1941)
- Weisz Pál – Grosz Ernő – Ehrenfeld Artúr, szerk., *Széfer chájjim. Héber olvasó- és gyakorlókönyv vallásoktatás céljára. Közép- és középfokú iskolák számára, 2: Gyakorló rész* (jav. kiad., Debrecen: Liebermann testvérek Pannónia Könyvnyomda vállalata, 1943²)
- Weisz Sámuel, *A Budapest-Lipótvárosi Imaházegyesület (előbb: Lipótvárosi Talmudtóra-Egyesület) 25 éves története* (Budapest: Jakab Ny., 1930)
- Weisz Sámuel, ford. / J(oseph) H(erman) Hertz, összeáll., *Zsidó gondolatok* (Budapest: Neuwald Ny., 1927)
- Weisz Sámuel, szerk., magy., *R. Tanchumii Hierosolymi. Liber Almursid Alkáfí. Lexicon in Mosis Maimuni Mischne Thoram* (I. pars, litterae ג) (Budapest: Athenaeum Ny., 1904) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Weisz, Jichak Eizik / Weisz, Jozsef, szerk., ספר דברי יצחק (Munkács: Weisz József, Bernhard Meisels Buchdruckerei, 1906²) (Brooklyn: Moriah, é. n. [1987])

- Weiszburg Gyula, *A Biblia könyvei. Tartalmi ismertetés bevezető fejezetekkel és szemelvényekkel.* Közép, felsőbb leány és polgári fiúiskolák zsidó növendékei számára (Budapest: Singer és Wolfner, Márkus Samu Ny., 1901)
- Weiszburg Gyula, *Midrás Leviticus Rabba* (Budapest: A szerző kiadása, 1890) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Weiszburg Gyula, szerk., *A jövő.* Társadalmi és tudományos felekezeti hetilap, 1–2 (Budapest: A szerkesztő kiadása, 1897–1898)
- Weiszburg Gyula, szerk., *Hitközségi Szemle.* Zsidó hitközségek és intézmények ügyeinek havi közlönye, 1–4 (Budapest: Elek Ny., 1910–1913)
- Weiskopf Arthur, *Ó-testamentumi tanító epika a XVI. századbeli magyar költészetben* (Budapest: Várnai Ny., 1898)
- Wellesz Gyula, *Abraham de Balmes mint nyelvész. Adalék a héber nyelvtudomány történetéhez* (Budapest: Neumayer Ny., 1895) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Wellesz Gyula, *Alkalmi ima és szónoklat.* Elmondotta az Óbudai Izraelita Hitközség zsinagógájában 1914. július 31-én és augusztus 7-én (Budapest: Bichler I. Ny., 1914)
- Wellesz Gyula, *Avatási istentisztelet. Három ige.* Székfoglaló beszéd. Tartotta a Somogy-Csurgói Izr. Hitközség Imaházában 1898. november 16-án (Nagykanizsa: Somogy-Csurgói Izraelita Hitközség, Weiss L. és Fia Ny., [1898])
- Wellesz Gyula, *Az én szolgálatom.* Beköszöntő. Tartotta az Óbudai Izraelita Hitközség zsinagógájában 1910. évi szeptember 4-én – – (Budapest: Bichler I. Ny., 1911)
- Wellesz Gyula, *Rási élete és működése* (Az IMIT kiadványai, 22) (Budapest: Franklin Ny., 1906)
- Wiener Márkus, *Aristoteles aretologiája és ontológiája* (Budapest: Wilckens és Waidl, 1883) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Wiesner Henrik, *Esztori Parchi és Kaftor-va-ferach című munkája* (Budapest: Neumayer Ede Ny., 1896) (Bölcsészdoktori értekezés)
- Willheim Joakim, *A gemilusz-cheszed művelése.* Alkalmi szónoklat. Tartotta dr. – – rabbi Mózes halála évfordulóján (תר"ט) 1898. március 1-én a marosvásárhelyi St. Quo Ant. Izr. templomban (Marosvásárhely: Chevra Kadischa, Grün Vilmos, 1898)
- Willheim Joakim, *Gyászemlékbeszéd néhai boldogult emlékü Farkas Mendel volt hitközségi elnök fölött.* Tartotta a helyi „Chevra Kadischa” és a St. Quo Ante Izr. Hitközség által 1900. évi május 27-én rendezett gyászistentisztelet alkalmával dr. – –, a marosvásárhelyi St. Qu. Ant. Izr. Hitk. rabbija (Marosvásárhely: Grün Vilmos, 1900)
- Winkler Ernő, *Adalékok a zsidó eskü (Juramentum more judaico) középkori történetéhez* (Budapest: Pallas Ny., 1917) (Bölcsészdoktori értekezés) (lásd „A zsidó eskü Magyarországon”, MZsSz, 44, 1927, pp. 29–47)

Z

- Zipser M. [Majer / Mayer / Zipser Mór], *Vertheidigung einer vorgenommenen Ehescheidung* (Stuhl-Weissenburg: Sammer's Buchdruckerei, 1852)
- Zipser, M., *מי השלוח. מחברת כולל שאלה ותשובה בענין גט אחד* / *Rabbinisches Gutachten über jüdische Ehescheidung*, von Dr. – –, Rabbiner (Ofen: Universitäts-Buchdruckerei, 1853)
- Zipser, Maier, *Des Flavius Josephus Werk „Über das hohe Alter des jüdischen Volkes gegen Apion”.* Nach hebräischen Originalquellen erläutert von – –; nach dem Tode des Verfassers herausgegeben und bevorwortet von Ad. Jellinek (Wien: Verlag der Beck'schen Universitäts-Buchhandlung Alfred Hölder, 1871)

- Zipser, M., *Die jüdischen Zustände unter der 150-jährigen Türkenherrschaft* (1846–1847)
- Zipser, M., *Inschriften zur feierlichen Ankunft Sr. Maj. Franz Joseph I.* (Stuhlweissenburg, 1857)
- Zipser, M., *Israels Nationalcharakter in seiner Licht- und Schattenseite betrachtet. Eine Homilie* (Vorgetragen am Sabbath Waera 5617) (24. Jänner 1857) von Dr. – – Oberrabbiner zu Stuhlweissenburg (Pest: Gedruckt von Johann Herz, 1857)
- Zipser, M., *Licht- und Schattenseite.* Eine Predigt (Stuhlweissenburg: Sammer's Buchdruckerei, 1852)
- Zipser, M., *The Talmud and the Gospels* (*The Jewish Chronicle*, London, 1851) / *The Sermon on the Mount Reviewed* (London, 1852²)
- Zipser, M., *Vertheidigung einer vorgenommenen Ehescheidung* (Stuhlweissenburg, 1852)
- Zipser, M., *Worte der Trauer.* Gesprochen am Sarge der plötzlich hingeschiedenen Frau Theres Ehrlich geborene Liepmann, von Dr. – – Rabbiner, Alba, am 4. October 1854 (Stuhlweissenburg: Witwe Sammer's Buchdruckerei, 1854)
- Zipser, M., *Zum Gedächtnisse des selig verlebten ehrwürdigen Lehrers in Israel Rabbi Josef Flesch, Rabbiner zu Weszprim in Ungarn;* gestorben den 22. Dezember 1854. Als Anhang zu der für den heiligen Brüder-Verein der isr. Gemeinde zu Stuhlweissenburg, abgehaltenen Rede von Dr. – –, Rabbiner (Stuhlweissenburg: Witwe Sammer's Buchdruckerei, 1855)
- Zipser, M., *הספד. Das Leben und Sterben des Frommen.* Eine Trauerrede für den am 3. April (ט' ניסן) in Gott selig verschieden Rabbi Löw Schwab Oberrabbiner zu Pest (Pest: Gedruckt von Johann Herz, 1857)
- Zipser, M., *מי השלוח. מחברת כלל שאלה ותשובה בענין גת אחד* (Buda: K. k. ung. Universitäts Buchdruckerei, 1853)

Névmutató

(A Függelék, II.-ben szereplő nevek nélkül)

A

Abeles József [?] 99
Abinuna / Avinon Avraham [?–1902] 182
Adler / Ádler Vilmos, dr. [1867–1944] 73
Adler G. [?] 161
Ádler Ignác, dr. [?] 71
Adler Illés, dr. [1868–1924] 36–37, 97, 162
Adler Lipót, dr. [1841–1914] 13
Adler Sámuel [?] 240
Adler Sándor [?–1894] 82, 166
Atlas Mór [?] 27
Atlasz Wolf [?] 137
Austerlitz Mayer / Meir, dr. [1832–1913] 57

B

Bach József [1784–1886] 36–37
Bacher Vilmos, dr. [1850–1913] 36–37
Balla Ádám [?] 144
Balla Imre, dr. [1948–] 87, 140
Bande / Bände Zoltán, dr. [1883–1944] 45, 98
Bande Illés [?–1941] 178
Baneth Bernhard / Jerachmiel [1815–1871] 116
Bárány József, dr. [1856–1916] 48, 93
Basch Manó [?] 8
Báss Zsigmond [?] 44
Beck Ignatz Wilhelm, dr. [?] 175
Bender Adolf [1876–1944] 246
Bender Jakab [?] 236
Benedikt Géza [?] 166
Benoschofsky Imre, dr. [1903–1970] 35, 36–37
Berend (Presser) Béla, dr. [1911–?] 211
Berend (Würdiger) József, dr. [1905–?] 203
Berg József, dr. [1904–1983] 11, 98
Berger Lipót [?] 235
Berkovits József, dr. [1907–1950] 36–37
Bernáth Miklós, dr. [1885–1963] 36–37, 215
Bernfeld Jónás [1834–1890] 3, 48
Bernstein Béla, dr. [1868–1944] 156, 213
Beuertelet Jenő, dr. [?] 231
Birnfeld Sámuel, dr. [1906–1944] 198
Blau Félix [?] 240

Blau Lajos [1861–1936] 36–37
Blenz / Blas Dávid [?] 67
Blitz Adolf / Ábrahám [?] 106
Blitz Adolf / Ábrahám [?–1902] 26
Blitz Mihály / Michaél [?] 42
Bloch Mózes [1815–1909] 36–37
Blum Béla, dr. [1913–?] 32
Blumgrund Naftali, dr. [1872–1918] 1
Blumgrund Náthán / Náhum [1836–1889] 31
Bodánszky Izsák [?] 105
Boros István, dr. [1908–1944] 210
Borsodi (Klein) József, dr. [1878–1943] 93, 136, 195
Brach Náthán [?] 145
Brach Sámuel / Saul [?] 145
Braun József [?] 221
Bráver Lázár / Áron [?] 14
Breuer Joákim [?] 203, 222
Breuer Soma / Sámuel [1880–1944] 142
Brill Sámuel Löw [1814–1897] 36–37
Brüll Salamon [?] 100
Buxbaum Józsuá [?] 145
Büchler Áron / Ármin [1839–1914] 84–85
Büchler F. Gyula [?–1944] 129
Büchler Gyula [?] 77
Büchler Márton [1869–1939] 45, 158
Büchler Pinkász [?] 134
Büchler Sándor, dr. [1870–1944] 94
Büchler Zsigmond [1860–1941] 3

C

Cohné (Kondor) József [1834–?] 65

D

Danzig Samu / Sámuel, dr. [1875–1944] 126
Darvas István [1974–] 36–37, Függelék, I.
Dávid Gyula, dr. [1848–1896] 175
Davidovics László [1975–] 36–37, Függelék, I.
Dávidovits / Davidovics Dávid Mihály, dr. [1908–1944] 186
Deckner Gábor, dr. [1912–1944] 36–37

Dessauer Gabriel L. / Dessauer Gábor [1805–1878] 15
 Dessauer Gyula / Julius Dessauer [1842–1895] 232
 Deutsch A. L. [?] 177
 Deutsch Dávid [?] 52
 Deutsch Ernő, dr. [1886–1950] 33, 88, 147
 Deutsch Gábor, dr. [?] 2
 Deutsch Gábor, dr. [1909–1944] 49
 Deutsch Ignác / Jichak [?–1928k.] 163
 Deutsch Jichak [?] 180
 Deutsch László [1953–] 172, Függelék, I.
 Deutsch Lázár [?] 107
 Deutsch Manó / Menáchem [1819–1904] 167
 Deutsch Márton [?] 230
 Deutsch Mór [?] 12
 Deutsch Rezső [?] 190
 Deutsch Róbert, dr. [1956–] 36–37, Függelék, I.
 Deutsch Salamon [?] 79
 Dezső D. Dávid [?] 44
 Diamant Gyula, dr. [1868–?] 244
 Diamant Mór / Mose, dr. [1838–1913] 227
 Diamant Mór, dr. [1838–1913] 117
 Domán (Domány) Ernő [1886–1976] 36–37
 Domán István, dr. [1922–] 36–37, 87, 140, 198, Függelék, I.
 Drechsler / Drexler Miksa / Mordecháj, dr. [1883–1970] 195, 219–220
 Drobinsky Jakab, dr. [?] 92
 Duneitz / Dunetz / Derneitz Alfréd [?–1944] 165
 Durchschlag (Dér) István / Pinkász, dr. [1906–1982] 18, 36–37
 Durchschlag Nándor, dr. [1908–?] 36–37
 Duschinsky Ármin / Meir Cvi [1900–1960] 148

E

Eckstein Márk / Mordecháj [?] 89–90
 Edelstein Bertalan, dr. [1876–1934] 35
 Ehrenfeld Sándor, dr. [?] 249
 Ehrenkranz Salamon [1850–?] 186
 Ehrenpreis Simon [?] 137
 Ehrlich Adolf [?] 15
 Ehrlich Ede [1808–1882] 172
 Ehrlich Miksa [1830–1914] 105
 Ehrlich Mór / Moriz [?] 179
 Eisenberg Béla, dr. [1908–1983] 69
 Eisenberger / Eisenberg Géza [1892–1944] 66, 198, 215
 Eisler Mátyás, dr. [1865–1930] 102–103
 Elfer Jakab [?] 74
 Éliás Miksa [?] 191
 Ellenbogen Ignác, dr. [1888–1944] 193

Elsász / Elsass Manó / Emmánuel [1830–1912] 181
 Engel Dávid [?] 178
 Engel Dávid [?] 18, 178
 Engel Farkas, dr. [1915–?] 39
 Engelsmann Izidor / S. Izraél [1869–1944] 245
 Enten Manó / Emmánuel, dr. [1886–1944] 89–90, 123

F

Fábián Tibor, dr. [1905–1981] 189
 Farkas (Farbenblum) József, dr. [1866–1944] 36–37, 194
 Farkas Bernát, dr. [1902–?] 230
 Fassel Hirsch B. [1802–1883] 140
 Feigl L. Henrik / Jomtov Cvi [?] 68
 Feldmann Artur / Áron, dr. [1884–1942] 168
 Feldmann József, dr. [1858–1930] 39
 Feldmann Mózes [1859–1927] 36–37
 Feldmann Sámuel [1885–1944] 147
 Fényes (Feuerlicht) Mór [1866–1949] 36–37
 Feuerstein Ábrahám S. L. [?–1891] 108
 Feuerstein Smuél, dr. [?] 5
 Finzi Jehuda Jozsef [?] 182
 Fisch Henrik, dr. [1907–?] 36–37, 91, 118
 Fischer Antal / Enoch [1826–?] 122
 Fischer Béla, dr. [1913–?] 36–37
 Fischer Benjámín / Becalél, dr. [1878–1965] 36–37, 227
 Fischer Benő / Benjámín, dr. [?] 167
 Fischer Gyula / Jehuda Salom, dr. [1861–1944] 36–37, 69
 Fischer Lipót, dr. [1884–?] 242
 Fischer Márk [?–1893] 142
 Fischer Mihály, dr. [?] 251
 Fischer S. Gyula, főr. [1892–?] 50
 Fischer Sándor [1852–?] 72
 Fischer Tóbia Hakohen [?–1869] 152
 Fischmann Simon [1821–1879] 93
 Fleischmann Ármin [?] 169
 Fleischmann Joákim [?] 253
 Flesch Ármin, dr. [1865–1944] 121, 130
 Fogel / Vogel Hermann [?–1943] 231
 Frank József, dr. [1867–1937] 64, 135
 Frankel / Frenkel Ernő, dr. [1903–1944] 30
 Fränkl Simon [?] 230
 Freier Jakab / Sólem [?–1880] 234
 Frenkel Jenő, dr. [1902–1989] 198
 Fried József [?] 146
 Fried M. J. [?] 216
 Fried Márk [?] 70
 Fried Rafaél [?] 125

Fried Sámuel [?–1944] 46
 Frieder Aba [?] 252
 Friedländer Mór [?] 15
 Friedländer Sándor [1833–1914] 204
 Friedlieber Ignác [1847–?] 212, 230
 Friedman / Friedmann Dénes, dr. [1903–1944] 232
 Friedmann Ábrahám [?–1879] 72
 Friedmann Adolf [?] 108
 Friedmann Ármin [?] 176
 Friedmann Bernát [?] 185
 Friedmann Dávid, dr. [1859–1940] 198, 254
 Friedmann Gyula, dr. [1876–1964] 203
 Friedmann Hillél, dr. [1892–1944] 51, 195
 Friedmann József [?] 197
 Friedmann József, dr. [?] 196
 Friedmann József, dr. [?–1944] 74
 Friedmann Károly [?] 156
 Friedmann Lipót [?] 95
 Friedmann Mendel [?] 63
 Friedmann Sámuel [?] 147
 Friedmann Sándor / Sabtaj [?] 5
 Fröhlich Róbert [1965] 36–37, Függelek, I.
 Fuchs Jakab [?] 52
 Funk Sámuel [?–1940] 175
 Fürst Lázár [?] 68
 Fürth Ferenc / Efraim [?–1913] 73, 141

G

Gerstl Ignác / Jakab, dr. [1879–1917] 147
 Gerzson / Gerson József, dr. [1891–?] 194
 Geyer Arthur, dr. [1894–1976] 35, 48, 69
 Glück Bernát [?] 2
 Glück Rudolf [?] 193
 Goldberg Rafael, dr. [1841–1900] 35
 Goldberger Farkas [?] 97
 Goldberger Izidor / Izrael, dr. [1876–1944] 184, 217
 Goldberger Mihály [1828–1901] 128
 Goldgruber Salamon [?] 168
 Goldziher Izidor [?] 173
 Gombos Henrik [?] 160
 Gottselig Béla [?] 41
 Gróss M. [?] 221
 Grossmann / Groszmann Gyula / Jehuda [?–1934] 79
 Grosz / Grossman Dávid [?] 80
 Grósz / Grosz Dávid [?] 144
 Grosz D. L. [?] 15
 Grosz Farkas [?] 189
 Grósz Jenő [?] 167
 Grósz Péter [?] 107

Groszmann / Grossmann Simon Lipót [?–1917] 206
 Groszmann / Grossmann Zsigmond, dr. [1880–1945] 36–37
 Gruber Sándor [?] 124
 Grün Albert, dr. [1906–1944] 54, 58
 Grün H. József [?] 131
 Grün Hájim Joákim [?–1904] 237
 Grünberger Hermann [?] 26
 Grünberger Izidor [?] 29
 Grünfeld Jakab [?] 152
 Grünhut Lázár / Eleazar [1849–1913 e.] 219–220
 Grünwald Eliahu, dr. [?] 135
 Grünwald Illés, dr. [1886–1944] 43
 Grünwald Jakab [?–1888] 130
 Grünwald Móric / Mordecháj, dr. [?] 23
 Guttmann Márton, dr. [1910–?] 36–37
 Guttmann Mihály / Jehiél [1872–1942] 36–37, 45
 Guttmann Simon, dr. [1884–1939] 1, 203, 251
 Günczler Péter, dr. [1902–1944] 98, 171
 Güns Ignác [?] 160

H

Halevi Avraham [?] 182
 Hallasch / Hallas Simon [?] 58
 Halpern / Halpert Salamon, dr. [1903–1944] 215
 Halpert József [?] 22
 Händler Márk [1837–1911] 11, 74, 217
 Heilpern Lázár [?] 16
 Heinrich Ármin [?] 246
 Heinrich Jónás [?] 240
 Herczog / Hercog Sándor, dr. [1913–1944] 196
 Herczog / Herzog D. Manó, dr. [1862–1941] 87
 Herczog Jakab [?] 15, 197
 Herskovits Fábián / Sraga, dr. [1907–1982] 36–37
 Herskovits József [?] 109, 235
 Herskovits József, dr. [?] 226
 Herskovits László, dr. [1913–1945] 36–37
 Herskovits Mózes, dr. [1859–1944] 190
 Herzog Mór, főr. [?] 50
 Heves (Weinstein) Kornél / Sámuel, dr. [1870–1944] 212
 Hevesi (Handler) Ferenc, dr. [1898–1952] 36–37, 210
 Hevesi (Handler) Simon / Sámson Cádok, dr. [1868–1943] 36–37, 89–90, 120
 Hirsch Márkus [1833–1909] 162
 Hirschfeld Izrael [?] 11
 Hirschfeld József [?–1879] 28
 Hirschfeld Mór / Mózes [?] 219–220
 Hirschfeld Mór [?] 127

Hirschl Ármin [?] 135
 Hirschler Árpád, dr. [?] 204
 Hirschler Árpád, dr. [1911–1944] 213
 Hirschler Ignác, dr. [1873–1948] 36–37, 235
 Hirschler Pál / Gerson, dr. [1907–1944] 210
 Hirtenstein Adolf [?] 247
 Hochberger László [1914–1991] 35
 Hochberger Salamon [?] 22
 Hochmuth Ábrahám [1816–1889] 243
 Hoffer Ármin, dr. [1870–1941] 36–37, 203, 243
 Hoffmann Mózes Dávid [1824–1892] 177
 Hónig Manó [?] 161
 Horovitz Jenő / Jonatán [?] 5
 Horovitz József, dr. [1880–1952] 88, 213
 Hőnig Adolf / Ábrahám, dr. [?] 254

I

Ivanovszky Adolf [?] 237
 Izsák Ábrahám [?] 76

J

Jacobi Hosea, dr. [?] 248
 Jakab Jenő, dr. [1908–1944] 68
 József Károly, dr. [1914–1996] 102–103, 156
 Jordán Sándor / Sámuel Zanwill [1861–1932] 65, 196
 Junger Mózes, dr. [1878–1944] 187, 245
 Jungreis Izidor [?] 99

K

Kálmán Ödön, dr. [1886–1951] 36–37, 84–85, 108
 Kalmár György, dr. [?] 97
 Kalmár György, dr. [1911–1944] 45
 Kämpfner Andor, dr. [1918–?] 114
 Kardos Péter [1936–] 36–37, Függelék, I.
 Katona József, dr. [1909–1959] 36–37
 Katz J. Jenő [?] 161
 Katz József [?] 87
 Katz Mózes / Mór [?] 145
 Kaufmann Lipót [?] 135
 Kayserling Meyer / Mór [1829–1905] 36–37
 Kecskeméti Ármin, dr. [1874–1944] 122
 Kecskeméti Lipót, dr. [1865–1936] 149–150
 Kelemen Adolf, dr. [1861–1917] 65, 136, 168
 Kelemen Albert [?] 195
 Kelemen Katalin Függelék, I.
 Keller Pinkász [?–1943] 227
 Kis / Kiss Henrik / Hayim, dr. [1882–1951] 135, 234
 Kiss (Klein) Arnold, dr. [1869–1940] 35, 243, 254
 Klein / Konrád József, dr. [1866–1914] 89–90, 123

Klein Adolf [?] 27, 41, 195
 Klein Andor, dr. [1906–1967] 1
 Klein Ármin [?] 63
 Klein Béla [?–1944] 84–85
 Klein Béla, dr. [?] 133
 Klein Dezső / Dávid, dr. [1874–1932] 57, 153, 187
 Klein Dezső, dr. [1874–?] 58
 Klein Élijahu [?] 102–103
 Klein Ernő, dr. [?] 61
 Klein Ferenc [?] 83
 Klein Gyula [?–1944] 119
 Klein Gyula, dr. [1850–1895] 162
 Klein Ignác [?] 174, 196
 Klein Jakab, dr. [?] 102–103, 203
 Klein József [?] 20, 84–85, 164, 189
 Klein József, dr. [?] 66
 Klein József, dr. [1907–1944] 13, 39
 Klein Lipót [?] 91
 Klein Miklós, dr. [1911–1950] 35
 Klein Mór [?] 15
 Klein Mór, dr. [1842–1915] 138, 230
 Klein Sámuel, dr. [1886–1940] 61
 Klein Simon [?] 228
 Klein Tibor / Joel, dr. [1923–?] 13, 69
 Kohlbach Bertalan / Bernát, dr. [1866–1944] 219–220
 Kohn Ambrus / Amram [?] 114
 Kohn Ármin, dr. [1864–1899] 23, 211
 Kohn Dávid [?–1884] 251
 Kohn Eliézer Hirsch [?–1910] 28, 53
 Kohn Mihály [?–1912] 132
 Kohn Salamon [?–1891] 94
 Kohn Sámuel, dr. [1841–1920] 36–37
 Kohn Vilmos [?] 34
 Kohut Sándor, dr. / Alexander Kohut [1842–1894] 102–103, 149–150, 172, 210
 Komlós Ottó / Jehuda, dr. [1913–?] 35, 210
 Königsberg Soma [?] 30
 Köves Slomó [1979] Függelék, I.
 Kramer Simon [?] 54
 Krausz Áron [?] 246
 Krausz Áron [?–1929] 78
 Krausz Gyula [?] 82
 Krausz Henrik, dr. [1914–?] 87, 187
 Krausz Ignác, dr. [1888–1944] 93, 105
 Krausz Jónás [?] 9
 Krausz József [?] 146
 Krausz Mór / Mose [?] 104
 Krausz Mór [?] 151
 Krausz Vilmos [1853–1921] 48
 Krémer Móric, dr. [1906–1944] 172

Krisháber / Kriszháber / Krieszhaber Béla, dr. [1867–?] 110, 170
 Kronberger Jakab [?] 193
 Kun Lajos, dr., főr. [1886–1944] 84–85, 243
 Kunstadt / Kunstatt Izsák [1850k.–?] 102–103, 149–150
 Kunstadt Ignác / Izsák [1850 k.–?] 1
 Kuttna Áron [1814–1874] 217
 Kuttna Salamon [?] 87

L

Láczér Dénes, dr. [1896–1944] 36–37
 Landesberg Lipót [1848–1915] 199
 Landeszman György [1944–] 36–37, 87, 140
 Landler Péter / Pinhas Artzi, dr. [1923–] 69
 Lebovits József [1862–1937] 125, 247
 Lemberger Ábrahám, dr. [?–1941] 155
 Lemberger Izsó / Jichak [?] 180
 Lemberger Lipót / Jehuda Léb [1849–1901] 180
 Lenke (Löwenrosen) Manó / Emmánuel, dr. [1868–1940] 25, 120
 Levi Jozsef Smuél [?–1882] 227
 Levi Moritz / Mose, dr. [?–1942] 182
 Libermann Jakab / Jákob [?] 114
 Lichtenstein Ábrahám Jakab [?–1888] 142
 Lichtenstein Ignác [?] 218
 Lichtenstein Lajos [?–1885] 46
 Lichtenstein Lajos [?–1886] 60, 140
 Lichtenstein Vilmos [?] 154
 Lichtenstern Eduárd, dr. [?–1944] 106, 254
 Lichtmann Mór, dr. [1864–1941] 232
 Liebermann Kálmán [?] 89–90
 Liebermann Manó [?] 98
 Links Izsák, dr. [1869–1945] 49, 109
 Lipschütz Herman / Izsák Nátán, dr. [?] 48
 Löblovics Bernát / Dávid [?] 96
 Löffler Lipót / Léb [?] 201
 Löw Immánuel, dr. [1854–1944] 198
 Löw Jeromos [?–1944] 12, 21
 Löw Lipót [1811–1875] 198
 Löwenheim Miksa, dr. [1905–?] 36–37, 202
 Löwenstein Mór [?] 233
 Löwi Sámuel [?–1874] 46
 Löwinger Adolf, dr. [1864–1926] 198
 Löwinger Gyula / Joel [?] 133
 Löwinger Lipót [1888–1965] 102–103
 Löwinger Salamon, dr. [1874–1907] 136
 Löwinger Sámuel, dr. (1904–1980) 36–37
 Löwy / Löwy / Lövy Ferenc / Pinhas, dr. [1869–1944] 124, 136
 Löwy Adolf, dr. [1912–1944] 123

Lőwy Gusztáv, dr. [?–1927] 119
 Lőwy Ignác [?] 65
 Lőwy M. Miklós [?] 6
 Lőwy Mór, dr. [1854–1908] 219–220
 Lőwy Tamás [1951–] 48, Függelék, I.

M

Mandel Ármin M., dr. [?] 211
 Mandel Sámuel [?–1943] 8, 36–37, 58
 Marczali (Morgenstern) Mihály [1824–1890] 123
 Markovics Zsolt Függelék, I.
 Markovits Mór [?] 112
 Markus Sámuel [?] 124
 Marmorstein Ármin [?] 153
 Marmorstein Lipót / Jehuda Léb [?–1930 e.] 201
 Masteno Mose [?] 182
 Máté (Mandel) Miklós, dr. [1906–?] 36–37
 Maybaum Siegmund / Zsigmond, dr. [1844–1910 u.] 5
 Meisel Farkas Alajos / Meysel, Wolf Aloys [1816–1867] 36–37
 Meisels Adolf [?–1874] 199
 Mermelstein Mór [?] 174
 Mermelstein Mózes [?–1944] 210
 Mezei J. Bernát [?] 221
 Molnár (Morgenstern) Ernő, dr. [1890–1944] 36–37
 Molnár István, dr. [1908–1944] 170
 Morgenstern Benő Lajos, dr. [1920–?] 36–37, 156, 183
 Moskovits Lázár [?] 95
 Murányi (Mermelstein) Miklós (Menahem Meron), dr. [1921–?] 232
 Müller Salamon [1859–?] 41

N

Nádai (Neumann) Gyula, dr. [1866–1900] 188
 Náscher Mózes [?] 13
 Náthán / Nathan Nándor, dr. [1909–1944] 114
 Nebel Ábrahám / Nébel Ábrahám / Izsák, dr. [1887–1967] 65, 120, 146
 Neu Márkusz [?–1875] 231
 Neubauer Mózes [?] 139
 Neufeld Ármin / Ábrahám [?] 252
 Neuhaus Ábrahám [1800–1882] 215
 Neumann Ede, dr. [1859–1918] 140
 Neumann Ernő [1917–2004] 219–220
 Neumann Gerzson [1835–1915] 47
 Neumann József, dr. [1880–?] 33, 50
 Neumann József, dr. [1880–1956] 128, 162, 186
 Neumann Miksa [?] 166
 Neumann Mór [?] 174

Neumann Salamon [?] 56
Niedermann Mór, dr. [1890–?] 138
Nóbel József [1830k.–1920] 45, 136, 217

O

Oppenheim Dávid, dr. [?–1876] 138

P

Pap / Papp Rosenberg Lajos [1863–?] 33
Pap Ignác [?] 109
Pap (Züsz) Ignác, dr. [?] 234
Pap Rosenberg Lajos [1863–?] 66, 68
Papo Eliezer ben Sem-Tov [?] 182
Pártos / Partos (Pinkusfeld) Sámuel, dr. [1858–1929] 53
Perls Ármin / Ábrahám Cvi, dr. [1853–1914] 89–90, 93, 172
Perls Májer / Méir [1811–1894] 141
Péner Miklós, dr. [1889–1944] 13, 193, 204
Pfeiffer (Papp) Izsák / Izidor, dr. [1884–1944] 132, 172, 193
Piliser Albert [?] 20
Pinto Bencion [?] 182
Pollák Aladár [?] 253
Pollák Dávid [?] 133
Pollák Emmánuel [?] 224
Pollák Fülöp / Sraga [?–1944] 224, 236
Pollák Hermann [?] 75
Pollák Jakab [?] 152
Pollák Lajos / Lázár / Eleázár [1822–1905] 36–37
Pollák Miksa, dr. [1868–1944] 191
Polnauer Sándor [1954–] 87, 140, Függelék, I.
Prerau Jakab [?] 159

R

Radnóti Zoltán [1971–] 36–37, Függelék, I.
Raj Ferenc [1942–] (1967–1972) 36–37
Raj Tamás [1940–] 36–37, 198
Ranschburg Salamon, dr. [1816–1895] 69
Rausnitz Salamon [?] 102–103
Rácz Zoltán, dr. [1905–?] 36–37, 55, 56, 118, 183
Reich A. L. [?] 32
Reich Ármin [?] 154
Reich Béla, dr. [1909–1944] 84–85
Reich H. L. [?] 133
Reich Zsigmond [?] 84–85
Reichard Márk / Mordecháj [?] 106
Reis Jakab, dr. [?] 5
Reitman Bernát [?] 157
Reschofszy / Reschofszy Arthur, dr. [1889–1944] 1, 117, 136

Resnik Arnold [?] 27
Richter Zsigmond [?–1910] 109
Richter Zsigmond / József, dr. [?–1913] 61
Richtmann Mór / Mózes, dr. [1880–1972] 36–37
Rokonstein Leopold / Juda Léb [1822–1872] 213, 248
Romano Mercado Avraham [?] 182
Róna Tamás Függelék, I.
Rosenberg Ármin [?] 36–37
Rosenberg Ede, dr. [1859–1913] 121
Rosenberg Fülöp / Sraga [?] 238
Rosenberg Lajos [?] 184
Rosenberg Sándor, dr. [1845–1909] 9, 87, 149–150
Rosenblüh Jenő [1865–1914] 197
Rosenfeld Ármin [?] 221
Rosenfeld Henrik [?] 13
Rosenfeld Hermann [?] 20
Rosenfeld Jónás [?] 158
Rosenfeld Sámuel [?] 38
Rosenspitiz Sándor [?] 102–103
Rosenstein Bertold, dr. [?–1942] 78
Rosenstein Mór / Mose, dr. [1856–1922] 143, 215
Rosenthal László, dr. [1915–1944] 217
Rosenthal Töbiás, dr. [?] 32, 117
Rosenzweig Rezső, dr. [1910–1944] 27
Róth Áron [1830k.–1897] 187
Róth Emil, dr. [1907–1944] 55, 69
Róth Ernő [1908–1991] 36–37
Róth József [?] 127
Róth Lázár, dr. [?] 135
Róth Sámuel [?] 184
Rothenberg Efraim [1798–1871] 60
Rottenberg József Halévi [?–1911] 216
Rubinstein Mátyás, dr. [1867–1944] 129, 158, 200
Rubinstein Mesulam [?–1898] 96
Rudolfer Antal, dr. [1864–?] 6

S

Sahn Imre, dr. [1937–?] 48
Salamon Mózes [?–1912] 228
Salgó László, dr. [1910–1985] 36–37
Salom Jehosua [?] 182
Salzberger Mose, dr. [?] 5
Schacherls Mózes [?] 6
Schäfer Lipót [1843–?] 27
Scheiber Lajos, dr. [1867–1944] 36–37
Scheiber Sándor, dr. [1913–1985] 36–37, 53
Scher Tibor, dr. [1912–1975] 36–37
Schiff Mór / Mose [?] 239
Schindler József, dr. [1918–1962] 93, 198

Schlesinger Sámuel, dr. [1884–1937] 48, 132
 Schmelczér Izsák, dr. [1885–1949] 36–37
 Schnekkendorf Bernát [?] 149–150
 Schnitzer Ármin / Ábrahám, dr. [1836–1915] 104
 Schön Mózes [?] 192
 Schönberger András [1956–] 36–37, Függelék, I.
 Schönfeld Lázár / Eliezer, dr. [1880–1974] 141
 Schönfeld Miklós, dr. [1910–?] 9
 Schönfeld Mózes Mordecháj [1791–1867] 188
 Schönwald Károly, dr. [1879–1921] 215
 Schöner Alfréd, dr. [1948–] 36–37, 198,
 Függelék, I.
 Schönfeld Áron, dr. [1880–1950] 25
 Schreiber Ignác, dr. [1891–1922] 162
 Schreiber József L. [?] 11
 Schreiner Márton, dr. [1863–1926] 46, 54
 Schück Emmánuel [?] 208
 Schück Jenő [?] 125
 Schulcz Fülöp, dr. [1906–1944] 128
 Schwarczenberg Sámuel [?] 67
 Schwarcz / Schwartz Lajos [?] 32
 Schwarcz Benjámin, dr. [1879–1959] 36–37
 Schwarcz Gábor, dr. [1872–?] 92, 248
 Schwarcz Ignác [?] 231
 Schwarcz J. H. [?] 232
 Schwarcz Jakab [?] 216
 Schwarcz József / Cvi Emmánuel [?–1944] 186
 Schwarcz Lajos [?] 63
 Schwarcz Miksa, dr. [1854–1902] 55
 Schwarcz Mór, dr. [1896–1981] 36–37, 69, 229
 Schwarcz Mózes Áron [?–1889] 165
 Schwarz Jakab [1835–1913] 43
 Schwarzstein S. B. [?] 49
 Schweiger Albert, dr. [?] 135
 Schweiger Ármin / Cvi [?] 249
 Schweiger Lázár / Eliézer, dr. [1872–1944] 55, 153
 Schweitzer József, dr. [1922–] 36–37, 172
 Schwelb / Schwalb Mór [?] 86
 Seelenfreund Ábrahám / Aba Katz [?–1890]
 89–90
 Seltsmann Lajos [1854–1932] 77, 198
 Sidon / Szidon Simon [1815–1891] 148
 Sik (Schück) Bernát, dr. [1874–1936] 92
 Silberberg ? [?] 109
 Silberfeld Jakab / Jákob, dr. [1878–1944] 10, 28,
 156
 Silberstein Adolf / Áron, dr. [1905–?] 77, 187
 Silberstein Sámuel [?] 84–85
 Silberstein Soma [?] 97
 Singer Ábrahám [1849–1914] 241
 Singer Bernát, dr. [1868–1916] 194, 215

Singer Fülöp / Pinhász [?–1989] 79
 Singer Jakab / Jákob, dr. [1867–1940] 219–220
 Singer Leó / Jehuda Léb [1877–1944] 241
 Singer Ödön, dr. [1916–2001] 35, 87, 140, 212
 Singer Péter [?] 208
 Singer Salamon Leó / Eliézer [?] 180
 Singer Vilmos / Zeev Wolf [?–1930] 116
 Sonnenschein Éliás [1888–?] 233
 Sonnenschein Samu [?] 125
 Spiegel Gyula / Ármin, dr. [1883–1944] 60, 195
 Spira Salamon, dr. [1865–?] 117
 Spitzer Ernő / Eljahu [?] 169
 Spitzer Lipót [?] 208
 Spitzer Márk [?] 131
 Spitzer Mátyás [?] 161
 Spitzer Sámuel, dr. [1839–1896] 59
 Stein Ábrahám Aser Zelig [1860–1932] 209
 Stein József [?] 189
 Stein Miksa / Májér / Meir [1865–1926] 148, 226
 Stein Pinkász [?–1886] 226
 Stein Salamon [?] 21
 Steiner Adolf [?] 38, 50
 Steiner Adolf / Ábrahám [?] 10
 Steiner Ede [?] 246
 Steiner Éliás [?] 221
 Steiner Ignác [?] 54
 Steiner Jakab [?] 11
 Steiner L. Ignác [?–1912] 7, 62
 Steiner Vilmos, dr. [1886–1944] 143, 147, 242
 Steinhardt Hermann [?] 5
 Steinhardt Jakab / Jákob [1818–1885] 9
 Steinherz Jakab, dr. [1856–1921] 136, 210
 Steinmetz User [?] 24
 Stern Adolf [?] 62, 233
 Stern Béla [?] 202
 Stern Jakab [?] 49
 Stern Zsigmond [?] 80
 Stern-Szerényi Albert [1826–1888] 232
 Stier József, dr. [?] 213
 Strasser Dávid Juda [?–1888] 110
 Strausz Hermann [?] 133, 226
 Strauszmann Jakab [1860–?] 115
 Stricker S. H. [?] 22

Sz

Szabó Ödön / Éljjáhu Jesurun, dr. [1914–2003] 28
 Szegő Félix [?] 110
 Székely István, dr. [1916–1944] 3
 Szidon Adolf, dr. [1853–1918] 188, 242
 Szirtes László [1923–?] 140
 Szrulyovits Ernő / Ernest Grey, dr. [1912–?] 156

T

Takács Pál, dr. [1913–1944] 35
Taub Jakab [?] 118
Tauber Árpád, dr. [?] 175
Tauber S. D. [?] 23
Teichmann Jakab, dr. [1915–2001] 36–37, 232
Tennen Béla, dr. [1908–1970?] 219–220
Tennen Béla, dr. [1908–1970?] 115
Tészler Hermann, dr. [1912–1944] 124
Totha Péter Joel [1970] Függelék, I.
Tullmann Lázár [?] 31
Tyroler Ábrahám [?] 205
Tyroler Adolf [?] 17

U

Ullmann Frigyes [?] 236
Ungár Simon, dr. [1863–1944] 59, 200
Urbach Henrik, dr. [1872–1960] 182, 248, 250

V

Vágvölgyi (Kohn) Lajos, dr. [1877–1941] 9, 46
Vajda (Wiener) Béla, dr. [1861–1926] 1, 117
Vajda István, dr. [1910–1944] 149–150
Végházi (Weinfeld) István, dr. [1923–1999] 48, 69
Venetianer Lajos, dr. [1867–1922] 46, 120, 232
Verő Tamás Függelék, I.
Vértes (Weisz) Árpád, dr. [1919–2003] 69
Vidor Jenő, dr. [1879–1910] 168
Vidor Pál, dr. [1909–1944] 35
Vielwahr Ármin [?] 137
Vogel Hermann [?] 173
Vogel Náthán [?–1909] 147

W

Waldmann Ernő, dr. [1902–1944] 104
Wallenstein Zoltán, dr. [1898–1944] 104, 172, 211
Wallesz Áron [?] 83
Wassermann Jenő, dr. [1910–1944] 232
Wax Aladár, dr. [1910–1944] 156
Wechsler Soma [?] 99
Weinberger Bernát [?] 15

Weinberger Carmilly Mózes / Mordecháj, dr. [1908–] 102–103
Weinberger Ignác [?] 202
Weiss Móric / Mose [?] 81
Weisse / Weisze / Weisz József [1812–1904] 238
Weisz Arnold, dr. [?] 139
Weisz D. Ábrahám [?] 21
Weisz Dávid [1906–1981] 69
Weisz Ignác / Izsák, dr. [?–1910] 60
Weisz József [?] 101
Weisz Kálmán [?–1910] 184
Weisz Kalonymus / Kolonimusz [?–1906] 72
Weisz Lajos, dr. [1898–1944] 134
Weisz Lázár [?] 45
Weisz Márkus / Mordecháj [?–1890] 237
Weisz Miksa, dr. [1872–1931] 36–37
Weisz Miksa, dr. [1913–2001] 48, 158
Weisz Mór [?–1915] 226
Weisz Mór, dr. [1872–1929] 36–37
Weisz Pál / Meir, dr. [1908–1998] 48, 77
Weisz Salamon [?] 120
Weisz Salamon [?] 123
Weisz Sámuel, dr. [?] 36–37
Weiszbürg Gyula, dr. [1866–1919] 36–37
Weiskopf Arthur, dr. [1875–1942] 180, 181, 207
Wellesz Gyula / Jehuda, dr. [1872–1915] 46, 139, 162
Welwárd Jakab [?] 185
Wessel Sámuel, dr. [1871–1928] 182
Wézel-Diósi Sámuel, dr. [1859–1914] 50
Wieder Baruch Ábrahám [?–1944] 209
Wiener Márk, dr. [?] 109
Wiesner Henrik, dr. [1868–1922] 26, 35
Willheim Joákim [?] 124
Winkler Ernő, dr. [1894–1944] 140
Winkler Mór [?] 70
Winkler Sándor, dr. [?] 41
Wolf József [?–1892] 86

Z

Zipser Majer, dr. [1815–1869] 179
Zucker István [1949–1983] 198

A jánosházai Chevra kadisa-könyv

Gemilut haszádim lapjának (ג / 3 recto)

(a borító hátsó oldalán) héber feliratai

A fekvő hasáb formájú emlékkő tetején lévő ívelt talapzaton (a sas alatt):

כנשר יעיר קנו
על גוזליו ירחף

Mint a sas, mely felébreszti fészkrét,
fiókái fölött lebeg
(Deut. 32,11)

Az emlékkő jobb oldalán (a fa mellett):

עץ חיים היא
למחזיקים
בה

Élet fája az
a hozzá
ragaszkodóknak
(Prov. 3,18)

Az emlékkő homlokoldalán (központi felirat):

גמילות חסדים
גדולה יותר מן הצדקה; צדקה בממנו, וגמילות
חסדים בין בגופו בין בממונו; צדקה לחיים
גמילות חסדים בין למתים בין לחיים; צדקה
לעניים, גמילות חסדים בין לעניים בין לעשירים:

A kegyes tettek

felülmúlják a jótékonytságot: a jótékonytsághoz csak pénz kell, a kegyes tettekhez mind lelkiület, mind pénz; jótékonykodni csak élőkkel lehet, kegyességet gyakorolni mind élőkkel, mind holtakkal; jótékonykodni csak szegényekkel lehet, kegyességet gyakorolni mind szegényekkel, mind gazdagokkal.

(bT Szukka 49b)

A fa tövében lévő sziklán:

הצור
תמים פעלו

A Szirt –
feddhetetlen az Ő cselekvése
(Deut. 32,4)

A glóbuszt körülvevő írásszalagon:

עולם חסד יבנה

Örökké tart a kegyelem
(Ps. 89,3)

A glóbusz lábazati gerendáján:

על שלשה דברים העולם עומד

Három dolgon áll meg a világ:

A glóbusz lábazatát tartó gömbökön:

על
התורה

a Törvényen,

ועל
העבודה

a(z Isten) szolgálatán,

ועל
גמילות חסדים

és a kegyes tetteken
(Pirké avot, "Az atyák mondásai", 1,2)

(B. V. – K. G.)

A kép digitális másolatát Toronyi Zsuzsának, leírását Dávid Ferencnek köszönjük.

Az MTA Judaisztikai Kutatóközpont kiadványai

www.hebraisztika.hu

MEGJELENT

Hungaria Judaica

Szerkeszti Komoróczy Géza

ISSN 0865-1345

1. Gazda Anikó, *Zsinagógák és zsidó közösségek Magyarországon. Térképek, rajzok, adatok*. ISBN 963 7450 11 4. 1991. 244 old., 69 térkép, 122 zsinagóga alaprajza, 90 egyéb építészeti rajz
2. Haraszi György, *Magyar zsidó levéltári repertórium, I: Hazai levéltárak zsidó vonatkozású anyagának áttekintése a kiadott levéltári segédletek alapján*. Két kötetben. ISBN 963 7450 76 9. 1993. 746 old.
3. Scheiber Sándor, *Magyar zsidó folyóiratok és hírlapok bibliográfiája, 1847–1992*. A szerző kézirata alapján sajtó alá rendezte Scheiberné Bernáth Livia és Barabás Györgyi, újabb anyaggal kiegészítette Barabás Györgyi. Előszó: Komoróczy Géza, „Magyar sajtó erdejében zsidó fák, facsoportok.” ISBN 963 7450 77 7. 1993. 417 old., fénykép melléklet
4. Ines Müller, *A Rumbach Sebestyén utcai zsinagóga: Otto Wagner fiatalkori főműve Budapesten*. Fordította Zwickl András. A Függelékben: Haraszi György, „A Rumbach utcai zsinagóga és hívei”. ISBN 963 7450 78 5. 1993. Körve, 119 old., 104 fekete–fehér fénykép, 4 színes képtábla
5. Szabolcsi Lajos, *Két emberöltő. Az Egyenlőség évtizedei. Emlékezések, dokumentumok*. Szabolcsi Miklós előszavával. ISBN 963 7450 84 X. 1993. 453 old., fénykép melléklet
6. *Magyarországi zsidó hitközségek, 1944. április. A Magyar Zsidók Központi Tanácsának összeírása a német hatóságok rendelkezése nyomán*. Közzéteszi Schweitzer József. Az eredeti kérdőívek és dokumentumok alapján sajtó alá rendezte Frojimovics Kinga. I. Rész: Adattár. Függelékben: A magyarországi izr. hitközségek szervezete, 1868–1950. Két kötetben. ISBN 963 04 4023 7. 1994. 890 old.
7. Frojimovics Kinga, Komoróczy Géza, Pusztai [Bányai] Viktória és Strbik Andrea, *A zsidó Budapest. Emlékek, szertartások, történelem*. Szerkesztette Komoróczy Géza. Két kötetben. ISBN 963 4750 96 3. 794 old., 500 fekete–fehér fénykép, 56 oldal színes képmelléklet. – Második, javított kiadás: 1995. – Angolul: Kinga Frojimovics, Géza Komoróczy, Viktória Pusztai [Bányai] & Andrea Strbik, *Jewish Budapest: Monuments, Rites, History*, edited by Géza Komoróczy (Budapest: Central European University Press, 1999). ISBN 963-9116-38-6 (Cloth), 963-9116-37-8 (Paperback). Pp. 597, with 553 black and white and 69 color photos
8. Jacob Katz, *Kifélé a gettóból. A zsidó emancipáció évszázada, 1770–1870*. Fordította Pap Mária. ISBN 963 04 5261 8. 1995. 237 old.
9. Moshe Carmilly-Weinberger, *A zsidóság története Erdélyben (1623–1944)*. ISBN 963 508 001 8. 1995. 390 old., 47 fénykép („Erdélyi rabbik galériája”, 1–47), 3 térkép
10. Strbik Andrea, *Héber nyelvtanok Magyarországon. A Magyarországon kiadott, magyar szerzők által írt vagy magyar nyelvű héber nyelvtanok bibliográfiája (1635–1995)*. ISBN 963 508 012 3. 1999. 247 old.

11. Péchi Simon kiadatlan rabbinikus írásai: Az Atyák mondásai – Pirqé ávot fordítása (1620/21). A marosvásárhelyi kéziratból kiadta, kísérő tanulmányokkal és magyarázatokkal ellátta Koltai Kornélia. ISBN 963 508 082 4. 1999. 171 old., 26 old. héber szöveggel
12. Shlomo J. Spitzer, *Die Rabbiner Ungarns, 1944. (Die orthodoxen Gemeinden) – Orthodox rabbik Magyarországon, 1944.* Unter Mitarbeit von Moshe A. Z. Künstlicher. Deutsch von Chaja Bathia Markovitsch. ISBN 963 508 059 X. 1999. 201 old.
13. Szabolcsi Bence, *Zsidó kultúra és zenetörténet. Tanulmányok.* Összeállította és sajtó alá rendezte Kroó György. Szöveggondozás és bibliográfia Wilhelm András. Előszó Kroó György és Szabolcsi Miklós. ISBN 963 508 083 2. 1999. 301 old.
14. Nathaniel Katzburg, *Fejezetek az újkori zsidó történelemből Magyarországon* (Osiris Könyvtár: Történelem). ISBN 963 379 702 0. 1999. 244 old.
15. Cvi Moskovits, *Jesivák Magyarországon. Adalékok a zsidó hitközségek 1944. áprilisi összeírásának történeti értékeléséhez.* ISBN 963 508 088 3. 1999. 55 old.
16. Shlomo J. Spitzer – Komoróczy Géza, *Héber kútforrások Magyarország és a magyarországi zsidóság történetéhez a kezdetektől 1686-ig* (Budapest: MTA Judaisztikai Kutatócsoport – Osiris Kiadó, 2003). A héber szövegeket fordította Strbik Andrea, A jiddis stb. szövegeket fordította Komoróczy Szonja Ráhel. ISBN 963 508 381 5. 977 old., 27 fametszet. A kötetstáblán: részletek a *Széfer Mordekhaj* budapesti kéziratának (1372/1373, OSzK Fol. Hebr. 1) könyvdíszreiből,
17. Bányai Viktória, *Zsidó oktatásügy Magyarországon, 1780–1850* (Doktori mestermunkák / Hungaria Judaica) (Budapest: Gondolat, 2005). ISBN 963 9567 41 8. 287 old.
18. Jehuda Don, *A magyarországi zsidóság társadalom- és gazdaságtörténete a 19–20. században. Tanulmányok.* ISBN 963 508 515 X. 2006. 249 old.
19. Frojimovics Kinga, *Neológ (kongresszusi) és status quo ante rabbik Magyarországon 1869-től napjainkig. Archontológia (Az anyahitközségek rendjében).* A Függelékben: Kónya Judit, „A neológ (kongresszusi) rabbik irodalmi munkássága”. 2008. ISBN 963 508 517 6. A kötetstáblán: A jánosházai Chevra kadisa-könyv miniaturája. (A jelen kötet)
20. Barabás Györgyi, *Magyar zsidó levéltári repertórium, II: Zsidó hitközségek, egyletek, társaságok alapszabályai, 1705–2005.* 2007. ISBN 963 508 516 8. 856 old. A kötetstáblán: A jánosházai Chevra kadisa-könyv miniaturája
21. Frojimovics Kinga, *Magyar zsidó levéltári repertórium, III: Magyarországi zsidó anyakönyvek, 1760-tól napjainkig (Hazai levéltárak és irattárak).* 2007. ISBN 963 508 518 4. 692 old. A kötetstáblán: A jánosházai Chevra kadisa-könyv miniaturája
22. Bányai Viktória, *Ezekiel Landau prágai rabbi (1713–1793) döntvényeiből: Magyarországi adatok.* A szövegek kiválasztásában és értelmezésében közreműködött Shlomo J. Spitzer (Héber kútforrások Magyarország és a magyarországi zsidóság történetéhez, 18. század, 1. füzet). 2008. ISBN 978-963-87162-1-7. (S. a.)
23. Péchi Simon kiadatlan Biblia-fordítása (1634). Kéziratból kiadta, kísérő tanulmánnyal és magyarázatokkal ellátta Koltai Kornélia. 2008. ISBN 978-963-87162-2-4 (S. a.)

MTA Judaisztikai Kutatócsoport / Kutatóközpont ÉRTESÍTŐ

Szerkeszti Komoróczy Géza

ISSN 0293-1007

1. (1988. december). Ephraim E. Urbach, „Akadémiai kutatás és vallási tudomány”. MTA Judaisztikai Kutatócsoport: Program. Scheiber Sándor, „Tudományos feladataink” (24 old.). Bővített új lenyomat (E. E. Urbach fényképével): 1995
2. (1990. február). Éliás József, *Talán kulcs Raoul Wallenberg tragédiájának megértéséhez* (16 old.)
3. (1990. december). Telegdi Zsigmond, *A magyar nyelvtanítás kezdetei és a héber grammatika* (Bacher Vilmos Emlékelőadás, 1989) (24 old.). Új lenyomat: 1996
4. (1992. március). Frigyesi Judit, *Lebegő ritmus: A kelet-európai zsidóság különös zenei stílusa* (24 old.). Új lenyomat: 1995
5. (1992. április). Meir Ayali, *A kételkedő talmudista. Elisa ben Abuj a Paradicsomkertben* (24 old.). Új lenyomat: 1995
6. (1992. június). Vermes Géza, *A holt-tengeri tekercsek: Negyven év után* (24 old.). Új lenyomat: 1995
7. (1992. december). Schweitzer József, *Szefárdok Magyarországon és Erdélyben* (Bacher Vilmos Emlékelőadás, 1992) (16 old.)
8. (1993. április). RASI. *Két életrajz*. Chaim Pearl, „Rasi élete. Legendák és valóság egy nagy tudós életrajzában” – Engel Tevan István, „Epizódok Rasi legendás életrajzából” (12 + 1 rajz) – Turán Tamás, „Rasi művei a régi zsidó tudományban” – Hajim Jozsef David Azulaj, „Rasi” (32 old.)
9. (1993. április). Jehuda Weinstock, *Családtörténetem: Látogatás Altendorfban* (16 old.)
10. (1995. május). Nathaniel Katzburg, *Zsidó hagyomány és modernizáció. Válaszok az európai modernizációra a 19. században (különös tekintettel a közép- és kelet-európai zsidóság helyzetére)* (36 old.)
11. (1995. június) = Anti-antiszemita füzetek, 1. Joseph Gabel, *Jobboldali és baloldali zsidóellenesség*. Vitairat. Fordította és az előszót írta Gáll Ernő (140 old.) ISBN 963-508-002-6
12. (1995. július). Nathaniel Katzburg, *A magyar-zsidó történetírás problémája. Miért nem volt magyar Dubnov, zsidó Szekfű?* Hozzászólások: Kovács András, Vörös Károly, Schweitzer József, Szabolcsi Miklós, Ladányi Andor, Schmelzer Hermann Imre, Hanák Péter; Nathaniel Katzburg válasza (20 old.)
13. (1995) = Ruszisztikai könyvek, I. *Zsidók Oroszországban, 1909–1929. Cikkek, dokumentumok* (A Magyar Ruszisztikai Intézet – MTA Judaisztikai Kutatócsoport közös kiadása) ISBN 963-7730-17-6 (199 old.)
14. (1996. február). Shlomo Spitzer, *A középkori zsidó történelemből: Askenázi zsidóság a keresztes háborúk előtt* (55 old.)
15. (1996. július). Pesthy Mónika, *Órigenés, az exegeta. Az egyházatya Biblia-magyarázata, különös tekintettel a Jeremiás-homiliákra*. Origéne comme exégète. Résumé. ISBN 963-508-011-5 (164 old.)
16. (1997. október). Junger Ervin, *Bartók és a zsidó diaszpóra. Adatok Bartók Béla művészi és társadalmi kapcsolataihoz*. ISBN 963-508-0190 (283 old.)
17. (2006. június). *Moses Schreiber (a Hatam Szofer) négy responsuma*. Bíró Tamás, Komoróczy Szonja Ráhel, Kövér András és Visi Tamás fordításai. Szerkesztette Turán Tamás. ISBN 963-871620-7 (89 old.)

Felelős kiadó az MTA Judaisztikai Kutatóközpont vezetője

A sorozatot tervezte Környei Anikó

Tördelte Szalai Éva

Garamond és Myriad betűkből szedve

A borító hátsó oldalán a jánosházai Chevra kadisa-könyv

(ספר זכרון דחברא קדישא יאנאשהאז), 1848

egyik miniatúrája (ג/3r)

Magyar Zsidó Múzeum és Levéltár (Toronyi Zsuzsa szívességéből)

Nyomta az ELTE Eötvös Kiadó

1053 Budapest, Királyi Pál u. 18.

Felelős vezető Hunyady András

info@eotvoskiado.hu

ISSN 0865-1345 (Hungaria Judaica)

ISBN 978 963 508 517 6

